

Székesfehérvári SZC Bugát Pál Technikum

KÉPZÉSI PROGRAM

EGÉSZSÉGÜGY ÁGAZAT

5 0913 03 01

ÁLTALÁNOS ÁPOLÓ

9-14. évfolyam

Érvényesség kezdete: 2021. szeptember 01.

Szomor Andrea

igazgató

A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A képzési program tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között (tanműhelyben, termelőüzemben stb.) oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására.

Tartalomjegyzék

I. ÖSSZEFOGLALÓ ADATOK	6
1 A szakma alapadatai	6
2 A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása.....	6
3 A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám.....	7
4 A szakképzésbe történő belépés feltételei	7
5 A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek	7
6 Kimeneti követelmények	10
7 Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai.....	48
8 A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai.....	52
II. A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZETES TARTALMA	55
9. évfolyam	56
Egészségügy ágazati alapoktatás megnevezésű tanulási terület.....	57
Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek tantárgy	57
Kommunikáció alapjai tantárgy	59
Az emberi test felépítése tantárgy	61
Elsősegélynyújtási alapismeretek tantárgy	64
Munka-balesetvédelem, betegbiztonság tantárgy	68
Alapápolás-gondozás tantárgy	72
Alaptudományok megnevezésű tanulási terület.....	75
Szakmai fizikai és biofizikai alapok tantárgy	76
Egészségügyi informatika tantárgy.....	78
Egészségügyi terminológia tantárgy	80
Egészségügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület.....	82
Alapvető higiénés rendszabályok tantárgy	82
Kommunikáció tantárgy	85
10. évfolyam	88
Munkavállalói ismeretek	89
Munkavállalói ismeretek tantárgy.....	89
Egészségügy ágazati alapoktatás megnevezésű tanulási terület.....	91
Alapápolás-gondozás tantárgy	91
Írányított gyógyszerelés tantárgy	96
Komplex klinikai szimulációs gyakorlat tantárgy	98
Vitalis paraméterek és injekciózás rendelőintézeti gyakorlat tantárg	102
Alaptudományok megnevezésű tanulási terület.....	104
Szakmai kémiai és biokémiai alapok tantárgy.....	104
Egészségügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület.....	107
Emberi test és működése tantárgy.....	107
11. évfolyam	110
Alaptudományok megnevezésű tanulási terület.....	111
Egészségügyi jog és etika alapjai tantárgy.....	111
Egészségügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület.....	114
Általános ápolástan és gondozástan tantárgy.....	114
Gyógyszertani alapismeretek tantárgy	119
Társadalomtudományi ismeretek megnevezésű tanulási terület	122
Szociológia alapjai tantárgy	123
Pszichológia alapjai tantárgy	125
Népegészségtan, egészségfejlesztés tantárgy.....	127
Pedagógiai – betegoktatási alapismeretek tantárgy	131
Klinikumi alapismeretek megnevezésű tanulási terület	133
Belgyógyászat és ápoláстана tantárgy	134
Sebészet és ápoláстана tantárgy.....	138
Klinikai gyakorlat tantárgy.....	142
12. évfolyam	146

Munkavállalói idegen nyelv tanulási terület	147
Munkavállalói idegen nyelv tantárgy.....	147
Egészségügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület.....	152
Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia tantárgy.....	152
Klinikumi alapismeretek megnevezésű tanulási terület	156
Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk tantárgy.....	157
Szülészet-nőgyógyászat klinikuma tantárgy	159
Neurológia klinikuma tantárgy.....	163
Pszichiátria klinikuma tantárgy	166
Geriátria klinikuma tantárgy	170
Klinikai gyakorlat tantárgy.....	176
13. évfolyam	180
Alaptudományok megnevezésű tanulási terület.....	184
Szakmai kémiai és biokémiai alapok tantárgy.....	184
Sejtbiológia tantárgy	188
Egészségügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület.....	191
Általános laboratóriumi alapismeretek tantárgy	191
Ápolói alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület.....	195
Biokémia tantárgy	195
Biofizika tantárgy	197
Sejtbiológia II. tantárgy	199
Mikrobiológia tantárgy.....	202
Közegészségtan - járványtan tantárgy.....	204
Egészségügyi etikai esettanulmányok tantárgy.....	208
Egészségügyi jogi esettanulmányok tantárgy	210
Egészségügyi informatika tantárgy	214
Egészségpszichológia tantárgy.....	216
Népegészségtan tantárgy	220
Egészségügyi kommunikáció – konfliktuskezelés – krízis menedzsment tantárgy	222
Egészségnevelés – egészségfejlesztés tantárgy.....	225
Egészségszociológia tantárgy.....	228
Ápolói szakmai ismeretek megnevezésű tanulási terület.....	230
Anatómia-élettan-kórélettan tantárgy.....	230
Elsősegélynyújtás-első ellátás tantárgy.....	236
Egészségügyi terminológia II. tantárgy.....	240
Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszer-tan tantárgy	242
Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika tantárgy	248
Klinikai táplálás tantárgy	254
Pedagógia tantárgy.....	258
Általános ápolástan II. tantárgy	261
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	265
Belgyógyászat és szakápolástana tantárgy.....	265
Sebészet és határterületeinek ápolástana tantárgy	271
Pszichiátriai betegek ápolása tantárgy	276
Neurológia és szakápolástana tantárgy	281
Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll tantárgy.....	285
Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban tantárgy	290
Csecsemő és gyermekápolási ismeretek tantárgy	294
Gerontológia és szakápolástana tantárgy	298
Egybefüggő szakmai gyakorlat 11. - 12. és 13. évfolyamban	302
14. évfolyam	306
Ápolói szakmai ismeretek megnevezésű tanulási terület.....	308
Sztóma ellátás és sebkezelés tantárgy.....	308
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	312

Belgyógyászat és szakápolástana tantárgy.....	313
Sebészet és határterületeinek ápolástana tantárgy	315
Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana tantárgy	319
Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása tantárgy.....	323
Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana tantárgy	328
Gerontológia és szakápolástana tantárgy	334
Onkológia és szakápolástana tantárgy	337
Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás tantárgy.....	342
Kritikus állapotú beteg ellátása tantárgy	350
Klinikai gyakorlat II tantárgy-	355
Vizsgafelkészítő tantárgy	361
A gyakorlatok dokumentálása	379
Mellékletek	380
1. számú melléklet – Értékelőlap minta	380
2. számú melléklet – Munkanapló minta	381
3. számú melléklet: Óraháló.....	383

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

ÁLTALÁNOS ÁPOLÓ SZAKMA

I. ÖSSZEFOGLALÓ ADATOK

1 A szakma alapadatai

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Egészségügy
- 1.2 A szakma megnevezése: Általános ápoló
- 1.3 A szakma azonosító száma: 5 0913 03 01
- 1.4 A szakma szakmairányai: –
- 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Egészségügy
- 1.8 Kapcsolódó részzszakmák megnevezése: –
- 1.9 Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül):
  - 1.9.1 Tanulói jogviszonyban: 6 éves technikumi oktatásban legalább 3200 óra megtartott foglalkozás (közismereti tartalom nélkül), 3 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 3200 óra megtartott foglalkozás.
  - 1.9.2 Felnőttképzési jogviszonyban: az 1.9.1 pont alapján az adott iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/6-a kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.
- 1.10 Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: –, Technikumi oktatásban: 600 óra, Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 320 óra

A szakmai oktatás teljes időtartama tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az 1.9 és 1.10 pontok alatti oktatási idők összege.

2 A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Az általános ápoló munkáját hivatásként az etikai normák betartásával gyakorolja, átfogó anatómiai, élettani és klinikumi ismeretekkel rendelkezik. Előkészít és segédkezik diagnosztikus és terápiás eljárásoknál. Sürgős és fenyegető esetet észlel, beavatkozik, asszisztál, fájdalmat felismer, mér és beavatkozik az utasításnak megfelelően. Megfelelően kommunikál a beteggel, a hozzátartozókkal, valamint az ellátó team tagjaival. Részt vesz a betegoktatásban és a leendő munkatársak gyakorlati oktatásában. Az általános ápoló részt

vesz az egészségügyi ellátás során a megelőző, gyógyító-, gondozó-, és rehabilitációs folyamatokban. Tevékenységét a biztonságos és minőségi betegellátás szempontjainak figyelembevételével, a jogi szabályozások betartásával végzi. Papír alapú és elektronikus egészségügyi dokumentációt vezet a jogszabályi előírásoknak megfelelően. Folyamatosan bővíti tudását szakmai képzéseken, továbbképzéseken. Önállóan, vagy team munkában minőségi, holisztikus szemléletű ellátást biztosít. Munkája során részt vesz az ápolási folyamat megvalósításában, a beteg szükségleteinek megfelelő, egyénre szabott ápolási terv alapján alapápolást és szakápolási feladatokat végez. Megfigyeli a beteg állapotát, állapotváltozásait. Pszichés támogatást nyújt a betegnek és családjának. Képes felnőtt-, csecsemő- és gyermekápolási feladatokat ellátni, valamint háziorvosi praxisban és az alapellátás más színterein, otthonápolásban, geriátriai és hospice ellátásban, onkológiai ellátásban ápolóként tevékenykedni. Tevékenysége során betartja és betartatja a munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi szabályokat, előírásokat.

3 A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Általános ápoló	3311	Ápoló, szakápoló

4 A szakképzésbe történő belépés feltételei

4.1 Iskolai előképzettség:

6 éves képzés esetén alapfokú iskolai végzettség

3 éves képzés esetén érettségi végzettség

4.2 Alkalmassági követelmények

4.2.1 Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Az egészségügyi tevékenység végzéséhez szükséges egészségi alkalmasság vizsgálatáról és minősítéséről szóló 40/2004. (IV.26.) ESZCSM rendeletben foglaltak szerint az egészségügyi tevékenységre való alkalmasságot kizáró korlátozások figyelembevételével történik.

A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 4. §. (3) a pontjában meghatározott szakmai alkalmassági vizsgálat.

4.2.2 Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt: nem szükséges

5 A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Az oktatás megszervezéséhez szükséges eszközök, anyagok mennyiségét a tanulói létszám figyelembevételével kell biztosítani.

5.1 Eszközjegyzék ágazati alapoktatáshoz

- Elméleti oktatóterem, demonstrációs terem/gyakorlóterem
- Oktatástechnikai eszközök, számítógépek perifériákkal, internet
- Műszer- és eszköztároló szekrények

- Elsősegélynyújtás eszközei: sürgősségi táska/kocsi BLS és PBLS végzéséhez felszerelve, oktató félautomata defibrillátor, egyszerű légútbiztosításhoz használt supraglottikus eszközök (oropharyngealis tubus, nasopharyngealis tubus, laryngealis maszk) különböző méretekben, lélegeztető ballon, maszk, csecsemő-, kisgyermek-, felnőtt újraélesztő fantom, légúti idegentest eltávolítás fantom vagy mellény, sebimitációs készlet, sérülések (sebek) ellátásához szükséges eszközök.
- Csecsemőgondozás eszközei: pólyázó, kiságy, csecsemőkád, csecsemőmérleg, test-hosszmérés eszközei, csecsemőruházat, etetéshez, pelenkázáshoz, fürdetéshez szükséges eszközök, anyagok, gyermekjáték
- Betegazonosításhoz szükséges eszközök és dokumentáció
- A beteg mozgását segítő eszközök (járóbot, mankó, járókeret, rollátor, kerekesszék, kapaszkodó)
- Gyógyászati segédeszközök (kommunikációt és tájékozódást, személyi gondoskodást segítő eszközök)
- A betegmozgatás eszközei: betegemelő, fordítókorong, betegcsúszató
- Az intézményen belüli betegszállítás eszközei (betegszállító kocsi, kerekesszék)
- Felszerelt ágyazó kocsi, szennyes ledobó kocsi, paraván, oktató termenként egy gurulós kötöző/műszerelő kocsi
- Ágynemű és egyéb fehérenemű (matracvédők, párnák, takarók, plédék, ágyneműhuzatok, lepedők, műanyag/gumilepedők, hálóingek, pizsamák, törölközők, köntösök, mosdókesztyűk, borogatások)
- Gyakorlótermenként legalább 3 betegágy tartozékaival, éjjeliszekrény, ágyasztal, karosszék
- Kötszerek (vatta, papírvatta, törölők, különböző méretű mullpólyák, mull-lapok, rugalmas pólyák, rögzítő anyagok)
- A táplálkozási szükséglet kielégítéséhez szükséges alapápolási eszközök
- A nyomási fekély megelőzését szolgáló statikus eszközök (különböző matracok) és a beteg kényelmét szolgáló egyéb eszközök, a nyomási fekély felmérésének, kezelésének és megelőzésének eszközei, decubitus imitációs készlet
- A testi higiéne és a személyes gondoskodás biztosításához szükséges eszközök, anyagok, fürdető szék/ágy
- Váladékok felfogására szolgáló eszközök (egyszer használatos változatban is), váladékok gyűjtésére szolgálóeszközök, szoba WC
- Laboratóriumi minták vizsgálatra küldéséhez szükséges eszközök
- Egyéni védőeszközök (orr-szájmaszk, sapka, védőszemüveg, gumikesztyű, ujjvédő, köpeny, lábszák)
- Kézmosáshoz, kéz-, felület- és műszerfertőtlenítéshez szükséges eszközök, fertőtlenítőszer (bőr-, nyálkahártya-, kézfertőtlenítők, felület-, műszer-, eszközfertőtlenítők), fali adagolók, ágyvégi adagolók, kézfertőtlenítés hatékonyságát ellenőrző UV-boksz
- Izolálás eszközei
- Betegvizsgálathoz, vizithez használatos eszközök
- Sztómaellátás eszközei (tracheostoma és gégekanül, colostoma, ileostoma, urostoma ápolásának, gondozásának eszközei)

- A veszélyes és kommunális hulladékok gyűjtéséhez szükséges eszközök
- A betegellátás részét képező dokumentumok, nyomtatványok -
Medikai rendszerek
- Egyszerű eszközös vizsgálatokhoz, vitális paraméterek méréséhez szükséges eszközök: vérnyomásmérők, fonendoszkópok, pulzoximéter, vércukorszintmérő, hőmérők, testsúly, testmagasság, testkörfogat mérésének eszközei
- Enteralis és parenteralis gyógyszerformák, gyógyszerelés és injekciózás eszközei a bejuttatási mód szerint
- Ápolási beavatkozások gyakorlására alkalmas felnőtt, csecsemő és gyermek betegápolási fantomok (injekciózás, sztómagondozás)
- Terhességi, öregségi modellek
- Anatómiai szemléltető ábrák és modellek
- Egészségfejlesztés témájú szemléltető ábrák, kiadványok, digitális ismeretterjesztő anyagok
- Digitális tananyagok

5.2 Eszközjegyzék a szakirányú oktatáshoz a 11-12. évfolyamon:

Az ágazati alapoktatás eszközei mellett az alábbiak:

- Az ápolói beavatkozások eszközei: gyógyszereléshez, vérvételhez szükséges eszközök (biztonsági rendszerrel ellátott tűk, tűharang is), gyógyszerelő kocsi/gyógyszerszekrény, gyógyszerek, injekciózás gyakoroltatására alkalmas fantomok, vérvételi kar
- Csapolások, biopsziák eszközei
- TENS-készülék, hideg - meleg borogatások, zselék
- Fájdalomfelmérő skálák
- Infúzió adásához szükséges eszközök (szerelékek, infúziós készítmények, infúziós állvány, fecskendő és volumetrikus infúziós pumpa, bejuttatás eszközei)
- Infúziómelegítés eszközei
- Betegmegfigyelő monitor és tartozékai, a monitorhoz EKG- és paraméter szimulációs jelgenerátor
- Oxigénterápia eszközei (oxigénpalack tartóval, reduktorral, flow meter, oxigénszonda, oxigénmaszkok, párasító készülékek)
- Inhalációs terápia, porlasztók, nebulizátorok, spirométer, légzési fizioterápia eszközei
- Mulázsok és imitációs készletek (szubkután és intramuszkuláris, intraosseális, intravénás, gége és légcső, mellkas, sebimitációs)
- Laboratóriumi vizsgálatokhoz szükséges mintavételi eszközök (csecsemő, gyermek és felnőtt beteg esetén)
- 12 elvezetéses EKG-készülék
- A sürgősségi állapotok ellátásának oktatási eszközei: gyakorló fantom, öntelődő lélegeztető ballon-maszk rezervoárral (felnőtt, gyermek és csecsemő), légúti leszívás eszköze, leszívó katéterek, lélegeztetőgép, idegentest-fogó. Tourniquet, intraosseális gyakorló fűrő torzóval, sürgősségi táská legalább 2 darab, sürgősségi műszerelő/gyógyszerelő kocsi, hordágy.
- A sérülések rögzítésének eszközei (nyakrögzítő, lapáthordágy, fejrögzítő, medenceöv, húzó-sín, vákuum-sín)
- A betegellátás során alkalmazott dokumentációk

5.3 Általános ápoló szakma eszközjegyzék (az 5.1; és az 5.2. pontokban felsorolt eszközök mellett):

- Az ápolói beavatkozások eszközei: beöntéshez, katéterezéshez, gyomorszonda-levezetéshez, gyomormosáshoz, klinikai enterális tápláláshoz szükséges eszközök
- Parenterális táplálás eszközei
- Vércsoport meghatározásához, transzfúziós terápiához szükséges eszközök
- Sebkezelés, kötözés eszközei: a krónikus sebellátás eszközei, speciális kötszerek, krónikus seb torzó
- Sztómaterápia és gondozás eszközei (gastrostoma, PEG, PEJ, tápszerek, etetőzsák) gyakorló torzóval
- Oxigénterápia eszközei (magasáramlású rendszerek, oxigénpalack tartóval, reduktorral, flowmeter, oxigénszonda, oxigénmaszkok)
- Vénabiztosítás eszközei: perifériás vénabiztosítás eszközei (aktív, vagy passzív biztonsági rendszerrel ellátott) gyakorló torzóval, a centrális vénagondozás és kanülgondozás eszközei gyakorló torzóval
- Linton-szonda, Sengstaken-Blakemore-szonda
- A mellkasdrenázs eszközei és mellkasi szívótartály
- EDA-kanülálás és gyógyszerbejuttatás eszközei
- PCA-pumpa
- Punkciók eszközei, szettjei (lumbal, has, mellkas, sternum, crista, pericardium, ízület, tályog)
- A betegellátás során alkalmazott dokumentációk

6 Kimeneti követelmények

6.1 Ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása:

Alapápolási feladatokat lát el. Segíti a beteget az alapvető szükségletek (alvás, pihenés, mozgás, higiénés, táplálkozás, normál légzés, testhőmérséklet, ürités, biztonság) kielégítésében. Szakszerűen alkalmazza az ápolási eszközöket és a gyógyászati segédeszközöket. Betegmegfigyelési tevékenységet végez, a beteg állapotában bekövetkezett változásokat azonnal jelzi az ápolónak, az orvosnak. Szükség esetén elsősegélyt nyújt, megkezdi az alapszintű újraélesztést. Közreműködik a gondozási és egészségfejlesztési tevékenységekben. Feladatait irányítás és felügyelet mellett végzi. Munkája során betartja a munka-, a tűz-, baleset-, környezet- és egészségvédelmi, a higiénés és ápolásszakmai szabályokat, előírásokat. Etikus magatartást tanúsít a betegellátás során, valamint munkatársi kapcsolataiban.

6.2 Ágazati alapoktatás szakmai alapkövetelményei:

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Az egyén életkorának (születéstől a halálig) és élethelyzetének megfelelő gondozási feladatokat végez.	Ismeri az egészséges ember pszichés és szomatikus fejlődésének jellemzőit, az adott életkorban és élethelyzetben	Empátiával viszonyul a gondozást igénylő emberekhez, segítőkész.	A gondozási feladatokat az ápoló irányítása és ellenőrzése mellett, szakszerűen látja el.

		megjelenő gondozási feladatokat.		
2.	Részt vesz az egészség fejlesztését célzó rendezvények, szűrőprogramok lebonyolításában.	Ismeri az egészségkultúra elemeit, az egészséges életmód, életvitel jellemzőit. Tisztában van a környezet-szennyezés és az egyéb egészségkárosító tényezők formáival, a megelőzés lehetőségeivel. Ismeri a prevenció szintjeit, a mentálhigiéné és az egészségfejlesztés alapvető lehetőségeit.	Munkahelyén és magánéletében is egészségtudatos magatartást tanúsít. A rendezvények előkészítése és lebonyolítása során szem előtt tartja a környezetvédelmi szempontokat. Igénye van a folyamatos szakmai fejlődésre.	Az egészségfejlesztésre irányuló tevékenységeket az ápoló irányítása és ellenőrzése mellett végzi.
3.	Eligazodik az egészségügyi ellátórendszerben.	Ismeri az egészségügyi ellátórendszer struktúráját, működését. Ismeri a team-munka alapjait, az együttműködés és problémamegoldás lehetőségeit.	Folyamatosan együttműködik a munkatársaival. A munkatársakkal konstruktív együttműködésre és a problémák hatékony megoldására törekszik.	Felelős a tudásának folyamatos fejlesztéséért.
4.	Tevékenységéhez kapcsolódóan azonosítja a beteget.	Ismeri a betegazonosítás lényegét, szabályait, módszereit, a kapcsolódó dokumentációt.	A beteg jogait szem előtt tartva alkalmazza a betegazonosítás szabályait.	Önállóan azonosítja a beteget.
5.	Az ápolási munka során előforduló ápolásetikai és betegjogi problémákat jelzi.	Tudja az egészségügyi szakdolgozó tevékenységével kapcsolatos etikai normákat,	Magára nézve kötelezőnek érzi az etikai és jogi normák betartását. Fontosnak tartja a hivatásához méltó	Betartja a munkájával kapcsolatos etikai és jogi követelményeket.

		magatartási elvárásokat. Ismeri az egészségügyi törvénynek az ápolói munkával összefüggő főbb előírásait, különös tekintettel a betegek jogaira. Ismeri a betegjogok érvényesítésének lehetőségeit. Érti a beteglátogatással kapcsolatos általános elvárásokat.	megjelenést, magatartást. Munkáját a beteg jogainak érvényesítésével végzi.	
6.	Méréseit, megfigyeléseit lázlapon, betegmegfigyelő lapon dokumentálja.	Ismeri az egészségügyi dokumentáció típusait, formáit (papír alapú, elektronikus), az adatvédelemmel kapcsolatos szabályokat. Ismeri a lázlap, betegmegfigyelő lap vezetésének szabályait.	Tiszteletben tartja az adatvédelmi szabályokat. Mérési eredményeit, megfigyeléseit pontosan dokumentálja.	Illetéktelen személynek nem szolgáltat ki betegekkel kapcsolatos információt, adatot és dokumentumot. Egyszerű vizsgálok eljárások eredményeit az ápoló ellenőrzése mellett dokumentálja.
7.	Előkészíti az eszközöket, anyagokat a megfelelő sterilizálási eljáráshoz. A steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja.	Tisztában van az aszepszis, antiszepszis lényegével. Ismeri a sterilizálás lehetséges formáit, az eszközök sterilizálásra történő előkészítésének folyamatát. Tudja a steril anyagok kezelésének, szállításának, tárolásának szabályait. Tisztában van a	Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés szabályok betartását és betartatását. Belátja az aszepszis jelentőségét, megsértésének lehetséges következményeit. Belátja a nosocomialis fertőzések megelőzésének fontosságát. Munkahelyén és	Felelős a kórházhigiénés rendszabályok betartásáért és a nosocomialis fertőzések kialakulásának megelőzéséért munkája során. Önállóan és felelősen alkalmazza a steril anyagok kezelésének, tárolásának szabályait.

		fertőzések létrejöttének mechanizmusával, a nosocomialis fertőzések jelentőségével, a megelőzést szolgáló rendszabályokkal.	magánéletében is környezettudatos magatartást tanúsít.	
8.	Biztosítja a kórterem/vizsgálóhelyiség rendjét, biztonságos, nyugodt környezetet alakít ki a beteg számára. Fertőtleníti a beteggel közvetlenül, vagy közvetve érintkező tárgyakat, eszközöket, felületeket. A tiszta és használt textíliákat a szabályoknak megfelelően kezeli és tárolja.	Ismeri a kórterem és a vizsgáló felszerelését, az alkalmazott eszközök, berendezések fertőtlenítési lehetőségeit. Ismeri az előírt koncentrációjú fertőtlenítő oldatok elkészítésének előírásait. Ismeri a szennyes és tiszta textília kezelésének szabályait.		A kórterem, vizsgálóhelyiség rendjét következetesen, önállóan biztosítja.
9.	Részt vesz a fertőző beteg elkülönítésében, a fertőző beteg alapápolását végzi.	Ismeri a fertőző betegek elkülönítésére és ápolására vonatkozó előírásokat, higiénés és munkavédelmi szabályokat. Tudja az alapápolási műveletek szabályait, kivitelezését.	Betartja azokat a rendszabályokat, amelyek a fertőzések átvitelének megelőzését szolgálják. Megérti az elkülönített beteget, empátiával végzi ápolását. Ügyel arra, hogy a fertőző beteg elkülönítése során érvényesüljenek a fenntarthatóság szempontjai, mind az eszközök, módszerek kiválasztásában, mind a keletkező	Az ápoló irányítása mellett végzi a fertőző beteg ellátását, betartja és betartatja a munkavédelmi és higiénés szabályokat.

			hulladék kezelésében.	
10.	Elvégzi a beteg általános megtekintését, felméri a beteg fizikális állapotát. Részt vesz a beteg teljes körű megfigyelésében.	Alapvető ismeretekkel rendelkezik az emberi szervezet felépítéséről, működéséről. Ismeri az emberi test részeinek és működésének magyar és orvosi latin nyelvű megnevezéseit. Ismeri a testalkat, testtájékok, járás, a bőr és bőrfüggelékek megfigyelésének szempontjait, ezekkel kapcsolatos fontosabb szak kifejezéseket. Felismeri a normálistól eltérő állapotokat. Ismeri a fájdalomra utaló jeleket, tüneteket, a jellegzetes fájdalmakat és az ahhoz kapcsolódó fontosabb szakkifejezéseket. Ismeri a tudat, a magatartás kóros elváltozásait és a kapcsolódó szakkifejezéseket.	Belátja a megfigyelés során nyert információk jelentőségét a beteg ellátásában. A megfigyelés során szakszerűen, pontosan, empátiával végzi feladatát.	A kóros elváltozásokat, állapotváltozásokat jelzi az orvos, vagy ápoló felé.
11.	Vizithez, konzíliumhoz előkészít.	Ismeri a vizit és a konzílium fogalmát. Tudja a vizit előkészítésével és megvalósításával kapcsolatos ápolói feladatokat.	Tisztában van a vizit és a konzílium céljával, szerepével, emiatt felelősen viszonyul az előkészítéséhez.	A team tagjaként részt vesz a viziteken, az ápoló utasítása és ellenőrzése mellett felkészíti a betegeket,

				előkészíti a kórtermet és a szükséges eszközöket.
12.	A beteget vizsgálatra kíséri, szállítja, megfelelően alkalmazza a betegszállítás eszközeit.	Ismeri az intézményen belül használt betegszállító eszközök alkalmazását. Ismeri a betegszállítás módozatait. Ismeri az akadályozott ember szükségleteit, segítségi módjait.	A beteghez toleránsan, empatikusan viszonyul. A megfelelő óvintézkedés mellett kíséri/szállítja a beteget.	A beteg kísérését, szállítását az ápoló irányítása mellett végzi, közben fokozottan ügyel a betegbiztonságára és a betegdokumentációra, adatvédelemre.
13.	Egyszerű eszközös vizsgálatokat végez, vitális paraméterek megfigyelését végzi, és az eredményeket dokumentálja.	Ismeri a testtömeg, testmagasság, testkörfogat mérésének eszközeit, kivitelezésének, dokumentálásának előírásait. Ismeri a vitális paraméterek fogalmát, élettani alapjait, jellemzőit, főbb eltéréseit és megfigyelésének szempontjait. Tudja a kardinális tünetek non-invazív mérésének szabályait, ismeri és használja a kapcsolódó legfontosabb eszközöket és szakkifejezéseket.	Mérési feladatait pontosan végzi. Felismeri a megfigyelés során nyert információk jelentőségét. A rábízott feladatokat szakszerűen, az utasításoknak megfelelően végzi.	Egyszerű vizsgálo eljárásokat szakszerűen, a higiénés szabályok betartásával, az ápoló utasítása alapján, az ápoló ellenőrzése mellett végzi és dokumentálja. A vitális paraméterek megfigyelése során észlelt kóros eltéréseket azonnal jelzi az ápoló, vagy az orvos felé.
14.	Felfogja és szükség esetén gyűjti a beteg testváladékait, jelzi a váladékok kóros eltéréseit.	Ismeri a testváladékok élettani jellemzőit, normálistól való eltéréseit és megfigyelésének szempontjait. Ismeri	Belátja a megfigyelés során nyert információk jelentőségét a beteg ellátásában. Fontosnak tartja a fertőtlenítőszer	Megfigyeléseit dokumentálja, a testváladékok kóros eltéréseit jelzi az ápoló felé. Önállóan, a szakmai, higiénés

		a kapcsolódó alapvető szakkifejezéseket. Tisztában van a váladékfelfogó eszközök típusaival, használatukkal, a tisztításuk és fertőtlenítésük szabályaival.	környezetre gyakorolt hatásának a minimalizálását.	és munkavédelmi szabályok betartásával kezeli a beteg testváladékait.
15.	Méri és dokumentálja a beteg által bevitt és ürített folyadék mennyiségét.	Tisztában van a folyadékháztartással kapcsolatos legalapvetőbb ismeretekkel. Ismeri a vízfelvétel és vízleadás formáit, élettani mennyiségét. Ismeri a bevitt és ürített folyadék dokumentálásának szabályait.	A bevitt-ürített folyadék mérése és dokumentálása során gondosan és pontosan jár el.	A bevitt-ürített folyadék vezetését szakszerűen, az ápoló ellenőrzése mellett végzi el és dokumentálja.
16.	Segítséget nyújt és intimitást biztosít az alapvető szükségletek (táplálkozás, higiéné, alvás, pihenés, mozgás, ürítés, biztonság, normál légzés, testhőmérséklet) kielégítéséhez, biztosítja a beteg komfortját. Segítséget nyújt a különböző akadályozottsággal élő emberek számára a speciális szükségleteik kielégítésében.	Ismeri az egészséges és beteg ember szükségleteit, valamint a szükségletek kielégítésének, illetve a beteg segítségének lehetőségeit. Ismeri az inkontinens beteg ápolását. Ismeri az akadályozottság formáit, az akadályok típusait és az akadálymentesítés lehetőségeit, eszközeit.	Szem előtt tartja a beteg állapotát. Megfelelő toleranciával és empátiával rendelkezik a betegek irányában, feladatellátása során végig tekintettel van szeméremérzetükre, tiszteletben tartja emberi méltóságukat. Elkötelezett a betegek ápolásával kapcsolatban.	A szükségletek kielégítésének segítségét az ápoló utasítása alapján, az ápoló ellenőrzése mellett végzi. Betartja a munka-, egészségvédelmi, higiénés szabályokat, valamint a betegbiztonság szempontjait a beteg ápolása, gondozása során. A tőle elvárható támogatást nyújtja az akadályozott beteg számára, ezt meghaladó esetekben

				segítséget kér az ápolótól.
17.	Sztómák mindennapi gondozási feladatait végzi sztómával élő betegnél, a beteg önellátó képességének csökkenése esetén.	Tisztában van a különféle sztómák mindennapos gondozási feladataival.	Szem előtt tartja a beteg állapotát, tiszteletben tartja a szeméremérzetét, empátikusan segít a beavatkozás során.	A sztóma gondozásában az ápoló utasításának megfelelően segít.
18.	A nyomási fekély kialakulását megelőző eszközöket és ápolási technikákat alkalmazza a tartósan fekvő beteg ápolása során.	Ismeri a nyomási fekély fogalmát, rizikótényezőit, stádiumait, megelőzésének lehetőségeit, valamint a megelőzésben használt eszközöket.	Elkötelezett az ápolási feladatok szakmai szabályoknak megfelelő végzése tekintetében. Felismeri a nyomási fekély megelőzésének fontosságát.	A prevenciót tevékenységet az ápoló utasítása alapján és ellenőrzése mellett végzi. Önálló megfigyelést végez. A nyomási fekély megjelenését jelzi orvos vagy ápoló felé.
19.	Decubitus jeleit felismeri és jelzi.	Ismeri a decubitus kialakulásának etiológiáját.	Szakmai ismereteit fejleszti, körültekintően végzi a munkáját.	orvos vagy ápoló felé.
20.	Gyógyászati segédeszközöket (mozgást, kommunikációt és tájékozódást, személyi gondoskodást segítő eszközök, műfogor, kényelmi eszközöket alkalmaz a betegnél, vagy segíti a beteget annak használatában.	Ismeri a test közeli és test távoli gyógyászati segédeszközök csoportjait. Ismeri a mozgást, kommunikációt és tájékozódást segítő eszközöket, a személyi gondoskodás eszközeit. Ismeri a kényelmi eszközök fajtáit, jellemzőit, használatuk szempontjait.	A beteget a szükséges mértékben támogatja, segíti az eszközök használatában. Tájékozódik a beteg komfortérzetéről.	Betartja az orvos/ápoló utasításait, az előírt gyógyászati segédeszközöket szabályszerűen alkalmazza. A kényelmi eszközöket az ápoló ellenőrzése mellett, szabályszerűen alkalmazza.
21.	Munkája során kulturált kommunikációt folytat a betegekkel, családtagjaikkal, munkatársakkal.	Ismeri a hiteles kommunikáció jellemzőit, feltételeit, a kommunikációs	Fontosnak tartja a betegek, családtagok, kollégák meghallgatását.	Tájékoztatót ad a betegnek és a hozzátartozóknak a beteg állapotával,

	Hatékonyan kommunikál látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel.	zavarokat. Tisztában van a beteggel, családtagokkal, munkatársakkal történő kommunikáció szempontjaival. Ismeri a kommunikáció módját látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel.		gyógykezelésével kapcsolatban az ápoló és/vagy az orvos utasításának megfelelően.
22.	Alapszintű elsősegélyt nyújt.	Tisztában van az elsősegélynyújtási kötelezettséggel. Tudja az elsősegélynyújtó teendőit a beteg állapotának felmérése, betegvizsgálat, eszméletlenség, BLS, + AED esetén. Ismeri a különböző sérülések, belgyógyászati balesetek, termikus traumák, mérgezések, rosszulletek első ellátását. Ismeri a teendőket tömeges balesetek, katasztrófák esetén.	Elkötelezett az irányban, hogy elsősegélynyújtást igénylő esetekben megfelelő segítséget nyújtson. Az ellátás során mindvégig a beteg érdekeit szem előtt tartva, empátikusan nyújt segítséget.	Önállóan felméri a helyszín biztonságát, tájékozódó betegvizsgálatot végez, mentőt/orvost hív, a segítség érkezéséig megkezdi az elsősegélynyújtást.
23.	A betegek ápolása, gondozása során biztonságos környezetet és munkakörülményeket alakít ki.	Ismeri munkakörével kapcsolatos munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályokat. Tisztában van a biztonságos munkavégzés feltételeivel.	Elfogadja és kötelezőnek érzi a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályok betartását.	Felelős a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályok maradéktalan betartásáért.

24.	Előírásoknak megfelelően használja az egyéni védőeszközöket.	Tisztában van az egyéni védőeszközök fogalmával, fajtáival, használatuk szabályaival.	Belátja az egyéni védőeszközök használatának jelentőségét a betegápolás során.	Munkáját a munkavédelmi szabályok betartásával végzi.
25.	A munkája során keletkezett kommunális és veszélyes hulladékot az előírásoknak megfelelően kezeli, tárolja.	Ismeri az egészségügyi intézményekben keletkezett hulladékok fajtáit, kezelésük szabályait.	A hulladékok kezelése során fontosnak tartja a munkavédelmi és környezetvédelmi szempontok betartását a saját, a munkatársak és a betegek érdekében.	Önállóan kezeli a munkája során keletkező, különböző típusú hulladékokat.
26.	A vizsgálati mintát a laboratóriumba eljuttatja.	Tisztában van a vizsgálati anyagok tárolásának és szállításának higiénés és munkavédelmi szabályaival.	Belátja a vizsgálati minta kezelésével kapcsolatos előírások jelentőségét.	A vizsgálati mintát az ápoló utasításának megfelelően szállítja. Betartja a vizsgálati minta megfelelő tárolásának és szállításának szabályait.
27.	Enteralis gyógyszereket, előre csomagolt formában adagolt készítményeket elrendelés alapján bead.	Ismeri a gyógyszerelés szabályait, a gyógyszer-tárolás és kezelés szabályait, illetve a gyógyszerformákat.	Munkájára igényes és precízen hajtja végre a gyógyszerelő tevékenységet.	Előírásnak megfelelően felelteti utasításra a kliens rendszeresen szedett, kliens/hozzáartozó által beadható enteralis gyógyszereit, illetve akut esetben elrendelt enteralis gyógyszereket bead.
28.	Előre töltött adagban elérhető készítmény esetében subcutan, illetve intramuscularis injekciót	Ismeri az injekciózás eszközrendszerét és szabályait, ismeri a	A legnagyobb szakmai körültekintés mellett végzi a	Előírás alapján utasításra a hozzátartozó/beteg által is beadható

	(delta- izomba) bead, az injekciózás esetleges szövődményeit felismeri.	gyógyszerelés szabályait, és az emberi test felépítését, injekciózási módokat, protokollokat.	beavatkozást. Munkája során szem előtt tartja a fel nem használt gyógyszerek környezetre gyakorolt hatásait.	készítmények beadását önállóan végzi el.
29.	Vércukorszintet mér, vizeletvizsgálatot végez gyorstesztel. Egyszerű, betegágy mellett végezhető labordiagnosztikai módszereket alkalmaz.	Ismeri az ágy melletti vércukorszintmérés, vizeletvizsgálat módját, eszközeit, dokumentálását.	A legnagyobb szakmai körültekintés mellett végzi a beavatkozást.	Elrendelés alapján utasításra önállóan elvégzi a beavatkozást.

6.3 Szakirányú oktatás szakmai követelményei (11-12. évfolyam):

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Betegmegfigyelést végez, felismeri és jelzi a beteg állapotában bekövetkező változásokat. Megfigyeléseit dokumentálja.	Ismeri a betegmegfigyelés szempontjait, az általános megtekintés, a testalkat, tápláltság, mozgás, járás, bőr és bőrfüggelékek, alvás, érzékszervek, tudat, magatartás, fájdalom, testváladékok, vitális paraméterek, normális jellemzőit, normálistól való eltéréseit. Ismeri a megfigyelés módszereit, eszközeit. Tudja a dokumentálás módját, szabályait.	Határozott, megfigyeléseiben és a dokumentálási feladatokban pontosságra törekszik.	A beteg állapotában bekövetkező változásokat jelzi a felettes felé. Szükség esetén, a segítség érkezéséig köteles megkezdeni az elsősegélynyújtást.
2.	Laboratóriumi mintát vesz a betegtől.	Ismeri a vénás vérvétel, a testváladékok mintavételének	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és	A mintavétel előtt azonosítja a beteget.

		módját, szabályait, eszközeit, a minták tárolásának, szállításának szabályait.	egészségvédelmi szabályok betartásával végzi. Laboratóriumi minták kezelése során törekszik a minimális környezeti terhelés elérésére.	A mintavételt a felettes utasítása szerint, felügyelettel végzi, tevékenységét dokumentálja.
3.	Egyszerű eszközös és eszköz nélküli vizsgálatokat végez.	Ismeri a fizikális vizsgálat ápolói vonatkozásait. Tudja a testmagasság, testtömeg, testarányok, testkörfogat, BMI és a vitális paraméterek mérésének módját, eszközeit. Ismeri az EKG-vizsgálat kivitelezését, eszközeit.	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi.	Tevékenységét a felettes utasításának megfelelően, felügyelettel végzi. Az eredményeket pontosan dokumentálja.
4.	Betegmegfigyelő monitorokat alkalmaz.	Ismeri az EKG monitorozás eszközeit, formáit, jellemzőit. ápolói/asszisztensi feladatait.		A beteg monitorozását felettes utasítása szerint végzi.
5.	Előkészíti a beteget diagnosztikai/terápiás beavatkozásokra, eljárásokra, elvégzi a vizsgálatok alatti és utáni ápolói/asszisztensi feladatokat.	Ismeri a fizika és a biofizika alapvető törvényszerűségeit és a leggyakoribb képző eljárásokat. Ismeri a csapolások, biopsziák, képi diagnosztikai módszerek, spirometria lényegét, menetét, a vizsgálatokkal, beavatkozásokkal kapcsolatos ápolói/asszisztensi feladatokat.	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi. A beteget pszichésen támogatja.	A betegek előkészítését felettes utasítása alapján, felügyelettel végzi. A beavatkozások során az egészségügyi teammel együttműködik, asszisztál.

6.	A beteg és hozzátartozói számára pszichés támogatást nyújt.	Ismeri munkájának ápoláslélektani vonatkozásait, a segítő kapcsolat jellemzőit, a meghallgatás, segítő beszélgetés szabályait. Tisztában van a munkáját érintő jogi és etikai követelményekkel.	Empátiával és türelemmel fordul a beteghez, figyelmes, fontosnak érzi a beteg meghallgatását. Hiteles kommunikációt folytat. Önmagára nézve kötelezőnek érzi a betegjogok tiszteletben tartását. Etikus viselkedés jellemzi.	Megelőzi a szorongén pszichikus ártalmak kialakulását felettese irányításával.
7.	Egyénre szabott betegoktatást és egészségfejlesztő tevékenységet végez.	Ismeri a betegoktatáshoz szükséges pszichológiai és pedagógiai alapokat, az oktatás, az egészségnevelés, egészségfejlesztés színtereit, módszereit, eszközeit, ezek megválasztásának és alkalmazásának szempontjait. Ismeri az egészséges életmód elemeit, az egészségkárosító tényezőket, a magyar lakosság egészségi állapotának jellemzőit.	A beteghez elfogadóan viszonyul, együttműködő, türelmes. Figyelembe veszi a beteg személyiségét, előzetes ismereteit, igényeit.	Felettes utasításának megfelelően, felügyelettel végzi a betegoktatást, meggyőződik arról, hogy a beteg a szükséges tudást megszerezte.
8.	Részt vesz a korlátozó intézkedések végrehajtásában.	Ismeri a jogszerű kémiai és fizikai korlátozás kivitelezésének szabályait, a kapcsolódó ápolói feladatokat.	Betartja a jogi és etikai normákat.	A fizikai korlátozásra vonatkozó intézkedéseket felügyelettel utasításra végrehajtja.
9.	Terminális állapotú beteg ápolását végzi.	Ismeri a haldoklás szakaszait, a haldokló beteg	Etikus magatartást tanúsít. Tiszteletben tartja az emberi	Betartja az orvosi utasításokat. Enyhíti a beteg szenvedését.

	Ellátja a halott körüli teendőket.	ápolásának, a halott ellátásának és a család támogatásának szempontjait.	méltóságot, részvétellel fordul az elhunyt ember hozzátartozói felé.	
10.	Gyógyszer nélküli fájdalomcsillapító eljárásokat alkalmaz.	Ismeri a fájdalom kórélettani alapjait, jellemzőit, a fájdalom felmérését és a felméréshez kapcsolódó dokumentációs rendszert. Átfogóan ismeri a nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás módjait.	Fontosnak tartja a beteg szenvedésének enyhítését.	Felelős a beteg fájdalmának megfigyeléséért, állapotának követéséért. Tevékenységét felügyelettel dokumentálja.
11.	Enteralis és parenteralis gyógyszerelési feladatokat végez, inhalációs és oxigénterápiát alkalmaz. Közreműködik a gyógyszerelésben, segédkezik az infúziós terápia alkalmazásában, (infúziós palackot cserél; az infúzió cseppszámát orvosi utasításra megváltoztatja; kötécserét végez a perifériás vénakanül helyén; CVK-ból vért vesz; midline katétert és iv. kanült orvosi utasításra eltávolít.	Alapvető gyógyszerelési ismeretekkel rendelkezik. Ismeri a gyógyszerformákat, gyógyszer bejuttatási módokat, eszközöket. Ismeri a gyógyszerelés, gyógyszerelés szabályait. Tisztában van a gyógyszerelés dokumentálási szabályaival.	A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés, betegbiztonsági szempontok, a munka-, tűz- és egészség- védelmi szabályok betartását. Ügyel arra, hogy a gyógyszereléssel kapcsolatos tevékenysége ne legyen káros hatással az élő környezetre.	Felettes utasítására közreműködik a feladatokban, de nem indíthat új terápiát.
12.	Részt vesz az infekciókontroll	Ismeri a kórokozó mikroorganizmusokat, a fertőzés	Felelősséget érez a fertőzések kialakulásának és	Betartja és betartatja a higiénés, betegbiztonsági a

	feladataiban. Izolált fertőző beteget ápol.	létrejöttét. Ismeri a nosocomialis infekció fogalmát, kialakulását elősegítő tényezőket, a leggyakrabban előforduló nosocomialis infekciókat. Ismeri az infekciókontroll feladatát, tevékenységeit, leggyakoribb izolációs formákat, a fertőző, beteg elkülönítésére és ápolására vonatkozó előírásokat.	terjedésének megelőzésében. Környezettudatosság ra törekszik a nosocomialis fertőzések elleni küzdelemben.	munka- és környezetvédelmi szabályokat.
13.	Az egészségügyi ellátás során keletkező hulladékot az előírásoknak megfelelően kezeli.	Ismeri az egészségügyben keletkezett hulladékok fajtáit, kezelésük szabályait.	Elkötelezett a munka- és egészségvédelmi szabályok betartásában. Környezettudatos magatartást tanúsít.	A munkája során keletkezett hulladékokat önállóan kezeli, felelős a szabályos hulladékkezelésért.
14.	Általános ápolási feladatokat végez. Segédkezik a betegek vizsgálatánál, diagnosztikai eljárásokkal kapcsolatos ápolási feladatokat lát el. Részt vesz a betegek gyógykezelésében.	Ismeri a kórképekhez kapcsolódó főbb ápolási feladatokat.	Megfelelő empátiával fordul a beteghez. Együttműködés, etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Fontosnak tartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.	A felettes utasítása alapján, a teammel együttműködve, vagy felügyelettel részt vesz a diagnosztikai és terápiás eljárásokban. Felettes ápoló irányításával végrehajtja a beteg ápolását. Felelős az orvosi utasítások, ápolási tevékenységek szakszerű végrehajtásáért, a szabályszerű dokumentálásért.

15.	Asszisztál invazív beavatkozásoknál.	Ismeri az invazív beavatkozások fogalmát, formáit, (perifériás és centrális vénakanülök, gyógyszerek bejuttatásának lehetőségei, vénás injekció, vizeletkatéterek és behelyezésük, hólyagkondicionálás, betegmegfigyelő monitor mérési lehetőségei, légúti váladékleszívás). Tisztában van az invazív beavatkozások jogi és etikai szabályaival. Ismeri az egyes beavatkozások eszközeit, ápolói feladatait, a lehetséges szövődményeket.	Empátiával fordul a beteghez, segítőkész. Fontosak számára a beteg igényei, tudásának folyamatos fejlesztése a legújabb technikai eszközök és eljárások vonatkozásában. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Betartja és betartatja a munka-, környezetvédelmi, és betegbiztonsági szabályokat.	Az orvos utasítása alapján, az orvossal és/vagy az ápolóval együttműködve részt vesz (perifériás vénakanülök, vizeletkatéter, egyszerű eszközös légútbiztosítás kivitelezése, betegmegfigyelő monitor, gyógyszerbejuttatás eszközeinek használata) az invazív beavatkozások kivitelezésében. Felelős a beteg és a bevezetett eszköz megfigyeléséért, gondozásáért.
16.	Láz- és fájdalomcsillapítást végez per os, rectalis, vagy intramuscularis (deltaizom) injekció formájában, tevékenységét dokumentálja. Felméri a beteg fájdalmát.	Ismeri a non-szteroidok, minor analgetikumok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, lehetséges mellékhatásaikat.	A beteggel empatikus, segítőkész. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik.	Megfelelő indikáció esetén felügyelet mellett részt vesz a fájdalomcsillapításban, non-szteroid gyulladáscsökkentő, vagy minor analgetikum adásában. Megfelelő indikáció esetén felügyelettel végez lázcsillapítást. Gyógyszerelő tevékenységét pontosan dokumentálja. Betartja a higiénés és

				betegbiztonsági szempontokat, a munka- tűz- és egészségvédelmi szabályokat.
17.	<p>Allergiaellenes gyógyszereket utasítás szerint alkalmaz a betegnél (per os, sc., im.).</p> <p>Részt vesz a gyógyszeralkalmazásban reanimáció során.</p>	<p>Ismeri az allergiák típusait, kezelési lehetőségeit.</p> <p>Tisztában van a reanimáció során alkalmazott gyógyszerekkel.</p> <p>Ismeri az alkalmazott gyógyszerek jellemzőit, indikációit, hatásukat, mellékhatásaikat.</p> <p>Ismeri a gyógyszerek dokumentálásának szabályait.</p>	A munkavégzés során együttműködő, határozott, körültekintő, pontos.	<p>Felettes utasítása szerint vesz részt a gyógyszerelésben.</p> <p>Figyelembe veszi a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, betartja a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályokat.</p>
18.	Beadja az elrendelt gyógyszereket (fájdalomcsillapítót, hányáscsillapítót, antikoagulánst, diuretikumot, kortikoszteroidot, fiziológiás oldatot, heparinos fiziológiás oldatot és 14 éves kor felett glükózt)	<p>Ismeri a gyógyszeres alapokat, a gyógyszerelést, a főbb gyógyszeres csoportokat, és lehetséges mellékhatásukat.</p>	Munkáját precízen és körültekintően végzi.	Utasítás alapján felügyelettel elvégzi beavatkozást.
19.	Részt vesz a beteg műtéti előkészítésében, a betegdokumentáció vezetésében, és a műtét utáni kötések cseréjében.	<p>Ismeri a beteg műtéti előkészítését, a betegdokumentáció vezetésének szabályait, és a műtét utáni kötések cseréjének módját.</p> <p>Ismeri a dréngondozás menetét.</p>	Munkáját precízen és körültekintően végzi, a szakmai protokollok betartásával.	

20.	Mindennapi kommunikációjában használja a szakmai kifejezéseket.	Tudja az orvosi latin nyelvet, az anatómiai megnevezéseket, a kommunikáció formáit. Pszichológiai, etikai ismeretekkel rendelkezik.	Értékként tekint a helyes szaknyelvi kommunikációra.	Felelősséggel használja a szakmai nyelvet.
-----	---	---	--	--

6.4 Általános ápoló szakma szakmai követelményei:

	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Betegfelvételt követően elhelyezi a beteget az osztályon, a gyógykezelést követően részt vesz az elbocsátás feladataiban.	Ismeri a betegfelvétel, betegelhelyezés, betegátadás, elbocsátás feladatait, dokumentációját.	Segítőképz, türelmes és empátikus a beteg irányában. Fontosnak tartja a beteg megfelelő tájékoztatását. Etikus viselkedés jellemzi.	Önállóan ad tájékoztatást a betegnek és a hozzátartozóknak saját hatáskörén és kompetencia határán belül.
2.	Felméri a beteg szükségleteit, ápolási igényeit, a szükségleteknek megfelelő ápolást végez. Értelmezi a beteg megváltozott szükségleteit.	Ismeri az alapvető szükségletek jellemzőit (higiéné, táplálkozás és folyadékbevitel, mozgás, megfelelő testhelyzet, ürités, normális légzés, alvás, pihenés, testhőmérséklet, biztonság), kielégítésük lehetőségeit, eszközeit és azok használatát. Ismeri az egészséges ember testi-lelki- szociális sajátosságait különböző életkorokban, és az akadályozottságokat. Ismeri az akadályozottsággal élők önellátási és együttműködési zavarainak okát,	Az ápolás tervezésekor figyelembe veszi a beteg individuális szükségleteit, a beteg szociokulturális jellemzőit, fennálló akadályozottságát. Munkavégzése során betartja a munka-, tűz-, környezet- és egészség- ségvédelmi, higiénés és betegbiztonsági szabályokat. A beteg szeméremérzetét figyelembe veszi.	A szükségletek kielégítésének segítségét önállóan, az ellátó teammel együttműködve végzi. Az invazív ápolási eljárásokat igénylő esetekben orvos utasítása szerint önállóan cselekszik.

		jellemzőit és következményeit.		
3.	Teljeskörű betegmegfigyelést végez, a megfigyelés eredményeit értelmezi. Felismeri és jelzi a felnőtt beteg/beteg gyermek állapotában bekövetkező változásokat.	Ismeri az életkoroknak megfelelő betegmegfigyelés szempontjait, az általános megtekintés, a testalkat, tápláltság, mozgás, járás, bőr és bőrfüggelékek, érzékszervek, alvás, magatartás, tudat, fájdalom, vitális paraméterek, testvázadékok jellemzőit, normálistól való eltéréseit. Ismeri a megfigyelés módszereit, eszközeit. Tudja a dokumentálás módját, szabályait.	Határozott, megfigyeléseiben és a dokumentálási fel- adatokban pontosságra törekszik.	Felelős a beteg állapotváltozásának felismeréséért. A beteg állapotában bekövetkező változásokat jelzi az orvos felé. Szükség esetén, a segítség érkezéséig megkezdi az elsősegélynyújtást.
4.	Laboratóriumi mintát vesz a betegtől, a vizsgálati anyagot laboratóriumba juttatja, a vizsgálat eredményeit dokumentálja. Felismeri és jelzi a betegnél észlelt állapot- és/vagy paraméterváltozást.	Ismeri a vénás vérvétel, a testvázadékok mintavételének módját, szabályait, eszközeit, a minták tárolásának, szállításának szabályait.	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi.	A mintavétel előtt azonosítja a beteget. A mintavételt a kezelőorvos utasítása szerint, önállóan végzi, tevékenységét dokumentálja.
5.	Egyszerű eszközös és eszköz nélküli vizsgálatokat végez.	Ismeri a fizikális vizsgálat ápolói vonatkozásait. Tudja a testmagasság, testtömeg, testarányok, testkörfogat, BMI és a vitális paraméterek mérésének módját, eszközeit. Ismeri az EKG- vizsgálat kivitelezését, eszközeit.	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi.	Tevékenységét a kezelőorvos utasításának megfelelően, önállóan végzi. Az eredményeket pontosan dokumentálja.
6.	Betegmegfigyelő monitorokat alkalmaz.	Ismeri a monitorozás eszközeit, formáit, jellemzőit. Ismeri az	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági,	A beteg monitorozását az

		EKG monitorozás ápolói feladatait.	munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi.	orvos utasítása szerint végzi.
7.	Előkészíti a gyermek vagy felnőtt beteget diagnosztikai eljárásokra, elvégzi a vizsgálatok alatti és utáni ápolói feladatokat.	Ismeri az életkorok szerinti csapolások, biopsziák, képi diagnosztikai módszerek, spirometria lényegét, meneét, a vizsgálatokkal, beavatkozásokkal kapcsolatos ápolói feladatokat.	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi. A beteget pszichésen támogatja.	A betegek előkészítését orvos utasítása alapján, önállóan végzi. A beavatkozások során a kezelőorvossal együttműködik, asszisztál.
8.	A beteg és hozzátartozói számára pszichés támogatást nyújt.	Ismeri munkájának ápoláslélektani vonatkozásait, a segítő kapcsolat jellemzőit, a meghallgatás, segítő beszélgetés szabályait. Tisztában van a munkáját érintő jogi és etikai követelményekkel.	Empátiával és türelemmel fordul a beteghez, figyelmes, fontosnak érzi a beteg meghallgatását. Hiteles kommunikációt folytat. Önmagára nézve kötelezőnek érzi a betegjogok tiszteletben tartását. Etikus viselkedés jellemzi.	Megelőzi a szorongás pszichikus ártalmak kialakulását.
9.	A beteg életkorának és szükségleteinek megfelelő betegoktatást és egészségfejlesztő tevékenységet végez.	Ismeri az életkorok szerinti betegoktatáshoz szükséges pszichológiai és pedagógiai alapokat, az oktatás, az egészségnevelés, egészségfejlesztés színtereit, módszereit, eszközeit, ezek megválasztásának és alkalmazásának szempontjait.	A beteghez elfogadóan viszonyul, együttműködő, türelmes. Figyelembe veszi a beteg személyiségét, előzetes ismereteit, igényeit.	Kezelőorvos utasításának megfelelően, önállóan végzi a betegoktatást, meggyőződik arról, hogy a beteg a szükséges tudást megszerezte.
10.	Részt vesz az osztályon tartózkodó tanuló ápolók	Ismeri a szakmai gyakorlatokra vonatkozó fontosabb szabályokat, az	A tanulókkal türelmes, segítőkész, etikus	A tanulókkal való foglalkozás során következetesen

	gyakorlati oktatásában.	oktatási módszerek fajtáit.	magatartást tanúsít. Felelősséget érez az utánpótlás neveléséért.	betartatja a biztonságos munkavégzés szabályait.
11	Szükség esetén tanácsot ad a betegek szociális segítségnyújtás igénybevételéhez.	Ismeri a szociológia, egészségpszociológia és a szociálpolitika alapjait, a szociális ellátások formáit, jogi alapjait.	A beteggel szemben empatikus, etikus és segítőkész magatartást tanúsít.	A tanácsadást önállóan a kezelőorvos utasítása alapján végzi.
12	Részt vesz a korlátozó intézkedések végrehajtásában.	Ismeri a jogszerű kémiai és fizikai korlátozás kivitelezésének szabályait, a kapcsolódó ápolói feladatokat.	Betartja a jogi és etikai normákat.	A fizikai korlátozásra vonatkozó intézkedéseket önállóan és/vagy a beteg ápolásáért felelős ápolóval együttműködve végrehajtja.
13	Terminális állapotú gyermek vagy felnőtt beteg ápolását végzi. Ellátja a halott körüli teendőket.	Ismeri a haldoklás szakaszait, a haldokló beteg ápolásának, a halott ellátásának és a család táogatásának szempontjait életkoronként.	Etikus magatartást tanúsít. Tiszteletben tartja az emberi méltóságot, részvétellel fordul az elhunyt ember hozzátartozói felé.	Betartja az orvosi utasításokat. Enyhíti a beteg szenvedését.
14	Gyógyszer nélküli fájdalomcsillapító eljárásokat alkalmaz.	Ismeri a fájdalom kórélettani alapjait, jellemzőit, a fájdalom felmérését és a felméréshez kapcsolódó dokumentációs rendszert. Tisztában van a fájdalomcsillapítás lehetőségeivel. Ismeri a nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás módjait.	Fontosnak tartja a beteg szenvedésének enyhítését.	Felelős a beteg fájdalmának megfigyeléséért, állapotának követéséért. Tevékenységét önállóan dokumentálja.
15	Enteralis gyógyszerelési feladatokat végez, inhalációs és	Alapvető gyógyszeres ismeretekkel rendelkezik. Ismeri a gyógyszerformákat, a bejuttatás módjait,	A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Magára	Orvos utasítása alapján, önállóan végzi a gyógyszerelési tevékenységet.

	oxigénterápiát alkalmaz.	eszközeit az életkor függvényében. Ismeri a gyógyszerelés, gyógyszereltárolás szabályait. Tisztában van a gyógyszerelés dokumentálási szabályaival.	nézve kötelezőnek érzi a higiénés, betegbiztonsági szempontok, a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályok betartását.	
16	Közreműködik transfúziós terápiánál. Felismeri az esetleges szövődményeket.	Ismeri a transfúzió javallatait, a vércsoport-meghatározás és a transfúziós terápia előkészítésének, kivitelezésének eszközeit, ápolói feladatait. Ismeri a vérkészítményeket, tárolásuk és felhasználásuk szabályait, a transfúziós terápia lehetséges szövődményeit, ápolói teendőit.	A munkavégzés során együttműködő, határozott, körültekintő. Fontosnak tartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.	Orvos utasítása alapján előkészít transfúziós terápiához. Elvégzi a transfúzió alatti és utáni ápolói feladatokat.
17	A beteg állapotának megfelelő diétát és táplálási módot alkalmaz.	Alapvető táplálkozási ismeretekkel rendelkezik. Ismeri a diéták formáit, a táplálás módjait.	Érti a diéta fontosságát, szerepét a beteg gyógykezelésében.	A diéta és a táplálási mód megválasztásánál az orvos utasítása szerint jár el.
18	Megvalósítja az infekciókontroll célkitűzéseit. Izolált beteg szakápolását végzi.	Ismeri a nosocomialis fertőzések és ártalmak megelőzését célzó gyakorlat alapelveit, előírásait, eszközeit és eljárásait.	Felelősséget érez a fertőzések kialakulásának és terjedésének megelőzésében. Elhivatott az betegellátás minőségének fejlesztésében.	Betartja/betartatja a higiénés rend vonatkozó előírásait. Együttműködik az ellátás résztvevőivel az ellátási standardoknak való megfelelés érdekében.
19	Biztosítja az egészségügyi ellátás során keletkező hulladékok előírásoknak	Ismeri a települési hulladéknak megfelelő hulladékok szelektív gyűjtésére vonatkozó előírásokat. Ismeri a	Gondoskodik arról, hogy az egészségügyi ellátással összefüggésben	A munkája során keletkezett hulladékokat önállóan kezeli, felelős a szabályos

	megfelelő gyűjtését, tárolását.	veszélyes hulladékok, illetve a különleges kezelést igénylő (fertőző) hulladékok csoportjait, gyűjtésük/tárolásuk/átadásuk és szállításuk rendjét.	keletkező hulladékok gyűjtése, tárolása elkülönítve, a környezet szennyezését vagy károsítását kizáró módon történjen. A munka- és egészség-védelmi, valamint a környezetvédelmi szabályokat maradéktalanul betartja, betartatja.	hulladékkezelésért
20	Alap- és szakápolási feladatokat végez. Segédkezik a betegek vizsgálatánál, diagnosztikai eljárásokkal kapcsolatos ápolói feladatokat lát el. Részt vesz a betegek gyógykezelésében.	Ismeri a kórképekhez kapcsolódó főbb alapápolási és szakápolási feladatokat.	Megfelelő empátiával fordul a beteghez. Együttműködés, etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Fontosnak tartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.	Az orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve, vagy önállóan részt vesz a diagnosztikai és terápiás eljárásokban. Felelős az orvosi utasítások, ápolási tevékenységek szakszerű végrehajtásáért, a szabályszerű dokumentálásért.
21	Közösségi ápolást, otthoni szakápolást, otthoni hospice szakellátást végez.	Ismeri az alapellátás, a közösségi ápolás, az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás filozófiáját, jogi kereteit, működésének személyi és tárgyi feltételeit, alapvető jellemzőit, a közösségi ápolás és a beteg otthonában	Megfelelő empátiával fordul a beteghez. Együttműködés, etikus viselkedés jellemzi. Az ellátást igénybe vevő személy testi, lelki ápolását, gondozását, életminőségének	Az orvos utasítása alapján, részt vesz a beteg gyógykezelésében. Önállóan megtervezi és végrehajtja a beteg szakápolását.

		nyújtható szakápolói feladatok körét.	javítását, szenvedéseinek enyhítését és emberi méltóságának haláláig való megőrzését tartja mindvégig szem előtt.	
22	Invazív beavatkozásoknál asszisztál.	Ismeri az invazív beavatkozások fogalmát, formáit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit. Átfogóan ismeri a perifériás és centrális vénakanülök, artéria punkció, artéria kanülálás és EDA-kanül/ Port-a-cath beültetéshez kapcsolódó ápolói feladatokat. Tisztában van a betegmegfigyelő moitor invazív mérési lehetőségeivel. Részletesen ismeri a punkciók/biopsziák kivitelezésének módozatait és asszisztálási feladatait; az eszközös légútbiztosítás, a hemodialízis/a peritonealis dialízis kezelés módozatait, eszközeit, ápolói feladatait, lehetséges szövődményeit. Tisztában van az invazív beavatkozások jogi /etikai szabályaival.	Szem előtt tartja a beteg igényeit. A jogi és etikai normák betartásával, empátiával fordul a beteghez, segítőkész. Fontos számára tudásának folyamatos fejlesztése, a legújabb technikai eszközök, eljárások, és protokollok vonatkozásában. A munkavégzés során aszeptikus technikát alkalmaz, határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Betartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, megbiztonsági szabályokat.	Az orvos utasítása alapján (az orvossal és/vagy az ellátó team tagjaival együttműködve, vagy önállóan vesz részt az invazív beavatkozások kivitelezésében. Felelős a beteg és a bevezetett eszköz megfigyeléséért, gondozásáért.
23	Invazív beavatkozásokat végez (vénakanült behelyez,	Részletesen ismeri a perifériás vénakanül behelyezésének, a vénapunkció		A beavatkozásokat felettes utasítására, vagy a szervezeti egység protokollja

	vénpunkciót végez, női és férfi beteget hólyagkatéterez).	kivitelezésének és a transurethralis katéter bevezetésének protokollját. Ismeri a beavatkozások indikációit, kontraindikációit, és a lehetséges szövődményeket. Ismeri a beavatkozások ápolási vonatkozásait és dokumentálási követelményeit.		alapján önállóan végzi, önálló felelősséggel.
24	A gyógyszer bejuttatás eszközeit (infuzor, perfuzor) kezeli.	Ismeri a gyógyszer bejuttatás eszközeit, használatát (infuzor, perfuzor, volumetrikus-, illetve PCA-pumpa, és túlnyomásos szerelék).		
25	Hatóanyag nélküli infúziót előkészít, bead. Előkészít, és segít a hatóanyagot tartalmazó infúziós oldat beadásánál.	Ismeri a kristalloid oldatok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásokat. Részletesen ismeri a gyógyszeres és hatóanyag nélküli infúzió előkészítésével, beadásával kapcsolatos ápolói feladatokat, az infúzió beadásának eszközeit, a lehetséges szövődményeket, teendőket szövődmény esetén, a doku mentálás szabályait.	A beteggel empatikus, segítőkész. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik.	Orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve vesz részt a hatóanyagot tartalmazó infúzió beadásánál. A hatóanyag nélküli infúziót orvosi utasításra önállóan beadja. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.
26	Láz- és fájdalomcsillapítást végez per os, rectalis úton, vagy intrauscularis injekció formájában,	Ismeri a non- szteroidok, minor analgetikumok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, lehetséges mellékhatásokat. Ismeri a	A beteggel empatikus, segítőkész. A munkavégzés során határozott, körültekintő,	Megfelelő indikáció esetén önállóan végzi a fájdalomcsillapítást

	<p>tevékenységét dokumentálja. Felméri a beteg fájdalmát, közreműködik speciális fájdalomcsillapító eljárásokban (EDA-kanül, PCA-pumpa).</p>	<p>speciális fájdalomcsillapító eljárásokat (EDA, PCA) ismeri a lázcsillapítók jellemzőit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásaikat.</p>	<p>pontosságra törekszik.</p>	<p>non-szteroid gyulladáscsökkentő, vagy minor analgetikum adásával. Megfelelő indikáció esetén önállóan végez lázcsillapítást. Gyógyszerelő tevékenységét pontosan dokumentálja. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.</p>
27	<p>Allergiaellenes gyógyszereket utasítás szerint alkalmaz a betegnél. Részt vesz a gyógyszeralkalmazásban reanimáció során.</p>	<p>Ismeri az allergiák típusait, kezelési lehetőségeit. Tisztában van a reanimáció során alkalmazott gyógyszerekkel. Ismeri az alkalmazott gyógyszerek jellemzőit, indikációit, hatásukat, mellékhatásaikat. Ismeri a gyógyszerek dokumentálásának szabályait.</p>	<p>A munkavégzés során együttműködő, határozott, körültekintő, pontos.</p>	<p>Orvos utasítása szerint vesz részt a gyógyszerelésben. Betartja a higiénés és betegbiztonsági előírásokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.</p>
28	<p>Krónikus sebbel rendelkező betegek ápolását végzi. Sebfelmérést készít, tevékenységét dokumentálja.</p>	<p>Ismeri a krónikus sebek típusait, a kialakulásukban szerepet játszó tényezőket, jellemzőiket. Ismeri a krónikus sebek felmérésének, kezelésének szempontjait, a felmérés dokumentációs rendszerét a megelőzéshez/</p>	<p>A beteggel empatikus. Tudásának folyamatos fejlesztésére törekszik.</p>	<p>Orvos utasítása alapján végzi a krónikus sebek ápolását. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.</p>

		kezeléshez használt eszközöket, anyagokat.		
29.	Inkontinens beteg ápolását végzi.	Ismeri az inkontinencia formáit, kezelési lehetőségeit, az inkontinencia ellátás invazív és non- invazív eszközeit	A beteggel empatikus, segítőkész, a beteg igényeit szem előtt tartja. A munkavégzés során határozott, körültekintő.	Az inkontinens beteg ápolását orvos utasításának megfelelően, önállóan végzi. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, valamint a munkavédelmi szabályokat.
30.	Megtervezi és a terv alapján megvalósítja a felnőtt, vagy gyermek beteg ápolását. Tevékenységeit és a betegmegfigyelés eredményeit dokumentálja.	Ismeri a főbb ápolási modelleket. Ismeri az ápolási folyamat szakaszait, az ápolási terv elkészítésének szempontjait. Ápolástani, kórtani, klinikumi ismereteinek segítségével felismeri a felmérés során kapott adatok összefüggéseit az ápolási diagnosztikus megfogalmazása érdekében. Ismeri az elektronikus és papír alapú egészségügyi és ápolási dokumentáció részeit, EESZT-t, a dokumentálás szabályait.	Az ápolási anamézis felvételénél körültekintő. A beteggel érthetően, kommunikál, türelmesen meghallgatja. A dokumentálási feladatoknál pontosságra törekszik.	A tervezést önállóan végzi. Felelős az általa elvégzett tevékenységek szabályos dokumentálásáért.
31.	Gyomorszondán keresztüli táplálást végez.	Ismeri a malnutritio tüneteit, a mesterséges táplálás indikációs körét. Ismeri a gyomorszondán keresztüli táplálás standardjait, menetét, és eszközrendszerét	Etikusan végzi a munkáját.	Utasítás alapján elvégzi a beavatkozást.
32.	Beöntést ad, sztómazsák ürítését, cseréjét végzi.	Ismeri a beöntés és a sztómazsáksere indikációit, kontraindikációit, kivitelezésének módját,	A beteg jogait szem előtt tartva végzi a beavatkozást.	Utasítás alapján felügyelettel elvégzi a beavatkozást.

		lehetséges szövődményeket.		
33	Húgyhólyagot irrigál.	Ismeri az emberi test felépítését, a vizeletkatéter típusát és behelyezést követő gondozását.	A beteg jogait szem előtt tartva végzi a beavatkozást.	Utasítás alapján elvégzi a beavatkozást.
34	Gyógyszert juttat parenteralisan a szervezetbe (fiziológiás infúziós oldatot, heparinos fiziológiás oldatot s 14 éves kor felett glukózt bead).	Ismeri a gyógyszeres kezelést, a főbb gyógyszercsoportokat, és lehetséges mellékhatásukat.	Munkáját precízen, körültekintően és az érvényes szakmai protokolloknak megfelelően végzi.	Utasítás alapján elvégzi a beavatkozást
35	Műteti előkészítést végez, a műteti sebek kötőanyagcseréjénél asszisztál, tevékenységeit dokumentálja.	Ismeri az általános műteti előkészítés jelentőségét, feladatait, a betegdokumentáció vezetésének szabályait, és a kötések cseréjének módját.	Munkáját precízen és körültekintően végzi, a szakmai protokollok betartásával.	Utasítás alapján elvégzi a beavatkozást.
36	Felismeri a nyomási fekély kialakulásának jeleit. súlyosságát felméri, stádiumát megállapítja.	Ismeri a nyomási fekély kialakulásának etiológiáját és a stádiumait.	Munkáját a tőle elvárható módon végzi.	Önállóan megfigyeli a beteget.
37	Alkalmazza a szakmai idegen nyelvet szóban és írásban.	Ismeri az egészségügyi ellátás alapvető szókincsét orvosi latin nyelven. Ismeri a kommunikáció formáit. Pszichológiai, etikai ismeretekkel rendelkezik.	Értékként tekint a helyes szaknyelvi kommunikációra. Jól használja a munkájához szükséges orvosi latin nyelvet.	Felelősséggel használja a szakmai nyelvet.
38	Ellátja a praxis/praxisközösség ügyviteli teendőit (betegek ki- és bejelentkezése, heti, havi, éves praxisjelentések, betegregiszterek vezetése, ápolási	Ismeri a praxis működtetéséhez szükséges dokumentáció vezetés szabályait, az ügyviteli feladatokat. Felhasználói szinten ismeri az akkreditált háziorvosi szoftvereket,	Törekszik a munkavégzés elemi szabályainak betartására. Szem előtt tartja a jogszabályi előírásokat. A határidőket precízen betartja.	Útmutatás alapján önállóan végzi el az ügyviteli feladatait. Betartja az adatvédelemre és a dokumentációra vonatkozó előírásokat.

	dokumentáció, egészségügyi dokumentáció). Betegirányítást támogató eszközt használ.	betegirányító rendszereket.		
39.	Figyeli a praxis közegészségügyi, járványügyi viszonyait, felméri a hiányosságokat.	Ismeri a praxis közegészségügyi-járványügyi feladatait. Felsorolja a fertőző betegek- kel kapcsolatos tevékenységeket, a járványügyi érdekből végzett szűrővizsgálatokat és laboratóriumi vizsgálatokat. Ismeri a járványvezély, vagy járvány esetére vonatkozó rendelkezéseket. Ismeri a fertőző betegek be- és kijelentését az OSZIR rendszerbe.	Szem előtt tartja a jogszabályi előírásokat. Betartja a dokumentáció vezetésének szabályait.	Adminisztrációs és szakápolási tevékenységét orvosi utasításra önállóan végzi. Felelősséget vállal az általa vezetett dokumentáció tartalmáért.
40.	Részt vesz a gondozási tevékenységekben. Ellenőrzi a gondozási naplót, egyes betegcsoportok gondozását protokoll alapján végzi.	Ismeri a leggyakrabban előforduló krónikus betegségek (szív- és érrendszeri, diabéteszes, gasztroenterológiai, légzőszervi, nefrológiai, urológiai, neurológiai, pszichiátriai és onkológiai) kóroktanát, ellátásuknak, gondozásuknak a szabályait, protokolljaikat, népegészségügyi vonatkozásait és prevenciók lehetőségeiket.	Törekszik a dokumentáció pontos, szabályszerű vezetésére, elkötelezett a szabályok, protokollok betartására.	Önállóan végzi egyes, alacsony kockázatú betegek gondozását. Az orvossal együttműködve végzi a magas kockázatú betegek gondozását. A dokumentációt önállóan vezeti.
41.	Közreműködik a praxis hatáskörébe tartozó orvosszakértői	Ismeri a háziiorvosi ellátáshoz tartozó orvosszakértői	Elkötelezett a szakmája, szakterülete iránt.	Az orvossal együttműködve végzi a gondozási,

	és keresőképtelenséggel összefüggő feladatok elvégzésében, dokumentálja azokat és vezeti a nyilvántartást.	feladatokat, úgymint a halál megállapítása, látlelet felvétele, gépjárművezetői, belvízi hajózási szolgálati és belvízi kedvtelési célú vízi járművezetői alkalmassági vizsgálat, kézi lőfegyverek, lőszer, gáz-, és riasztófegyverek megszerzésének és tartásának egészségi alkalmassági vizsgálata. Ismeri az orvosszakértői feladatok dokumentációjának szabályát. Ismeri a keresőképtelenség formáit, és az ezzel összefüggő ügyviteli feladatokat.		az orvosszakértői és keresőképtelenséggel összefüggő adminisztrációs feladatokat. A dokumentációt önállóan vezeti. Betartja az adatkezelésre, adatvédelemre vonatkozó előírásokat.
42	Részt vesz a prevenció különböző szintjein zajló munkában, betegklubok, színtér programok szervezésében, valamint az önszerveződő csoportok szakmai segítésében. Kommunikációs stratégiákat alkalmaz.	Ismeri a prevenció különböző szintjeit, színtereit és célcsoportjait. Ismeri a szűrővizsgálatok célját, módszerét, etikai és jogszabályi háttérét. Ismeri a kötelező, az életkorhoz kötött és ajánlott szűrővizsgálatokat. Ismeri az egészségfejlesztési programok szervezésének módját. Ismeri a prevenció többletszolgáltatások igénybevitelének.	Elkötelezett a lakosság egészségének javításában.	Folyamatosan, belső indítatásból szervezi az egészségfejlesztési programokat, életvitelével példát mutat. Betartja a szűrővizsgálatokra vonatkozó etikai és jogszabályi előírásokat.
43	Elvégzi a védőoltások beszerzésével, tárolásával, nyilvántartásával és felhasználásával	Ismeri a védőoltások beszerzésével, tárolásával, nyilvántartásával és felhasználásával	Törekszik a szakmai szabályok szerint végzett tevékenységre.	Betartja a védőoltások beszerzésével, tárolásával, nyilvántartásával

	kapcsolatos feladatokat.	kapcsolatos jogszabályi, hatósági és belső szervezeti előírásokat. Felsorolja az életkorhoz kötötten kötelező, a megbetegedési veszély elhárítása esetén kötelező, az önkéntesen igénybe vehető, a munkakörökhöz kapcsolódó védőoltásokat. Ismeri a térítésmentes influenza elleni oltásban részesülők körét.		és felhasználásával kapcsolatos jogszabályi, hatósági és belső szervezeti előírásokat.
44	Eligazodik az idős- és a krónikus ellátás rendszerében. Feltárja a beteg szempontjából kulcsfontosságú potenciális kockázatokat, azonosítja a szükséges beavatkozási területeket.	Ismeri a gerontológia és a geriátria definícióit, típusait, történetét, fejlődését, alapfogalmait. Felidézi a hazai és külföldi demográfiai, epide- miológiai, társadalmi, gazdasági mutatókat, elemzéseket, tanulmányokat. Átlátja a demográfiai, epidemiológiai, társadalmi -gazdasági összefüggéseket, a geriátriai ellátás rendszerét, annak szervezeti struktúráját, kapcsolódási pontjait.	Elfogadja és tiszteli az idős embereket, érdeklődő és segítőkész személyiség, aki elhivatott a szakterület- ezen belül az idős és a krónikus betegellátás- ismereteinek elsajátítása iránt, nyitott a speciális szakmai tudás befogadására.	Tevékenységét önállóan végzi.
45	Felvilágosítást ad az öregedés folyamatáról. Elemzi és értékeli az öregedés folyamatát befolyásoló tényezőket, az egyén szintjén.	Ismeri az öregedés folyamatának biológiai és élettani vonatkozásait, kockázatait. Felidézi az öregedés elméleteket, érti azok csoportosítását, lényegét. Ismeri az öregedést befolyásoló tényezőket és az idősellátás jogi-, etikai vonatkozásait	Empatikus, ráhangolódik a gondjaira bízott páciensek helyzetébe, érzéseibe és ennek alapján motivált az egyéni segítségnyújtásra.	Felelős az idős, illetve krónikus betegek holisztikus ellátásáért, gondozásáért, ápolásáért. Betartja a kompetenciahatárait a beteg, illetve hozzátartozók

46	<p>Elemzi az idős és krónikus betegek társaskapcsolatainak jellemzőit és feltárja a pszichológiai, illetve szociális zavarokat. Részt vesz a demens és Alzheimer-kórban szenvedő betegek ellátásában, illetve ezen betegek szakápolását végzi.</p>	<p>Ismeri az életkori sajátosságokat, a szakterületre jellemző klinikumi vonatkozásokat, az idős ember pszichológiáját, társas kapcsolatait, azok jellemzőit. Felismeri és azonosítja a pszichológiai és a szociális zavarokat. Ismeri a demencia és az Alzheimer kór kongitív és nem kongitív tüneteit, jellemzőit, a betegségek lefolyását, szakaszait, kockázati tényezőit, kezelési lehetőségeit, ezen betegek ellátásával kapcsolatos szakmai és társadalmi problémákat, az ellátással kapcsolatos szakápolói teendőket.</p>	<p>Türelmes az idős, krónikus beteg páciensekkel, gyakorolja a feltétel nélküli elfogadás módszerét, kerüli a stigmatizációt. Szakápolói tevékenységét a páciens állapotának, az életkori sajátosságainak, a pszichológiai jellemzőinek figyelembevételével, az elsajátított geriátriai klinikumi ismereteit alkalmazva végzi.</p>	<p>tájékoztatásakor, felvilágosításakor. Tevékenységét önállóan, illetve másokkal együttműködve, továbbá vezetői irányítással, utasítás alapján végzi.</p>
47	<p>Menedzseli az idős emberek és a krónikus betegek ellátását. Érthető, szakszerű tájékoztatást nyújt az igénybe vehető szociális ellátási formákról. Közreműködik az egészségügyi és a szociális ellátások megszervezésében. Adatokat és dokumentumokat karbantart, továbbítja és archiválja.</p>	<p>Ismeri az idős- és krónikus ellátás rendszerét, szervezeti struktúráját, kapcsolódási pontjait, ismeri a szakápolói tevékenységet szabályzó szakmai és jogszabályi környezetet. Ismeri az egészségügyi és a szociális ellátás helyét és szerepét a geriátriai és a krónikus beteg ellátásban. Tudja a betegmenedzselés elemeit, lépéseit, az ellátáson belül, illetve az egészségügyi és szociális ellátás közti határterületeket, koordinációs lehetőségeket, a kapcsolattartás formáit. Ismeri a kommunikációs</p>	<p>Betegmenedzselési és koordinációs feladatainak ellátása közben ügyel a kommunikációjára, a kompetenciahatárainak betartására, tisztelettudóan, de határozottan fellép a beteg érdekében. Empatikus, segítőkész és törekszik arra, hogy valamennyi intézkedése a beteg érdekeit szolgálja. Ügyel arra, hogy az ellátás folyamatos és szakszerű maradjon.</p>	<p>Önállóan, illetve másokkal együttműködve közreműködik a betegutak menedzselésében, a rehabilitációban, a közösségi-, és az otthoni szakápolásban, illetve a hospice szakellátásban. Önállóan végzi az adatok betáplálását, feldolgozását, átvitelét, fogadását és elemzését. Önállóan végzi az információforrások és információk felkutatását és beszerzését</p>

		és konfliktuskezelési módszereket. Beazonosítja a különböző ellátási igényt jelző, kezdeményező dokumentációs feladatokat.		digitális hálózatokból, illetve az információk kiértékelését.
48	Részt vesz és segítkezik a beteg egyéni foglalkozásain, illetve részt vesz a munkaterápiás, foglalkoztató terápiás és gyógyfoglalkoztató csoportok munkájában.	Ismeri a viselkedés mintákat, kulturális sémákat a geriátriában. Tisztában van a csoportszerep és csoportdinamika jelentésével. Felismeri a szerepek, szerepfeszültségek típusait, azok pszichoés szocielhigiénés következményeit. Ismeri az idősek önértékelési és érzelmi kondicionálási módszereit, az idősellátásban alkalmazható szocioterápiás módszereket.	Viselkedését, kommunikációját kontrollálja. Hatékony módszerekkel meggyőzi mind az egyént, mind a csoporttagokat az új perspektívák megismerésére, új dolgok, új módszerek elsajátítására, megtanulására.	Önállóan, illetve a megfelelő szakmai tudással rendelkező szakember irányítása mellett vesz részt a terápiás ellátásban, illetve a csoportfoglalkozások munkájában.
49	Tájékoztatja a beteget és a hozzátartozót a rákszűrés lehetőségeiről, a szűrőprogramokat propagálja. Közreműködik a rákbetegségek felderítésében.	Tisztában van a daganatos betegségek etiológiával, epidemiológiával diagnosztikus lehetőségeivel. Tudja a daganatok csoportosításának egységes rendszerét. Azonosítja a daganatkeltő ágenseket, a veszélyeztetett rizikócsoportokat. Ismeri az egyes kórképekhez kötődő szűrővizsgálati lehetőségeket, szűrési programokat. Érti a betegség korai felismerésének	Belátja a szekunder prevenció jelentőségét a daganatok korai szűrésében. Elhivatott a rákbetegségek felderítésében. Törekszik a gyógyult betegekben a metasztázisok kialakulásának megelőzésére. Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét. Következetesen	Önállóan, illetve másokkal együttműködve végzi az egészség megőrzésére és fejlesztésére irányuló felvilágosító, tájékoztató tevékenységeket.

		jelentőségét. Tisztában van a gyógyult betegek relapszus kialakulásának veszélyeivel.	alkalmazza a szűrési elveket, technikákat.	
50	Kompetenciájának megfelelően tájékoztatja a beteget és felkészíti (pszichésen, szomatikusan) kemobiológiai-, sugár-, hormon-, immun- és génterápia kezelésekre. A daganatos betegek komplex kezelésében közreműködik.	Eligazodik az onkológiai ellátás intézményrendszerében. Érti az onkológiai beavatkozások (kemo-, biológiai-, sugár-, hormon-, immunés génterápia) célját, menetét, esetleges szövődményeket, a mellékhatások kivédésének lehetőségeit.	Empatikusan, etikusan, segítőkészen, a beteg érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz részt az ellátásban, munkájára és önmagára igényes.	Orvosi utasításra, részben önállóan végzi munkáját.
51	Citosztatikus keverékinfúziót, gyógyszereket, vérkészítményt juttat be a beteg számára Port-a- Cath kanülön vagy érkatéteren (centrális, perifériás) infuzoron/ perfuzoron át. A katétert, kanült ápolja, gondozza.	Magabiztosan ismeri a Port-a-Cath kanül és ératéterek (centrális, perifériás) perfuzor, infuzor fajtáit, működésük, alkalmazásuk különbözőségeit és az egyes kanülok ápolási vonatkozásait.	Törekszik a citosztatikum érpályán kívülre kerülésének kivédésére, ezzel a súlyos szöveti károsodás megelőzésére. Magáranézve kötelezőnek érzi a kézhigiénés és aszepszis szabályok betartását.	Instrukció alapján részben önállóan végzi a beavatkozást. Betartja és betartatja az extravazáció megelőzésére, a steril anyagok kezelésére, tárolására vonatkozó eljárásrendek-, protokollok előírásait, szabályait.
52	Figyelemmel kíséri az onkológiai ellátásban alkalmazott kezelések betegekre gyakorolt hatását. A citosztatikus-, sugár-, illetve hormonkezelés akut és szubakut mellékhatásait felismeri, ellátja.	Felismeri a különböző szervi lokalizációjú szövődményeket. Felismeri a kemo-, sugár-, hormonterápia akut és szubakut mellékhatásait. Felsorolja a szupportív kezelés elveit, a daganatos betegség, vagy a kezelés által okozott tünetek, panaszok	Felelősséggel, empatikusan, etikusan, segítőkészen, a beteg érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva végzi feladatait a szupportív kezelésben.	Orvosi utasításra részben önállóan végzi munkáját. Ápolói tevékenységet kezdeményez az onkológiai terápia mellékhatásainak kezelésére.

		csökkentését, megszüntetését célzó módszereit.		
53	Terminális állapotú daganatos gyermek és felnőtt beteg szakápolását, gondozását végzi. Támogatja a daganatos beteget és családját a haldoklás különböző szakaszaiban. Ellátja a halott körüli teendőket.	Megnevezi a haldokló beteg chartáját, az életvégi döntésekhez kapcsolódó jogi szabályokat, etikai kódex vonatkozó részeit. Felismeri a haldoklás pszichológiai stádiumait, a haldoklás szakaszainak jellemzőit, a haldokló és terminális állapotban lévő beteg ápolását, a hospice filozófiáját és palliatív medicina jellemzőit.	Tiszteletben tartja a súlyosan beteg ember jogait élete végéig, a titoktartás követelményeit. Mélységes humánummal, empátiával fordul a haldokló beteg és családja felé. Kész az együttműködésre a beteggel, családtagjaival és a team tagokkal. Etikus, jogkövető magatartást tanúsít. Tiszteletben tartja és elfogadja a beteg döntéseit.	A haldokló ápolását, részben önállóan, a szakmai szabályok maradéktalan betartásával végzi.
54	Daganatos fekélyeket, burjánzó tumorokat, műtéti sebeket szakszerűen kezel, sebllátással kapcsolatos edukációt végez.	látás korszerű elveit. Ismeri a modern kötszereket, ismeri a kötszerek és más gyógyászati segédeszközök rendelésére vonatkozó szabályokat.	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét.	Önállóan végzi a sebllátást és a sebllátáshoz kapcsolódó edukálást.
55	Tájékoztatást nyújt az igénybe vehető gyásztámogató egyéni és csoportos lehetőségekről. Kapcsolatot tart az elhunyt családjával. Támogatja az elhunyt családját a gyász időszakában.	Ismeri a halálhoz kötődő rítusokat. Ismeri a gyász fázisait és azok jellemzőit. Felismeri a szövődményes gyászt. Ismeri az önsegítő csoportok tevékenységét, elérhetőségét.	Kész együttműködni az elhunyt családjával. Tiszteletben tartja a család gyászreakcióit.	Kompetenciájának megfelelően kommunikál. Javaslatot tesz mentálhigiénés szakember bevonására.
56	Megfigyeli az újszülött és koraszülött	Ismeri a koraszülött és az egészséges újszülött anatómiai és élettani jellemzőit, a vitális	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait.	Önállóan végzi az újszülött és koraszülött megfigyelését,

	életjelenségeit. Apgar-értéket számol.	paraméterek korspecifikus normál értékeit. Részletesen ismeri a kora- és az újszülött állapotfelmérésének módjait, az újszülöttkor fiziológiás elváltozásait, valamint az esetleges adaptációs zavarokat. Komplexitásában ismeri az Apgar- rendszert.	Minőségorientáltan végzi tevékenységét. Kellő empátiával fordul a kora és újszülöttekhez és szüleikhez/törvény es képviselőihez.	esetleges állapotváltozás esetén a kezelőorvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.
57	Kora- és újszülöttet ápol, ellátásában részt vesz.	Részletesen ismeri a kora- és az újszülött állapotfelmérésének módjait, az újszülöttkor fiziológiás elváltozásait, valamint az esetleges adaptációs zavarokat. Ismeri a koraszülött szülés utáni, valamint további speciális ellátási igényeit (PIC) ellátását. Ismeri a leggyakrabban előforduló veleszületett fejlődési rendellenességeket és szülési sérüléseket, valamint az egyéb újszülöttkori betegségeket.	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tev- kenységét. Kellő empátiával fordul a koraés újszülöttekhez és szüleikhez/törvény es képviselőikhez.	A kora- és újszülött ápolást önállóan végzi, a gyógykezelésben az kezelőorvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.
58	Koraszülöttet, újszülöttet táplál.	Ismeri a kora- és újszülött táplálásának fogalmát, módjait, eszközeit.	Szem előtt tartja a táplálás és a diéta fontosságát, szerepét a beteg gyógykezelésében.	A táplálási mód megválasztásánál a kezelőorvos utasítása szerint jár el.
59	A beteg csecsemő vagy gyermek állapotának megfelelő diéta és táplálási mód alkalmazásában részt vesz.	Rendelkezik az alapvető táplálkozási ismeretekkel. Ismeri a diéták formáit, a táplálás módjait.		
60	Sajátos nevelési igényű gyermeket ápol, ellátását segíti.	Ismeri a sajátos nevelési igényű gyermek fogalmát, diagnosztikáját,	Körültekintő pontossággal figyeli meg a	Orvosi utasítás szerint önállóan végzi az ápolást.

		ellátásának ápolói feladatait.	gyermeket és környezetét, amely ott körül veszi. Empatikus, precíz.	Az ellátásban együttműködik.
61	Felismeri és jelzi a gyermekbántalmazást, a gyermekelhanyagolást.	Ismeri a gyermekbántalmazás és gyermekelhanyagolás fogalmát, csoportosítását, fajtáit. Tudja azok alarmírozó jeleit. Ismeri az erre vonatkozó jogszabályokat.		Önállóan végzi a megfigyelést, az esetleges alarmírozó jeleket az orvosnak rögtön jelzi. Pontosan dokumentál.
62	Gyermekkori fertőző betegségekben szenvedő gyermeket ápol, segítkezik az ellátásban.	Ismeri a gyermekkori fertőzőbetegségek okait, tüneteit, sajátosságait. Részletesen ismeri a fertőzőbetegségek ápolásának specialitásait.	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét.	Az ápolást önállóan végzi, a gyógykezelésben az orvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.
63	Gyermeksebészeti perioperatív ápolási feladatokat lát el.	Ismeri a főbb gyermeksebészeti betegségeket, az azokhoz kapcsolódó ápolási feladatokat, diagnosztikai és terápiás eljárásokat és azok ápolói vonatkozásait. Ismeri a műtét körüli teendőket, szervcsoportok szerint a műtétek fajtáinak alapjait.	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét	Az ápolást önállóan végzi, a perioperatív gyógykezelésben az orvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.
64	Traumatológiai gyermekbetegeket ápol, sérüléseket szakma szabályai szerint lát el.	Ismeri a főbb gyermektraumatológiai betegségeket és azok ápolói feladatait, diagnosztikai és terápiás eljárásokat és azok ápolói vonatkozásait. Ismeri a sérülések fajtáit, lehetséges korai szövődményeit, elsődleges ellátását és azok ápolói teendőit. Tudja az artériás nyomópontokat.	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét	Az ápolást önállóan végzi, a sebek ellátásában, valamint a gyógykezelésben az orvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.

65	Palliatív és haldokló gyermeket ápol, a szülőt/törvényes képviselőt segíti a gyászfolyamatokban.	Ismeri a palliatív és haldokló gyermek ellátásának szabályait. Ismeri a haldoklás szakaszait, a gyászfolyamatokat, valamint a halott gyermek ellátásának ápolói feladatait.	Etikus, empátikus magatartást tanúsít. Emberi méltósággal végzi az ápolást. Tiszteletben tartja a haldokló beteg char-tájában és a szakmai etikai kódexben foglaltakat.	Orvosi utasítás szerint, önállóan és részben önállóan végzi.
66	A fájdalom tüneteit felismeri korszpecifikusan, a beteg gyermek fájdalmát monitorozza. Nem gyógyszeres fájdalomcsillapítást végez.	Ismeri a fájdalom kórtanának alapjait, vitális paraméterekben jelentkező változásait. A fájdalom objektivizálásának skáláit. Tudja a fájdalomcsillapítás lehetőségeit, esetleges korai szövődményeit, valamint a saját kompetenciáját a fájdalomcsillapításban.	Empátikus, odafigyelő módon végzi a fájdalom felmérését, nagy figyelmet fordít a beteg gyermek fájdalmainak enyhítésére.	Önállóan végzi a fájdalom felmérését. A nem gyógyszeres fájdalomcsillapítást orvosi utasítás szerint önállóan végzi el.
67	Életkorának megfelelően kommunikál a beteg gyermekkel, szüleivel/ törvényes képviselőjével, valamint az ellátó team tagjaival.	Ismeri a gyermekgyógyászat specifikumait a szakmai kommunikáció terén.	Empátikus, türelmes. Figyelmes és fontosnak érzi a betegre való odafigyelést és a kongruens kommunikációt.	Kompetenciájához mérten önállóan végzi. Betartja a betegjogokat, az etikai követelményeket.
68	A beteg gyermek és szülei/törvényes képviselői számára pszichés támogatást nyújt. Közreműködik a szorongén pszichikus ártalmak kialakulásának megelőzésében.	Ismeri a segítő kapcsolatok pszichológiájának alapszabályait és munkájának ápoláslélektani vonatkozásait. Tisztában van a munkáját érintő jogi és etikai követelményekkel.	Etikus, a betegjogokat tiszteletben tartja.	

69	Egészségnevelést, betegedukációt végez a beteg gyermek és szülei/törvényes képviselői részére.	Ismeri az egészségnevelés, egészségfejlesztés, betegoktatás színtereit, eszközeit és módszereit.	Szem előtt tartja a beteg gyermek szükségleteit, a szülő, vagy törvényes képviselő igényeit. Elkötelezett az egészségtudatos magatartás iránt.	Orvos utasítása alapján, önállóan végzi tevékenységét, önálló javaslatokat fogalmaz meg.
70	Látásélesség vizsgálatot/ színlátás vizsgálatot/ szűrő audiometriás vizsgálatot/ Doppler-vizsgálatot/ légzésfunkciós vizsgálatot végez.	Ismeri a főbb diagnosztikai módszerek indikációit, kontraindikációit, kivitelezésének módját.	Elkötelezett a magas szintű ellátás megvalósításában. Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően. Érdeklődik a munkakörnyezetében elérhető diagnosztikus módszerek iránt.	Önállóan alkalmazza szakterületén a szakmai irányelvekben rögzített tevékenységeket, módszereket hatás- és feladatkörében folyamatos önellenőrzés mellett. A vizsgálatokat önállóan végzi. Frissíti a diagnosztikával kapcsolatos szakmai ismereteit, követi a változásokat.

7 Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

7.1 Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati alapvizsgára az ágazati alapoktatásban való részvétele alapján bocsátható.

7.2 Írásbeli vizsga

7.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: **Egészségügyi alapismeretek**

7.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása

30 feladatból álló tesztfeladatsor megoldása papír alapon vagy elektronikus formában, mely az alább felsorolt ismeretanyagból kerül összeállításra:

- Emberi test működése, az emberi test részei, magyar és latin nyelvű megnevezésük.

- Betegmegfigyelés és vitális paraméterek: egyszerű eszközös vizsgálatok, vitális paraméterek normál értékei, mérésük szabályai, eszközök és tisztántartásukra vonatkozó szabályok, betegmegfigyelés alapjai, testvadászok megfigyelése.
- Gyógyszerelési ismeretek: gyógyszerbejuttatási módok, szabályok, gyógyászati segédeszközök.
- Ápolástani ismeretek: beteggondozás alapjai, betegmozgatás, pozicionálás, kórtermi környezet, szükségletek szerinti alapápolási feladatok, akadályozottság, asszisztensi feladatok, szállítási módok, inaktivitás.
- Társadalomtudományi ismeretek: etikai, jogi, munkavédelmi szabályok, balesetvédelem, betegbiztonság, higiéné, kommunikáció elemei, dokumentáció és adatvédelem.
- Elsősegélynyújtás: elsősegélynyújtás alapjai, a beteg állapotának felmérése, betegvizsgálat, eszméletlenség, újraélesztés, sérülések és ellátásuk, belgyógyászati esetek, mérgezések, mentőhívás, tömeges balesetek, katasztrófák.

Az elméleti ismeretanyag az alábbi súlyozással kerül a teszt feladatsorába:

- Emberi test működése és részei 20%
- Betegmegfigyelés és vitális paraméterek 20%
- Gyógyszerelési ismeretek 10%
- Ápolástani ismeretek 30%
- Társadalomtudományi ismeretek 10%
- Elsősegélynyújtás: 10%

7.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 45 perc

7.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes vizsgán belül: 50%

7.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A tevékenység ellátásához szükséges alapozó természettudományos és szakmai ismeretek megfelelő szintű elsajátításának mérése

Az értékelés az írásbeli feladatsor javítási-értékelési útmutatója alapján történik.

7.2.5.1 Az értékelés százalékos formában történik.

7.2.5.2 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51%-át elérte.

7.3 Gyakorlati vizsga

7.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: **Egészségügyi alapismeretek a gyakorlatban**

7.3.2 A vizsgatevékenység leírása

A vizsgatevékenység három részből áll:

A) feladat: Vitális paraméterek mérése imitátor segítségével és dokumentálása.

B) feladat: BLS +AED végrehajtása újraélesztő fantomon.

C) feladat: Szituációs feladat végrehajtása az alapápolási-gondozási, elsősegélynyújtási, gyógyszerelési, munkavédelem és higiéné tevékenységek köréből:

- Gondozási feladatok: újszülött-, csecsemő-, kisgyermek gondozási feladatai, idősebb ember gondozása, akadályozott ember segítése.
- Ápolási alapfeladatok: ágyazások, pihenés, mozgás, táplálkozási, higiénés, ürítési szükséglettel kapcsolatos feladatok, mindennapi sztómagondozás, inkontinens beteg ápolása, fizikális lázcsillapítás, tudat, magatartás, fájdalom, fekvés megfigyelése, egyszerű, eszközös vizsgálatok (testtömeg, testmagasság, testkörfogat mérése), eszközismeret (mozgást segítő eszközök, kényelmi eszközök, antidecubitus eszközök, betegmozgatást segítő eszközök és használatuk). Az ellátás során keletkező hulladékok szabályos kezelése, hulladékgyűjtő eszközök és használatuk, dokumentálás.
- Gyógyszerelési feladatok: gyógyszerek kezelésére vonatkozó előírások betartása, enterális gyógyszerelés lázlap alapján.
- Elsősegélynyújtás: tájékozódás, teendők a helyszínen, orvos/mentőhívás, kimentés, ABCDE szemléletű állapotfelmérés, eszméletlen beteg ellátása, sérültek állapotfelmérése, ellátása.
- Munkavédelem és higiénés feladatok: egyéni védőeszközök használata, fertőtlenítő eljárások alkalmazása, eszközök előkészítése sterilizálásra, steril anyagok kezelése.

A vizsgaszervező köteles megszervezni, minden tevékenységi körből legalább 1-1 szituációs feladat végrehajtását. A szituációs feladatot gyakorlóteremben, imitátor és gyakorlófantomok, valamint a feladathoz szükséges szakmai eszközök, anyagok igénybevételével kell lebonyolítani.

7.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc 7.3.4

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 50%

7.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A tevékenység ellátásához szükséges alapozó természettudományos és szakmai ismeretek megfelelő szintű elsajátításának mérése:

A) feladat: értékelési aránya a gyakorlati vizsgatevékenységen belül: 30%

Értékelési szempontok:

- Eszközismeret, eszközök és munkaterület előkészítése
- Kommunikáció a pácienssel/munkatárssal
- A feladat kivitelezésének és a mért értékek pontossága
- A munkavégzés ütemezése, határozottság
- Helyzetfelismerés/problémamegoldás
- A dokumentálás formai és tartalmi megfelelősége
- Higiénés, munkavédelmi és betegbiztonsági szabályok betartása

B) feladat: értékelési aránya a gyakorlati vizsgatevékenységen belül: 30%

Értékelési szempontok:

- Biztonságos környezet megítélése
- Reakcióképesség vizsgálat kivitelezése
- Helyszíni segítségkérés megvalósítása
- Átjárható légutak biztosítása
- Légzésvizsgálat kivitelezése
- Segítségkérés, mentőhívás
- Mellkaskompresszió kivitelezése
- AED használata

C) feladat: értékelési aránya gyakorlati vizsgatevékenységen belül: 40%

Értékelési szempontok:

- A feladat megértése
- Eszközismeret, eszközök és munkaterület előkészítése
- Kommunikáció megfelelése a pácienssel/munkatárssal
- A feladat kivitelezésének pontossága, szabályossága, szükség szerint dokumentálása
- A munkavégzés ütemezése, határozottság
- Helyzetfelismerés/problémamegoldás
- Higiénés, munkavédelmi és betegbiztonsági szabályok betartása

A tanulónak mindegyik feladat esetében legalább 51%-ot el kell érnie.

Az értékelés százalékos formában történik. Amennyiben a vizsgatevékenységhez tartozó valamely vizsgarész sikertelen, akkor a tanulónak az egész vizsgatevékenységet meg kell ismételnie.

7.4 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerzhető összes pontszám legalább 51%-át elérte, és minden vizsgarészt sikeresen teljesített. Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgával betölthető munkakör(ök), tevékenységek
Egészségügy	5222	Segédápoló, műtőssegéd	Segédápoló

7.5 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: –

8 A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

8.1 Szakma megnevezése: **Általános ápoló**

8.2 Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

- 8.2.1 Valamennyi előírt képzési évfolyam, az egybefüggő és évközi szakmai gyakorlat sikeres és igazolt teljesítése.
- 8.2.2 Szakmához kötődő további sajátos követelmények: –

8.3 **Központi interaktív vizsga**

8.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: **Általános ápoló szakmai ismeret**

8.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

A vizsgatevékenység során számítógép által generált, 45 kérdésből álló vizsgafeladatsort kell megoldani, amely különböző típusú (egyszeres feleletválasztó, többszörös feleletválasztó, sorrendbe helyezés, ábrafelismerés, igaz-hamis állítások, párosítás, csoportosítás, hozzárendelés, összehasonlítás, egyszerű számítás) feladatokat tartalmaz. Mindegyik feladattípus esetében az interaktív vizsgarendszer által előre megadott válaszlehetőségek közül kell kiválasztani a megfelelő válasz(oka)t.

A vizsgafeladat az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

- Szakirányú oktatás szakmai követelményei 10%
- Anatómia-élettan-kórélettan 20%
- Klinikumi ismeretek és diagnosztika 25%
- Gyógyszertani ismeretek 10%
- Szakápolástani ismeretek 25%
- Társadalomtudományi ismeretek 10%

8.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

8.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 30%

8.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Az értékelés a központi interaktív vizsga összeállított javítási-értékelési útmutatója alapján történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.4 **Projektfeladat**

8.4.1 A vizsgatevékenység megnevezése: **Általános ápoló projektfeladat**

8.4.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása A projektfeladat két vizsgarészből áll:

- A **vizsgarész:** Gyakorlati vizsgamunka munkahelyi vagy szimulációs körülmények között
- B **vizsgarész:** Az A) vizsgarészhez kapcsolódó szakmai beszélgetés

A) vizsgarész: Gyakorlati vizsgamunka munkahelyi vagy szimulációs körülmények között

A feladatsor a szakmai követelményeket tartalmazó táblázat készségeinek, képességeinek mérésére és értékelésére irányul.

Munkahelyi körülmények között zajló vizsga esetén (a gyakorlati vizsgamunka értékelése során súlyaránya 100%, időtartama 25 perc):

A vizsgaközpont által összeállított feladatsorból, tételhúzással választott komplex ápolási tevékenység végzése valós munkahelyi környezetben (felnőttbeteg-ellátó osztályon). A kihúzott esetleíráshoz/betegesethez kapcsolódó alapápolási, gondozási tevékenység végzése; diagnosztikus, terápiás, vagy egyéb invazív ápolási beavatkozások kivitelezése és ápolási-, gondozási-, vagy betegedukációs terv elkészítése előre összeállított betegdokumentáció alapján.

Szimulációs körülmények között zajló vizsga esetén (a gyakorlati vizsgamunka értékelése során súlyaránya 100%, időtartama maximum 25 perc):

A vizsgaközpont által összeállított feladatsorból, tételhúzással választott komplex ápolási tevékenység végzése demonstrációs teremben/skill laborban. A kihúzott esetleíráshoz/betegesethez kapcsolódó alapápolási, gondozási tevékenység bemutatása imitátor bevonásával; diagnosztikus, terápiás, vagy egyéb invazív ápolási beavatkozások elvégzése fantomok, mulázsok, vagy szimulációs eszközök használatával és ápolási-, gondozási-, vagy betegedukációs terv elkészítése előre összeállított betegdokumentáció alapján.

A gyakorlati vizsgamunka értékelése a vizsgaközpont által összeállított szempontsor alapján történik.

B) vizsgarész: Az A) vizsgarészhez kapcsolódó szakmai beszélgetés

A vizsgázó a vizsgabizottság által megfogalmazott kérdésekre válaszol, a vizsgabizottság tagjaival szakmai megbeszélést folytat. (Időtartama maximum 10 perc)

8.4.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 35 perc

8.4.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 70%

8.4.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsgarész értékelési súlyaránya a projektfeladatban: 60%

B vizsgarész értékelési súlyaránya a projektfeladatban: 40% Értékelési

szempontok: A) vizsgarész:

- Eszközismeret az eszközök és a munkaterület előkészítése 30%
- A feladat pontos kivitelezése, protokollok alkalmazása az eszközök szakszerű használata 30%
- A munkavégzés ütemezése, határozottság 5%
- Helyzetfelismerés/problémamegoldás 5%

- Kommunikáció 10%
- A dokumentálás formai és tartalmi megfelelése 10%
- Higiénés-, munka-, környezetvédelmi és betegbiztonsági szabályok betartása 10% A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a vizsgarészenként megszerezhető pontszámok tekintetében külön-külön, és a megszerezhető összes pontszám súlyozott átlagát tekintve legalább 40%-át elérte.

Amennyiben a vizsgatevékenységhez tartozó valamely vizsgarész sikertelen, akkor a vizsgázónak az egész vizsgatevékenységet meg kell ismételnie.

8.5 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

A központi interaktív vizsgán informatikus, rendszergazda vagy oktatástechnikus jelenléte javasolt a vizsga informatikai eszközeinek zavar- és akadálymentes használatához.

Munkahelyi körülmények között zajló vizsga esetén a technikai feltételek biztosításáért felelős személy és munkahelyi gyakorlatvezető, vagy szakirányú végzettséggel rendelkező szakember. A gyakorlati vizsga helyszínén a (beleegyező nyilatkozattal rendelkező) beteg/páciens/hozzátartozó, vagy azt helyettesítő imitátor jelenléte szükséges.

A szimulációs körülmények között zajló vizsga esetén a technikai feltételek biztosításáért felelős személy mellett a feladattól függően imitátor bevonása szükséges.

8.6 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Interaktív vizsgatevékenységhez a vizsgacsoport létszámának megfelelő gépszám, internetelérés. Projektfeladathoz az 5. pont alatt felsorolt eszközök, valamint az eszközök, gépek használati leírata.

8.7 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

8.8 A szakmai vizsga eredményébe:

- az ágazati alapvizsgát 10% súlyarányval,
- a szakmai vizsgát 90% súlyarányval kell beszámítani.

8.9 A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: A központi interaktív vizsgán segédanyag nem használható. Projektfeladatnál használható: a GDPR-nak megfelelően előkészített betegdokumentáció, beleegyező nyilatkozatok. Az eszközök, gépek használati leírata.

II. A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZETES TARTALMA

A képzés tervezett időtartalma 9-14. évfolyamban

	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	14. évf.	összesen
Duális képzőhelyen lebonyolított évközi foglalkozások	0	0	126	90	360	744	1320
Iskolai helyszínen lebonyolított elméleti és gyakorlati foglalkozások	252	324	378	306	612	310	2182
Évközi szakmai óraszám összesen*	252	324	504	396	972	1054	3502
Egybefüggő szakmai gyakorlat	0	140	140	160	160	0	600
A képzés összes óraszám:	252	464	644	556	1132	1054	4102

9. évfolyam

Általános ápoló 9. évfolyam		Iskola (osztály- keret)	Iskolai gyakorlati helyszín (demon)
Egészségügy ágazati alapkutatás	Egészségügyi etikai és betegjogi alapis- meretek	18	0
	Etika és megbízhatóság	4	
	Betegjogok	7	
	Az egészségügyi dolgozó alapvető jogai és kötelezettségei	4	
	Az egészségügyi törvény alapvető szabá- lyozási területei	3	
	Kommunikáció alapjai	9	0
	Kommunikáció	3	
	Szociokulturális faktorok	3	
	Egészségügyi kommunikáció	3	
	Az emberi test felépítése	18	0
	A mozgásrendszer alapjai	5	
	A keringés és légzés alapjai	4	
	Az emésztés, kiválasztás, szaporodás alapjai	5	
	Az idegrendszer, endokrin rendszer és az érzékszervek alapjai	4	
	Elsősegélynyújtási alapismeretek	0	36
	Az elsősegélynyújtás története, alapgondolatjai		2
	Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái		4
	ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás		4
	Újraélesztés		10
	Sérültek állapotfelmérése, ellátása		8
	Roszcullétek, mérgezések		4
	Tömeges balesetek, katasztrófák		2
	Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBL)		2
	Munka-balesetvédelem, betegbiztonság	36	0
	A munkavédelem alapjai	4	
	A munkahelyek kialakítása	4	
	A munkaeszközök biztonsága	4	
	Balesetvédelem	4	
	Betegbiztonság	5	
	Fertőtlenítés	5	
	Sterilizálás	5	
	Infekciókontroll	5	
	Alapápolás-gondozás	0	36
	A betegmegfigyelés alapjai		18
	Non-invazív mérések és dokumentáció		18
	Alaptudomány ok	Szakmai fizikai és biofizikai alapok	36
Sugárfizika alapjai		10	
Röntgen képképző berendezések		10	
Ultraszhang fizikai alapjai		10	
Fénytan alapjai, fényvisszaverődés, -visszaverődés, -elnyelés		6	
Egészségügyi informatika		9	0
Egészségügyi informatikai alapok		3	
Adatvédelem		3	
Informatika az egészségügyben		3	
Egészségügyi terminológia		18	0
Az orvosi latin nyelv alapjai		3	
Az emberi test részei, síkok, irányok		2	
Szervek, szervrendszerek		8	
Kórtani és klinikumi elnevezések		3	
Gyógyítással kapcsolatos kifejezések		2	
Egészségügyi alapozó ismeretek	Alapvető higiénés rendszabályok	18	0
	Infekció - nosocomialis infekció	9	
	Egyéni védőeszközök használata	3	

Fertőtlenítés, sterilizálás alapjai, steril anyagok kezelése	5	
Hulladékkezelés	1	
Kommunikáció	18	0
Kommunikációs zavarok	3	
Egészségügyi szakmai kommunikáció	3	
Speciális kommunikáció	8	
Konfliktuskezelés	4	
Évközi szakmai oktaás	180	72
összesen	252	
heti óraszám:	7	

Egészségügy ágazati alapoktatás megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Az ágazati alapozó ismeretek tartalmazza mindazon ismereteket, melyek elengedhetetlenek egy egészségügyi ellátó intézményben történő képzett segédápolói munkakör betöltéséhez. A tan- anyag elsajátításával a tanulók képessé válnak megérteni a betegellátás alap pilléreit, etikusan, empatikusan és a betegjogok, munkavédelmi alapok betartásával végezni kompetencia szintű beavatkozásait, megismerik az emberi test felépítését, a kórházi aszepszist, az alapvető ápo- lási-gondozási beavatkozásokat, és azok kivitelezését, illetve gyakorolják ezeket szimulációs és klinikai környezetben.

Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja: az egészségügyi etikába és a betegjogokba történő betekintés nyújtása, illetve képessé tenni a tanulót ezen ismeretek figyelembevételével ellátni mindennapi feladatait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra- szám	Összesen	
Egészségügy ágazati alapoktatás	Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek	18	18	
	Etika és megbízhatóság	4		
	Betegjogok	7		
	Az egészségügyi dolgozó alapvető jogai és kötelezettségei	4		
	Az egészségügyi törvény alapvető szabályozási területei	3		
	Összesen	18		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra- szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-5. feladat	iskolai helyszín	18	Egyéni/ páros/ csoportos

Értékelés		
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	teszt	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédkésztség, íráskészség értékelése	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli: dolgozat, írásbeli teszt	
	Gyakorlati feladat: szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	tanár	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	X
Eszközök és berendezések:	-	X
Anyagok és felszerelések:	-	X
Egyéb speciális feltételek:	-	X

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Alkalmazza az alapvető etikai normákat.	Ismeri az alapvető etikai normákat, ismeri a normáktól való eltérés következményeit.	Teljesen önállóan	A tanuló folyamatosan aktualizálja tudását, a megfelelő ismereteit bővíti.	Elektronikus adatforrásokat használ a jogi szabályozás nyomonkövetésére
2	Betartja a betegjogokat.	Ismeri az ellátot- takra vonatkozó jogokat.	Teljesen önállóan		
3	Érvényesíti a jogait. Betartja a kötelességeit.	Ismeri az egészségügyi/ egészségügyben dolgozók jogait és alapvető kötelességeit.	Teljesen önállóan		
4	Alkalmazza a rá vonatkozó egészségügyi törvényi szabályozást.	Ismeri az egészségügyi törvény főbb rendelkezéseit.	Teljesen önállóan		
5	Érvényesíti a betegjogokat, és a beteglátogatás szabályait.	Ismeri a betegjogokat.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Etika és megbízhatóság

Alapvető etikai fogalmak. Az egészségügyi személyzettől elvárható etikus viselkedés, alapvető etikai szabályok. Etikai vétség és következményei.

Betegjogok

A betegek törvény által előírt jogai és azok alkalmazása a gyakorlatban. Esetismertetés.

Az egészségügyi dolgozó alapvető jogai és kötelezettségei

Az egészségügyi és egészségügyben dolgozók alapvető jogai, és azok érvényesítése a gyakorlatban, esettanulmányokkal szemlélítve. Érdekvédelmi szervezet.

Az egészségügyi törvény alapvető szabályozási területei

A magyar egészségügyi törvény főbb szabályozási körei, ezek vonatkozásai a munkavállalók kapcsán.

Kommunikáció alapjai tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja A tanuló megismeri a tantárgy kapcsán a kollégákkal és a kliensekkel történő kommunikáció főbb alapvetéseit, mely segíti a későbbi beilleszkedését, a feladatok megértését, az ápolási dokumentáció értelmezését.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Pedagógia tanár / Pszichológus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szak- tanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel)

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen	
Egészségügy ágazati alapoktatás	Kommunikáció alapjai	9	9	
	Kommunikáció	3		
	Szociokulturális faktorok	3		
	Egészségügyi kommunikáció	3		
	Összesen	9		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-5. feladat	iskolai helyszín	9	Egyéni/ páros/ csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés beszédkészség, íráskészség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		

A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Pedagógia tanár / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Apoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel)	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Onállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Munkája során kulturált kommunikációt folytat a betegekkel, családtagjaikkal, munkatársakkal. Hatékonyan kommunikál látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel.	Ismeri a speciális kommunikációs technikákat.	Teljesen önállóan	A munkájához etikusan áll, tudását folyamatosan fejleszti.	Hiteles digitális kommunikációt folytat
2	Hiteles kommunikációt folytat betegekkel, hozzátartozókkal, munkatársakkal.	Ismeri az ellátó csapat tagjait és az azokkal történő kommunikáció alapjait.	Teljesen önállóan		
3	Alkalmazza a különböző kultúrkörből érkező betegekkel történő megfelelő kommunikációs szabályokat.	Ismer a különböző kultúrkörből érkező betegekkel történő kommunikáció	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Kommunikáció

A kommunikáció fogalma, a kommunikáció általános elméleti modellje

A kommunikációs folyamat dinamikai alapelvei

A kommunikáció csatornái: verbális, nonverbális csatornák
A kulturális szignálok jelentősége a kommunikációban
Kongruens kommunikáció az ellátók és kliensek között.

Szociokulturális faktorok

A kliensekkel történő kommunikáció sajátosságai a különböző kultúrkörből érkező betegek körében.
 Speciális kommunikáció beszéd-, hallás-, látássérültekkel
 Kommunikációs korlátok leküzdése autizmus spektrumzavar esetén
 Infokommunikációs akadálymentesítés
 A segítő beszélgetés.

Egészségügyi kommunikáció

Kompetencia körbe tartozó munkafolyamatokkal kapcsolatos kommunikáció, kliensek és hozzátartozóik tájékoztatásának módjai, és hatáskörök. A kapcsolatfelvétel, bemutatkozás jelentősége, általános szabályai
 Kapcsolatteremtés és fenntartás egészséges és beteg gyermekkel, a gyermekek sajátos kommunikációs formái
 Kommunikáció hozzátartozóval
 Kommunikáció idős beteggel, az idős kor kommunikációs jellemzői, kommunikációs nehézségek.

Az emberi test felépítése tantárgy**A tantárgy tanításának fő célja**

A tanulók megismerik az emberi test és a szervrendszerek főbb részeit, elkülönítik az egészséges és a kóros állapotokat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Egészségügy ágazati alapoktatás	Az emberi test felépítése	18	18	
	A mozgásrendszer alapjai	5		
	A keringés és légzés alapjai	4		
	Az emésztés, kiválasztás, szaporodás alapjai	5		
	Az idegrendszer, endokrin rendszer és az érzékszervek alapjai	4		
	Összesen	18		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-10. feladat	iskolai helyszín	18	Egyéni/ páros/ csoportos

Értékelés		
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	teszt	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegeértés, beszédkészség, íráskészség értékelése	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt
	Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egész- ségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, va- lamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.)	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvart viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Meg tudja határozni az egyes testrészek, szervek elhelyezkedését, egymáshoz való viszonyát.	Ismeri az emberi szerveket, és elhelyezkedésüket.	Teljesen önállóan	Tudása szempontjából fejlesztő szemléletű, a megszerzett információkat integrálja a munkája során.	Digitális segédanyagokat és atlaszokat használ
2	Csoportosítja a törzs, végtagok, koponya csontjait, izmait.	Ismeri a mozgásrendszer alapjait.	Teljesen önállóan		
3	Bemutatja a szív felépítését. Értelmezi a vérköröket és az érrendszert, és a nyirokrendszert.	Ismeri a szív felépí- tését, a vérköröket és az érrendszert. Ismeri a nyirok- rendszert. Ismeri a véralkotó elemeit, a véralvadás alapjait és a vércsoportokat.	Teljesen önállóan		

4	Ismerteti a légzőrendszer részeit, a mellhártyát, a tüdő szerkezetét és érrendszerét.	Ismeri a légzőrendszer részeit, a mell- hártyát, a tüdő szerkezetét és az érrendszerét.	Teljesen önállóan	
5	Bemutatja az emésztőrendszer részeit, illetve a főbb tápanyagokat.	Ismeri az emésztőrendszer részeit, továbbá a májat, hasnyálmirigyet, hashártyát.	Teljesen önállóan	
6	Meghatározza a normák vizeletet.	Ismeri a vese szerkezetét, és az általa előállított normál vizelet mennyiségi és minőségi jellemzőit.	Instrukció alapján részben önállóan	
7	Meghatározza a férfi és női nemi szerveket, másodlagos jelleget.	Ismeri a női és férfi nemi szerveket és másodlagos nemi jelleget.	Teljesen önállóan	
8	Értelmezi az idegrendszer felépítését és részeit.	Ismeri az idegrendszer felépítését és részeit, a reflexeket, a központi, környéki és vegetatív idegrendszert.	Teljesen önállóan	
9	Értelmezi az endokrin rendszer főbb részeit.	Felismeri az endokrin rendszer főbb részeit.	Teljesen önállóan	
10	Bemutatja az érzékszerveket, és a hőszabályozást.	Tisztába van az érzékszervekkel és a hőszabályozással.	Teljesen önállóan	

A tantárgy témakörei

A mozgásrendszer alapjai

Az emberi csontváz főbb részei, az ízületek és mozgásuk, az izomzat, illetve ezek magyar nyelvű megnevezése.

A keringés és légzés alapjai

Szív felépítése, vérerek, vérkörök, vér alkotóelemei, véralvadás alapjai, vércsoportok, nyi- rokrendszer. Légzőrendszer felépítése, tüdő szerkezte, érrendszere, mellhártya.

Az emésztés, kiválasztás, szaporodás alapjai

Emésztőrendszer szakaszai, máj, hasnyálmirigy, hashártya. Vese főbb szerkezte, normál vizelet mennyiségi és eszköz nélkül meghatározható minőségi jellemzői. Női nemi szervek, férfi nemi szervek, másodlagos nemi jellegek. Magyar nyelvű megnevezések.

Az idegrendszer, endokrin rendszer és az érzékszervek alapjai

Idegrendszer felosztása, gerincvelői reflexek. Agyvelő lebenyei és az agykamrák megnevezése.

Érzékszervek megnevezése. Hőszabályozás.

Elsősegélynyújtási alapismeretek tantárgy**A tantárgy tanításának fő célja:**

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanuló legyen képes a környezetében bekövetkező balesetek, hirtelen egészségkárosodások korai felismerésére, a környezet, beteg/sérült állapotának szakszerű felmérésére, pontos, tárgyilagos segítségkérésre, mentőhívásra, a szükséges elsősegélynyújtási beavatkozások szabályos elvégzésére, és az ellátásban résztvevő laikusok irányítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások:

Mentőtiszt Bsc / kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló (sürgősségi/intenzív/aneszteziológiai specializációval) / Általános orvos / Mentőorvos / Oxyológia és sürgősségi orvostan szakorvos

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.**A tantárgy tartalmi elemei**

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen
Egészségügy ágazati alapoktatás	Elsősegélynyújtási alapismeretek	36	36
	Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai	2	
	Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái	4	
	ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás	4	
	Újraélesztés	10	
	Sérültek állapotfelmérése, ellátása	8	
	Rosszullétek, mérgezések	4	
	Tömeges balesetek, katasztrófák	2	
	Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLIS)	2	
	Összesen	36	

A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák

	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-10. feladat	iskolai helyszín	36	<i>Egyéni/ páros/ csoportos</i>

Értékelés

Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése</i>		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	
	Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>	
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>		

A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek	
Duális képzőhelyen:	-
Iskolai helyszínen:	Mentőtiszt Bsc / kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló (sürgősségi/intenzív/aneszteziológiai specializációval) / Általános orvos / Mentőorvos / Oxyológia és sürgősségi orvostan szakorvos.)

A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális
1	Felismeri az elsősegélynyújtás szükségét.	Ismeri az életveszélyes állapotokra utaló jeleket, tüneteket.	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, gyors döntéshozatal, magabiztosság, jó kommunikáció, irányító képesség.	Applikációk alkalmazásával vagy digitális eszközök segítségével mentőt hív.
2	Felismeri és elhárítja a veszélyforrásokat.	Ismeri a veszélyforrásokat és azok elhárításának elemeit.	Teljesen önállóan		
3	Elsődleges állapotfelmérést követően a szükséges beavatkozásokat elvégzi.	ABCDE algoritmus és az azonnali beavatkozások ismerete.	Teljesen önállóan		
4	Felnőtt és gyermek újraélesztést végez.	BLS, PBLIS, AED algoritmus ismerete.	Teljesen önállóan		
5	Sebellátást végez.	Ismeri a sebek típusait, jellemzőit.	Teljesen önállóan		Újraélesztést oktató eszközök és szoftverek használata.
6	Vérzést csillapít.	Ismeri a vérzések ellátási stratégiáit.			
7	Sérültet ellát.	Ismeri a sérültellátási algoritmust.			

8	Rosszullétet, mérgezést felismeri.	Ismeri a hirtelen rosszullétek ellátási stratégiáit, a mérgezésre utaló tüneteket, jeleket.	
9	Tömeges baleseti ellátásban részt vesz.	Ismeri a tömeges ellátás szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan
10	HBLS-ben részt vesz.	Ismeri a riasztási kritériumokat és a kompetencia szintű eszközök alkalmazását.	Teljesen önállóan

A tantárgy témakörei

Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai

- Az elsősegélynyújtás jellemzői a különböző történelmi korokban
- A nemzetközi és hazai elsősegélynyújtás és mentés fejlődésének fontosabb állomásai
- Mária Terézia Mentési rendelete
- Flór Ferenc, Kresz Géza munkássága
- A Nemzetközi Vöröskereszt, Magyar Vöröskereszt elsősegélynyújtói tevékenysége
- A Mentőszolgálat kialakulás (BŐME, VVOME, OMSZ)
- Az elsősegélynyújtás társadalmi jelentősége, szerepe napjainkban
- Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, színterei, helye a mentési láncban
- Az elsősegélynyújtás jogi, etikai vonatkozásai
- Az elsősegélynyújtó személyisége, kompetenciái

Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái

- Az elsősegélynyújtás helyszínei, baleseti helyszín és jellemzői
- A helyszín biztonsága, veszélyei Veszélyforrások felmérése, elhárítása Kimentés során alkalmazható műfogások
- Veszélyzóna, biztonsági zóna fogalma, jellemzői
- A mentőhívás szabályai, a mentésirányító támogató tevékenysége Speciális vészhelyzetek, események jelentési specialitásai Kommunikáció a beteggel/sérülttel, hozzátartozóval, ellátókkal
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás

- Az ABCDE algoritmus alkalmazásának szabályai
- A légutak átjárhatóságának megítélése, átjárhatóság biztosítása eszköz nélkül
- A légzés vizsgálata hármás érzékeléssel, légzési nehezítettség jeleinek felismerése, ellátása
- A keringés jeleinek vizsgálata, a sokk jeleinek felismerése, ellátása
- Az eszmélet és tudat megítélése, eszméletlen ellátása Az egész test vizsgálata, sérülések, kihülés védelem Leggyakoribb pozícionálások
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Újraélesztés

- A hirtelen halál, hirtelen szívhalál fogalma, jellemzői, kórélettani alapjai
- Pre-arrest jelek, tünetek
- Az újraélesztés fogalma, célja, szintjei
- A felnőtt BLS érvényes algoritmus
- Az AED alkalmazásának jelentősége, szabályai
- A csecsemő és kisgyermek újraélesztés (PBLS) algoritmus
- A légúti idegentest eltávolítás felnőtt, gyermek algoritmus
- Eszméletlen beteg ellátása, pozicionálása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Sérültek állapotfelmérése, ellátása

- Baleseti mechanizmusok és lehetséges sérülések
- A sebek típusai, jellemzői, ellátásuk
- Vérzések ellátása
- Amputált végtag, amputátum ellátása
- Rándulás, ficam, törés ellátása
- Koponya, gerinc, mellkas, has, medence és végtag sérülések ellátása, pozicionálása
- Termikus sérülése ellátása
- Elektromos balesetek ellátása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Roszcullétek, mérgezések

- Hirtelen fellépő fájdalmak (fejfájás, mellkasi fájdalom, hasi fájdalom, végtag fájdalom) és ellátásuk
- Görcsrohammal járó állapotok és ellátásuk
- Életveszélyes allergiás reakciók és ellátásuk
- A mérgezés fogalma, formái, jellemzői, behatolási kapuk, mérgezésre utaló jelek, tünetek
- Leggyakoribb mérgezések (gáz, gyógyszer, drog, alkohol, marószerek, vegyi anyag, gomba, étel) és ellátási stratégiájuk
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Tömeges balesetek, katasztrófák

- A tömeges balesetek fogalma, jellemzői
- A helyszín és a sérültek felmérésének szabályai, a sérült osztályozás szempontjai
- A tömeges baleseti ellátás főbb szabályai
- A katasztrófa fogalma, formái, főbb jellemzői
- Együttműködés a társszervekkel

Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLIS) Az egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok jellemzői, ellátási rendszere (MET)

- A sürgősségi ellátók riasztásának kritériumai
- Az IHBLIS algoritmus és kompetenciái
- Egyszerű, eszközös légútbiztosítás (OPA, NPA) alkalmazása
- Maszkos-ballonos lélegeztetés alkalmazása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Munka-balesetvédelem, betegbiztonság tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló sajátítsa el az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges kompetenciákat, megfelelő viselkedésével segítse elő a balesetek megelőzését, és képes legyen balesetek esetén az előírásoknak megfelelően eljárni, ismerje meg és alkalmazza a betegbiztonságot szolgáló eszközöket, technikákat és viselkedésmódot. A tanulók szerezzenek ismereteket a fertőtlenítés, sterilizálás és infékciónkontroll kapcsán. Megszerzett ismereteiket eredményesen tudják alkalmazni mindennapi munkájuk során a nosocomialis infékción megelőzése érdekében.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások:

Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel) / Munkavédelmi-balesetvédelmi előadó.

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen
Egészségügy ágazati alapoktatás	Munka-balesetvédelem, betegbiztonság	36	36
	A munkavédelem alapjai	4	
	A munkahelyek kialakítása	4	
	A munkaeszközök biztonsága	4	
	Balesetvédelem	4	
	Betegbiztonság	5	
	Fertőtlenítés	5	
	Sterilizálás	5	
	Infékciónkontroll	5	
	Összesen	36	

A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák

	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-7. feladat	iskolai helyszín	36	Egyéni/ páros/ csoportos

Értékelés

Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédkészség, íráskészség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
	Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az		

	osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Iskolai helyszínen:	Mentőtiszt Bsc / kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló (sürgősségi/intenzív/aneszteziológiai specializációval) / Általános orvos / Mentőorvos / Oxyológia és sürgősségi orvostan szakorvos.)	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Munkatevékenysége során biztonságos környezetet és munkakörülményeket alakít ki.	Ismeri munkakörével kapcsolatos munka-, tűz- és balesetvédelmi szabályokat, a biztonságos munkavégzés	Teljesen önállóan	Magára nézve kötelezőnek érzi a munka-, tűz-, balesetvédelmi és betegbiztonsági szabályok betartását.	Munkavédelemmel kapcsolatos szakmai tájékoztatók, jogszabályok keresése az interneten.
2	Munkája során az előírásoknak megfelelően alkalmazza az egyéni védőeszközöket.	Tisztában van az egyéni védőeszközök fogalmával, fajtáival, használatuk szabályaival	Teljesen önállóan		
3	A betegellátás során gondoskodik a beteg, az ellátó személyzet és a környezet biztonságáról, megakadályozza a sérülések kialakulását.	Ismeri a betegbiztonság formáit, a betegkorlátozás módjait, jogi szabályozását.	Teljesen önállóan		
4	Megfelelő viselkedésével és eszközök használatával megelőzi a balesetek kialakulását.	Ismeri a balesetvédelmi, a betegbiztonsági előírásokat, és azok alkalmazását.	Teljesen önállóan		

5	Megfelelően alkalmazza a higiénés protokollokat.	Tisztában van a nosocomialis fertőzések fogalmával, kialakulásának megelőzésével. Ismeri a fertőtlenítő szereket és eljáráásokat.	Teljesen önállóan	Felelősséget érez a beteg és a saját biztonsága iránt. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés szabályok betartását.	
6	Az eszközöket előkészíti sterilizésre, a steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja.	Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az eszközök előkészítését sterilizálásra, valamint a steril anyagok kezelését, tárolását.	Teljesen önállóan		
7	Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a nosocomialis infekciók megelőzésének szabályait.	Ismeri a nosocomialis infekció fogalmát, jelentőségét, a leggyakrabban előforduló nosocomialis infekciókat. Tisztában van az infekciókontroll fogalmával, alapelemeivel, a fertőzések megelőzésének ápolói feladataival.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A munkavédelem alapjai

A munkahelyi biztonság és egészség megtartásának jelentősége

A munkavédelem jogi szabályozása

A munkavédelem területei, fogalomrendszere

A munkavédelem intézményrendszere

A munkahelyek kialakítása

A munkavégzés személyi feltételei: jogszerű foglalkoztatás, munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálata, foglalkoztatási tilalmak, szakmai ismeretek, munkavédelmi ismeretek. A munkavégzés alapvető szervezési feltételei: egyedül végzett munka tilalma, irányítás szükségessége. Egyéni védőeszközök juttatásának szabályai.

A munkaeszközök biztonsága

Munkaeszközök üzemeltetésének, használatának feltételei
A munkaeszközök dokumentációi

A munkaeszközök veszélyessége, veszélyes munkaeszközök használata

Balesetvédelem

Veszélyek és veszélyforrások a munkahelyeken

Fizikai, biológiai, kémiai veszélyforrások az egészségügyi munkavégzés során

Pszichés igénybevétel, a stressz

Kockázatfelmérés és kezelés

Balesetvédelmi előírások az egészségügyben Balesetek és foglalkozási megbetegedések Teendők munkabaleset esetén

Betegbiztonság

Biztonságos betegmozgatás eszközei, és módszerei. Biztonságos környezet és kialakítása, egészségvédelmi szempontok betegmozgatás betegszállítás esetén.

Fertőtlenítés

Asepsis, antisepsis fogalma

A fertőtlenítés fogalma, a fertőtlenítő eljárások hatékonyságát befolyásoló tényezők

A fertőtlenítő eljárások hatáserősségének fokozatai

A fertőtlenítés módjai, fizikai, kémiai, kombinált és speciális fertőtlenítő eljárás

A leggyakrabban alkalmazott fertőtlenítő eljárások: higiénés kézfertőtlenítés, műtéti kéz- fertőtlenítés, bőrfelület fertőtlenítése beavatkozások előtt, váladékfertőtlenítés, váladékfel- fogó eszközök fertőtlenítése, felületfertőtlenítés, fertőtlenítő mosás, mosogatás, takarítás, műszer- és eszközfertőtlenítés

A fertőtlenítés végrehajtásának formái: Folyamatos és záró fertőtlenítés, szigorított folya- matos és záró fertőtlenítés

Sterilizálás

A sterilizálás fogalma

Eszközök, műszerek, anyagok sterilizálhatósága

Főbb sterilizáló módszerek

A sterilizálandó eszközök előkészítése, csomagolása

A steril anyagok utókezelése

Steril anyagok szállítása, tárolása

Infekciókontroll

A nosocomiális infekció fogalma, jelentősége

A nosocomiális fertőzések epidemiológiai sajátosságai

A nosocomiális infekció kialakulását elősegítő tényezők, a fertőzés terjedésének leggyakoribb módjai

Az infekció kontroll fogalma, feladata, tevékenységi elemei. A nosocomiális surveillance. Kockázati tényezők meghatározása, a kockázatok kivédésére vonatkozó szabályozás és a végrehajtás ellenőrzése.

Megelőző tevékenység Izolációs szabályok a betegellátás során, környezeti infekciókontroll, fertőtlenítés, sterilizálás, egészség- ügyi kártevők elleni védekezés. Antibiotikum politika. Az egészségügyi dolgozók nosocomiális fertőzéseinek megelőzése. Képzés, továbbképzés.

A leggyakoribb nosocomiális infekciók: húgyúti infekciók, pneumoniák, műtéti sebfertőzés, bőr és lágyrész, véráram fertőzés okai, hajlamosító tényezői, jellemzői, az infekciók megelőzésének lehetőségei, ápolói feladatai

Fertőző beteg elkülönítése, izolált beteg ápolásának specialitásai

Alapápolás-gondozás tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja: Képesé tenni a tanulót az alapvető szükséglet alapú alapápolási-gondozási feladatok elvégzésére, valamint egyes ápolói beavatkozások elvégzésére. Képesé tenni a tanulót a betegmegfigyelésre különböző non-invazív vitális paraméterek mérésére szolgáló eszközök segítségével, és alkalmassá tenni arra, hogy a mért értéket szükség esetén jelezze felettese számára, illetve az elvégzett feladatokat szakszerűen dokumentálja. Felkészíteni a tanulót a rehabilitáció kapcsán a megfelelő gondozási feladatok elvégzésére. Támogató szemléletet biztosítani a család számára. A tanuló sajátítsa el a betegszállítás lehetőségeket, az intézményen belül, és intézményen kívül, szükség esetén alkalmazza a megszerzett ismereteit. Képesé váljon a szakszerű betegmozgatás kivitelezésére, a beteg pozicionálására és kényelmének biztosítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Bsc ápoló/Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság, Betegszállítás-mozgatás-pozicionálás

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám		Összesen
		9. évf.	10. évf.	
Egészségügyi ágazati alapoktatás	Alapápolás-gondozás	36	72	108
	A betegmegfigyelés alapjai	18		
	Non-invazív mérések és dokumentáció	18		
	A beteggondozás alapjai		15	
	Betegápolási eljárások		15	
	Asszisztensi feladatok		20	
	Inaktivitási tünetcsoport		4	
	Az akadályozottság/ korlátozottság alapfogalmai		5	
	Szállítási módok, betegszállítási alapok		6	
	Betegfektetési és más pozicionálási technikái, betegmozgatás		7	
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhely	-	-	0	
Iskolai helyszínen	TEA 1-10. feladat	iskolai helyszín	108	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):			<i>teszt</i>	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):			<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédkészség, íráskészség értékelése</i>	

Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	
	Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>	
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek			
Duális képzőhelyen:		-	
Iskolai helyszínen:		Bsc ápoló/Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek			
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:		-	x
Eszközök és berendezések:		-	x
Anyagok és felszerelések:		-	x
Egyéb speciális feltételek:		-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális
1	Elvégzi a kliens szükségleteinek megfelelő alapvető gondozási feladatokat. Felismeri a decubitus jeleit.	Ismeri az alapvető emberi szükségleteket, és azok ellátására vonatkozó szabályokat, a kivitelezés menetét, és esz- közeit. Ismeri a decubitus kialakulását elősegítő tényezőket, annak előjeleit, és a kialakult decubitust felismeri.	Teljesen önállóan	A kliensekhez, empátikusan segítőkészen áll, a munkáját tudásának megfelelő legmagasabb szinten végzi el, minden körülmények között szem előtt tartja a beteg jogait, és szemérmének védelmét.	
2	Alkalmazza a gyorseszteket vizelet, széklet és ujj- begyből történő vér mintavétellel. Az ápolói beavatkozások kapcsán asszisztál.	Ismeri a beavatkozás eszközrendszerét, és kivitelezésének protokollját, a beavatkozás dokumentálásának módját. Ismeri a beavatkozások előkészítésének eszközös és kliensoldali vetületét, a környezet előkészítését a betegjogok vonatkozásában.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkájára pontos, precíz, a vele szemben támasztható elvárásoknak megfelelően végzi a beavatkozásokat. Empátikusan, fejlesztő szemlélettel végzi munkáját.	Elektronikus dokumentációt kompetenciaszintjének megfelelően vezeti.

3	Nem steril kötéseket, fedőkötéseket helyez fel. Elvégzi a beavatkozások kapcsán keletkező hulladékok és az újrahasznosítható eszközök kezelését.	Ismeri a nem steril szigetkötszereket, és azok felhelyezésének menetét. Ismeri a fedőkötés elkészítését. Ismeri az újrahasznosítás menetét, az eszközök tisztítására, vonatkozó előírásokat, és az egészségügyi hulladékkezelés szabályait, eszközeit.	Teljesen önállóan		
4	Alapvető ápolói szempontból jelentős betegmegfigyelést végez.	Ismeri a betegmegfigyelés jelentőségét, kivitelezésének főbb lépéseit.	Irányítással		
5	Non-invazív méréseket végez el. Segítséget nyújt a különböző akadályozottsággal élő emberek számára a speciális szükségleteik kielégítésében. Segít az ápolónak az egészség fejlesztését célzó rendezvények, szűrőprogramok lebonyolításában.	Ismeri a szükséges eszközparkot, és a beavatkozások protokolljait. Ismeri az akadályozottság formáit, az akadályok típusait és az akadálymentesítés lehetőségeit, eszközeit. Ismeri az egészség-kultúra elemeit, az egészséges életmód, életvitel jellemzőit. Tisztában van a környezetszennyezés és az egyéb egészségkárosító tényezők formáival, a megelőzés lehetőségeivel. Ismeri a prevenció szintjeit, a mentálhigiéne és az egészségfejlesztés alapvető lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan		
6	Elvégzi a beavatkozások kapcsán felmerülő dokumentációs feladatokat.	Ismeri az ápolási és orvosi dokumentációt, illetve a vezetésükre vonatkozó szabályokat.	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.
7	Megérti az inaktivitás káros hatásait az emberi szervezetre	Felsorolás szerűen ismeri az inaktivitás negatív hatásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
8	Alkalmazza a betegmozgatási technikákat és eszközöket.	Ismeri a megfelelő mozgatási technikát és eszközparkot.	Instrukció alapján részben önállóan		

9	Meghatározza a betegszállítás módját, megrendeli a betegszállítást. Diagnosztikus és terápiás beavatkozásokat követően pozicionálja a beteget.	Felismeri a betegszállítás megrendelő dokumentációt, ismeri a kitöltésére vonatkozó szabályokat. Ismeri a betegpozicionálási lehetőségeket.	Irányítással		Elektronikus dokumentáció esetén is képes elvégezni a szállítás megrendelését.
10	Biztosítja a beteg kényelmét és a megfelelő kényelmi eszközöket alkalmazza. A nyomási fekély kialakulását megelőző eszközöket és ápolási technikákat alkalmazza a tartósan fekvő beteg ápolása során.	Ismeri a betegpozicionálási lehetőségeit, és a kényelmi eszközöket. Ismeri a nyomási fekély fogalmát, rizikótényezőit, stádiumait, megelőzésének lehetőségeit, valamint a megelőzésben használt eszközöket.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A betegmegfigyelés alapjai

Alapfogalmak: panasz, tünet, szindróma, kardinális tünetek

A beteg általános megtekintése, a testalkat, járás, arckifejezés, beszéd megfigyelése

Testtájak megfigyelése: fej, nyak, mellkas, has, végtagok

A bőr és bőrfüggelékek megfigyelése

Érzékszervek megfigyelése: a látás, hallás megfigyelése

A fekvés megfigyelése

A fájdalomra utaló jelek, jellegzetes fájdalmak felismerése

A tudat, a magatartás megfigyelése

Testváladékok és megfigyelésük.

Non-invazív mérések és dokumentáció

Testtömeg, testmagasság mérése és dokumentálása Testkörfogat mérése és dokumentálása

Alapvető életjelek megfigyelése és dokumentálása:

A pulzus jellemzői, megfigyelésének szempontjai, a pulzusvizsgálat módja

A légzés megfigyelése: a légzés megfigyelésének szempontjai, a megfigyelés módja

A vérnyomás jellemzői, a vérnyomásmérés

A testhőmérséklet élettani értékei, eltérések az élettani értéktől A láz fogalma, jellemzői, tünetei, a testhőmérséklet mérése Egészségügyi dokumentáció vezetése, típusai, formái.

Alaptudományok megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanuló elmélyíti tudását az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkedik az egészséges emberi szervezet felépítésével és működésével, valamint ezek biokémiai, biofizikai alapjaival. A tanulási terület a mikrobiológia-járványtan és általános kórtan, higiéné tantárgy segítségével bevezeti a tanulót a kóros folyamatokba és a fertőzések, járványok megelőzésével kapcsolatos feladatokba is.

Szakmai fizikai és biofizikai alapok tantárgy**A tantárgy tanításának fő célja**

A tanulók tisztában legyenek a képalkotó berendezések működésével, annak felépítésével. Ismerje a sugárvédelmi szabályokat, hogy azokat betartsa és betartassa.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Fizikus / Biofizikus / Fizika szakos tanár / Orvosi diagnosztikai analitikus Bsc

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak:

Komplex természettudományos tárgy, biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Alaptudományok	Szakmai fizikai és biofizikai alapok	36	36	
	Sugárfizika alapjai	10		
	Röntgen képalkotó berendezések	10		
	Ultrahang fizikai alapjai	10		
	Fénytan alapjai, fényvisszaverődés, -elnyelés, -törés	6		
	Összesen	36		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-4. feladat	iskolai helyszín	36	<i>Egyéni/ páros/ csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése</i>		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	
		Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>	
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Fizikus / Biofizikus / Fizika szakos tanár / Orvosi		

	diagnosztikai analitikus Bsc	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Bemutatja az atomok szerkezetét, az elektro-mágnesesség alapjait.	Ismeri a főbb atom-szerkezeti részeket, az izotópok fogalmát, az elektromágneses képi diagnosztika alapjait.	Instrukció alapján részben önállóan	Önmagára és környezetére figyelmes, szem előtt tartja a sugárvédelmi szempontokat.	Adatok digitális rendszerekben történő dokumentálás a, prezentációkészítő programok használata.
2	Ismerteti a röntgen-sugárással működő készülékeket, és bemutatja a sugárvédelmi előírásokat.	Ismeri a röntgen képalkotás eszközeit, és a sugárvédelmi eszközöket, szabályokat.	Teljesen önállóan		
3	Ismerteti az ultrahang-diagnosztika fizikai alapjait.	Ismeri az ultrahang-diagnosztika fizikai alapjait.	Teljesen önállóan		
4	Ismerteti és jellemzi a fény tulajdonságait, elektromágneses jellemzőit.	Fénytani alapismeretek.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Sugárfizika alapjai

Az atom szerkezete Atommag Elektronhéj

Az atommag szerkezete

Nukleonok

Izotóp

A mag energiaállapota, stabilitás Természetes és mesterséges radioaktivitás Magsugárzások

Bomlási törvény, felezési idő

Az elektromágneses sugárzások

Keletkezés

Hullámhossz

A röntgensugár fizikai tulajdonságai, kölcsönhatása az élő és élettelen anyaggal.

Röntgen képalkotó berendezések

Röntgensugárzás alkalmazása a gyógyászatban
 Röntgensugárzást használó készülékek, és alkalmazásuk főbb indikációi
 Sugárvédelmi szabályok és alkalmazásuk, eszközrendszerek.

Ultrahang fizikai alapjai

Ultrahang vizsgálatok feltételei:
 Ultrahang vizsgáló helység, ultrahang készülék
 Ultrahangdiagnosztikai alapok, az ultrahang kép keletkezése:
 Ultrahang fizikai jellemzői (frekvencia, terjedési sebesség, hullámhossz, intenzitás).

Fénytan alapjai, fényvisszaverődés, -elnyelés, -törés

A fény jellemző tulajdonságai, a látható fény
 A fény, mint elektromágneses sugárzás – fénytörés
 A fény, mint elektromágneses sugárzás – fényfelbontás
 A fény, mint elektromágneses sugárzás – fényvisszaverődés
 A fény, mint elektromágneses sugárzás – fényelnyelés.

Egészségügyi informatika tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók szerezzenek ismereteket és tapasztalatokat az egészségügyi dokumentáció kezelésével, az egészségügyi szoftverek alkalmazásával kapcsolatban.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások. Informatikus / Informatika tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: —

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Alaptudományok	Egészségügyi informatika	9	9	
	Egészségügyi informatikai alapok	3		
	Adatvédelem	3		
	Informatika az egészségügyben	3		
	Összesen	9		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-2. feladat	iskolai helyszín	9	Egyéni/ páros/ csoportos

Értékelés		
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	teszt	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt
	Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Informatikus / Informatika tanár	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Az egészségügyi dokumentációt az adatvédelmi szabályok betartásával kezeli.	Ismeri az egészség-ügyi dokumentáció részeit, a dokumentálás és adatvédelem szabályait.	Irányítással	Munkájára igényes, precíz, figyelmes.	Digitális források használata.
2	Munkája során medikai rendszerek alkalmazásában közreműködik.	Ismeri az egészségügyi informatikának a felhasználó szempontjából lényeges alapjait, a szakmai szoftverek típusait.	Irányítással		Medikai rendszerek használata.

A tantárgy témakörei

Egészségügyi informatikai alapok

Az egészségügyi informatika tárgya

Elektronikus egészségügyi dokumentáció részei

Adatvédelem

Adatvédelem, adattovábbítás

Az elektronikus levél küldésének szabályai

Informatika az egészségügyben

Egészségügyi kódrendszerek

Szoftverek az egészségügyben (orvosi, gazdasági, pénzügyi, személyügyi rendszerek) Egészségügyi

Elektronikus Szolgáltatási Tér (EESZT) fogalma, moduljai

E-recept

Medikai rendszerek típusai

Tetszőlegesen kiválasztott medikai rendszer alkalmazása

Egészségügyi terminológia tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja: Az alapvető orvosi latin nyelvi ismereteinek megszerzése, valamint a szakkifejezések helyes használata.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Általános orvos / Ápoló Bsc / Mentőtiszt Bsc / Latin szakos tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Az emberi test felépítése

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Alaptudományok	Egészségügyi terminológia	18	18	
	Az orvosi latin nyelv alapjai	3		
	Az emberi test részei, síkok, irányok	2		
	Szervek, szervrendszerek	8		
	Kórtani és klinikumi elnevezések	3		
	Gyógyítással kapcsolatos kifejezések	2		
	Összesen	18		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-2. feladat	iskolai helyszín	18	Egyéni/ páros/ csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, íráskészség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	

(szummatív értékelés):	Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Általános orvos / Ápoló Bsc / Mentőtiszt Bsc / Latin szakos tanár	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Megérti és ismerteti a latin szakkifejezéseket az emberi test részeinek megnevezésére, és egyes klinikumi, ápolástani szakkifejezéseket megért.	Ismeri a főbb anatómiai, ápolástani és klinikumi latin kifejezéseket.	Teljesen önállóan	Megfelelő minőségű szakmai kommunikációra törekszik a csapat tagjaival szemben.	
2	Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a latin szakkifejezéseket.	Ismeri az orvosi latin szakkifejezéseket, a latin nyelv alapvető nyelvtani szabályait.	Teljesen önállóan		Digitális tananyagok használata.

A tantárgy témakörei

Az orvosi latin nyelv alapjai

Az orvosi latin nyelv kialakulása és fejlődése A latin szavak írása és olvasása

Írásjelek és helyesírás

A kiejtés és hangsúly.

Az emberi test részei, síkok, irányok

Az emberi test főbb részeinek latin megnevezése Anatómiai gyűjtőnevek

Az emberi test fő síkjai és irányai A főnevek szótári alakja és neme A főnevek declinációi

Birtokos jelzős szerkezetek

Minőségjelzős szerkezetek.

Szervek, szervrendszerek

A mozgásrendszer anatómiai szakkifejezései

A keringési rendszer anatómiai szakkifejezései

A légzőrendszer anatómiai szakkifejezései

Az emésztőrendszer anatómiai szakkifejezései

A vizeletkiválasztó és elvezető rendszer anatómiai szakkifejezései

A nemi szervek anatómiai szakkifejezései

Az endokrin rendszer anatómiai szakkifejezései

Az idegrendszer anatómiai szakkifejezései Az érzékszervek anatómiai szakkifejezései Melléknevek képzése főnevekből

Az igék szótári alakja, főnevek képzése igékből.

Kórtani és klinikumi elnevezések

A betegség, a betegség lefolyásának szakaszai - latin elnevezései

A mozgásrendszer, keringési rendszer, légzőrendszer, emésztőrendszer, vizeleti rendszer betegségeinek gyakrabban előforduló szakkifejezései.

Gyógyítással kapcsolatos kifejezések

Alapvető szakkifejezések: kórelőzmény, fizikális vizsgálat, tünet, tünetegyüttes, jelen állapot, kórisme, diagnózis, gyógykezelés

A latin számnevek.

Egészségügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanulók elmélyítik tudásukat az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkednek az egészséges emberi szervezet felépítésével és működésével. A tanulási terület megismerése során alapismereteket adunk át a laboratóriumi és az ápolói munka gyakorlati megvalósításához. Az ápolás történetén keresztül eljutunk a ma alkalmazott ápolási folyamatokhoz. A tanulók elsajátítják a betegmegfigyelés, állapotkövetés alapjait, képesek lesznek a szükségletek felmérésére, azok kielégítésére.

Alapvető higiénés rendszabályok tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja. A tanulók szerezzenek ismereteket a nosocomialis infekciók kialakulásáról, az infekciókontroll ápolói feladatairól.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kórházhygiénikus / Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlat, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészséges ember és környezete, Az ápolás és gondozás alapjai.

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen
Egészségügyi alapozó ismeretek	Alapvető higiénés rendszabályok	18	18
	Infekció - nosocomiális infekció	9	
	Egyéni védőeszközök használata	3	
	Fertőtlenítés, sterilizálás alapjai, steril anyagok kezelése	5	
	Hulladékkezelés	1	
	Összesen	18	

A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák

	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-4. feladat	iskolai helyszín	18	Egyéni/ páros/csoportos

Értékelés

Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	teszt	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés beszédképesség, írásképesség értékelése	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt
	Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	

A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek

Duális képzőhelyen:	-
Iskolai helyszínen:	Kórházhigiénikus / Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően): legalább 3 év ápolói gya- korlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek

	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Munkája során az előírásoknak megfelelően alkalmazza az egyéni védőeszközöket.	Tisztában van az egyéni védőeszközök fogalmával, fajtáival, használatuk szabályaival.	Teljesen önállóan	Magára nézve köte- lezőnek érzi a munka-, tűz-, balesetvédelmi és higiénés	

2	Megfelelően alkalmazza a higiénés protokollokat.	Ismeri a mikroorganizmusok típusait, a fertőzések, járványok létrejöttének alapjait. Tisztában van a nosocomialis fertőzések fogalmával, kialakulásának megelőzésével. Ismeri a fertőtlenítő szereket és eljárásokat.	Teljesen önállóan	szabályok betartását.	Szakmai oldalak felkeresése, oktató- videók alkalmazása a fertőtlenítés, higiénés kézfertőtlenítés témakörében.
3	Az eszközöket előkészíti sterilizálásra, a steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja.	Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az eszközök előkészítését sterilizálásra, valamint a steril anyagok kezelését, tárolását.	Teljesen önállóan		Sterilizáló berendezések használatának megtekintése.
4	Részt vesz a fertőző betegek elkülönítésében.	Ismeri a fertőző betegek elkülönítésére és ápolására vonatkozó alapvető előírásokat, higiénés és munkavédelmi szabályokat.	Irányítással		

A tantárgy témakörei

Infekció - nosocomiális infekció

- A kórokozók csoportosítása, főbb jellemzői
- A fertőzés fogalma
- A járványfolyamat mozgató erői
- A fertőzés terjedési módjai gyakoriság és kiterjedés szerint
- A fertőző betegség és szakaszai
- A fertőző betegségek előfordulási módjai
- Járványügyi teendők
- Bejelentési kötelezettség
- A fertőző betegek elkülönítése
- A fertőző betegségek megelőzése
- Nosocomialis infekció fogalma, leggyakoribb formái
- Infekciókontroll

Egyéni védőeszközök használata

- Munkaruha, védőruha
- Egyéni védőeszköz fogalma, használatának jellemzői
- Az egészségügyben használt egyéni védőeszközök típusai, jellemzői
- Egyéni védőeszközök használatának gyakorlása

Fertőtlenítés, sterilizálás alapjai, steril anyagok kezelése

- A fertőtlenítés fogalma
- A fertőtlenítő eljárások hatékonyságát befolyásoló tényezők
- Fizikai, kémiai fertőtlenítő eljárások, fertőtlenítés gázzal
- A gyakoribb fertőtlenítőszer hatóanyagok és készítmények
- A fertőtlenítőszer alkalmazása
- Kombinált fertőtlenítő eljárások: fertőtlenítő mosás, mosogatás, takarítás

Higiénés kézfertőtlenítés, fertőtlenítő kézmosás

Fertőző beteg elkülönítésének és ápolásának alapvető szabályai

Folyamatos és záró fertőtlenítés

A sterilizálás alapfogalmai

A sterilizálás gyakorlata: előkészítés, fertőtlenítés, tisztítás, eszközök átvizsgálása, karbantartása, csomagolás

A sterilizáló eljárások alapjai Steril anyagok szállítása, tárolása A sterilitás ellenőrzése

Hulladékkezelés

A hulladék fogalma, a hulladékok csoportosítása (a keletkezés forrása szerint, halmazállapot szerint, környezetre gyakorolt hatás szerint)

A hulladékok környezeti hatásai

A települési hulladékok gyűjtése, elszállítása, ártalmatlanítása

A szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás

Az egészségügyben keletkező hulladékok fajtái

Kommunikáció tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja: Az egészségügyi szakmák gyakorlásához szükséges kommunikációs képességek fejlesztése

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Pedagógia tanár / Pszichológus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szaknár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Magyar nyelv, Történelem

Az emberi test és működése

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Egészségügyi alapozó ismeretek	Kommunikáció	18	18	
	Kommunikációs zavarok	3		
	Egészségügyi szakmai kommunikáció	3		
	Speciális kommunikáció	8		
	Konfliktuskezelés	4		
	Összesen	18		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-3. feladat	iskolai helyszín	18	Egyéni/ páros/csoportos

Értékelés		
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	teszt	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt
	Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Pedagógia tanár / Pszichológus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szakna- r/ tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egész- ségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális
1	Hiteles kommunikációt folytat betegekkal, hozzátartozókkal, munkatársakkal.	Ismeri a kommunikáció jellemzőit, a hiteles kommunikáció feltételeit, a kommunikációs zavarokat. Tisztában van a beteggel, családtagokkal, munkatársakkal történő kommunikáció szempontjaival.	Teljesen önállóan	Fontosnak érzi a be- teg meghallgatását. A betegekkal, hozzátartozókkal történő kommunikáció során nem lépi túl a hatáskörét.	Digitális kommunikációs lehetőségek hallás-, látássérültek esetében. A kommunikáció sajátosságait bemutató videók.
2	Speciális kommunikációt folytat, segítő kommunikációs technikákat alkalmaz.	Ismeri a kommunikáció módját látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel. Ismeri a segítő beszélgetés alapjait.	Teljesen önállóan		
3	Hatékony konfliktuskezelési technikákat alkalmaz.	Ismeri a konfliktusok típusait, a konfliktuskezelés módjait.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Kommunikációs zavarok

Kóros kommunikáció. A nyelvi szocializáció hiányosságai Szégyenlősség, gátlásosság Kommunikációs gátak és közléssorompók

Egészségügyi szakmai kommunikáció

Az egészségügyi dolgozók közötti kommunikáció

Az egészségügyi dolgozó és a beteg közötti kommunikáció

A kapcsolatfelvétel, bemutatkozás jelentősége, általános szabályai

Kapcsolatteremtés és fenntartás egészséges és beteg gyermekkel, a gyermekek sajátos kommunikációs formái

Kommunikáció hozzátartozóval

Kommunikáció idős beteggel, az idős kor kommunikációs jellemzői, kommunikációs nehézségek

Kommunikáció eltérő kultúrából érkező beteg esetén

Kommunikáció zaklatott beteggel, indulatos beteggel

A telefonos kommunikáció szabályai az egészségügyben

Speciális kommunikáció

Speciális kommunikáció beszéd-, hallás-, látássérültekkel Kommunikációs korlátok leküzdése autizmus spektrumzavar esetén Infokommunikációs akadálymentesítés

A segítő beszélgetés

Esettanulmányok

Konfliktuskezelés

Konfliktus fogalma

Konfliktusok típusai

Konfliktuskezelési stratégiák: elkerülő, versengő, együttműködő, kompromisszumkereső, alkalmazkodó

A konfliktushelyzetek megelőzése és feloldása hatékony kommunikáció segítségével

10. évfolyam

Általános ápoló 10. évfolyam		Iskola (osztály- keret)	Iskolai gyakorlati helyszín (demon)
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0
	Álláskeresés	5	
	Munkajogi alapismeretek	5	
	Munkaviszony létesítése	5	
	Munkanélküliség	3	
Egészségügy ágazati alapkutatás	Alapápolás-gondozás	18	54
	A beteggondozás alapjai		15
	Betegápolási eljárások		15
	Asszisztensi feladatok	5	15
	Inaktivitási tünetsoport	4	
	Az akadályozottság/ korlátozottság alapfogalmai	5	
	Szállítási módok, betegszállítási alapok	4	2
	Betegfektetési és más pozicionálási technikái, betegmozgatás		7
	Irányított gyógyszerelés	18	18
	A gyógyszerelés alapjai	7	7
	Gyógyszerbejuttatási módok	9	10
	Gyógyászati segédeszközök	2	1
	Komplex klinikai szimulációs gyakorlat	0	63
	Betegbiztonság szimulációs gyakorlat		6
	Betegfektetési és más pozicionálási technikák szimulációs gyakorlat		6
	Betegmozgatás szimulációs gyakorlat		6
	Non-invazív mérések és dokumentáció szimulációs gyakorlat		8
	Beteggondozás alapjai szimulációs gyakorlat		8
	Betegápolási eljárások szimulációs gyakorlat		9
	Asszisztensi feladatok szimulációs gyakorlat		9
	Gyógyszerbejuttatási módok szimulációs gyakorlat		6
	Gyógyászati segédeszközök szimulációs gyakorlat		5
	Vitalis paraméterek és injekciózás rendelőintézeti gyakorlat	0	35
	Non-invazív mérések és dokumentáció klinikai gyakorlat		22
Gyógyszerbejuttatási módok klinikai gyakorlat		13	
Tanulási terület összóraszám	36	170	
Alaptudományok	Szakmai kémiai és biokémiai alapok	36	0
	Kémiai alapfogalmak, az atomok elektronszerkezete és a periódusos rendszer	12	
	A molekulák szerkezete, kémiai kötések és kémiai reakciók	12	
	Halmazállapotok, oldatok és kolloidok	12	
Egészségügyi alapozó ismeretek	Emberi test és működése	64	0
	Általános ismeretek	6	
	Szervrendszerenkénti felépítési és működési ismeretek	58	
	Évközi szakmai oktatás	154	170
	összesen		324
	heti óraszám		9
	Egybefüggő szakmai gyakorlat		140

Munkavállalói ismeretek

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezetének munkaerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

Munkavállalói ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások —

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak —

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A Munkavállalói ismeretek tantárgy tartalmi elemei

A tanulási terület belső azonosítószáma és megnevezése:		Munkavállalói ismeretek		
Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Az évfolyam összes óraszám	
Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói ismeretek	18	18	
	Álláskeresés	5		
	Munkajogi alapismeretek	5		
	Munkaviszony létesítése	5		
	Munkanélküliség	3		
	Tanulási terület összórása:	18		
A Munkavállalói ismeretek nyelv megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja:	TEA 1-3. feladat	iskolai helyszín	18	Egyéni/ páros/ csoportos

Értékelés	
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	teszt
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédkészség, íráskészség értékelése

Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt
	Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	
A Munkavállalói ismeretek megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozás:	-	
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	tanár	
A Munkavállalói ismeretek nyelv megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Megfogalmazza saját karriercéljait.	Ismeri saját személyisége jellemvonásait, annak pozitívumait.	Teljesen önállóan	Önismerte alapján törekszik céljai reális megfogalmazására. Megjelenésében igényes, viselkedésében visszafogott. Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett. Törekszik a saját munkabérét érintő változások nyomon követésére.	Internetes álláskereső portálokon információkat keres, rendszerez.
2	Szakképzési munkaviszonyt létesít.	Ismeri a munkaszerződés tartalmi és formai követelményeit.	Instrukció alapján részben önállóan		
3	Felismeri, megnevezi és leírja az álláskereső módszereit.	Ismeri a formális és informális álláskereső technikákat.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Álláskereső

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete
 Álláskereső módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága

Munkajogi alapismeretek

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közal- kalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony

A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége

Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munka- viszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idénymunka és alkalmi munka)

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, ön- kéntes munka

Munkaviszony létesítése

Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai

A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.

A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő

A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei

A munkaszerződés módosítása Munkaviszony megszűnése, megszüntetése Munkaidő és pihenőidő

A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)

Munkanélküliség

Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel

Az álláskeresési ellátások fajtái

Álláskeresők számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzé- sek, utazásiköltség-támogatások)

Szolgáltatások álláskeresőknek (munkaerő-közvetítés, tanácsadás) Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES)

Egészségügy ágazati alapoktatás megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Az ágazati alapozó ismeretek tartalmazza mindazon ismereteket, melyek elengedhetetlenek egy egészségügyi ellátó intézményben történő képzett segédápolói munkakör betöltéséhez. A tan- anyag elsajátításával a tanulók képessé válnak megérteni a betegellátás alap pilléreit, etikusan, empatikusan és a betegjogok, munkavédelmi alapok betartásával végezni kompetencia szintű beavatkozásait, megismerik az emberi test felépítését, a kórházi aszepszist, az alapvető ápo- lási-gondozási beavatkozásokat, és azok kivitelezését, illetve gyakorolják ezeket szimulációs és klinikai környezetben.

Alapápolás-gondozás tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja: Képessé tenni a tanulót az alapvető szükséglet alapú alapápolási-gondozási feladatok elvégzé- sére, valamint egyes ápolói beavatkozások elvégzésére. Képessé tenni a tanulót a betegmegfi- gyelésre különböző non-invazív vitális paraméterek mérésére szolgáló eszközök segítségével, és alkalmassá tenni arra, hogy a mért értéket szükség esetén jelezze felettese számára, illetve az elvégzett feladatokat szakszerűen dokumentálja. Felkészíteni a tanulót a rehabilitáció kap- csán a megfelelő gondozási feladatok elvégzésére. Támogató szemléletet biztosítani a család számára. A tanuló sajátítsa el a betegszállítás lehetőségeket, az intézményen belül, és intézmé- nyen kívül, szükség esetén alkalmazza a megszerzett ismereteit. Képessé váljon a szakszerű betegmozgatás kivitelezésére, a beteg pozícionálására és kényelmének biztosítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Bsc ápoló/Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság, Betegszállítás-mozgatás-pozicionálás

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám		Összesen
		9. évf.	10. évf.	
Egészségügy ágazati alapoktatás	Alapápolás-gondozás	36	72	108
	A betegmegfigyelés alapjai	18		
	Non-invazív mérések és dokumentáció	18		
	A beteggondozás alapjai		15	
	Betegápolási eljárások		15	
	Asszisztensi feladatok		20	
	Inaktivitási tünetcsoport		4	
	Az akadályozottság/ korlátozottság alapfogalmai		5	
	Szállítási módok, betegszállítási alapok		6	
Betegfektetési és más pozicionálási technikái, betegmozgatás		7		

A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák

	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhely	-	-	0	
Iskolai helyszínen	TEA 1-10. feladat	iskolai helyszín	108	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>

Értékelés

Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, íráskészség értékelése</i>
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>
	Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>

A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek

Duális képzőhelyen:		-
Iskolai helyszínen:		Bsc ápoló/Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek			
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:		-	x
Eszközök és berendezések:		-	x
Anyagok és felszerelések:		-	x
Egyéb speciális feltételek:		-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális
1	Elvégzi a kliens szükségleteinek megfelelő alapvető gondozási feladatokat. Felismeri a decubitus jeleit.	Ismeri az alapvető emberi szükségleteket, és azok ellátására vonatkozó szabályokat, a kivitelezés menetét, és esz- közeit. Ismeri a decubitus kialakulását elősegítő tényezőket, annak előjeleit, és a kialakult decubitust felismeri.	Teljesen önállóan	A kliensekhez, empatikusan segítőkészen áll, a munkáját tudásának megfelelő legmagasabb szinten végzi el, minden körülmények között szem előtt tartja a beteg jogait, és szemérmének védelmét.	
2	Alkalmazza a gyorsteszteket vizelet, széklet és ujj- begyből történő vér mintavétellel. Az ápolói beavatkozások kapcsán asszisztál.	Ismeri a beavatkozás eszközszerét, és kivitelezésének protokollját, a beavatkozás dokumentálásának módját. Ismeri a beavatkozások előkészítésének eszközös és kliensoldali vetületét, a környezet előkészítését a betegjogok vonatkozásában.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkájára pontos, precíz, a vele szemben támasztható elvárásoknak megfelelően végzi a beavatkozásokat. Empatikusan, fejlesztő szemlélettel végzi munkáját.	Elektronikus doku- mentációt kompetenciaszintjének megfelelően vezet.
3	Nem steril kötéseket, fedőkötéseket helyez fel. Elvégzi a beavatkozások kapcsán keletkező hulladékok és az újrahasznosítható eszközök kezelését.	Ismeri a nem steril szigetkötszereket, és azok felhelyezésének menetét. Ismeri a fedőkötés elkészítését. Ismeri az újrahasznosítás menetét, az eszközök tisztítására, vonatkozó előírásokat, és az egészségügyi hulladékkezelés szabályait, eszközeit.	Teljesen önállóan		
4	Alapvető ápolói szempontból jelentős betegmegfigyelést végez.	Ismeri a betegmegfigyelés jelentőségét, kivitelezésének főbb lépéseit.	Irányítással		

5	Non-invazív méréseket végez el. Segítséget nyújt a különböző akadályozottsággal élő emberek számára a speciális szükségleteik kielégítésében. Segít az ápolónak az egészség fejlesztését célzó rendezvények, szűrőprogramok lebonyolításában.	Ismeri a szükséges eszközparkot, és a beavatkozások protokolljait. Ismeri az akadályozottság formáit, az akadályok típusait és az akadálymentesítés lehetőségeit, eszközeit. Ismeri az egészség- kultúra elemeit, az egészséges életmód, életvitel jellemzőit. Tisztában van a környezetszennyezés és az egyéb egészségkárosító tényezők formáival, a megelőzés lehetőségeivel. Ismeri a prevenció szintjeit, a mentálhigiéné és az egészségfejlesztés alapvető lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan		
6	Elvégzi a beavatkozások kapcsán felmerülő dokumentációs feladatokat.	Ismeri az ápolási és orvosi dokumentációt, illetve a vezetésükre vonatkozó szabályokat.	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.
7	Megérti az inaktivitáskáros hatásait az emberi szervezetre	Felsorolás szerűen ismeri az inaktivitás negatív hatásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
8	Alkalmazza a betegmozgatási technikákat és eszközöket.	Ismeri a megfelelő mozgatási technikát és eszközparkot.	Instrukció alapján részben önállóan		
9	Meghatározza a betegszállítás módját, megrendeli a betegszállítást. Diagnosztikus és terápiás beavatkozásokat követően pozicionálja a beteget.	Felismeri a betegszállítás megrendelő dokumentációt, ismeri a kitöltésére vonatkozó szabályokat. Ismeri a betegpozicionálási lehetőségeket.	Irányítással		Elektronikus dokumentáció esetén is képes elvégezni a szállítás megrendelését.
10	Biztosítja a beteg kényelmét és a megfelelő kényelmi eszközöket alkalmazza. A nyomási fekély kialakulását megelőző eszközöket és ápolási technikákat alkalmazza a tartósan fekvő beteg ápolása során.	Ismeri a betegpozicionálási lehetőségeit, és a kényelmi eszközöket. Ismeri a nyomási fekély fogalmát, rizikótényezőit, stádiumait, megelőzésének lehetőségeit, valamint a megelőzésben használt eszközöket.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A beteggondozás alapjai

Beteg szükségletei, és szükségletek kielégítése.

Beteggondozás az életkorok függvényében.

Fürdetés, speciális gyógyfürdetés (kiütéses, elvékonyodott/száraz bőrű beteg fürdetése, fertőtlenítő fürdetés fertőző beteg esetén, fürdető kendős fürdetés kivitelezése).

Hajápolás, gyógsamponok, körömgondozás, borotválás, genitáliák tisztán tartása.

Ürítési szükséglet biztosítása, eszközök.

Ágyazás, kórtermi környezet, vizsgáló helyiség kialakítása, vizitek előtti teendők, textíliakezelés.

Öltöztetés. Táplálkozási szükséglet kielégítése, szájápolás, protézisgondozás.

Betegápolási eljárások

Decubitus/bőrelváltozások jeleinek felismerése. Mintagyűjtés módjai, széklet, vizelet, vér (ujjbegyből) és gyorstesztel történő vizsgálatuk, minta laborba juttatása, fedőkötések felhelyezése, nem steril kötések felhelyezése. Sztómazsák csere, bőrápolás.

Bevitt-ürített folyadék egyensúly monitorizálása.

Asszisztensi feladatok

Alapvető ápolási beavatkozások eszközei, és előkészítésük, egyszer és többször használatos eszközök kezelése, hulladékok kezelése az egészségügyben.

Ápolási beavatkozásokban történő asszisztálás/részvétel: perifériás és midline kanül behelyezés/eltávolítás, katéterezés, beöntés,

NG szonda behelyezés, i.v. injekciózás, infúziós és oxigénterápia, bőrteszt kivitelezés.

Az egészségfejlesztés alapjai.

Az egészségkultúra elemei, az egészséges életmód, életvitel jellemzői.

A környezet szennyezés és az egyéb egészségkárosító tényezők formái, a megelőzés lehetőségei.

A prevenció szintjei, a mentálhigiéné és az egészségfejlesztés alapvető lehetőségeit.

Inaktivitási tünetcsoport

A főbb szervrendszerek kapcsán kialakuló negatív hatások az inaktivitás kapcsán és azok megelőzési lehetősége, beteg mozgatási ismeretek kontextusba hozása az inaktivitás kapcsán.

Az akadályozottság/korlátozottság alapfogalmai

Bevezetés az akadályozottság/korlátozottság témakörébe, alapfogalmak (integráció, szegregáció, előítélet, diszkrimináció, stigmatizáció, esélyegyenlőség)

Mozgásképességükben akadályozott személyek

Látássérült személyek

Hallássérült személyek

Értelmileg akadályozott személyek Akadálymentesség meghatározása Az akadályok főbb formái

Egyetemes tervezés filozófiája

Szállítási módok, betegszállítási alapok

Intézményen belüli és intézményen kívüli szállítási módok lehetőségek, szabályok. Beteg vizsgálatra kísérésének szabályai, oxigénpalack kezelése a szállítás alkalmával. Elérhető szállítási eszközök.

Betegszállítás megrendelése, ülő, fekvő szállítás feltételei, speciális betegszállítás megrendelése (oxigén igényes beteg szállítása).

Betegfektetési és más pozicionálási technikák, betegmozgatás

Kényelmi eszközök és alkalmazásuk, nyomási fekély prevenciók eszközök és használatuk.

Betegpozicionálási lehetőségek az ápolói beavatkozások alatt (fürdetés oldalra fordítható/felültehető beteg esetén, fektetés beöntés, sztómaellátás, EKG készítés, enterális gyógyszerelés, ágy melletti és egyszerű eszközös vizsgálatok kivitelezése közben, pozicionálás I.V. perifériás kanülok behelyezése, vérvétel, injekciózás, infúziós terápia és oxigén terápia során. Betegmozgatás kivitelezésének helyes technikái, különböző önellátási képességekkel rendelkező vagy akadályozott ember ágyban történő

mozgatása, felültetése, kiültetése, felállás- ban, mozgásban történő segítése emberi erővel és betegemelő eszközök és mozgatást segítő eszközök használatával.

Irányított gyógyszerelés tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulót felkészíteni az előre csomagolt enterális gyógyszerek előírás szerű bejuttatására, segédkezik különböző gyógyszerek bejuttatása kapcsán. Megismertetni a gyógyászati segédesz- közöket és használatukat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Egészségügyi szak- tanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Matematika, Munka-balesetvédelem, Betegbiztonság

A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Egészségügy ágazati alapoktatás	Irányított gyógyszerelés	36	36	
	A gyógyszerelés alapjai	14		
	Gyógyszerbejuttatási módok	19		
	Gyógyászati segédeszközök	3		
	Összesen	36		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-10. feladat	iskolai helyszín	36	<i>Egyéni/ páros/ csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése</i>		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	
		Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>	
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		

Iskolai helyszínen:	Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Egészségügyi szak- tanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Elvégzi az előre csomagolt enterális készítmények beadását, előírásnak megfelelően.	Ismeri a gyógyszerelés alapszabályait, a beadás menetét.	Instrukció alapján részben önállóan	Precízen, szakmai tudásának legmagasabb szintjén végzi a gyógyszerelő tevékenységét, együttműködik a team tagjaival, empátikus a kliensekkel szemben.	Elektronikus dokumentációt kompetencia szintjének megfelelően vezet.
2	Elvégzi a subcutan, intracutan és intramusculáris (delta- izom) injekciózást, előre töltött fecskendők esetén. Szövődményeket felismer.	Ismeri a beavatkozási eszközöket, használatukra vonatkozó protokollokat, ismeri az esetleges szövődményeket, és megfigyeli azok jeleit, ismeri a dokumentáció vezetésére vonatkozó előírásokat.	Instrukció alapján részben önállóan		
3	Segédkezik a különböző gyógyszerbejuttatások kapcsán.	Ismeri a hüvely, fül- orrszem, rectalis és transzdermális gyógyszerbejuttatás lehetőségeit, a megfelelő gyógyszerformákat, képes az eszközöket, a klijent a kórtermet és a gyógyszereket megfelelően előkészíteni, és asszisztálni a beavatkozás kapcsán.	Irányítással		
4	Megfelelően tárolja a gyógyszereket.	Ismeri a gyógyszerek tárolására vonatkozó előírásokat.	Teljesen önállóan		
6	Alkalmazza a gyógyászati segédeszközöket	Ismeri a gyógyászati segédeszközök használatának indikációit és alkalmazási körét	Irányítással		

A tantárgy témakörei

A gyógyszerelés alapjai

Szilárd-, lágý-, folyékony gyógyszerformák, törzskönyvezett gyári készítmény, kémiai, generikus-, gyári név fogalma, rövidítések, gyógyszeradagok és számításuk, gyógyszerelés eszközei, használatuk, gyógyszerelés szabályai, gyógyszereltárolás szabályai, higiénés szabályok.

Gyógyszerbejuttatási módok

A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallati, Per os adagolható gyógyszerformák,

Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata,

Az injekciózás fogalma, formái,

Az egyes bejuttatások helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusai, szabályai,

Az injekciós szövödmények és megelőzésük

Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai

Az inzulin beadás szabályai

Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszerelt készítmények beadási technikája

Az injekciózás gyakorlata (subcutan és intramusculáris injekciózás, segédkezelés intravénás injekciózásnál)

Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusai, életkori sajátosságai

A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusai, higiénés szabály

A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusai, higiénés szabályai

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

Gyógyászati segédeszközök

Gyógyászati segédeszközök fajtái. A betegmozgatást, betegfürdetést segítő eszközök használata.

Gyógyászati segédeszközökkel szemben támasztott követelménye.

Komplex klinikai szimulációs gyakorlat tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja: A tanulási terület tantárgyai kapcsán megszerzett ismeretek készség szintű gyakorlati elsajátítása szimulációs környezetben.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak. Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság, Betegszállítás-mozgatás-pozicionálás, alapápolás-gondozás, irányított gyógyszerelés,

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen
Egészségügy ágazati alapoktatás	Komplex klinikai szimulációs gyakorlat	63	63
	Betegbiztonság szimulációs gyakorlat	6	
	Betegfektetési és más pozicionálási technikák szimulációs gyakorlat	6	
	Betegmozgatás szimulációs gyakorlat	6	
	Non-invazív mérések és dokumentáció szimulációs gyakorlat	8	
	Beteggondozás alapjai szimulációs gyakorlat	8	
	Betegápolási eljárások szimulációs gyakorlat	9	
	Asszisztensi feladatok szimulációs gyakorlat	9	
	Gyógyszerbejuttatási módok szimulációs gyakorlat	6	
	Gyógyászati segédeszközök szimulációs gyakorlat	5	
Összesen	63		

A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák

	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-8. feladat	iskolai helyszín	63	Egyéni/ páros/ csoportos

Értékelés

Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédkészség, íráskészség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
	Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		

A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek

Duális képzőhelyen:	-
Iskolai helyszínen:	Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek

	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Készség szinten alkalmazza a biztonságos betegmozgatást és eszközeit, használja az egyéni védő felszereléseket.	Széles körű betegbiztonsági ismeretekkel rendelkezik.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkájára, környezetére és önmagára precíz, a szakma elvárásainak megfelelő viselkedést tanúsít a szimulációs körülmények között.	
2	Készség szinten alkalmazza a kényelmi eszközöket, és pozicionálja a beteget.	Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a kényelmi eszközök és betegpozicionálás terén.	Instrukció alapján részben önállóan		
3	Készség szinten alkalmazza a betegbiztonsági és munkavédelmi szabályokat.	Ismeri a munka-baleset és tűzvédelmi előírásokat és a betegbiztonságra vonatkozó szabályokat.	Teljesen önállóan		
4	Készség szinten non-invazív eszközök segítségével vitális paramétereket mér és egyszerű eszközös vizsgálatokat végez	Ismeri a beavatkozások protokollját, eszközeit és azok használatának szabályait.	Teljesen önállóan		
5	Készség szinten alkalmazza a szükségletek szerinti alapápolási-gondozási feladatokat és a betegápolási eljárásokat.	Ismeri a beavatkozások jogi és etikai hátterét, a beavatkozások kivitelezésének módját és eszközeit.	Teljesen önállóan		
6	Készség szinten asszisztál az ápolási beavatkozások (pe- rifériás és midline-kanül behelyezés/eltávolítás, katéterezés, beöntés, NG szonda behelyezés, i.v. injekciózás, infúziós és oxigénterápia, bőr-teszt kivitelezés kapcsán.	Ismeri az ápolási beavatkozások eszközparkját, eszközös, környezeti és kliens előkészítésekre vonatkozó szabályokat. A hulladékgazdálkodást, és az újrahasznosítható eszközök kezelését.	Instrukció alapján részben önállóan		
7	Alkalmas a gyógyszerbejuttatásokban történő segédkezés kivitelezésére, és az enterális gyógyszerbejuttatás megvalósítására.	Ismeri a gyógyszerelés szabályait, a gyógyszerártórolás szabályait, a gyógyszerformákat, és a gyógyszerbejuttatás módjait, valamint az asszisztálás menetét egyes beavatkozások kapcsán.	Instrukció alapján részben önállóan		

8	Készség szinten alkalmazza a gyógyászati segédeszközöket.	Ismeri a gyógyászati segédeszközökkel kapcsolatos elvárásokat, és használatukat.	Instrukció alapján részben önállóan		
---	---	--	-------------------------------------	--	--

A tantárgy témakörei

Betegbiztonság szimulációs gyakorlat

Egészségügyi védőfelszerelések használata. Biztonságos környezet és kialakítása, egészségvédelmi szempontok betegmozgatás betegszállítás esetén.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

Betegfektetési és más pozicionálási technikák szimulációs gyakorlat Kényelmi eszközök és alkalmazásuk, nyomási fekély prevenciós eszközök és használatuk. Betegpozicionálási lehetőségek az ápolói beavatkozások alatt (fürdetés oldalra fordítható/fe- lülthetető beteg esetén, fektetés beöntés, sztómaellátás, EKG készítés, enterális gyógyszer- lék, ágy melletti és egyszerű eszközös vizsgálatok kivitelezése közben, pozicionálás I.V. perifériás kanülök behelyezése, vérvétel, injekciózás, infúziós terápia és oxigén terápia során **A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.**

Betegmozgatás szimulációs gyakorlat

Betegmozgatás kivitelezésének helyes technikája és eszközei.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Non-invazív mérések és dokumentáció szimulációs gyakorlat

Testtömeg, testmagasság mérése és dokumentálása

Testkörfogat mérése és dokumentálása

Alapvető életjelek megfigyelése és dokumentálása: A pulzusvizsgálat módja

A légzés megfigyelése, a megfigyelés módjai

A vérnyomásmérés kivitelezése

A testhőmérséklet mérése, mérésének módjai, eszközei.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

Beteggondozás alapjai szimulációs gyakorlat

Beteg szükségletei, és szükségletek kielégítése. Beteggondozás az életkorok függvényében. Fürdetés, speciális gyógyfürdetés (kiütéses, elvékonyodott/száraz bőrű beteg fürdetése, fer- tőtlenítő fürdetés fertőző beteg esetén, fürdető kendős fürdetés kivitelezése). Hajápolás, gyógyszamponok, körömgondozás, borotválás, genitáliák tisztán tartása. Ürítési szükséglet biztosítása, eszközök. Ágyazás, kórtermi környezet, vizsgáló helyiség kialakítása, vizitek előtti teendők, textilápolás. Öltöztetés. Táplálkozási szükséglet kielégítése, szájápolás, protézisgondozás.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

Betegápolási eljárások szimulációs gyakorlat

Decubitus/bőrelváltozások jeleinek felismerése. Mintagyűjtés módjai, széklet, vizelet, vér (ujjbegyől) és gyorstesztel történő vizsgálatuk, minta laborba juttatása, fedőkötések felhelyezése, nem steril kötések felhelyezése. Sztómazsák csere, bőrápolás. Bevitt-ürített folyadék egyensúly monitorizálása.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

Asszisztensi feladatok szimulációs gyakorlat

Alapvető ápolási beavatkozások eszközei, és előkészítésük, egyszer és többször használatos eszközök kezelése, hulladékgazdálkodás az egészségügyben. Ápolási beavatkozásokban történő asszisztálás/részvétel: perifériás és midline kanül behelyezés/eltávolítás, katéterezés, beöntés, NG szonda behelyezés, i.v. injekciózás, infúziós és oxigénterápia, sztóma gondozás, bőrteszt kivitelezés.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

Gyógyszerbejuttatási módok szimulációs gyakorlat

A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallati, Per os adagolható gyógyszerformák,

Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata, Az injekciózás fogalma, formái,

Az egyes bejuttatások helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusa, szabályai, Az injekciós szövődmények és megelőzésük

Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai

Az inzulin beadás szabályai

Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszerelt készítmények beadási technikája

Az injekciózás gyakorlata (subcutan és intramusculáris injekciózás, segédkezelés intravénás injekciózásnál)

Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, életkori sajátosságai

A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai

A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

Gyógyászati segédeszközök szimulációs gyakorlat

Leggyakoribb gyógyászati segédeszközök használatuk indikációs köre és alkalmazásuk.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.**Vitális paraméterek és injekciózás rendelőintézeti gyakorlat tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja: A készség szintű ismeretek klinikai körülmények között történő alkalmazásának elsajátítása, megismerkedés a klinikai környezettel és a team munkával.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően) legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság, Betegszállítás-mozgás-pozicionálás, alapápolás-gondozás, irányított gyógyszerelés, Komplex klinikai szimulációs gyakorlat tantárgy

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen
Egészségügy ágazati alapoktatás	Vitális paraméterek és injekciózás rendelőintézeti gyakorlat	35	35
	Non-invazív mérések és dokumentáció klinikai gyakorlat	22	
	Gyógyszerbejuttatási módok klinikai gyakorlat	13	

	Összesen	35	
--	-----------------	----	--

A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-2. feladat	iskolai helyszín	35	Egyéni/ páros/ csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédkészség, íráskészség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően) legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.		
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen	
Helyiségek:		-	x	
Eszközök és berendezések:		-	x	
Anyagok és felszerelések:		-	x	
Egyéb speciális feltételek:		-	x	

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Elvégzi a klinikai környezetben a vitális paraméterek mérését kivitelezését, a megfelelő dokumentáció vezetésével.	Ismeri a beavatkozások kivitelezésének módját.	Instrukció alapján részben önállóan	Kliensközponterűen áll a munkájához, a beavatkozásokat precízen végzi. A szakma elvárásainak	Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.

2	Elvégzi klinikai körülmények között az injekciós terápia kivitelezését, s.c.; i.m. (deltai-tom) injekciózás esetén előre töltött fecskendővel.	Ismeri az injekciózás és gyógyszerelés szabályait, annak ápolói vonatkozásait, illetve az esetleges szövődmények kialakulásának lehetséges tüneteit.	Instrukció alapján részben önállóan	megfelelő viselkedést tanúsít a klinikai körülmények között.	Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.
---	--	--	-------------------------------------	--	---

A tantárgy témakörei

Non-invazív mérések és dokumentáció klinikai gyakorlat

- Testtömeg, testmagasság mérése és dokumentálásának kivitelezése
- Testkörfogat mérése és dokumentálásának kivitelezése
- Alapvető életjelek megfigyelése és dokumentálásának kivitelezése
- A pulzus vizsgálat kivitelezése
- A légzés megfigyelés kivitelezése
- A vérnyomásmérés kivitelezése
- A testhőmérséklet mérésének kivitelezése.

Gyógyszerbejuttatási módok klinikai gyakorlat

Az injekciózások bejuttatásának helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusai, szabályai, az injekciós szövődmények és megelőzésük. Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai a gyakorlatban.

Alaptudományok megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanuló elmélyíti tudását az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkedik az egészséges emberi szervezet felépítésével és működésével, valamint ezek biokémiai, biofizikai alapjaival. A tanulási terület a mikrobiológiai járványtan és általános kórtan, higiéné tantárgy segítségével bevezeti a tanulót a kóros folyamatokba és a fertőzések, járványok megelőzésével kapcsolatos feladatokba is.

Szakmai kémiai és biokémiai alapok tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sajátítsák el a laboratóriumi munkához, a laboratóriumban használt berendezések működéséhez kapcsolódó fizikai-kémiai elméleti alapokat. A tanulók sajátítsák el az általános kémiai ismereteket. Ismerjék meg a kémia elemek élettani hatásait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Általános orvos / Biokémikus / Kémikus / Kémia szakos tanár / Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus Bsc

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Komplex természettudományos tárgy, biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám		Összesen
		10. évf.	13. évf.	
Alaptudományok	Szakmai kémiai és biokémiai alapok	36	9	45
	Kémiai alapfogalmak, az atomok elektronszerkezete és a periódusos rendszer	12		
	A molekulák szerkezete, kémiai kötések és kémiai reakciók	12		
	Halmazállapotok, oldatok és kolloidok	12		
	A víz és a vizes oldatok (elektrolitok, savak, bázisok), kémiai egyensúlyok		1	
	Alkálifémek, alkáliföldfémek, szerepük a biológiai rendszerekben		2	
	Átmenetifémek, fémkomplexek, földfémek		1	
	Nemfémes elemek		2	
	Halogén elemek biológiai jelentősége		1	
	Kémiai termodinamika és Reakciókinetika		1	
	Az elektrokémia alapjai		1	
Összesen		45		

A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-7. feladat	iskolai helyszín	45	Egyéni/ páros/ csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, íráskészség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Általános orvos / Biokémikus / Kémikus / Kémia szakos tanár / Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus Bsc		
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen	
Helyiségek:		-	x	
Eszközök és berendezések:		-	x	
Anyagok és felszerelések:		-	x	

Egyéb speciális feltételek:	-	x
-----------------------------	---	---

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Ismerteti a termodinamika és reakciókinetika törvényszerűségeit, folyamatait.	Termodinamika és reakciókinetika	Teljesen önállóan	Törekszik a szakmai szabályok betartására, szaknyelv pontos és szakszerű használatára, pontos, logikusan gondolkodik. A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterületet tisztán és rendezetten tartja.	Felhasználói szintű számítógépezés, Szövegszerkesztő és táblázatkezelő szoftver használata.
2	Ismerteti az elektromos vezetők csoportjait, az elektródfolyamatokat és az elektrolízis folyamatát.	Elektrokémiai alapismeretek.	Teljesen önállóan	A hulladékokat szakszerűen kezeli. Felelős és igényes munkát	Laboratóriumi eszközöket használja.
3	Ismerteti az atomok és molekulák felépítését.	Ismeri az általános kémia alapjait, a molekulák jellemzőit.	Teljesen önállóan		Az adatokat digitálisan is dokumentálja, prezentálja.
4	Ismerteti a halmazállapotokat és azok változásait.	Ismeri a halmazállapotok jellemzőit.	Teljesen önállóan		
5	Ismerteti az oldatok tulajdonságait, a kolloidoldatok jellemzőit.	Elsajátította az oldatokkal kapcsolatos kémiai ismereteket.	Teljesen önállóan	csoporthelyi feladat esetén.	
6	Ismerteti a vizes oldatok jellemzőit.	Elsajátította a vízzel és a vizes oldatokkal kapcsolatos ismereteket.	Teljesen önállóan		
7	Ismerteti a periódusos rendszer főcsoportjaira jellemző tulajdonságokat, egyes elemek élettani hatását.	Ismeri a periódusos rendszer elemeinek fizikai, kémiai és élettani hatását.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Kémiai alapfogalmak, az atomok elektronszerkezete és a periódusos rendszer Tudománytörténet

Mennyiségek, mértékegységek

Az atomok felépítése, az elemi részecskék

Az elektronszerkezet. Az atomok gerjesztett állapota

Az elemek periódusos rendszere

Az anyagmennyiség

Kémiai képlet, kémiai egyenlet

A molekulák szerkezete, kémiai kötések és kémiai reakciók

Elsőrendű kémiai kötéstípusok
 Másodrendű kémiai kötéstípusok
 Molekulák képződése Kölcsonhatás a
 molekulák között Kristályrács
 Molekulapolaritás

Halmazállapotok, oldatok és kolloidok

Az anyagok halmazállapotai, az egyes halmazállapotok jellemzői

Halmazállapot változások Elegyek és oldatok Oldatok összetevői

Oldódás folyamata, az oldhatóság

Az oldódást kísérő energiaváltozások

A kolloid rendszer fogalma, legfontosabb általános tulajdonságai

Egészségügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanulók elmélyítik tudásukat az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkednek az egészséges emberi szervezet felépítésével és működésével. A tanulási terület megismerése során alapismereteket adunk át a laboratóriumi és az ápolói munka gyakorlati megvalósításához. Az ápolás történetén keresztül eljutunk a ma alkalmazott ápolási folyamatokhoz. A tanulók elsajátítják a betegmegfigyelés, állapotkövetés alapjait, képesek lesznek a szükségletek felmérésére, azok kielégítésére.

Emberi test és működése tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az egészséges ember testi működésének alapjait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Komplex természettudományos tantárgy, biológia, emberi test felépítése

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen
Egészségügyi alapozó ismeretek	Emberi test és működése	64	64
	Általános ismeretek	6	
	Szervrendszerekénti felépítési és működési ismeretek	58	
	Összesen	64	

A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-2. feladat	iskolai helyszín	64	Egyéni/ páros/ csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédkészség, íráskészség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség		
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen	
Helyiségek:		-	x	
Eszközök és berendezések:		-	x	
Anyagok és felszerelések:		-	x	
Egyéb speciális feltételek:		-	x	

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Bemutatja az emberi szervezet struktúráját, ismerteti az életműködések lényegét. Ez irányú tudását az alapozó tárgyak során alkalmazza.	Ismeri az emberi test felépítésének és működésének alapjait.	Teljesen önállóan	Tudását fejleszti, elhivatott munkája iránt.	Anatómiai oktató-programok, elektronikus tananyagok használata.

2	Felsorolja az emberi szervezet főbb részeit, és azok főbb funkcióit	Ismeri az emberi test felépítését és az egyes szervek főbb feladatait.	Instrukció alapján részben önállóan		
---	---	--	-------------------------------------	--	--

A tantárgy témakörei

Általános ismeretek

Szervek, szervrendszerek fogalma, felépítése

Szervrendszerenkénti felépítési és működési ismeretek

A mozgásrendszer felépítésének alapjai

A keringési rendszer feladata, felépítésének, működésének alapjai

A légzőrendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai

Az emésztőrendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai
A vizeleti rendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai
A nemi szervek feladata, felépítése

Az idegrendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai

A belső elválasztású mirigyek

11. évfolyam

Általános ápoló 11. évfolyam		Iskola (osztály- keret)	Iskolai gyakorlati helyszín (demon)
Alap- tudományok	Egészségügyi jog és etika alapjai	18	0
	Alapfogalmak	2	
	Az egészségügyi etika alapelvei	2	
	Szakmai etikai alapkövetelmények	3	
	Egészségügyi etikett	2	
	Az egészségügyről szóló törvény	2	
	A betegek jogai és kötelezettségei	4	
	Az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei	3	
Egészségügyi alapozó ismeretek	Általános ápolástan és gondozástan	18	90
	Diagnosztikai alapismeretek		15
	A gondozás fogalma, célja és formái	18	
	A betegellátó osztály és működése		5
	A betegmegfigyelés alapjai		15
	Testvázlatok megfigyelése és kezelése		15
	Általános ápolási beavatkozások		30
	Haldoklás, halál, gyász		10
	Gyógyszertani alapismeretek	0	18
	Gyógyszertani alapfogalmak		3
	Gyógyszerbejuttatási módok		8
	Gyógyszerinterakciók és ellátásuk		3
	A gyógyszerelés szabályai		3
	Gyógyszerelő rendszerek		1
Társadalomtu- dományi ismeretek	Szociológia alapjai	18	0
	A szociológia alapjai	5	
	Egészségszociológia	8	
	Családszociológia	5	
	Pszichológia alapjai	36	0
	Általános lélektan	8	
	Személyiséglélektan	5	
	Fejlődéslélektan	10	
	Szociálpszichológia	4	
	Beteg ember lélektana	9	
	Népegészségtan, egészségfejlesztés	36	0
	Az egészség, egészségkultúráltság	3	
	Az egészségi állapot mérési módszerei	4	
	Prevenció és egészségmegőrzés	2	
	Népegészségügyi programok	2	
	Életmód – egészségmagatartás	6	
	Szexuálhigiéné	3	
	Mentálhigiéné	4	
	Egészségkárosító tényezők	6	
	Egészségfejlesztés	6	
	Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek	18	0
Általános pedagógia alapismeretek	7		

	Andragógia	3	
	Betegoktatás	5	
	Egészségügyi szakdolgozók oktatása	3	
Klinikumi alapismeretek	Belgyógyászat és ápolástana	0	72
	Szív-és érrendszeri megbetegedések		9
	Vérképzőrendszeri megbetegedések		5
	Légzőrendszeri megbetegedések		9
	Emésztőrendszeri megbetegedések		8
	Kiválasztórendszeri megbetegedések		6
	Endokrinrendszeri megbetegedések		6
	Daganatos megbetegedések		5
	Fertőző betegek, infektológia		6
	Belgyógyászati ápolási beavatkozások		18
	Sebészet és ápolástana	0	54
	Általános sebészeti alapismeretek		15
	Részletes sebészet		15
	Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolá- sa		10
	Sebészeti ápolási beavatkozások		14
	Klinikai gyakorlat (kórház)	0	126
	Belgyógyászat gyakorlat		63
	Sebészet gyakorlat		63
		Évközi szakmai oktatás	144
	összesen	504	
	heti óraszám	14	
	Egybefüggő szakmai gyakorlat		160

Alaptudományok megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanuló elmélyíti tudását az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkedik az egészséges emberi szer- vezet felépítésével és működésével, valamint ezek biokémiai, biofizikai alapjaival. A tanulási terület a mikrobiológia- járványtan és általános kórtan, higiéné tantárgy segítségével bevezeti a tanulót a kóros folyamatokba és a fertőzések, járványok megelőzésével kapcsolatos feladatokba is.

Egészségügyi jog és etika alapjai tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja: Az egészségügyi etika vonatkozásainak ismertetése a tanulókkal. A tantárgy felkészíti a tanu- lókat az alapvető egészségügyi jogszabályok megismerésére és betartására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Ápoló MSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészség- ügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): leg- alább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek tantárgy

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen
Alaptudományok	Egészségügyi jog és etika alapjai	18	18
	Alapfogalmak	2	
	Az egészségügyi etika alapelvei	2	
	Szakmai etikai alapkövetelmények	3	
	Egészségügyi etikett	2	
	Az egészségügyről szóló törvény	2	
	A betegek jogai és kötelezettségei	4	
	Az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei	3	
Összesen	18		

A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-2. feladat	iskolai helyszín	18	Egyéni/ páros/ csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, íráskészség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Ápoló MSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészség-ügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): leg- alább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.		
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen	
Helyiségek:		-	x	
Eszközök és berendezések:		-	x	
Anyagok és felszerelések:		-	x	
Egyéb speciális feltételek:		-	x	

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Ismerteti az etikai alapfogalmakat, és alapelveket.	Ismeri az etika alapfogalmakat és alapelveket.	Teljesen önállóan	Munkája során a lehető legmagasabb etikai ismereteit használja fel.	
2	Munkáját az etikai normák és az egészségügyi dolgozóktól elvárt viselkedési szabályok betartásával végzi.	Ismeri az egészség- ügyi szakdolgozó tevékenységével kapcsolatos etikai normákat, magatartási és kommunikációs szabályokat. Érti a beteglátogatásra vonatkozó általános elvárásokat.	Teljesen önállóan		Ápolók etikai kódé- xének keresése interneten.
3	Szakmai munkáját az alapvető jogi normák betartásával végzi.	Ismeri az egészség- ügyi örvény beteg- jogokkal, valamint az egészségügyi dolgozók jogaival kapcsolatos előírásait. Ismeri a beteg- jogok érvényesítésének lehetőségeit.	Teljesen önállóan	A munkáját mindig a jogi normák szem előtt tartásával végzi.	Digitális jogtár használata.
4	Érvényesíti a saját és a beteg jogait.	Ismeri a saját és a betegjogok érvényesítésének módját.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Alapfogalmak

Erkölc Moralitás Érték Norma Etika Bioetika Ápolásetika

Az egészségügyi etika alapelvei

Autonómia tisztelete "Ne árts" elve Jótékonyosság elve Igazságosság elve

Szakmai etikai alapkövetelmények

Előítélet mentesség, másság elfogadása, tolerancia, humanitás, empátia, karitativitás, intimi- tás, esélyegyenlőség biztosítása

Az orvos - szakdolgozó - beteg közötti munkakapcsolat etikai normái

A team munka alapjai, együttműködés az egészségügyi dolgozók között

Személyiségi jogok, titoktartás, adatvédelem

Tájékozott beleegyezés, az egészségügyi szakdolgozó kompetenciája a betegtájékoztatásban

Egészségügyi etikett

Az egészségügyi dolgozó megjelenése, az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt maga- tartás, viselkedés

A beteglátogatás viselkedési szabályai

Etikai kódex

Az egészségügyről szóló törvény

Céljai Alapelvei Szerkezete

A betegek jogai és kötelezettségei

A betegjogok és érvényesítése, betegjogi képviselő, szakmai szervezetek. A betegek kötelezettségei
Az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei

Az egészségügyi dolgozókra vonatkozó jogszabályok, és azok érvényesítése

Egészségügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanulók elmélyítik tudásukat az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkednek az egészséges emberi szervezet felépítésével és működésével. A tanulási terület megismerése során alapismereteket adunk át a laboratóriumi és az ápolói munka gyakorlati megvalósításához. Az ápolás történetén keresztül eljutunk a ma alkalmazott ápolási folyamatokhoz. A tanulók elsajátítják a betegmegfigyelés, állapotkövetés alapjait, képesek lesznek a szükségletek felmérésére, azok kielégítésére.

Általános ápolástan és gondozástan tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók szerezzék meg az egészséges és a beteg ember gondozásához, ápolásához szükséges elméleti és gyakorlati alapokat. Fejlődjön problémaérzékenységük, felelősségérzetük, empátiás készségük, törekedjenek a precíz munkavégzésre. Sajátítsák el az intramusculáris injekciózást, kanülbehelyezést, bólus gyógyszerbejuttatást (fájdalomcsillapítók, hányáscsillapítók, antikoagulánsok, diuretikumok, kortikoszteroidok, fiziológiás oldatok, heparinos fiziológiás oldatok és 14 éves kor felett glukóz).

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test működésének alapjai, ágazati alapozó képzés

A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen
Egészségügyi alapozó ismeretek	Általános ápolástan és gondozástan	108	108
	Diagnosztikai alapismeretek	15	
	A gondozás fogalma, célja és formái	18	
	A betegellátó osztály és működése	5	
	A betegmegfigyelés alapjai	15	
	Testváladékok megfigyelése és kezelése	15	
	Általános ápolási beavatkozások	30	
	Haldoklás, halál, gyász	10	
	Összesen	108	

A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-4. feladat	iskolai helyszín	108	Egyéni/ páros/csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.		
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen	
Helyiségek:		-	x	
Eszközök és berendezések:		-	x	
Anyagok és felszerelések:		-	x	
Egyéb speciális feltételek:		-	x	

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Segédkezik a betegek vizsgálatánál, diagnosztikai eljárásokkal kapcsolatos ápolói feladatokat lát el. Részt vesz a betegek gyógykezelésében.	Ismeri a kórképekhez kapcsolódó főbb alapápolási feladatokat.	Teljesen önállóan	Nyitott, az egészséges, a beteg ember életét befolyásoló tényezők megfelelő módon való befolyásolására.	Digitális mérőeszközöket használ a munkája során.
2	Biztosítja az egyén komfortját külön- böző életszakaszokban, élethelyzetekben.	Ismeri az egyén komfortját biztosító tényezőket.	Instrukció alapján részben önállóan	Támogatja az előítélet mentes	

3	Elvégzi a perifériás rövid kanül behelyezését, gondozását, eltávolítását, valamint intramusculáris injekciót ad. Elvégzi a gyógyszer beadást, az előírásoknak megfelelően. (fájdalomcsillapító, hányáscsillapító, antikoaguláns, diuretikumok, kortikoszteroid, fiziológiás oldat, heparinos fiziológiás oldat és 14 éves kor felett glukóz esetén).	Ismeri a perifériás vénakanül, az injekciózás, a gyógyszerelési beavatkozások eszközeit, azok használatát, előkészítésük menetét, és a beavatkozást követő ápolói teendőket.	Instrukció alapján részben önállóan	viselkedést munkatársai és a gondozottak körében	
4	Segítséget nyújt a különböző akadályozottsággal élő emberek számára a speciális szükségleteik kielégítésében.	Ismeri az akadályozottság formáit, az akadályok típusait és az akadálymentesítés lehetőségeit, eszközeit.	Teljesen önállóan		
5	Biztosítja a kórterem rendjét, biztonságos, nyugodt környezetet alakít ki.	Ismeri a betegosztály felépítését és működését. Ismeri a kórterem és a vizsgáló felszerelését, a berendezések fertőtlenítését, a szennyes és tiszta textília kezelését.	Teljesen önállóan		Prezentáció készítése.
6	Segédkezik a vizitek előkészítésében, és diagnosztikus eljárások kapcsán.	Ismeri a vizit és konzílium fogalmát, a vizit előkészítéssel kapcsolatos ápolói feladatokat. Ismeri a diagnosztikus beavatkozások során az asszisztens	Irányítással		Előkészíti az elektronikus dokumentáció áttekintéséhez szükséges eszközöket a vizit során, kinyomtatja a szükséges
7	A beteg általános megtekintése során felismeri a főbb kóros eltéréseket, észleli a beteg magatartásának, tudatállapotának változásait, a jellegzetes fájdalmakat.	Ismeri a testalkat, testtájékok, járás, a kültakaró, a tudat, a magatartás és a fájdalom megfigyelésének szempontjait, a kóros eltéréseket, a kóros eltérések szakkifejezéseit.	Instrukció alapján részben önállóan		

8	Felsorolja a testvadásékok típusait, és a mintavételek általános szabályait, részt vesz a minták laboratóriumba juttatásában.	Ismeri a testvadásék mintavételének általános alapjait, és a CVK-ból történő vérvétel kivitelezésének protokollját. Tisztában van a vadasékfelfogó eszközök használatával, tisztításuk és fertőtlenítésük módjával. Ismeri a vizsgálati minta tárolásának, szállításának szabályait.	Teljesen önállóan		
9	Részt vesz a termi- nális állapotú beteg alapápolásában, a halott körüli teendők ellátásában.	Ismeri a haldoklás szakaszait, a haldokló és terminális állapotban lévő beteg ápolását. Ismeri a halott körüli teendőket, a család támogatásának szempontjait.	Írányítással		

A tantárgy témakörei

Diagnosztikai alapismeretek

Diagnosztikai alapfogalmak: Anamnézis, auto-, hetero anamnézis, az anamnézis főbb elemei, objektív tünet, szubjektív panasz, tünet, tünet együttes

Labordiagnosztikai ismeretek:

A beteg előkészítés szempontjai különböző laborvizsgálatok- nál. Vérvétel gyakorlata zárt vérvételi rendszer alkalmazásával, aktív-, passzív biztonsági rendszerek. Hiba lehetőségek és azok megelőzése vérvételnél. Testvadásékok mintavételi technikái, szabályai. Point Of Care Testing (betegágy melletti labordiagnosztika) fogalma, célja, módszerei, jelentősége a betegellátásban. Betegágy melletti vércukor és vizelet meg- határozás kivitelezése

Radiológiai diagnosztikai ismeretek:

A Rtg, CT, MR, PET, SPECT, Doppler UH, UH vizs- gáló modalitások jellemzői, indikációi, kontraindikációi, biztonsági specialitásai,

A beteg előkészítésének és vizsgálat utáni megfigyelésének szempontjai

A gondozás fogalma, célja és formái

Az ember és környezete

Az ember, mint biopszicho-szociális lény Az egészség fogalma, értelmezése (WHO Az egészséges életmód, életvitel összetevői A prevenció fogalma, szintjei

A gondozás fogalma, célja és formái, a gondozó jellemzői

A gondozás és nevelés egysége

Gondozói hálózat

Gondozás, fejlődés életkoronként

Akadályozott ember gondozása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

A betegellátó osztály és működése

A kórterem felszerelése

A vizsgáló, kezelő felszerelése

Higiénés követelmények a betegosztályon: takarítás, fertőtlenítés, tiszta és szennyes textília kezelése, hulladékkezelés

A beteg távozása, áthelyezés más osztályra

A kórházi házirend

Látogatás szabályai

Vizit, konzílium ápolói feladatai

A betegosztályok munkarendje

A betegmegfigyelés alapjai

Alapfogalmak: panasz, tünet, szindróma, kardinális tünetek

A beteg általános megtekintése, a testalkat, járás, arckifejezés, beszéd megfigyelése

Testtájak megfigyelése: fej, nyak, mellkas, has, végtagok

A bőr és bőrfüggelékek megfigyelése

Érzékszervek megfigyelése: a látás, hallás megfigyelése

A fekvés megfigyelése

A fájdalomra utaló jelek, jellegzetes fájdalmak felismerése

A tudat, a magatartás megfigyelése betegmegfigyelő monitor mérési lehetőségei

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

Testvázlatok megfigyelése és kezelése

Vérvétel elméleti alapjai és kivitelezése

Vérvétel CVK-ból

A testvázlat mintavétel általános alapjai, minta típusok (széklet vizelet, hányadék, köpet, seb-torok-orr-fül-szemvázlat)

A laboratóriumi minták kezelésének, tárolásának, szállításának szabályai

Asszisztálás punkciók, biopsziák, spirometria során

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

Általános ápolási beavatkozások

Alapápolási feladatok szükségletek szerint

Perifériás rövid kanül behelyezése, gondozása, eltávolítása

Intramusculáris injekció kivitelezése

Beteg előkészítés

Beadás kivitelezése ventrogluteális régióba, vastus lateralisba és rectus femorisba. Inkontinens beteg ellátása, ennek non-invazív eszközei és alkalmazásuk (vázlat felfogó eszközök).

Hólyagkondicionálás

Gyógyszerelés eszközei, előkészítése és kivitelezése, beavatkozás dokumentálása Asszisztálási feladatok diagnosztikus beavatkozások során (képalkotó diagnosztika, labor- diagnosztika)

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

Haldoklás, halál, gyász

A haldoklási folyamat szakaszai

A terminális állapot fogalma

A haldokló beteg ápolási igényei A halál klinikai és biológiai jelei A halott körüli teendők

A család támogatása, a gyász

Gyógyszertani alapismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg a különböző gyógyszerformák és bejuttatási módok fontosabb jellemzőit, azok esetleges indikációit, kontraindikációit. Képesé váljanak szabályos és felelősségteljes kompetencia szintű gyógyszerelés kivitelezésére, az esetleges interakciók, szövődmények megelőzésére, felismerésére. Ismerjék meg az infúziós oldatokat és azok típusait, az oxigén és inhalációs terápia elméleti alapjait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, biokémia, biofizika, egészségügyi jog, Anatómia, élettan, ápolástan

A képzés órakeretének legalább 40%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Egészségügyi alapozó ismeretek	Gyógyszertani alapismeretek	18	18	
	Gyógyszertani alapfogalmak	3		
	Gyógyszerbejuttatási módok	8		
	Gyógyszerinterakciók és ellátásuk	3		
	A gyógyszerelés szabályai	3		
	Gyógyszerelő rendszerek	1		
	Összesen	18		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-5. feladat	iskolai helyszín	18	Egyéni/ páros/ csoportos

Értékelés	
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	teszt
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédkézség, íráskészség értékelése
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli: dolgozat, írásbeli teszt
	Gyakorlati szóbeli, gyakorlati felelet

	feladat:	
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Enterális és parenterális gyógyszerelést végez	Ismeri a gyógyszerelés szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan	Precizitás, pontosság, felelősségtudat, logikus gondolkodás, megfigyelőképesség, felismerő képesség, szabálykövetés.	Medikai gyógyszerelő programokat használ.
2	Oxigén és inhalációs terápiát végez alacsony áramlású rendszerekkel	Ismeri az oxigén és inhalációs terápia gyakorlatát, és az alacsony nyomású rendszereket.	Instrukció alapján részben önállóan		
3	Előkészít infúziós terápiához, segéd-kezik a kivitelezésben, és infúziós paplactot cserél.	Ismeri az infúziók típusait és adagolásuk szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		Infúzió adagoláshoz kapcsolódó számításokat végez digitális eszközökön.
4	Gyógyszer interakciókat felismer és jelent.	Ismeri a leggyakoribb gyógyszer interakciók tünetet, azok ellátásának kompetenciáit.	Teljesen önállóan		
5	Felismeri az invazív beavatkozások szövődményeit.	Ismeri az invazív beavatkozások helyi és általános szövődményeit.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Gyógyszertani alapfogalmak

A farmakológia, tárgya, célja, tudomány ágai, főbb területei

Farmakodinámia fogalma, jellemzői

Farmakokinetika fogalma, fázisa és az egyes fázisok jellemzői

Felezési idő, biológiai hasznosulás, terápiás dózis, toxicus dózis

A gyógyszerabúzus fogalma, leggyakoribb formái, jellemzői, megelőzési lehetőségek

Törzskönyvezett gyári készítmény, kémiai-, generikus-, gyári név fogalma

ATC rendszer fogalma, lényege

Magisztrális készítmény, Fo-No készítmény fogalma

A beteg gyógyszereszedési compliance lényege és jelentősége

Gyógyszerbejuttatási módok

Gyógyszerformák áttekintő ismételése

A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallati

Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata

A parenterális gyógyszer bejuttatás formái, előnyei, javallatai

Az inhalációs terápia formái, előnyei, javallatai

Az oxigén terápia célja, javallatai, kompetenciái

Oxigénvételi formák (palack, központi oxigén rendszer, oxigén fejlesztő)

Az oxigén adagolás eszközei (reduktor)

Az oxigén bejuttatás eszköze (orrkanül, egyszerű arcmaszk, reservoáros arcmaszk, Venturi maszk, aeroszol maszk, T-szár, Hi-flow rendszerek), az egyes bejuttatási eszközök alkalmazásának javallatai, ellenjavallata

Az oxigénterápia gyakorlata, algoritmus

Az oxigénterápia hatékonyságának követése

Az inhalációs terápia fogalma, célja, az inhalációs terápia főbb gyógyszer csoportjai

Az inhalációs terápiás eszközök (kézi adagolók -MDI, DPI, nebulizátorok, köd porlasztók, UH porlasztók, JET porlasztók) főbb jellemzői, alkalmazásának javallatai, ellenjavallatai

Az inhalációs terápia algoritmus, gyakorlata, hatékonyságának követése

Az oxigén- és inhalációs biztonsági és higiénés szabályai

Az injekciós fogalma, formái

Az injekciós készítmények felszívása, injekciós oldatok elkészítése

Az egyes bejuttatások helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmus, szabályai

Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai

Az injekciós szövődmények és megelőzésük

Az inzulin beadás szabályai, inzulin adagok kiszámítása

Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kisserelt készítmények beadási technikája, adagok kiszámítása nagy dózisú kisserelés esetén

Az injekciós gyakorlata (subcutan és intramusculáris injekciós, segédkezelés intravénás injekciósánál)

Az infúziós terápia fogalma, formái, lehetséges bejuttatási módok, azok jellemzői,

Az infúziós szerelékek jellemzői (mikro-, makro cseppes szerelék, cseppszám faktor fogalma)

Az infúziós terápia során alkalmazható egyéb eszközök és jellemzőik (intravasculáris

kanülök, összekötők, tűmentes csatlakozók, csatlakozók, infúzióadagoló készülékek) Az infúziós oldatok adagolásának számítási képletei

Perifériás rövid kanülök jellemzői (nyitott, zárt kanül, aktív-passzív biztonsági rendszerű kanül, biokompatibilitás)

A kanülök alkalmazásának indikációi, kontraindikációi, a behelyezés algoritmus

Az intravasculáris érkatéterek kezelésének, gondozásának és gyógyszer bejuttatásának szabályai, kanülök bemosásának, lezárásának szabályai

Az infúziós terápia követése, megfigyelési szempontok, vizuális infúziós phlebitis score alkalmazása
 Az infúziós terápia szövődményei és azok megelőzésének szempontjai, teendők szövődmények esetén
 Az infúzió összeállításának algoritmusa, gyakorlata
 Az perifériás vénakanulálás és az infúziós terápia kivitelezésének algoritmusa, gyakorlata
 A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

Gyógyszerinterakciók és ellátásuk

Főbb gyógyszercsoportok (fájdalomcsillapító, hányáscsillapító, antikoaguláns, diuretikum, kortikoszteroid) és lehetséges legjellemzőbb mellékhatásaik és megfigyelése

A gyógyszerelés tényezői

A gyógyszer interakció fogalma, lényege, elősegítő tényezői

A szervezet és a gyógyszerek kölcsönhatásai:

- receptor-elmélet, dózis hatás, fogalma, lényege
- szinergizmus, antagonizmus fogalma, jellemzői
- antagonisták, kompetitív antagonisták fogalma

A gyógyszer mellékhatás kialakulása, jellemzői, mellékhatásra utaló tünetek

Az allergiás reakciók fogalma, formái, azok jellemzői

Allergiás reakcióra utaló tünetek

Teendők gyógyszer allergia esetén

A gyógyszerelés szabályai

A gyógyszer rendelés jogi, minőségirányítási szabályai, kompetenciái

A gyógyszer elrendelésének formái (azonnali, egyszeri, folyamatos, szükség szerinti) Gyógyszerelés elrendelésének szabályai speciális esetekben (szóban vagy telefonon történt elrendelés)

A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata az alap és járóbeteg ellátásban

A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata a fekvőbeteg ellátásban

A gyógyszerek tárolásának szabályai, specialitásai

A kábítószerekkel való gyógyszerelés szabályai

A gyógyszerelés 3-as, 5-ös, 9-es szabályai

A gyógyszer helyettesítés szabályai

Lejárt gyógyszerekkel történő feladatok szabályai

A gyógyszerelés dokumentálásának szabályai

A gyógyszer interakciók, gyógyszer tévesztés esetén követendő szabályok

A gyógyszereléshez kapcsolódó betegoktatás szempontjai, szabályai

Gyógyszerelő rendszerek

A gyógyszerrendelés és vényírás gyakorlata

A vényírás nyelvezete, az egyes kifejezések értelmezése

Gyógyszerelőrendelő, vényíró rendszerek az alapellátásban

Az EESZT funkciói a gyógyszer felírásban, kiváltásban és követésben A gyógyszer elrendelés szabályai a fekvőbeteg ellátásban Gyógyszerelőrendelő rendszerek a fekvőbeteg ellátás medikai programjaiban

Kórházi gyógyszerelő rendszerek (Unit dose) alkalmazásának lényege, hatékonysága, gyógyszerelés biztonsági tényezői.

Társadalomtudományi ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület összefoglalja azokat a pszichológiai, pedagógiai, szociológiai ismereteket, amelyek nélkülözhetetlenek a segítő hivatást választók számára. Az itt tanult tantárgyak azokra a témákra helyezik a hangsúlyt, amelyek az egészségügyi szakdolgozó munkájára közvetlenül, vagy közvetett módon hatással vannak. A pszichológiai, pedagógiai ismeretek megalapozzák betegvezetés, a betegoktatás, egészségfejlesztés tevékenységét, a szociológiai, közigazgatási, valamint szociális joggal foglalkozó témák a szociális segítségnyújtás lehetőségeibe vezetik be a tanulókat.

Szociológia alapjai tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik nyitottak a szociális különbözőségek felismerésére, megfelelő ismerettel rendelkeznek ezen egyenlőtlenségek kezelésére, ismerik a szociológia alapjait, a családot, mint a társadalom legkisebb egységét, védik a társadalmi értékeket és képesek összefoglalni a magyar társadalomra jellemző egészségszociológiai ismereteiket.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Szociológus / Szociális Munkás Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár / Egészségügyi szakoktató.

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Társadalom-tudományi ismeretek	Szociológia alapjai	18	18	
	A szociológia alapjai	1		
	Egészségszociológia	6		
	Családszociológia	2		
	Összesen	18		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-5. feladat	iskolai helyszín	18	Egyéni/ páros/csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédkézség, íráskészség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		

Iskolai helyszínen:	Szociológus / Szociális Munkás Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár / Egészségügyi szak- oktató.	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felsorolja a szociológia alapfogalmait, és jellemzi azokat.	Ismeri a szociológia, a társadalmi rétegződés és szocializáció, deviancia fogalmát és tárgy- körüket röviden jellemzi.	Teljesen önállóan	Munkája során figyelembe veszi a kulturális különbözőségeket, biztosítja az ellátás során az esélyegyenlőséget segítő magatartást tanúsít a kollégáival és a kliensekkel egyaránt.	Elektronikus adat- bázisokat kezel, elektronikus formában tartja a kapcsolatot egyes kliensekkel.
Használja a mortalitást, morbiditást, meghatározza a szociális intézmény-rendszereket, és azok működésének főbb szempontjait.	Ismeri az alapfogalmakat, a szociális intézményeket és rendszerüket.	Teljesen önállóan		
Munkája során alkalmazza az egészségzociológiai ismereteit.	Ismeri a társadalmi rétegződést, az egészséget, mint értéket, az egészségi állapotot az életmódot és a betegek/fogyatékkal élők társadalmi helyzetét	Teljesen önállóan		
Jellemzi a családot, mint a társadalom legkisebb egységét és megítéli a családban bekövetkező szerepkonfliktusokat.	Ismeri a család egységét és a szerepkonfliktusokat.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a családmódelleket, és a házasság intézményét szociológiai szempontból.	Ismeri a családmódelleket, és a házasság intézményét.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A szociológia alapjai

A szociológia lényege, tárgya, jelentősége. Társadalmi rétegződés és mobilitás. Társadalmi egyenlőtlenségek és a szegénység. A szocializáció fogalma és elméletei; szinterei, intézményei. Devians magatartás fogalma, formái.

Egészségzociológia

Mortalitás, Morbiditás, Társadalmi rétegződés és az egészség kapcsolata, az egészség, mint érték, az életkor és az egészségi állapot, életmód a különböző társadalmi rétegekben, betegek, fogyatékkal élők társadalmi helyzete. Biomedikális szemlélet.

Családszociológia

Családszociológia. Család intézménye. Családon belüli szerepek és szerepkonfliktusok, a család funkciói. Házasság intézménye. Családmodellek: Klasszikus, egyszülős, mátrix családok szociológiai jelentősége.

Pszichológia alapjai tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az ember pszichikus működésének, pszichikus fejlődésének alapjait, a személyiség jellemzőit. Pszichológiai ismereteik járuljanak hozzá a betegekkel, munkatársakkal való együttműködési képesség fejlődéséhez. Fejlődjön empátiás készségük, a beteg ember lélektanával kapcsolatos ismereteik segítsék őket a megfelelő beteg-szakdolgozó kapcsolat kialakításában, a betegvezetés és a betegek lelki támogatása során.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Pszichológus / Mentálhigiénés szakember / Pedagógia tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Általános ápolástan és gondozástan, Kommunikáció

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen
Társadalom- tudományi ismeretek	Pszichológia alapjai	36	36
	Általános lélektan	8	
	Személyiséglélektan	5	
	Fejdlédslélektan	10	
	Szociálpszichológia	4	
	Beteg ember lélektana	9	
	Összesen	36	

A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-5. feladat	iskolai helyszín	36	Egyéni/ páros/csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédkészség, íráskészség értékelése		

Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt
	Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Pszichológus / Mentálhigiénés szakember / Pedagógia tanár	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Általános lélektannal kapcsolatos ismereteit felhasználja a betegekkel való kapcsolat kialakítása, a betegoktatás és egészségnevelés során.	Ismeri a megismerő folyamatok működésének alapjait.	Teljesen önállóan	Megértő, empátikus magatartást tanúsít a betegekkel szemben. Korrekt munkahelyi kapcsolatokra törekszik.	Online pszichológiai tesztek keresése, kitöltése.
Felismeri a személyiség típusokat.	Ismeri a legalapvetőbb személyiség elméletek lényegét.	Teljesen önállóan		
Munkáját az életkori sajátosságok figyelembevételével végzi.	Ismeri a pszichikus fejlődés törvényszerűségeit, a pszichikus fejlődés főbb mozzanatait.	Teljesen önállóan		Fejlődéslélektannal kapcsolatos videók keresése és megtekintése a világhálón.
Megfelel a munkahelyi szerepvárásoknak, hatékonyan együttműködik az egészségügyi team tagjaként.	Ismeretekkel rendelkezik a szerepekről, szereptanulásról. Ismeri a formális kiscsoportok jellemzőit, a csoportok alakulásának folyamatát.	Teljesen önállóan		
Felismeri a betegek a betegségekre adott reakcióját, a megfelelő segítséget, pszichés támogatást nyújtja ezzel kapcsolatban.	Ismeri a beteg ember lélektani folyamatait. Ismeri a szorongén pszichikus ártalmakat.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Általános lélektan A megismerő folyamatok rendszere Az érzékelés és észlelés

A figyelem Alvás, álom Emlékezés, tanulás Képzlet

Gondolkodás, intelligencia és kreativitás

Motiváció és érzelmek

Személyiséglélektan

A személyiség fogalmának ismételése. A személyiségelméletek csoportjai. Típuselméletek ismételése

Pszichoanalitikus elméletek: Sigmund Freud, Carl Gustav Jung személyiségelmélete

Humanisztikus elméletek: Rogers, Maslow elmélete

A jellem. Az érett személyiség jellemzői

Fejlődéslélektan

A fejlődéslélektan fogalma. Pszichikus fejlődéstörvények. Életkori periodicitás

A szenzomotoros fejlődés. A mozgásfejlődés főbb jellemzői. Az érzékszervi-mozgásos értelmi fejlődés periódusai

A beszéd és nonverbális kommunikáció fejlődése

Gyermeki világnézet és gondolkodás

Az énkép és éntudat fejlődése

Az érzelmek és az akarat fejlődése

A játék, a rajz és a mese szerepe

A korai anya-gyermek kapcsolat jelentősége. Az apa szerepe

A szocializáció fogalma, szinterei. Utánzás, azonosulás, identifikáció

Szociálpszichológia

A szociálpszichológia tárgya. A személyészlelés ismételése

Szerepek, szereptanulás, szerepkonfliktus

Az emberi kollektívák. A csoport fogalma, csoporttípusok. A formális kiscsoport rétegződése. A csoportnormák, csoportszerepek. A formális kiscsoport fejlődése.

Beteg ember lélektana

A gyógyítók személyisége. Nővértípusok. A gyógyítók közössége

A beteggel való kommunikáció. Empátia és tolerancia

A betegség hatása a személyiségre. Betegségélmény és magatartás. A fájdalom. A krónikus betegség hatása a személyiségre. A haldoklás, halál és gyász

Az egészségügyi szakdolgozók feladatai a betegvezetés során

Az egészségügyi dolgozó mindennapos feladatai elvégzésével kapcsolatos lélektani vonatkozások

Szororigén pszichikus ártalmak

Népegészségtan, egészségfejlesztés tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanulása egészítse ki és mélyítse el a tanulók egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos ismereteit, járuljon hozzá az egészségtudatos magatartás formálásához.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképzésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, Általános ápolástan és gondozástan, Emberi test és működése

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Társadalom-tudományi ismeretek	Népegészségtan, egészségfejlesztés	36	36	
	Az egészség, egészségkultúráltság	3		
	Az egészségi állapot mérési módszerei	4		
	Prevenció és egészségmegőrzés	2		
	Népegészségügyi programok	2		
	Életmód – egészségmagatartás	6		
	Szexuálhigiéné	3		
	Mentálhigiéné	4		
	Egészségkárosító tényezők	6		
	Egészségfejlesztés	6		
	Összesen	36		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-5. feladat	iskolai helyszín	36	Egyéni/ páros/csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédkészség, íráskészség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel)		
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				

	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri az egészséget hátrányosan befolyásoló tényezőket.	Ismeri az egészség, és az egészségkultúra fogalmát, elemeit.	Teljesen önállóan	Belátja az egészséges életmód, életvitel jelentőségét. Életvitelében törekszik ennek betartására, és a környezetével való kiegyensúlyozott kapcsolatra.	A lakosság egészségi állapotával kapcsolatos adatok keresése digitális adatbázisokban.
Értelmezi a lakosság egészségi állapotát leíró mutatókat, statisztikai adatokat, diagramokat.	Ismeri az egészségi állapot mérési módszereinek lényegét, a főbb mutatókat.	Teljesen önállóan		
Felismeri az egyén magatartásában az egészséget veszélyeztető tényezőket, rizikófaktorokat.	Ismeri a prevenció fogalmát, szintjeit, eszközeit, az egészségmegőrzési programokat.	Teljesen önállóan		
Egészséges életmóddal, szexuálhigiéniával, káros szenvedélyekkel kapcsolatos ismereteit alkalmazza az egészségfejlesztő tevékenység során.	Tisztában van az egészséges életmód elemivel, a modern nemzedék egészség magatartásával, a szexuálhigiéniával. Ismeri a káros szenvedélyek formáit, jellemzőit.	Teljesen önállóan		Internetes kutatómunka, prezentációkészítés egészséges életmód, vagy káros szenvedélyek témában.
Megelőzi a kiegészítés kialakulását.	Ismeri a stressz és a konfliktusok lelki egészségre gyakorolt hatását, a lelki egyensúly fenntartásának, helyreállításának lehetőségeit.	Teljesen önállóan		
Munkájához kapcsolódó egészségfejlesztési tevékenységet folytat.	Ismeri az egészségfejlesztés módszereit, eszközeit, színtereit.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Az egészség, egészségkultúráltság

Az egészségkultúra fogalma, összetevői, helye a kultúrában

Az egészség fogalmának értelmezése

Az egészséget meghatározó tényezők: életmód, környezet (társadalmi, természeti), egészségügyi ellátórendszer, egyéni sajátosságok

A népegészségtan fogalma, feladatai

Az egészségi állapot mérési módszerei

A magyar lakosság egészségi állapotának jellemzői

Az egészségi állapot mérésének módszerei

Statisztikai módszerek: statisztikai adat, adatgyűjtés, csoportosítás, statisztikai sorok

Szociológiai módszerek

Demográfiai módszerek: a demográfia fogalma, demográfiai adatgyűjtés, a strukturális demográfia, népmozgás, a természetes népmozgás mutatói (születési, halálozási mutatók) Epidemiológiai módszerek: morbiditás, morbiditási adatok forrásai

Prevenció és egészségmegőrzés

A prevenció fogalma, szintjei

A primer, secunder és terciar prevenció célja, lényege és eszközei Védőoltások típusai, életkorhoz kötött védőoltások Szűrővizsgálatok célja, fajtái

A szív- és érrendszeri, emésztőszervi, légzőszervi megbetegedések kialakulásának okai és kockázati tényezői

Daganatos betegségek megelőzése

Népegészségügyi programok

Az egészségfejlesztés alapidokumentumai (Alma-Ata, Ottawai Charta, Dzsakartai Nyilatkozat)

Hazai népegészségügyi programok

Életmód - egészségmagatartás

Az életmód fogalma, objektív és szubjektív meghatározói

Az egészségmagatartás. Preventív magatartás, kockázati magatartás

Egészségtudatos magatartás fogalma, jellemzői. Az életminőség

A modern nemzedék egészség-magatartása. A digitális nemzedék jellemzői.

A számítógép használatának egészségügyi vonatkozásai, az egészségügyi problémák megelőzése.

Elhúzódó serdülőkor. Modern kori evés- és testképzavarok.

Szexuálhigiéné

A szexuális identitás

A pubertás élettani változásai

Intim higiéné. Menstruációs higiéné

Az emlő és a here önvizsgálata

Partnerkapcsolatok

Családtervezés. A fogamzásgátlás módszerei

Felkészülés a nőgyógyászati vizsgálatra

Szexuális úton terjedő betegségek és megelőzésük

Mentálhigiéné

A mentálhigiéné fogalma

Az egészséges lelki egyensúly fenntartása

A stressz. Megküzdési stratégiák, énvédő technikák

Konfliktushelyzetek és kezelésük
A burn-out szindróma. A kiégés megelőzése

Egészségkárosító tényezők

A környezetszennyezés egészségre gyakorolt hatásainak ismertetése Addikció fogalma. A függőségek fajtái. Hajlamosító tényezők Kémiai függőségek: nikotin, alkohol, pszichoaktív szerek Viselkedési függőségek

Egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztés fogalma, célja, feladata
Az egészségfejlesztés módszerei, eszközei
Az egészségfejlesztés szinterei, szervezeti formái
Egészségfejlesztő foglalkozások tervezése

Pedagógiai – betegoktatási alapismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja: A tanulók sajátítsák el a betegek és hozzátartozók oktatásához szükséges alapvető pedagógiai ismereteket. Lássák át a területükön gyakorlatot teljesítő tanulókkal kapcsolatos alapvető feladatokat, értsék meg a szakmai gyakorlat pályaszocializációban betöltött szerepét, jelentőségét.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló MSc / kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Pedagógia tanár (általános pedagógia, andragógia) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak. Pszichológiai ismeretek, Általános ápolástan és gondozástan, Kommunikáció

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Társadalom-tudományi ismeretek	Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek	18	18	
	Általános pedagógia alapismeretek	7		
	Andragógia	3		
	Betegoktatás	5		
	Egészségügyi szakdolgozók oktatása	3		
	Összesen	18		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-4. feladat	iskolai helyszín	18	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>

Értékelés		
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	teszt	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt
	Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló MSc / kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Pedagógia tanár (általános pedagógia, andragógia) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel).	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A nevelés és oktatás alapelveit, módszereit alkalmazza a betegek oktatása során.	Ismeri a nevelés fogalmát, alapelveit, módszereit, a nevelői attitűdöket. Ismeri az oktatás alapelveit, főbb módszereit,	Irányítással	A betegekkel és a hozzátartozókkal empatikus, toleráns. Figyelembe veszi egyéni tanulási igényeiket és szükségletüket. Fontos száára a szakmai utánpótlás nevelésében való szerepvállalás.	Prezentáció készítés, oktatástechnikai eszköz használata.
A felnőtt beteg oktatásánál figyelembe veszi a felnőttekre jellemző sajátos igényeket.	Ismeri az andragógia alapfogalmait, a felnőttek tanulásának jellegzetességeit.	Irányítással		Felnőttképzési, felnőttoktatási lehetőségek keresése az interneten.
Részt vesz a betegek oktatásában, a beteg otthonában önállóan végezhető egyszerűbb műveletek tekintetében.	Ismeri a betegek oktatásának főbb elveit, módszereit.	Irányítással		

Részt vesz a területre érkező tanulóval való foglalkozásban.	Tisztában van a gyakorlatot teljesítő tanulók gyakorlati foglalkoztatásának alapvető szabályaival.	Irányítással		
--	--	--------------	--	--

A tantárgy témakörei

Általános pedagógiai alapismeretek

A pedagógia tárgya, tudományterületei

A nevelés fogalma, célja, alapelvei

A nevelés főbb módszerei

A módszerek megválasztásának elvei

A nevelői attitűdök

A didaktika fogalma, alapelvei. A tanulási-tanítási folyamat

Az oktatás leggyakoribb módszerei (előadás, magyarázat, megbeszélés, vita, szemléltetés, munkáltatás), megválasztásuk elvei. Az oktatás szervezeti formái

Oktatástechnikai eszközök

Andragógia

Az andragógia fogalma, területei (felnőttoktatás, felnőttképzés)

A lifelong learning elve. A távoktatás és e-learning jellemzői

A tanulás típusai: formális, informális, nonformális

A felnőtt tanulók és a felnőttkori tanulás főbb jellemzői

A felnőttoktató szerepe

Betegoktatás

A betegoktatás célja

Beteg és hozzátartozójának oktatása során alkalmazott módszerek

Krónikus betegek oktatása (diabétesz, onkológiai, nefrológiai, pulmonológiai) A betegnapló vezetésének megtanítása

Gyógyászati segédeszközök alkalmazásának megtanítása

Egészségügyi szakdolgozók oktatása

A szakmai gyakorlatok célja, feladatai

A szakmai gyakorlatok etikai és jogszabályi előírásai (felelősségbiztosítás, szerződések, a tanuló gyakorlati foglalkoztatásának szabályai)

Az egészségügyi intézményben folytatott gyakorlatok személyi és tárgyi feltételei, adminisztrációs feladatai (foglalkozási napló, jelenléti ív)

Az intézményi gyakorlatok sajátos módszerei: előmegbeszélés, gyakorlás, utómegbeszélés, esetbemutatás

Klinikumi alapismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület tárgyainak oktatása során a tanuló megismeri belgyógyászat-, sebészet és határterületeinek, valamint a gyermekgyógyászatban leggyakrabban előforduló kórképeket.

Belgyógyászat és ápolástana tantárgy**A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy tanítása során a tanulók megismerik a leggyakoribb belgyógyászati betegségek mor- talitási és morbiditási mutatóin túl azok kóreltani és patofiziológiai alapjait, a szükséges di- agnosztikai, valamint terápiás specialitásait. Képesé válnak az oxygénterápia, a húgyhólyag irrigálás, az infúziós terápia, az EKG kivitelezésére és a széklet, vizelet, hányadék felfogására, mintavételére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha meg- felel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év belgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondo- zástan
A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Klinikumi alapismeretek	Belgyógyászat és ápolástana	72	72	
	Szív-és érrendszeri megbetegedések	9		
	Vérképzőrendszeri megbetegedések	5		
	Légzőrendszeri megbetegedések	9		
	Emésztőrendszeri megbetegedések	8		
	Kiválasztórendszeri megbetegedések	6		
	Endokrinrendszeri megbetegedései	6		
	Daganatos megbetegedések	5		
	Fertőző betegek, infektológia	6		
	Belgyógyászati ápolási beavatkozások	18		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-9. feladat	iskolai helyszín	72	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, íráskészség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				

Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év belgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Részt vesz a szív-, és érrendszeri betegek ellátásában.	Ismeri keringési rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség.	Kórházi informatikai rendszerek használata.
Részt vesz a vérképző rendszeri betegek ellátásában.	Ismeri vérképző rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a légző rendszeri betegek ellátásában	Ismeri légző rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz az emésztőrendszeri betegek ellátásában.	Ismeri az emésztőrendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a kiválasztó rendszeri betegek ellátásában.	Ismeri a kiválasztó rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz az endokrin rendszeri betegek ellátásában.	Ismeri az endokrin rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a daganatos betegek ellátásában.	Ismeri a daganatos megbetegedések klinikumi specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a fertőző betegek ellátásában.	Ismeri a fertőző betegségek klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Belgyógyászati ápolási beavatkozásokat végez (EKG készítés, részvétel az infúziós terápiában: palack csere, cseppszám szabályozás, húgyhólyag öblítés, széklet vizelet hányadék mintavétel, felfogása, oxygénte-rápiá alacsony nyo- mású	Ismeri a beavatkozások elméleti és gyakorlati kivitelezésének menetét, az esetleges szövődményeket megfigyeli.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Szív- és érrendszeri megbetegedések

A leggyakoribb szívérrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosza, terápiája
Koszorúér-betegségek (Atherosclerosis, ISZB, akut coronária szindróma /angina, infarctus),
Koronarográfia

A pericardium betegségei (pericarditis, pericardiális tamponád, pericardiocentesis) A myocardium betegségei (myocarditis, cardiomyopathia)

Az endocardium betegségei (endocarditis, rheumás láz)

Szívhibák/vitiumok (veleszületett vitiumok, shunt nélkül, jobb-bal, bal-jobb shunttel, szer- zett vitiumok stenosis, insuffitientia)

Az ingerképés, ingerületvezetés zavarai, csoportosítása (bradycardiával, tachycardiával járó ritmuszavarok)

A szívelégtelenség okai, kialakulásának folyamata, tünettana, teráoiaja, stádium beosztása

A hypertónia betegség (primer, secunder, hypertoniás sürgösségi állapotok)

Az érrendszeri betegségek (az artériás és vénás rendszer betegségei, rizikó tényezői, Virchow triász, thrombo-emboliás állapotok, mélyvénás thrombozis, thrombophlebitis, varico- sitas, artériás embolizáció)

Anticoaguláns terápiák (thrombolysis, trombocita aggregációgátló-, anticoaguláns- és profilaktikus terápiák és jellemzőik)

A szív-érrendszeri betegek educatiójának specialitásai

Szív-érrendszeri betegségek időskori vonatkozásai

Vérképzőrendszeri megbetegedések

A vérképzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A vérképzőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb vérképzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosza, terápiája

A vörösvértestek betegségei – anaemiák (vashiányos, megaloblastos, hemolyticus, corpus- ularis, renalis, aplasticus)

A fehérvérsejtek betegségei

leukaemiák, malignus lymphomák

Heamorrhagiás diathesisek (coagulopathiák, haemophilia, DIC, thrombocytopeniák, throm- bocytopathiák)

A vérképzőrendszeri betegek edukációjának specialitásai

Légzőrendszeri megbetegedések

A légzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A légzőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb légzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, terápiája

A felsőlégutak lázzal és láz nélkül járó betegségei

Obstructiv tüdőbetegségek – COPD (asthma bronchiale, krónikus bronchitis, emphysema) Restrictiv tüdőbetegségek (pneumóniák, tbc, fibrosis, tumorok)

A tüdő keringési zavarai (pulmonális hypertonia, cor pulmonale)

A pleura betegségei (pleuritis, tumor, pleurális folyadékgyülem)

A légzőrendszeri betegek educatiójának fontosabb elemei (steroid, bronchodilatátor és pro- filaktikus terápiák, a légzésfunkció önellenőrzése, a köpet kezelése)

Emésztőrendszeri megbetegedések

Az emésztőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

Az emésztőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb emésztőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, terápiája

A nyelőcső betegségei (gyulladás, diverticulum, achalasia, reflux, szűkület, tumor, hiatus hernia)

A gyomor betegségei (gastritisek, ulcus ventriculi, stenosis, tumor)

A belek betegségei (IBD, ulcus duodeni, colitis ulcerosa, M. Chron, diverticulosis, diverticulitis, polyposis, tumor)

Emésztőrendszeri vérzések (occult vérzés, oesophagus varix ruptura, haematemézis, melaena, haematokézia)

A székletürítés zavarai (hasmenés, székrekedés, bélférgesség, fertőző betegségek)

A hasnyálmirigy betegségei (acut és krónikus pancreatitis, tumor)

A májelégtelenséghez vezető kompenzált és dekompenzált állapotok (cirrhosis, portális hypertonia, hepaticus encephalopathia, coma hepaticum)

Az epeutak betegségei (epekövesség, cholecystitis, cholangitis) Az emésztőrendszeri betegek educációjának specialitásai

Kiválasztórendszeri megbetegedések

A kiválasztórendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A kiválasztórendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb kiválasztórendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnózisa, terápiája

A vese gyulladásoos betegségei (glomerulonephritis, pyelonephritis)

Nephrosis syndroma

Vesekövesség

Vese cysta, polycistás vese, vese daganatok

Acut veseelégtelenség prerenális, renális és postrenális formái

Krónikus veseelégtelenség, uraemia

Vesepótlókezelés (haemodialízis, peritoneális dialízis, CAPD)

A dializált betegek educációjának specialitásai

A vizeletkiválasztó rendszeri betegségek időskori vonatkozásai

Endokrinrendszeri megbetegedései

Az endokrinrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

Az endokrinrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb endokrinrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnózisa, terápiája

A diabetes mellitus (formái, diagnosztika, terápia, szövődmény, crisis állapotok)

A diabetes terápiáinak csoportosítása, jellemzői

A diabetes szövődményei, azok megelőzésének feladatai, diabeteses beteg educatioja

A pajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, strumák, Basedow-kór, gyulladások, daganatok, crisis állapotok)

A mellékpajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, tetánia)

A mellékvesekéreg betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, Cushing syndroma, Phaeromocytoma, Addison kór, crisis állapotok)

A hypothalamus és hypophysis endokrin zavarai (nanizmus, gigantizmus, acromegália, diabetes insipidus)

Az endokrinrendszeri betegek educációjának specialitásai

Daganatos megbetegedések

A daganatos betegségek epidemiológiája (morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői)

Daganatos betegségek diagnosztikája

Daganatos betegségek szűrővizsgálata (formái, jelentősége, a szűrési programokkal kapcsolatos követelmények,)

Daganatok nevezéktana és stádium beosztása

A daganatos betegségek jelei, tünetei (általános tünetek, szervspecifikus tünetek, áttétek tünete, paraneoplasziás jelenségek)

Daganatos betegségek kezelésének módszerei (sebészeti kezelés, sugárterápia, kemoterápia, hormonkezelés, daganatok célzott kezelése: biológiai kezelés, immunterápia, génterápia, gyógyszeres kezeléssel)

Terápiás mellékhatások és kezelésük (hányinger, hányás, hasmenés, nyálkahártya elváltozások, bőrtünetek)

Fájdalomcsillapítás

Táplálás terápia az onkológiai betegségben szenvedőknél

Daganatos betegek lelki gondozása (daganatos betegségek pszichoszociális jellemzői, haladó betegek pszichoszociális ellátása)

Fertőző betegek, infektológia

A fertőző betegségek epidemiológiai vonatkozásai

A fertőző betegségek kialakulásának tényezői, lefolyásának jellemzői

A fertőző betegségeket megelőző közegészségügyi – járványügyi tevékenységek

A védőoltások elméleti alapjai (aktív, passzív immunizálás, életkorhoz kötött és felnőttkori védőoltások)

Fertőzésre utaló tünetek

Kiütéssel járó fertőző betegségek

Hasmenéssel, hányással járó fertőzések

Élősködők, kullancsok által terjesztett megbetegedések

Bakteriális meningitis klinikai specialitásai

Influenza klinikai specialitásai

A fertőző betegek ellátásának jogi és etikai aspektusai

Fertőzőbeteg, fertőző forrás elkülönítése, az izoláció

A kórházi infekciók, járványok megelőzésére irányuló intézkedések.

Belgyógyászati ápolási beavatkozások

Oxygénterápia eszközei, használatuk

Húgyhólyaöblítés eszközei használata, előkészítés és asszisztálás

EKG készítés eszközei, használatuk

Betegedukáció a vizsgálat alatt, eszközök kezelése. Széklet, vizelet, hányadék felfogása

Mintavétel eszközei és azok alkalmazása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Sebészet és ápolástana tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Megismertetni a tanulókat a sebészeti osztályon történő gyógyító tevékenységekkel, a sebészeti területek sajátosságaival. Megtanítani a legfőbb kórképek klinikai jellemzőit terápiás vonatkozásait. Betekintést nyújtani a műtét alatti folyamatokba és azok hatásaival emberi szervezetre. Elsajátítja a tanuló a sebkezelés, a stómaterápia alapjait, a beöntés adás módját, a gyomorszonda levezetését, a sebváladékok megfigyelését, a decubitus jeleit és súlyosságát, a műtéti előkészítési és ápolási vonatkozásait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképzésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha meg- felel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év sebészeti területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan

A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Klinikumi alapismeretek	Sebészet és ápolástana	54	54	
	Általános sebészeti alapismeretek	15		
	Részletes sebészet	15		
	Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása	10		
	Sebészeti ápolási beavatkozások	14		
	Összesen	54		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-8. feladat	iskolai helyszín	54	Egyéni/ páros/csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha meg- felel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év sebészeti területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.		
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen	
Helyiségek:		-	x	
Eszközök és berendezések:		-	x	
Anyagok és felszerelések:		-	x	
Egyéb speciális feltételek:		-	x	

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfigyeli és felméri a beteg állapotát és szükségleteit a perioperatív időszakban.	Állapot felmérés szabályai, módszerei, a perioperatív és a posztoperatív ellátás főbb szempontjai.	Teljesen önállóan	Empatikusan, etikus, segítőkészen a kliens érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz részt az ellátásban, munkájára és önmagára igényes, tiszta, ápolat	Egészségügyi dokumentációt vezet, felhasználói szintű számítógépes ismeretei vannak.
Műtét előtti betegtájékoztatót végez.	A kliensek műtét előtti és utáni sajátos igényei.	Instrukció alapján részben önállóan		
Segédkezik a műtét utáni sebötözésben, sebek megfigyelésében.	Az akut sebek jellemzőit, a szövetegyesítő eljárásokat, a sebgyógyulási zavarokat, sebváladék mintavétel menete, a vérzési rendellenességek, a sebek típusai,	Irányítással	megjelenésű, tudását folyamatosan bővíti, fogékony az innovatív eljárásokra és alkalmazásukra.	
Részt vesz a hasi sebészeti betegek terápiájában.	Hasi műtét típusok és eljárások, a fektetési módok, a kliens műtét utáni szükségletei, a mobilizációs lehetőségek, megnevezi a dietetikai meg-	Instrukció alapján részben önállóan		Egészségügyi informatikai rendszereket használ.
Részt vesz a mellkasi-, szívsebészeti betegek terápiájában.	A mellkasi-szívsebészeti műtét típusok és a műtét utáni teendők, ismeri a kliens szükségleteit, mellkas punctió/csapolás asszisztálásának módjai, a mellkasi szívás típusai, alkalmazása. Átlátja a mellkasi fizioterápiás	Instrukció alapján részben önállóan		Egészségügyi informatikai rendszereket használ.
Részt vesz a mozgásrendszeri betegek ellátásában.	Ismeri a mozgásrendszer klinikumi specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		

Akut és műtéti sebkezelést, kötéseket végez, sebváladék-ból mintát vesz. Decubitust megfigyel, súlyosságát felméri.	Ismeri a beavatkozások protokollját, ismeri a sebekre vonatkozó alapvető ismereteket, és a decubitus felméréseinek lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Ápolási beavatkozásokat végez, nazogasztrikus szondán keresztül táplál, sztómaszákot cserél, gondoz, beöntést ad, műtéti előkészítést	Ismeri az ápolási beavatkozások kivitelezésének protokolljait, eszköz igényét.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Általános sebészeti alapismeretek

A sebek klinikuma, a sebgyógyulás folyamata

A sebek fajtái

A sebgyógyulás zavarai, gyulladással járó sebek kezelése

Sebészeti fertőzések (anaerob, vírus, gombás) Hőhatás okozta sérülések és ellátásuk (égés, fagyás)

Vegyhatások, sugárhatások és elektromos áram okozta sérülések

Műtéti érzéstelenítés formái

Műtét előtti kivizsgálás, anamnézis felvétele Posztoperatív betegfogadás, megfigyelés Műtét utáni szövődmények

Részletes sebészet

A fej sebészete (fejlődési rendellenességek, daganatok, agy sebészeti betegségei)

A nyak sebészete (pajzsmirigy, mellékpajzsmirigy)

Az emlő sebészete (gyulladással járó megbetegedések, jó- és rosszindulatú daganatok) Gyomor és nyombél fekélybetegsége, kezelése

Gyomor daganatos betegségei

Vékonybél sebészeti betegségei (fejlődési rendellenességek,

Crohn-betegség, féregnyúlvány gyulladás)

Vastagbél sebészeti betegségei (colitis ulcerosa, jó- és rosszindulatú daganatok, FAP szindróma)

Anorectum sebészeti betegségei (nodus haemorrhoidalis, fistulák, fissurák)

A máj sebészete (sérülés, tályogok, ciszták, daganatok)

Epehólyag, epeutak sebészete (epekövesség, carcinoma)

Hasnyálmirigy sebészete (pancreatitis, carcinoma)

Lép sebészete

Sérvek sebészete (hasfali sérvek, lágyék-, femoralis sérvek)

Akut hasi katasztrófák sebészete (bélzáródás, peritonitis, gastrointestinalis vérzések) A mellkas sebészete (mellkasfal, mellhártya, mediastinum)

A tüdő sebészete

Szívsebészeti betegségei (fejlődési rendellenességek, zárt és nyitott szívű műtétek, coronaria elváltozások)

Érsebészet (arteriális rendszer betegségei, vénás rendszer betegségei)

Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása

Csonttörés típusok, rögzítési lehetőségük, konzervatív módszerek (gipszrögzítés, húzatásos módszer) külső csont Rögzítő eszközök ápolása
 Leggyakoribb törési típusok csecsemő- és gyermekkorban
 Ortopédiai műtetet igénylő kórképek, ízületek betegségei és ápolásuk
 Protézisek fajtái, ortézisek és használatuk
 Politraumatizált beteg ellátásának specifikumai
 Végtag amputált beteg ápolása
 Sebészeti ellátást igénylő mozgásrendszeri fejlődési rendellenességek műtet utáni ápolása
 Gerinc és mellkas deformitásai
 Termikus sérülések és ellátásuk

Sebészeti ápolási beavatkozások

Akut és műtetí sebek ellátása, fedőkötés felhelyezése, asszisztálás drain gondozás, sebkötözés, PTX, HTX ellátásának ápolói vonatkozásai, mellkas szívás, csapolás; biopsziák asszisztálási feladatai
 Kötéscsere
 Enterosztóma gondozás, zsák csere, beöntések típusai, kivitelezésük eszközei, menete
 Gyomor szonda levezetésének eszközei, menete
 Sebváladék mintavétel eszközei, menete
 Decubitus jelei és súlyosságának meghatározása
 Kliens műtetí előkészítésének menete
 Nazogasztrikus szondán keresztül táplálás menete, és eszközrendszere
 A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Klinikai gyakorlat tantárgy**A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy célja, hogy szintézisbe hozza az elsajátított ismereteket, ápolási és asszisztensi ismereteket gyakorlati készségekké kovácsolja össze. Továbbá betekintést enged a tanulóknak a munkahelyi környezetben történő betegellátásba és a kliensekkel történő interakcióba.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Ápoló Bsc 2 év klinikai adott osztályon eltöltött klinikai gyakorlattal / felsőfokú végzettséggel, szakirányú középfokú szakképzettséggel, egészségügyi gyakorlatvezető végzettséggel és legalább ötéves szakirányú szakmai gyakorlattal.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismertek, Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészségfejlesztés, Pedagógiai - betegoktatási alapismertek, Belgyógyászat és ápolástan, Sebészet és ápolástan, Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A Klinikai gyakorlat tantárgy tartalmi elemei

A tanulási terület belső azonosítószáma és megnevezése:	Klinikumi alapismertek
--	-------------------------------

A tanulási területhez tartozó tantárgyak és témakörök óraszámja:				
A (szakirányú) oktatás évfolyama: 11-12. évfolyamban duális képzőhelyen				
Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám		A tantárgy óraszámja összesen
		11. évf.	12. évf.	
Klinikumi alapismeretek	Klinikai gyakorlat			216
	Belgyógyászat gyakorlat	63	0	
	Sebészet gyakorlat	63	0	
	Kisklinikum gyakorlat	0	63	
	Egyéb klinikai gyakorlat	0	27	
	Évfolyam óraszámja összesen	126	90	

A Klinikai gyakorlat megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	Feladat	Duális képzőhely	Óraszám	Módszer és munkaforma
	Gyakorlati feladat 1. TEA-s.sz: 1	Belgyógyászat gyakorlat	63	Egyéni/páros/csoportos
	Gyakorlati feladat 2. TEA-s.sz: 2	Sebészet gyakorlat	63	Egyéni/páros/csoportos
	Gyakorlati feladat 3. TEA-s.sz: 3 és 4.	Kisklinikum gyakorlat	63	Egyéni/páros/csoportos
	Gyakorlati feladat 4. TEA-s.sz: 5	Egyéb klinikai gyakorlat	27	Egyéni/páros/csoportos
Iskolai elméleti /gyakorlati foglalkozások témakörei:	A tantárgy oktatása 100%-ban duális képzőhelyen valósul meg			

Értékelés		
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	Gyakorlati feladat	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	Gyakorlati feladat	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	-----
	Gyakorlati feladat:	Gyakorlati feladat
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként 1 osztályzat	
A Klinikai gyakorlat megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	Ápoló Bsc, 2 év adott osztályon eltöltött klinikai gyakorlattal / felsőfokú végzettséggel, szakirányú közép fokú szakképzettséggel, egészségügyi gyakorlatvezető végzettséggel és legalább ötéves szakirányú szakmai gyakorlattal.	
Iskolai foglalkozások:	-	
A Klinikai gyakorlat megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		

	Duális képzőhelyen	Iskolai foglalkozás helyszínén
Helyiségek:	X	-
Eszközök és berendezések:	X	-
Anyagok és felszerelések:	X	-
Egyéb speciális feltételek:	X	-

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA-s.sz.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Készség szintű belgyógyászati ápolási beavatkozásokat végez (EKG készítés, részvétel az infúziós terápiában: palack cseré, cseppszám szabályozás, húgyhólyag irrigálás, széklet vizelet hányadék mintavétel, felfogása, oxigén terápia alacsony nyomású rendszerekkel).	Ismeri a beavatkozások elméleti és gyakorlati kivitelezésének menetét, az esetleges szövődményeket megfigyeli.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkájára és önmagára precíz, szem előtt tartja az etikai normákat és jogi követelményeket, empátikusan előítéletektől mentesen viszonyul a kliensekhez és a team tagjaihoz.	Betegmegfigyelő monitorral EKG-t készít, kinyomtatja a szükséges anyagokat.
2	Készség szintű ápolási beavatkozásokat végez, nasogasztrikus szondán keresztül táplál, sztómazsákot cserél, gondoz, beöntést ad, műtéti előkészítést végez.	Ismeri az ápolási beavatkozások kivitelezésének protokolljait, eszköz igényét.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
3	Készség szinten bőrtesztet végez.	Ismeri a bőrtesztek kivitelezésének eszközeit és módjait.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
4	Készség szinten testvialadékokat felfog, mintát vesz (köpet, torok, szem, orr, fül vialadék).	Ismeri a testvialadékok felfogásának módját és a mintavételek kivitelezésének protokollját.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
5	Részt vesz az osztályok, szakrendelők mindennapjaiban, a klienssel történő interakciókban	Ismeri az egészségügyi ellátórendszer működésének alapját, a helyét és szerepét az ellátásban.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet

A tantárgy témakörei

Belgyógyászat gyakorlat

A tanuló betekintést nyer az alábbi osztályok működésébe: **kardiológia, pulmonológia, nefrológia**, és elsajátítja az oxigénterápia, infúziós terápia, húgyhólyag irrigálás, EKG készítés, széklet, vizelet és

hányadék mintavételeket, és laborba juttatásukat. Elmélyíti a perifériás rövidkanül behelyezés, gondozás és eltávolítás menetét, az injekciósok kivitelezését (s.c.,i.c., i.m.), a gyógyszerelés kivitelezését, az aeroszol terápiát.

Sebészet gyakorlat

A tanuló betekintést nyer a **sebészeti, ortopédiai és traumatológiai osztályok** mindennapjaiba, elsajátítja az akut és műtéti sebkezelést, decubitus felmérést, sztomagondozást, beöntés adását, gyomorszondán keresztüli táplálást, sebváladék mintavételt és a beteg műtéti előkészítését. Elmélyíti a perifériás rövidkanül behelyezés, gondozás és eltávolítás menetét, az injekciósok kivitelezését (s.c., i.c., i.m.), a gyógyszerelés kivitelezését, az aeroszol terápiát.

12. évfolyam

Általános ápoló 12. évfolyam		Iskola (osztály -keret)	Iskolai gyakorlati helyszín (demon)
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	72
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		13
	Önéletrajz és motivációs levél		23
	„Small talk” – általános társalgás		13
	Állásinterjú		23
Egészségügyi alapozó ismeretek	Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia	54	0
	A rehabilitáció alapfogalmai	4	
	Az akadályozott ember sajátos ellátási igényei, szükségletei	20	
	Komplex, átfogó akadálymentesítés	5	
	A komplex (átfogó) rehabilitáció rendszere	5	
	A rehabilitációt támogató eszközök	5	
	Akadályozottságok az orvosi rehabilitációban	3	
	Fizioterápiáról általában	2	
	Fizioterápiás alapok	10	
Klinikumi alapismeretek	Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk	0	72
	Fül-orr-gégészeti betegek ápolása		15
	Szemészeti betegek ápolása		15
	Bőrgyógyászati betegek ápolása		12
	Urológiai betegek ápolása		15
	Ápolási beavatkozások		15
	Szüléset-nőgyógyászat klinikuma	0	18
	Nőgyógyászati vizsgáló eljárások		3
	Várandós gondozás		3
	Szövődményes/patológiás terhesség		3
	Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenessége		3
	Szoptatástámogatás, gyerekbarát újszülött ellátás, gyermekágy		3
	Nőgyógyászati betegségek		3
	Neurológia klinikuma	0	36
	Általános és speciális vizsgálatok		2
	Tudatállapot változások		4
	A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások		2
	Idegsebészeti beavatkozások		2
	Fejfájás, epilepszia		4
	Agyi érbetegségek		6
	Neurotraumán átesett betegek		2
	Neuroinfektológiai betegségek		4
	Autoimmun betegségek		4
	Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek		6
	Pszichiátria klinikuma	0	36
	A pszichiátriai története, előítéletek, stigmák		4
	Szorongásos zavarok		4
	Hangulatzavarok		4

Pszichoaktív szerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok		6
Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok, agresszió és konfliktus keze- lés		6
Személyiség zavarok		4
Táplálkozási magatartás zavarai		4
Organikus pszichoszindrómák		4
Geriátria klinikuma	0	18
Bevezetés a geriátriába		2
Az idős kor jellegzetességei		2
Az öregedés biológiai folyamatát befolyásoló tényezők, az időskorra vonatkozó általános jellegzetességek		3
Veszélyeztető tényezők idős korban		2
Szervek, szervrendszerek és a homeosztázis változásai idős korban, leggyakrabban előforduló betegségek		2
Egészséggondozás idős korban		2
Idős betegek speciális ápolása		5
Klinikai gyakorlat (kórház)	0	90
Kisklinikum gyakorlat		63
Egyéb klinikai gyakorlat		27
	Évközi oktatás:	54
	összesen	396
	heti óraszám	11
Egybefüggő szakmai gyakorlat		160

Munkavállalói idegen nyelv tanulási terület

Munkavállalói idegen nyelv tantárgy

A **tantárgy tanításának célja**, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során. Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően megfogalmazni, megértsék egy munkaszerződés alapvető idegen nyelvi fordulatait, kifejezéseit. Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan kérdéseket, véleményt tudjanak formálni. A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteikre, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókinccset is alkalmazva gyakorolja.

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A Munkavállalói idegen nyelv tantárgy tartalmi elemei

A tanulási terület belső azonosítószáma és megnevezése:		Munkavállalói idegen nyelv		
Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Az évfolyam összes óraszama	
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	72	72	
	Álláskeresés lépései, álláshirdetések	13		
	Önéletrajz és motivációs levél	23		
	„Small talk”- általános tárgyalás	13		
	Állásinterjú	23		
	Tanulási terület összórása:	72		
A Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozások óraszama és ajánlott szervezési módja:	Munkavállalói idegen nyelv (angol/német) KKK TEA 20. PTT 1-8.	iskolai helyszín	72	Egyéni/ páros/ csoportos

Értékelés	
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	teszt
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, íráskészség értékelése
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli: dolgozat, írásbeli teszt
	Gyakorlati feladat: szóbeli, gyakorlati felelet
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.
A Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek	
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozás:	-
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	angol nyelvtanár, német nyelvtanár
A Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek	
	Duális képzőhelyen
	Iskolai helyszínen

Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A Munkavállalói idegen nyelv tantárgyhoz tartozó tanulási eredmények

TEA - s.sz.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Internetes álláskereső oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) álláshirdetéseket keres. Az álláskereséshez használja a kapcsolati tőkéjét.	Ismeri az álláskeresést segítő fórumokat, álláshirdetéseket tartalmazó forrásokat, állásokat hirdető vagy álláskeresésben segítő szervezeteket, munkaközvetítő ügynökségeket.	Teljesen önállóan	Törekszik kompetenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hangsúlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és személyes kompetenciáinak fejlesztésére.	Hatékonyan tudja álláskereséshez használni az internetes böngészőket és álláskereső portálokat, és ezek segítségével képes szakmájának, végzettségének, képességeinek megfelelően álláshirdetéseket kiválasztani.
2	A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő önéletrajzot fogalmaz.	Ismeri az önéletrajz típusait, azok tartalmi és formai követelményeit.	Teljesen önállóan	Törekszik receptív és produktív készségeit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg értése, íráskészség, valamint beszédprodukció). Szakmája iránt elkötelezett.	Ki tud tölteni önéletrajz sablonokat, pl. Europass CVsablon, vagy szövegszerkesztő program segítségével létre tud hozni az adott önéletrajztípusoknak megfelelő dokumentumot.
3	A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő motivációs levelet ír, melyet a megpályázandó állás sajátosságaihoz igazít.	Ismeri a motivációs levél tartalmi és formai követelményét, felépítését, valamint tipikus szófordulatait az adott idegen nyelven.	Teljesen önállóan	Megjelenése visszafogott, helyzethez illő. Viselkedésében törekszik az adott helyzetnek megfelelni.	Szövegszerkesztő program segítségével meg tud írni egy önéletrajzot, figyelembe véve a formai szabályokat.
4	Kitölti és a munkaadóhoz eljuttatja a szükséges nyomtatványokat és	Ismeri az álláskeresés folyamatát.	Teljesen önállóan		Digitális formanyomtatványok kitöltése, szövegek formai

	dokumentumokat az álláskeresés folyamatának figyelembevételével.				követelményeknek megfelelő létrehozása, emailek küldése és fogadása, csatolmányok letöltése és hozzáadása
5	Felkészül az állásinterjúra a megpályázni kívánt állásnak megfelelően, a céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során.	Ismeri az állásinterjú menetét, tisztában van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításához megfelelő szókincsrel és nyelvtani tudással rendelkezik.	Teljesen önállóan		A megpályázni kívánt állással kapcsolatban képes az internetről információt szerezni.
6	Az állásinterjún, az állásinterjúra érkezéskor vagy a kapcsolódó telefonbeszélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenntartja és befejezi. A kérdésekre megfelelő válaszokat ad.	Tisztában van a legáltalánosabb csevegési témák szókincsével, amelyek az interjú során, az interjút megelőző és esetlegesen követő telefonbeszélgetések során vagy az állásinterjúra megérkezéskor felmerülhetnek.	Teljesen önállóan		
7	Az állásinterjúhoz kapcsolódóan telefonbeszélgetést folytat, időpontot egyeztet, tényeket tisztáz	Tisztában van a telefonbeszélgetések szabályaival és általános nyelvi fordulataival.	Teljesen önállóan		
8	A munkaszerződések, munkaköri leírások szókincsét munkájára vonatkozóan alapvetően megérti.	Ismeri a munkaszerződés főbb elemeit, leggyakoribb idegen nyelvű kifejezéseit. A munkaszerződések, munkaköri leírások szókincsét értelmezni tudja.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szókinccset idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.). Képesse válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését. Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (írás-készség).

Önéletrajz és motivációs levél

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képesse válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát. Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartalmi és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

„Small talk” – általános társalgás

A small talk elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúnak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a small talk során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez paszszoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait. Az állásinterjút megelőzően gyakran telefonos egyeztetésre is sor kerül, ezért a tanulónak fontos a telefonbeszélgetések szabályait és fordulatait is megismernie, elsajátítania. A témakör során elsősorban a tanulók produktív kompetenciája fejlődik (beszéd-készség), de a témához kapcsolódó internetes videók és egyéb hanganyagok hallgatása során receptív készségeik is fejlődnek (hallás utáni értés).

Állásinterjú

A témakör végére a tanuló képes viszonylagos folyékonysággal, hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással

is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókinccset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan. A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket. A témakör tanítása során az állásinterjú lefolytatásán kívül fontos, hogy a tanuló ismerje a munkaszerződés azon szakkifejezéseit, részeit is, amelyek szakmájához köthetnek. A munkaszerződések kulcskifejezéseinek elsajátítása és fordítása révén alkalmas lesz arra, hogy a leendő saját munkaszerződését, illetve munkaköri leírását lefordítsa és értelmezze. A témakör során elsősorban a tanuló produktív kompetenciája fejlődik (beszédképesség), de a témához kapcsolódó videók és egyéb hanganyagok hallgatása során a receptív készségek is fejlődnek (hallás utáni értés), valamint a munkaszerződés-minták szövegének olvasása során az olvasott szövegértés is fejleszthető

Egészségügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanulók elmélyítik tudásukat az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkednek az egészséges emberi szervezet felépítésével és működésével. A tanulási terület megismerése során alapismereteket adunk át a laboratóriumi és az ápolói munka gyakorlati megvalósításához. Az ápolás történetén keresztül eljutunk a ma alkalmazott ápolási folyamatokhoz. A tanulók elsajátítják a betegmeg-figyelés, állapotkövetés alapjait, képesek lesznek a szükségletek felmérésére, azok kielégítésére.

Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja A tanuló ismerje meg az akadályozott ember gondozásával kapcsolatos alapvető fogalmakat és gondozási feladatokat. A tantárgy során a tanulók megismerkednek a re/habilitációt érintő leg- fontosabb fogalmakkal, meghatározásokkal. Továbbá elsajátítják a fizioterápia alapjait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Bsc ápoló / Gyógytornász Bsc / Gyógypedagógus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi terminológia, Szakmai kémiai és biokémiai alapok, Szakmai fizikai és biofizikai alapok, Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Pszichológia alapjai, Belgyógyászat és ápolástan, Sebészet és ápolástan.

A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Egészségügyi alapozó ismeretek	Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia	54	54	
	A rehabilitáció alapfogalmai	4		
	Az akadályozott ember sajátos ellátási igényei, szükségletei	20		
	Komplex, átfogó akadálymentesítés	5		
	A komplex (átfogó) rehabilitáció rendszere	5		
	A rehabilitációt támogató eszközök	5		
	Akadályozottságok az orvosi rehabilitációban	3		
	Fizioterápiáról általában	2		
	Fizioterápiás alapok	10		
	Összesen	54		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-9. feladat	iskolai helyszín	54	Egyéni/ páros/csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallá utáni szövegértés, beszédkészség, íráskészség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Bsc ápoló / Gyógytornász Bsc / Gyógypedagógus		
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen	
Helyiségek:		-	x	
Eszközök és berendezések:		-	x	

Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális
1	A rehabilitációs alapfogalmakat helyesen értelmezi, és ennek megfelelően cselekszik	Ismeri a rehabilitáció alapfogalmait.	Teljesen önállóan	Mindennapi élete és munkája során em- patikusan és diszk- rimináció mentesen cselekszik, erre ösz- tönzi környezetét. Elkötelezett a morá- lis akadálymentesít- és az integráció eszméjével, - mun- kája során önkriti- kus önmagával szemben.	A betegségek és fogyatékoságok nemzetközi osztályozásának rendszerét az informatikai rendszeren keresztül tanulmányozza.
2	A komplex rehabilitáció rendszerében az akadályozott emberek fejlesztését végzi.	Ismeri az átfogó re- habilitációs rend- szer működését.	Instrukció alapján részben önállóan		Internet alapú szak- mai anyagokat ol- vas.
3	Kiválasztja a meg- felelő segédeszkö- zöket.	Áttekintéssel rendelkezik a segédeszközök alkalmazására és beszerzésére vonatkozóleg	Instrukció alapján részben önállóan		Internet segítségével segédeszköz forgalmazó cégeket keres.
4	A különböző típusú akadályozottságok- kal élő kliensekkel megfelelően kommunikál.	Ismeri a sajátos ellátású igényű kliensek segítésének, kommunikációjának technikáit.	Teljesen önállóan		Tájékoztató, oktató jellegű filmeket ke- res az internet segít- ségével.
5	Feladatokat végez az akadályozott em- berek sajátos szük- ségleteinek kielégítésénél.	Tisztában van a különböző akadályo zottságok jellegzetes megjelenési formáival.	Instrukció alapján részben önállóan		Oktatófilmek kere- sése az interneten.
6	Alkalmazza az akadálymentes környezet lehetőségei gondozási tevékenysége folyamatában.	Ismeri az akadály- mentes környezet kialakításának főbb szempontjait.	Instrukció alapján részben önállóan		Akadálymentes kör- nyezet kialakításá- val kapcsolatos fil- mek keresése az in- terneten.
7	A fizioterápia területén tanult fogalmakat helyesen értelmezi.	Ismeri a fizioterápia alapfogalmait.	Teljesen önállóan		

8	Felsorolja a fizioterápiás eljárások főbb csoportjait, és azok legfőbb alkalmazási köreit.	Ismeri a fizioterápiás eljárások főbb csoportjait és azok alkalmazási köreit.	Teljesen önállóan		
9	Gyógyszer nélküli fájdalomcsillapító eljárásokat alkalmaz.	Ismeri a fájdalom alapjait, jellemzőit, a fájdalom felmérését és a felméréshez kapcsolódó dokumentációs rendszert Tisztában van a fájdalomcsillapítás	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A rehabilitáció alapfogalmai

A re/habilitációs tevékenység fogalma, tartalma

A betegségek és fogyatékoságok nemzetközi osztályozása (BNO)

A tevékenység akadályozottsága, a részvétel korlátozottsága, az FNO kódrendszer gyakorlati jelentősége

Az akadályozottságok formái, tipológiák (orvosi rehabilitáció, gyógypedagógia) Különböző akadályozottságok, és rehabilitációjuk főbb sarokpontjai

A re/habilitációs team és szerepe

A rehabilitációs szakemberek főbb tevékenységei, kompetenciái, képzési sajátosságai

A rehabilitációt akadályozó és támogató tényezők

Támogató tényezők: empátia, önrehabilitációs akarat, együttműködés, érdekvédelem, ismeretterjesztés, felvilágosítás, jó szociális körülmények

Akadályozó tényezők: az izoláció, a viktimizáció, stigmatizáció, álrehabilitáció, rossz életkörülmények, az önrehabilitációs akarat hiánya

Az akadályozott ember sajátos ellátási igényei, szükségletei

Az akadályozottság lelki vonatkozásai

A felnőttkori akadályozottságok lelki vonatkozásai (betegség, akadályozottság elfogadásának folyamata,)

Sérülésspecifikus pszichológiai következmények:

Kommunikációjukban (hang-, beszéd- és nyelvi zavarban) akadályozott személyek

Mozgásképességükben akadályozott személyek

Látássérült személyek

Hallássérült személyek

Értelmileg akadályozott személyek

Komplex, átfogó akadálymentesítés

Akadálymentesség meghatározása Az akadályok főbb formái Egyetemes tervezés filozófiája

A komplex (átfogó) rehabilitáció rendszere

A rehabilitáció komplexitása, - jellemzői meghatározói

A rehabilitáció intézményrendszere, főbb feladataik

Az orvosi rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, és módszerei

A pszichológiai rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, és módszerei

Az oktatási, nevelési rehabilitáció célja, feladata, és eszközrendszere, módszerei

A foglalkozási rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, módszerei

A szociális rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, módszerei

A lakóközösségi rehabilitáció elmélete, hazai vonatkozásai

Az Önálló Életvitel Mozgalmak és az új paradigmák

Az életminőség jelentősége

A civil szervezetek szerepe a rehabilitációban, az akadályozott emberek érdekvédelmi szervezetei

Aktivizáló/rehabilitációs szemléletű gondozási feladatok

A rehabilitációt támogató eszközök

Test távoli és test közeli segédeszközök

A mobilitás segédeszközei

Az önellátás segédeszközei

A kommunikáció és az információ eszközei

Kényelmi eszközök

Akadályozottságok az orvosi rehabilitációban

Az orvosi rehabilitáció tipológiája szerint felosztás területei:

Speciális funkciózavarok (pl.: spaszticitás, inkontinencia)

Pszichológiai problémák (pl.: viselkedés zavarok)

Tartós akadályozottságot okozó állapotok (pl.: stroke)

Az életkorral összefüggő akadályozottságok (pl.: cerebrál paresis)

Fizioterápiáról általában

A fizioterápia fogalma és felosztása a bevitt energia szerint, feladata. A fájdalomcsillapítás nem gyógyszeres formáinak, jellemzői, indikációi-kontraindikációi, alkalmazásának algoritmusai (pozíciós terápia, felszíni kezelés, hideg-meleg terápiás alkalmazások, masszázis, fizioterápia, hydroterápia, TENS, alternatív medicina módszerei).

Fizioterápiás alapok

Hidroterápia, Balneoterápia, Mechanoterápia, Klímaterápia

Inhalációs kezelések

Mágneses és elektroterápia, Fototerápia, Termoterápia fogalma

Legfőbb alkalmazási területeik

Klinikumi alapismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület tárgyainak oktatása során a tanuló megismeri belgyógyászat-, sebészet és határterületeinek, valamint a gyermekgyógyászatban leggyakrabban előforduló kórképeket.

Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk tantárgy**A tantárgy tanításának fő célja**

A tanulót képessé tenni a kisklinikumi tárgyak tekintetében az ápolási-asszisztensi feladatok elvégzésére, bőrteszt, testvázlat mintavételek, gyógyszerelés kivitelezésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha meg- felel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év kisklinikumi területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan

A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Klinikumi alapismeretek	Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk	72	72	
	Fül-orr-gégészeti betegek ápolása	15		
	Szemészeti betegek ápolása	15		
	Bőrgyógyászati betegek ápolása	12		
	Urológiai betegek ápolása	15		
	Ápolási beavatkozások	15		
	Összesen	72		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-4. feladat	iskolai helyszín	72	Egyéni/ páros/csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási		teszt		

alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallá utáni szövegértés, beszédkészség, íráskészség értékelése	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli: dolgozat, írásbeli teszt	
	Gyakorlati feladat: szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Bsc ápoló / Gyógytornász Bsc / Gyógypedagógus	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szemészeti és FOG kliensek ápolásában részt vesz.	Ismeri az anatómiai élettani alapfogalmakat, a szemöblítés formáit, a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, fülcsepp alkalmazásának szabályait, speciális kötözési lehetőségeket, gégekanül tisztításának lépéseit.	Instrukció alapján részben önállóan	Empatikusan, előítéletektől mentesen áll a beteghez, munkájára precíz, az etikai vonatkozásokat szem előtt tartja.	E-ápolási dokumentációt vezet
Közreműködik Bőrgyógyászati és Urológiai kliensek ápolásában.	Felismeri a bőrgyógyászati műtétet követő kliens ápolási szükségleteit, felsorolja a vizelet- vizsgálat lehetőségeit, ismerteti a vizelet mintavétel szabályait, ismeri a non-invazív vizelet- felfogó eszközöket, és alkalmazásukat, urosztómák ápolói	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet

Bőrtesztet végez (Prick-teszt, tuberculin próba).	Ismeri a bőrteszt kivitelezésének eszközeit és módjait.	Instrukció alapján részben önállóan	E-ápolási dokumentációt vezet
Testváladékot felfog, mintát vesz (köpet, torok, szem, orr, fül váladék).	Ismeri a testváladékok felfogásának módját és a mintavételek kivitelezésének protokollját.	Instrukció alapján részben önállóan	E-ápolási dokumentációt vezet

A tantárgy témakörei

Fül-orr-gégészeti betegek ápolása

A műtétet igénylő kórképek klinikumi és ápolási vonatkozási
Fülmosás, gége kanül tisztítása, orrszívás, kötözés típusok

Szemészeti betegek ápolása

Műtétet igénylő szemészeti kórképek klinikumi és ápolási vonatkozási Szemöblítés, szemcsepp, szemkenőcs, kötözések alkalmazása Szemészeti műtétek perioperatív ápolása

Bőrgyógyászati betegek ápolása

Műtétet igénylő bőrelváltozások klinikumi és ápolási vonatkozási
Bőrelváltozások ápolása Plasztikai sebészet specifikumai Bőrtranszplantáció

Urológiai betegek ápolása

Műtétet igénylő urológiai betegségek klinikumi és ápolási vonatkozásai
Urostoma
Non-invazív eszközök Vizeletmintavétel/gyűjtés Vizeletvizsgálatok kivitelezése
Vesebiopsia asszisztálási feladatai

Ápolási beavatkozások

Bőrteszt kivitelezésének indikációi, menete, eszközei,
A szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, orrkenőcs, fülesepp alkalmazása Köpet, torok-szem-orr-fül váladék mintavétel eszközei, előkészítés és kivitelezés
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

Szülészet-nőgyógyászat klinikuma tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy megismertessük a tanulókkal a nőgyógyászati intézmények munkáját, a nőgyógyászat eszközrendszerét, valamint meg tudják különböztetni az élettani várandósságot/szülést a patológiástól. Cél továbbá, hogy megismertessük a tanulókat a reprodukciós szervrendszer kóros működésével, a diagnosztika, terápia lehetőségeiről.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos, szülész nő Bsc (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szak- oktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év szülész-nőgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Biológia, emberi test és működése, Klinikai gyakorlat

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen	
Klinikumi alapismeretek	Szülész-nőgyógyászat klinikuma	18	18	
	Nőgyógyászati vizsgáló eljárások	3		
	Várandós gondozás	3		
	Szövődményes/patológias terhesség	3		
	Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenessége	3		
	Szoptatástámogatás, gyerekbarát újszülött ellátás, gyermekágy	3		
	Nőgyógyászati betegségek	3		
	Összesen	18		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-5. feladat	iskolai helyszín	18	Egyéni/ páros/csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallá utáni szövegértés, beszédkésztség, íráskésztség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	

Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Általános orvos, szülésznő Bsc (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év szülészeti-nőgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Tevékenysége során tájékoztatást nyújt a női reprodukciós szervekről és működésükről.	Ismeri a női reprodukciós szerveket és működésüket, eszközparkot, kliens pozícionálásának lehetőségeit.	Teljesen önállóan	Munkája során, valamint a mindennapi életében empátikusan segíti a fiziológiás és a patológiás várandós ember életét, különös tekintettel a sajátos ellátási igényű emberekre.	Internet használat az adott témában, tájékoztató-oktatási segédleteket használata.
Tevékenysége során tájékoztatást nyújt a fogamzás és a magzat fejlődéséről.	Érti a fogamzás feltételeit, a fiziológiás várandósságot, diagnosztikáját, szűrővizsgálatok menetét, magzat fejlődését, anyai szervezet változásait.	Teljesen önállóan		
Tevékenysége során tájékoztatást nyújt a várandósság leggyakoribb szövődményeiről.	Ismeri a várandósság alatti leggyakoribb szövődményeket és a mesterséges megtermékenyítés okait.	Teljesen önállóan		
Akadályozott/korlátozott pacienseket tájékoztat a szülés szakaszairól.	Ismeri a szülés szakaszait, az aranyóra jelentőségét	Teljesen önállóan		

	hormonális és pszichés szempontból.			
Tájékoztatja a sajátos ellátási igényű pácienseket az érett újszülött paramétereiről, az alapvető gondozási feladatokról.	Ismeri az érett újszülött jellemzőit, ismeri az újszülött ellátás menetét. Ismeri a női mell anatómiáját és élettanát, a szoptatás jelentőségét, a tejtermelődés folyamatát, tejtermelést segítő tényezőket, mennyiségét, az újszülött fiziológiás változásait. Ismeri az újszülött kori szűrővizsgálatok kivitelezésének módját.	Teljesen önállóan		
Tevékenysége során a várandós páciensek állapot változásait észleli, és jelenti az orvosnak.	Ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati betegségeket (fertőzés, PCOS, endo- metriózis), az életkori fiziológiás változásokat, a vérzési rendellenességeket, ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségeket a petesejt tárolás lehetőségeit.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Nőgyógyászati vizsgáló eljárások

Nőgyógyászati anamnézis felvétel lépései, elemei

Külső, belső női nemi szervek megtekintésének lépései, fiziológiás kinézete, vizsgáló eszközök felsorolása

Hüvely kenet mintavétel menete Tapintásos vizsgálat menete, diagnosztikai jelentősége

Nőgyógyászati vizsgáló eszközök

Várandós gondozás

Élettani fogamzás Várandósság jelei, otthoni és klinikai diagnosztikája

Fiziológiás anyai változások a várandósság egyes szakaszaiban Várandósság alatti kötelező szűrővizsgálatok és ápolói vonatkozásai Magzat fejlődésének mérföldkövei a várandósság során

Szövődményes/patológiás terhesség Patológiás terhesség fogalma, diagnosztikája
Veszélyeztetett terhesség meghatározása

Várandósság alatt fellépő leggyakoribb szövődmények és ápolói vonatkozásaik
Vetelés típusai

Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenessége

Háborítatlan szülés fogalma, menete, szülés szakaszai, kísérése. Vertikális szülési módok, szülőszoba felszereltsége. Szülés alatti vizsgáló eljárások, lehetséges szövődmények, beavatkozások és ápolói vonatkozásaik. Anyai-magzati sérülések

Szoportatástámogatás, gyerekbarát újszülött ellátás, gyermekágy

Érett újszülött jellemzői, Apgar, aranyóra és hormonális-pszichés jelentősége, újszülött el-
látása, szűrővizsgálatai, fiziológiás sárgaság, súlyvesztés

Női mell anatómiája és élettana, tejtermelés folyamata, ingerei Szoptatás elősegítése
(bőrkontaktus, rooming-in, pszichés támogatás). Gyermekágyas anya fiziológiás változásai

Nőgyógyászati betegségek

Reprodukciós és hormonrendszer életkori fiziológiás változásai

Vérzési rendellenességek

A leggyakoribb nőgyógyászati fertőzések, gyulladósos kórképek, PCOS, endometriózis,
HPV klinikumi vonatkozása

Leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségek klinikai vonatkozásai

Neurológia klinikuma tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatása képessé teszi az asszisztenseket, hogy alapvetően megértsék, és elsajátítsák a neuroanatómiai, neurofiziológiai és neurodiagnosztikai eljárások mibenlétét, a betegek fel- készítését a beavatkozásokra. Képessé válnak a neurológiai problémák azonosítására, a betegek idegrendszeri funkcióinak és egészségügyi állapotának folyamatos értékelésére. Az ellátó team többi tagjával együttműködve, kompetencia szintjének megfelelő alapvető ellátást nyújtson.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló, egészségügyi szakoktató/ha meg- felel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év neurológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szakmai kémiai és biokémiai alapok, Szakmai fizikai és biofizikai alapok, Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Pszichológia alapjai, Belgyó- gyszat és ápoláстана, Sebészeti és ápoláстана

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen	
Klinikumi alapismeretek	Neurológia klinikuma	36	36	
	Általános és speciális vizsgálatok, tudatállapotváltozások	2		
	A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások	4		
	Idegsebészeti beavatkozások	2		
	Fejfájás, epilepszia	2		
	Agyi érbetegségek	4		
	Neurotraumán átesett betegek	6		
	Neuroinfektológiai betegségek	2		
	Autoimmun betegségek	4		
	Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek	4		
Összesen	6			
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Iskolai helyszínen	TEA 1-3. feladat	iskolai helyszín	36	Egyéni/ páros/csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallá utáni szövegértés, beszédképesség, íráskészség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló, egészségügyi szakoktató/ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év neurológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra		

	klinikai gyakorlat teljesítése	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Az alapvető kóros tünetek azonosítani tudja.	Betegmegfigyelés, állapotkövetés.	Instrukció alapján részben önállóan	Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség, logikus gondolkodás,	e-ápolási dokumentációt vezet
Asszisztál a diagnosztikai vizsgálatoknál.	Ismeri diagnosztikai beavatkozások előkészítésére, kivitelezésére vonatkozó feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan	kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség,	
Felismeri az életveszélyes állapotokat, és közreműködik annak elhárításában kompetenciájának megfelelően.	Ismeri az életveszélyes állapot tüneteit.	Instrukció alapján részben önállóan	együttműködési készség, higiénés szabályok betartása.	

A tantárgy témakörei

Általános és speciális vizsgálatok

Az egészségi állapot felmérés, a fizikális vizsgálatok neurológiai sajátosságai
 Neurológiai diagnosztikai vizsgáló módszerek, berendezések
 Betegek előkészítésének specialitásai diagnosztikus vizsgálatokra

Tudatállapot változások

A beteg tudat éberségének megfigyelése
 Neurológia állapot felmérő skálák használatának megismerése, a kapott eredmények értékelése
 A beszédzavarok típusainak felismerése

A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások

Koponyaűri nyomásváltozással járó kórképek
 Diagnosztikus lehetőségek
 Koponyaűri nyomásemelkedésben szenvedő beteg megfigyelése

Idegsebészeti beavatkozások Idegsebészeti beavatkozást igénylő kórképek Idegsebészeti beavatkozások típusai Koponyanyitás tájanatómiája

Fejfájás, epilepszia

Fejfájás típusai

Különböző roham típusok

Epilepszia betegség

Status epilepticus

Agyi érbetegségek

Az agyi vérellátás zavarai

Ischaemiás stroke típusai, vizsgálatok, ellátás lehetőségei

Koponyaűri vérzés típusai

Neurotraumán átesett betegek

Koponyasérülések

Az agy traumás sérülései

Gerincvelő traumás sérülései

Neuroinfektológiai betegségek

Vírusfertőzések Bakteriális fertőzések Gombás fertőzések

Egyéb kórokozók által indukált agyi fertőzések

Autoimmun betegségek

Sclerosis multiplex Myasthaenia gravis Gullien-Barré szindróma

Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek

Primer agydaganatok típusai

Más helyen keletkezett tumorok agyi áttéti

Gerincvelői tumorok Parkinson betegség Amyotropic lateral sclerosis Alzheimer betegség

Pszichiátria klinikuma tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megismerje a pszichiátriai betegek ellátásának hazai színtereit, azok diagnosztikus és terápiás specialitásait. Legyen képes a felismerni a pszichiátriai tüneteket és kórképeket a különböző életkorokban, képes legyen a mentális zavarokkal küzdő betegek megfigyelésre és felismerje a pszichiátriai sürgősségi ellátást igénylő állapotokat. Ismerje meg a komplex pszichiátriai eljárásokat, mely a beteg/kliens intézeti felvételétől hazabocsátásáig tart.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha meg- felel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év pszichiátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészségfej- lesztés, Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek, Belgyógyászat és ápoláстана, Sebészet és ápoláстана

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen	
Klinikumi alapismeretek	Pszichiátria klinikuma	36	36	
	A pszichiátriai története, előítéletek, stigmák	4		
	Szorongásos zavarok	4		
	Hangulatzavarok	4		
	Pszichoaktív szerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok	6		
	Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok, agresszió és konfliktus kezelés	6		
	Személyiség zavarok	4		
	Táplálkozási magatartás zavarai	4		
	Organikus pszichoszindrómák	4		
	Összesen	36		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-35. feladat	iskolai helyszín	36	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallgatási szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése</i>		

Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>
	Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek:	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri és felettesének jelenti a krízis és veszélyeztető magatartást.	Önkárosító magatartásformák, presuicidális szindróma, NSS.	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség, logikus gondolkodás,	Elektronikus dokumentációt alkalmaz.
Felismeri a pszichiátriai gyógyszerek hatásait, mellékhatásait, azt dokumentálja.	A pszichiátriai ellátásban alkalmazott gyógyszerek hatásai, mellékhatása.	Teljesen önállóan	kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása.	A gyógyszerekkel kapcsolatos elektroikus információkat értelmezi.
Felismeri a pszichotikus tüneteket s kompetenciájának megfelelően kezeli azokat.	Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok.	Teljesen önállóan		Elektronikus szakirodalmat olvas.

A tantárgy témakörei

Pszichiátriai története, előítéletek, stigmák

A magyar pszichiátriai gondozás történeti áttekintése

A pszichiátriai gondozás főbb szinterei

Előítéletek a pszichiátriával kapcsolatban, stigmák

A pszichiátria és a jog, cselekvőképesség, a pszichiátriai betegek jogai, korlátozó intézkedések

Sürgősségi és kötelező intézeti gyógykezelés

Szorongásos zavarok

A szorongás jellemzői, etiológiája, neurobiológiája, epidemiológiája

Gyermekeknél jelentkező szorongásos zavarok: szeparációs szorongás, szelektív mutizmus

Generalizált szorongásos zavar

Pánikzavar

Fóbiák: szociális szorongásos zavar (szociális fóbia), Agorafóbia, Specifikus fóbiák, kevert szorongásos és depressziós zavar

Kényszeres és kapcsolódó zavarok: OCD-obszesszív-kompulzív zavar etiológia, epidemio- lógia, diagnosztika/tünettana, komorbiditás, differenciáldiagnosztika, terápia

Hangulatzavarok

Epidemiológia, etiológia (genetikai tényezők, pszichoszociális tényezők), patogenezis, ko- morbiditás, diagnosztika, differenciáldiagnosztika

Depresszió, Bipoláris zavar: Depressziós epizódok, Mániás epizódok, Kevert epizódok

Diszruptív hangulatszabályozási zavar (DMDD), Disztímia, ciklotímia

A kórképek terápiája: biológiai terápiák, pszichoterápiák

Öngyilkosság (suicidum): öngyilkos magatartás, epidemiológia, az öngyilkosság rizikó- és védőfaktorai, presuicidális szindróma felismerése – Ringel triász

Pszichoaktívszerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok

Addikció fogalma, neurobiológiája, a kémiai hozzászokás ismerve

Alkohol, koffein, kannabisz, fenciklidin (és rokon vegyületei), hallucinogének, inhalánsok, opiátok, nyugtató-, altató és szorongásoldószeres, stimulánsok és nikotin használatával össz- szefüggő zavarok

A zavarok etiológiája, epidemiológiája, diagnosztikája és tünettana, differenciáldiagnosztika és terápiája

Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok, agresszió és konfliktuskezelés

A pszichotikus állapotok meghatározása, epidemiológia, etiológia, tünetek, diagnosztika, a pszichotikus zavarok osztályozása a DSM-V alapján: Téveszmés zavar, Rövid pszichotikus zavar, Szkizofreniform zavar, Szkizofrénia, Szkizoaffektív zavar, Differenciáldiagnózis

A szkizofrénia lefolyása, kezelés: gyógyszeres kezelés, pszicho és szocioterápiák, ECT, agresszió

Személyiség zavarok

Történeti vonatkozások

Klasszifikáció

Kóreredet (genetikai, biológiai, pszichológiai faktorok) Terápiás lehetőségek

A személyiségzavarok típusai:

- A csoport: Paranoid, szkizoid, szkizotípiás személyiségzavar
- B csoport: antiszociális, borderline, hisztrionikus, nárcisztikus személyiségzavar
- C csoport: elkerülő, dependens, kényszeres személyiségzavar

Nem meghatározott, egyéb személyiségzavar

NSSI: nem szuicidális önsértések

Táplálkozási magatartás zavarai

A gyermekkori evészavarok diagnosztikájának nehézségei, gyermekkori és serdülőkori kezdetű Anorexia nervosa, Bulimia nervosa, Pica, Ételeltetésével járó érzelmzavar, Szelektív evés, Fóbias típusú evészavar, Falászavar, Izomdiszmorfia, Orthorexia nervosa. A tanulók megismerik a kórképek epidemiológiáját, etiológiáját, klinikai tüneteiket, a kórlefolyást, prognózist az alkalmazott terápiákat.

Organikus pszichoszindrómák

A betegvizsgálat sajátosságai

Demenciák, a demenciák osztályozása, felosztása (tünetek, kóreredet, életkor és gyógykezelhetőség alapján)

A demenciák differenciáldiagnózisa

A demenciákhoz társuló pszichológiai és magatartási zavarok

Alzheimer demencia, vaszkuláris demenciák, frontális demenciák, Lewy-testes demencia

A delírium-szindróma, delíriumok okai, terápia

Egyéb organikus mentális zavarok (organikus hallucinózis, organikus (deluzív) paranoid zavar)

Intellektuális képesség zavarok, okai, súlyosság

Geriátria klinikuma tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanuló tisztában legyen az öregedési folyamatok tudományos vizsgálatainak szakterületeivel, ezen belül az idősgyógyászat típusaival, a témával kapcsolatos fogalmak definícióival. Ismerje meg az idősödő társadalmakra jellemző demográfiai helyzet mutatóit. Ismerje meg az idősek helyzetét a mai társadalomban, az öregedő társadalmak kihívásait, problémáit, az erre adható társadalmi, szociális egészségügyi válaszokat és segítségnyújtási lehetőségeket. Ismerje az idős kor jellegzetességeit, az öregedés biológiai folyamatát, az érzék-szervek, szervrendszerek, a viselkedés és az emberi kapcsolatok idősődéssel járó változásait. Ismerje fel az idős kor veszélyeztető tényezőit. Legyen képes részt venni az egészséges idősek egészségügyében, illetve sajátítsa el az idős betegek megfigyelésének, speciális ápolásának, gondozásának alapjait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha meg- felel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év geriátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészségfej- lesztés, Pedagógiai-betegoktatási alapismeretek, Belgyógyászat és ápoláстана, Sebészet és ápoláстана, Pszichiátria klinikuma

A képzés legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra- szám	Összesen	
Klinikumi alapismeretek	Geriátria klinikuma	18	18	
	Bevezetés a geriátriába	2		
	Az idős kor jellegzetességei	2		
	Az öregedés biológiai folyamatát befolyásoló tényezők, az időskorra vonatkozó általános jell.	3		
	Veszélyeztető tényezők idős korban	2		
	Szervek, szervrendszerek és a homeosztázis változásai idős korban, leggyakrabban előforduló betegségek	2		
	Egészséggondozás idős korban	2		
	Idős betegek speciális ápolása	5		
	Összesen	18		
	A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák			
	Feladat	Helyszín	Óra- szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-5. feladat	iskolai helyszín	18	Egyéni/ páros/csoportos
Értékelés				

Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	teszt	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallá utáni szövegértés, beszédkészség, íráskészség értékelése	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt
	Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év geriátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Bemutatja a geriátriát és elhelyezi a gerontológián belül, Ismerteti az egyes országok, illetve Magyarország demográfiai jellemzőit.	A gerontológia és a geriátria története. Gerontológiai ismeretek, a gerontológia definíciója, típusai, rendszerszemlélete. Az idősödés folyamata a világ országaiban, Európában és Magyarországon, Népegészségügyi ismeretek	Teljesen önállóan	Jó megfigyelő készség, képesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, kritikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, képesség, együttműködési	Informatikai ismeretek, informatikai eszközök alkalmazása, kereső funkciók, programok alkalmazása.

<p>Felismeri az idős kor testi-, szellemi és működésbeli változásainak jellegzetességeit és elkülöníti egyes betegségektől, kórképektől.</p>	<p>Biofizika, biokémia. Anatómia- élettan, kórlelettan. A test külső jegyeinek, jellegzetességeinek változása, érzék- szervi változások, testtömeg-, izomzat, csontrendszer-, immunrendszer változása. Mozgás és reflexek idős korban. Időskori akklimatizáció sajátosságai, közérzet-, figyelem-, hangulatváltozások, alvás és életritmus változásai, társas kapcsolatok, elszigetelődés.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>	<p>készség, képesség, határozottság, türelem, empátia, feltétel nélküli elfogadás képessége.</p>	<p>Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése.</p>
	<p>Szervek, szervrendszerek és a homeosztázis változásai idős korban, leggyakrabban előforduló betegségek.</p>			
<p>Felméri és felismeri az időseket veszélyeztető tényezőket, egyénre szabott prevencióstervet összeállít és kivitelez.</p>	<p>A biztonság szükségletének változása idős korban. Az idősek testi, lelki épségét veszélyeztető tényezők. Az időskori balesetek okai, formái. A balesetek megelőzésének lehetőségei. Baleseti veszélyforrások. Az időskorúakra irányuló agresszió okai, megjelenési formái. Az időseket érintő családon belüli erőszak. Az idős ember védekező, elhárító magatartásának jellemzői. Az ápoló szerepe az önveszélyeztető, illetve az idősek elleni agresszió felismerésében és megszüntetésében.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		<p>Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése.</p>
	<p>Az abúzus fogalma. Az időskori szenvedélybetegségek kialakulásának okai, lelki háttere, megjelenési formái. Öngyilkosság okai idős korban. Az idős emberek érdek-, és jogvédelme.</p>			<p>Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő</p>

Ismerteti az idős-kori gyógyszerfel-szívódási zavarokat, interakciókat.	A gyógyszerek hatásai, mellékhatásai idős korban, idősök gyógyszerelésnek sajátosságai. A gyógyszereléshez kapcsolódó dokumentációs feladatok	Teljesen önállóan		szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése.
---	--	-------------------	--	---

A tantárgy témakörei

Bevezetés a geriátriába

Magyarország jellemző demográfiai adatai

A korfa fogalma, típusai, Magyarország korfájának jellemzői, nemzetközi összehasonlítás

A magyar társadalom életkor szerinti megoszlása, sajátosságai

Az időskorúak számarányának alakulása Magyarország népességén belül

A nemek arányának alakulása az időskorúak körében

A népesség előregedésének okai

A kettős öregedés értelmezése

Európai és világ trendek az időskorúak számarányában

Az öregedés és a népességfogyás társadalmi és gazdasági következményei

Az időskor felosztása, az egyes szakaszok sajátosságai

Az idősök helyzete a mai társadalomban

Időseket ellátó hazai intézményrendszere

A gerontológia definíciója, típusai, rendszerszemlélete A geriátria fogalma, kapcsolata a gerontológiával Klinikai geriátria

Geriátriai ápolás

Az idős kor jellegzetességei

Szerepváltozások, magatartások, hiedelmek, veszteségek, krízisek, a gazdasági tényezők hatása, a jövedelmi viszonyok változása, nyugdíjazás, az életmód változás hatása, az életminőség, társas kapcsolatok, munkavégzés idős korban.

Az öregedés biológiai folyamatát befolyásoló tényezők, az időskorra vonatkozó általános jellegzetességek

A test külső jegyeinek, jellegzetességeinek változása, érzékszervi változások, testtömeg-, izomzat-, csontrendszer változása, mozgás, reflexek idős korban, időskori akklimatizáció sajátosságai, szervek- szervrendszerek, immunrendszer működésének változásai, érdeklődés, közérzet, figyelem, érzelmek/ hangulat-, alvás-, életritmus változása, elszigetelődés.

Veszélyeztető tényezők idős korban

A biztonság szükségletének változása idős korban Az idősök testi, lelki épségét veszélyeztető tényezők Az időskori balesetek okai, formái

Baleseti veszélyforrások

- A balesetek megelőzésének lehetőségei
- Az időskorúakra irányuló agresszió okai, megjelenési formái
- Az időseket érintő családon belüli erőszak
- Az idős ember védekező, elhárító magatartásának jellemzői
- Az ápoló szerepe az önveszélyeztető, illetve az idősek elleni agresszió felismerésében és megszüntetésében
- Az abúzus fogalma
- Az időskori szenvedélybetegségek kialakulásának okai, lelki háttere, megjelenési formái
- Öngyilkosság okai idős korban
- Az idős emberek érdek-, és jogvédelme

Szervek, szervrendszerek és a homeosztázis változásai idős korban, leg- gyakrabban előforduló betegségek

- Keringés rendszere Idegrendszer Érzékszervek rendszere
- Mozgás-, csontok, izomzat szervrendszere Zsigeri rendszer: emésztő rendszer
- Légzőrendszer
- Vizeletkiválasztó rendszer
- Nemi szervek rendszere
- Endokrin rendszer

Egészséggondozás idős korban

- Az egészség definíciói
- Ember és környezet
- Az egészségi állapotot befolyásoló tényezők
- Az egészséges életvitel kialakításának lehetőségei idős korban
- Az egészség fenntartása
- A betegségek kialakulása, rizikótényezők Egészséges életmód összetevői
- Egészségkárosító tényezők Népegészségügyi mutatók Egészségtudatos magatartás
- A testtartás és a rendszeres mozgás jelentősége a mindennapi életben Az életmód keringési szervekre és a légzőrendszerre gyakorolt hatása A táplálkozás, az életmód és az emésztőrendszer közti összefüggések A túlzott tápanyagbevitel következményei
- Az egészséges étrend, napirend összeállítása
- Segítségnyújtás az idős emberek szükségleteinek kielégítésében, ápolási feladatok

Idős betegek speciális ápolása

- Segítségnyújtás az idős emberek szükségleteinek kielégítésében Demenciában, Alzheimer kórban szenvedő betegek speciális ápolása Neurológiai kórképek fennállása esetén nyújtott egyénre szabott ápolás Emésztőrendszeri kórképek speciális ápolása
- Akut és krónikus sebek ellátása ápolása
- Esések megelőzése, kezelése
- Megváltozott üritési szükséglet és megváltozott ürités ellátása
- Decubitus prevenciója, ellátása
- Segédeszközök, ápolási eszközök alkalmazása az idősellátásban

Segélyhívó eszközök alkalmazása az idősellátásban

Klinikai gyakorlat tantárgy**A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy célja, hogy szintézisbe hozza az elsajátított ismereteket, ápolási és asszisztensi ismereteket gyakorlati készségekké kovácsolja össze. Továbbá betekintést enged a tanulóknak a munkahelyi környezetben történő betegellátásba és a kliensekkel történő interakcióba.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Ápoló Bsc 2 év klinikai adott osztályon eltöltött klinikai gyakorlattal / felsőfokú végzettséggel, szakirányú közép fokú szakképzettséggel, egészségügyi gyakorlatvezető végzettséggel és legalább ötéves szakirányú szakmai gyakorlattal.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészségfejlesztés, Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek, Belgyógyászat és ápolástan, Sebészet és ápolástan, Kisklinikumi ismeretek és ápolástanok

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A Klinikai gyakorlat tantárgy tartalmi elemei

A tanulási terület belső azonosítószáma és megnevezése:		Klinikumi alapismeretek		
A tanulási területhez tartozó tantárgyak és témakörök óraszámja:				
A (szakirányú) oktatás évfolyama: 11-12. évfolyamban duális képzőhelyen				
Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám		A tantárgy óraszámja összesen
		11. évf.	12. évf.	
Klinikumi alapismeretek	Klinikai gyakorlat			216
	Belgyógyászat gyakorlat	63	0	
	Sebészet gyakorlat	63	0	
	Kisklinikum gyakorlat	0	63	
	Egyéb klinikai gyakorlat	0	27	
	Évfolyam óraszámja összesen	126	90	

A Klinikai gyakorlat megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák

Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozások	Feladat	Duális képzőhely	Óraszám	Módszer és munkaforma
	Gyakorlati feladat 1. TEA-s.sz: 1	Belgyógyászat gyakorlat	63	Egyéni/páros/csoportos

óraszám és ajánlott szervezési módja	Gyakorlati feladat 2. TEA-s.sz: 2	Sebészet gyakorlat	63	Egyéni/páros/csoportos
	Gyakorlati feladat 3. TEA-s.sz: 3 és 4.	Kisklinikum gyakorlat	63	Egyéni/páros/csoportos
	Gyakorlati feladat 4. TEA-s.sz: 5	Egyéb klinikai gyakorlat	27	Egyéni/páros/csoportos
Iskolai elméleti /gyakorlati foglalkozások témakörei:	A tantárgy oktatása 100%-ban duális képzőhelyen valósul meg			

Értékelés		
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	Gyakorlati feladat	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	Gyakorlati feladat	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	-----
	Gyakorlati feladat:	Gyakorlati feladat
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként 1 osztályzat	
A Klinikai gyakorlat megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	Ápoló Bsc, 2 év adott osztályon eltöltött klinikai gyakorlattal / felsőfokú végzettséggel, szakirányú középfokú szakképzettséggel, egészségügyi gyakorlatvezető végzettséggel és legalább öt éves szakirányú szakmai gyakorlattal.	
Iskolai foglalkozások:	-	
A Klinikai gyakorlat megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai foglalkozás helyszínén
Helyiségek:	x	-
Eszközök és berendezések:	x	-
Anyagok és felszerelések:	x	-
Egyéb speciális feltételek:	x	-

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA- s.sz.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
---------------	-----------------------	-----------	---------------------------------------	--	---

1	Készség szintű belgyógyászati ápolási beavatkozásokat végez (EKG készítés, részvétel az infúziós terápiában: palack csere, cseppszám szabályozás, húgyhólyag irrigálás, széklet vizelet hányadék mintavétel, felfogása, oxigén terápia alacsony nyomású rendszerekkel).	Ismeri a beavatkozások elméleti és gyakorlati kivitelezésének menetét, az esetleges szövődményeket megfigyeli.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkájára és önmagára precíz, szem előtt tartja az etikai normákat és jogi követelményeket, empátikusan előítéletektől mentesen viszonyul a kliensekhez és a team tagjaihoz.	Betegmegfigyelő monitorral EKG-t készít, kinyomtatja a szükséges anyagokat.
2	Készség szintű ápolási beavatkozásokat végez, nasogasztrikus szondán keresztül táplál, sztómazsákot cserél, gondoz, beöntést ad, műtéti előkészítést végez.	Ismeri az ápolási beavatkozások kivitelezésének protokolljait, eszköz igényét.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
3	Készség szinten bőrtesztet végez.	Ismeri a bőrtesztek kivitelezésének eszközeit és módjait.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
4	Készség szinten testvadátkot felfog, mintát vesz (köpet, torok, szem, orr, fül váladék).	Ismeri a testvadátkok felfogásának módját és a minta- vételek kivitelezésének protokollját.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
5	Részt vesz az osztályok, szakrendelők mindennapjaiban, a klienssel történő interakciókban	Ismeri az egészségügyi ellátórendszer működésének alapját, a helyét és szerepét az ellátásban.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet

A tantárgy témakörei

Kisklinikum gyakorlat

A tanuló betekintést nyer a **szemészeti, urológiai, orr-fül-gégészeti, bőrgyógyászati** ellátás menetébe, gyakorolja a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, orrkenőcs, fülcsepp beadását, a bőrtesztek kivitelezését, valamint köpetet, torok-szem-orr-fül váladékot vesz, és laborba juttat.

Egyéb klinikai gyakorlat

A tanuló betekintést nyer az **geriátria, szülészet-nőgyógyászat** osztály működésébe., megismeri az alkalmazott alapvető/mindennapi diagnosztikai és terápiás beavatkozásokat, ápolói feladatokat.

13. évfolyam

		Iskola (osztály-keret)	Iskolai gyakorlati helyszín (demonst)	Külső gyakorlat
Alap- tudományok	Szakmai kémiai és biokémiai alapok	9	0	0
	A víz és a vizes oldatok (elektrolitok, savak, bázisok), kémiai egyensúlyok	1		
	Alkálifémek, alkáliföldfémek, szerepük a biológiai rendszerekben	2		
	Átmenetifémek, fémkomplexek, földfémek	1		
	Nemfémes elemek	2		
	Halogén elemek biológiai jelentősége	1		
	Kémiai termodinamika és Reakciókinetika	1		
	Az elektrokémia alapjai	1		
	Sejtbiológia	9	0	0
	A sejt felépítése (prokarióta, eukarióta)	1		
	A növényi és az állati (humán) sejt össze- hasonlítása	1		
	A sejtmembrán szerkezete, transzportfolyamatok	1		
	A sejtalkotók és szerepük a sejt életében	1		
	A riboszómák szerkezete és működése, a génkifejeződés	1		
	A sejtciklus és a sejtosztódás (mitózis, meiózis)	1		
	A sejtpusztulás	1		
	Mivel és hogyan vizsgálhatóak a sejtek	1		
	Évközi gyakorlat (sejtvizsgáló módszerek) szövettani laboratóriumban	1		
	Egészségügyi alapozó ismeretek	Általános laboratóriumi alapismeretek	9	0
A laboratóriumi munka eszközei		1		
Tömeg- és térfogatmérés a laboratóriumban		1		
Matematikai számítások a laboratóriumban		1		
Oldatkészítés, oldatkoncentráció		1		
Laboratóriumi alapműveletek: anyagok tisztítása és szétválasztása		1		
Laboratóriumi vegyszerek és tárolásuk		1		
Biztonságtechnika a laboratóriumban		1		
Évközi orientációs gyakorlat szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumban		1		
Informatika a laboratóriumban		0,5		
Minőségbiztosítás a laboratóriumban		0,5		
Ápolói alapozó ismeretek	Biokémia	9	0	0
	A biokémia alapjai	3		
	Az anyagcsere folyamatok biokémiája	3		
	Homeosztázis	3		
	Biofizika	9	0	0
	Az életfolyamatok biofizikai jelenségei	3		
	Elektromos diagnosztikai módszerek fizikai alapjai	3		
	Képfalkódó módszerek biofizikai alapjai	3		
	Sejtbiológia II.	9	0	0
	Sejtani alapismeretek	4		
	Általános szövettani alapismeretek	5		
	Mikrobiológia	9	0	0
	Bakteriológia, virológia és mikológia	4		
	Parazitológia	5		
Közegészségtan - járványtan	18	0	0	

A közegészségtan alapjai	3		
A fertőzés, fertőző betegségek	3		
A járványfolyamat mozgatóerői	3		
Járványügyi feladatok	3		
Kórházi fertőzések járványtana	3		
Immunológia	3		
Egészségügyi etikai esettanulmányok	5	0	0
Rendszerező ismeretek	1		
Az egészségügyi etika alapjai	1		
Az egészségügyi dolgozók tevékenységének etikai kérdései	1		
Szakdolgozói etikett	1		
Etikai esettanulmányok	1		
Egészségügyi jogi esettanulmányok	4	0	0
A jog és a jogrend	1		
Egészségügyi jogi ismeretek	1		
Szociális ellátások jogi alapjai	1		
Jogi esettanulmányok	1		
Egészségügyi informatika	9	0	0
Egészségügyi informatikai ismeretek	4		
Az egészségügyi dokumentáció, adatvédelem	5		
Egészségpszichológia	27	0	0
Bevezetés a pszichológiába	3		
Általános lélektan	3		
Személyiséglélektan	6		
Fejlődéslélektan	3		
Szociálpszichológia	6		
Beteg ember lélektana	6		
Népegészségtan	18	0	0
Az egészség, egészségkultúráltság	4		
Az egészségi állapot mérési módszerei	5		
Prevenció és egészségmegőrzés	5		
Népegészségügyi programok	4		
Egészségügyi kommunikáció – konfliktuskezelés – krízis menedzsment	18	0	0
A kommunikáció alapfogalmai	3		
Kommunikációs zavarok	4		
Egészségügyi szakmai kommunikáció	3		
Speciális kommunikáció	5		
Konfliktuskezelés	3		
Egészségnevelés - egészségfejlesztés	18	0	0
Életmód - egészségmagatartás	4		
Egészségfejlesztés	4		
Mentálhigiéné	4		
Szexuálhigiéné	2		
Egészségkárosító tényezők	4		
Egészségszociológia	18	0	0
A szociológia alapjai	6		
Egészségszociológia	6		
Családszociológia	6		
Anatómia-élettan-kórélettan	36	0	0
Az anatómia és élettan tudománya, a szervezet morfológiai felépítése	2		
Mozgásrendszer	4		
Keringési rendszer	4		
Légzőrendszer és emésztőrendszer	5		
A vizeletkiválasztó rendszer és szaporodás szervrendszere	3		
Endokrin rendszer és idegrendszer	5		
Érzékszervek	3		

Ápolói
szakmai
ismeretek

	Kórtani alapfogalmak, kórokozó tényezők, A betegségek lefolyása	3		
	A szervezet jelző reakciói, Védekező mechanizmusok	3		
	A szövetek kóros elváltozásai	4		
	Elsősegélynyújtás-első ellátás	36	0	0
	Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai	2		
	Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái	2		
	ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás	3		
	Újraélesztés	5		
	Sérültek állapotfelmérése, ellátása	8		
	Roszcullétek, mérgezések	7		
	Tömeges balesetek, katasztrófák	4		
	Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLIS)	5		
	Egészségügyi terminológia II.	18	0	0
	Az emberi test részei, síkok, irányok	2		
	Szervek, szervrendszerek	10		
	Kórtani és klinikumi elnevezések	3		
	Gyógyítással, ápolással kapcsolatos kifejezések	3		
	Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszerteran	36	0	0
	Terápiás alapfogalmak	3		
	Gyógyszertani alapfogalmak	3		
	Gyógyszerformák	3		
	Gyógyszerbejuttatási módok	5		
	Gyógyszerinterakciók és ellátásuk	3		
	A gyógyszerelés életkori sajátosságai	3		
	A gyógyszerelés szabályai	3		
	Gyógyszerelő rendszerek	2		
	Láz- és fájdalomcsillapítás	5		
	Transzfúziós terápia	6		
	Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika	0	18	32
	A betegmegfigyelés általános szempontjai		3	4
	Fizikális vizsgálatok, eszközös vizsgálatok		3	4
	Labordiagnosztikai ismeretek		3	6
	Radiológiai diagnosztikai ismeretek, Invazív diagnosztikai vizsgálatok		3	6
	Állapotkövetés, betegmegfigyelés, beteg-monitorozás		3	6
	Ápolói betegmegfigyelés		3	6
	Klinikai táplálás	18	0	0
	Táplálkozás és táplálkozási szokások	3		
	Tápláltsági állapot felmérése	4		
	Tápanyagok	3		
	Étrend és energiatartalom	3		
	Speciális étrendek és táplálási formák	5		
	Pedagógia	18	0	0
	Általános pedagógiai ismeretek	5		
	Andragógia	5		
	Betegoktatás	4		
	Egészségügyi szakdolgozók oktatása	4		
	Általános Ápolástan II	0	18	16
	Non-invazív ápolói beavatkozások		9	8
	Invazív ápolói beavatkozások		9	8
Klinikumi és szakápolástan i ismeretek	Belgyógyászat és szakápolástan	0	54	40
	Szív-és érrendszeri betegek ápolása		8	
	Vérképzőrendszeri betegek ápolása		8	
	Légzőrendszeri betegek ápolása		8	
	Emésztőrendszeri betegek ápolása		8	
	Kiválasztórendszeri betegek ápolása		7	

Endokrinrendszeri betegek ápolása		8	
Mozgásrendszeri betegek ápolása		7	
Belgyógyászati ápolási gyakorlat			40
Sebészet és határterületeinek ápolástana	0	36	40
Sebészeti beavatkozások alapjai		5	
Perioperatív ellátás alapjai		6	
Sebészeti betegek ápolása		8	
Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása		10	
Kötözéstani és sebkezelési alapismeretek		7	
Sebészeti ápolási gyakorlat			40
Pszichiátriai betegek ápolása	18	0	40
Pszichiátriai ápolás története, előítéletek, stigmák	1		
Szorongásos zavarok	2		3
Hangulatzavarok	2		3
Pszichoaktív szerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok	2		3
Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok, agresszió és konfliktuskezelés	3		3
Személyiségzavarok	3		2
Táplálkozási magatartás zavarai	2		2
Organikus pszicho szindrómák	3		2
A pszichiátriai betegségek			22
Neurológia és szakápolástana	18	0	40
Általános és speciális vizsgálatok neurológiai betegségben szenvedő betegek esetén	2		5
A tudatállapot változások felismerése, mérésének lehetőségei, ápolói vonatkozásai	3		5
A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások klinikai megjelenése, mérésük, ápolása	2		5
Idegsebészeti beavatkozások, lokalizáció szerinti típusai, pre - postoperatív ápolás	2		5
Epilepsziák, epilepszia betegségben szenvedő beteg ápolása. Fejfájás típusai, ápolási specialitások, fejfájásban szenvedő betegek esetén	2		4
Agyi érbetegségek típusai. A kivizsgálás és ellátásuk sajátosságai, ápolási menedzsmentje	2		4
Neuroinfektológiai betegségek csoportosítása, és ápolásuk jellegzetességei	1		3
Autoimmun betegségek a neurológiaiellátás területén	2		4
Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek csoportosítása. Kivizsgálásuk és ápolásuk specialitásai. Agyidegek és perifériás idegbetegségekben szenvedők ápolása	2		5
Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll	18	0	40
Fertőző betegek ápolása, infektológia	6		16
Infektológia és szakápolástana	6		16
Infekciókontroll	6		8
Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana	0	0	0
Szemészet és szakápolástana			
Fül-orr-gégészet és szakápolástana			
Bőrgyógyászat és szakápolástana			
Urológia és szakápolástana			
Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban	18	0	48
Szív- és érrendszer	3		
Légzőrendszer	3		
Emésztőrendszer	3		
Idegrendszer	3		
Endokrin rendszer	3		

A leggyakrabban előforduló pszichiátriai betegségek gyermekkorban	3		
Gyermekgyógyászat gyakorlat (gyermekosztály)			48
Csecsemő és gyermekápolási ismeretek	18	0	64
A gyermekkori betegségek sajátosságai	2		
Kiterjesztett anatómiai és élettani ismeretek	3		
Átfogó neonatológia ismeretek	3		
Leggyakrabban előforduló betegségek koraszülöttség esetén	3		
A koraszülött ellátás egyéb aspektusai	2		
Invazív beavatkozások	2		
Fájdalomterápia csecsemő- és gyermekkorban	2		
Haldokló gyermek ápolása	1		
Gyermekgyógyászat gyakorlat (koraszülött-csecsemő osztály)			64
Gerontológia és szakápolástana	36	0	0
Általános gerontológiai alapok	18		
Geriátriai szakápolástan	18		
Geriátriai gyakorlat			
Évközi szakmai oktatás	486	126	360
összesen		612	360
Heti óraszám		17	10
Egybefüggő szakmai gyakorlat:			160

kórházi gyakorlat a 2. félévtől, egyik héten 2 nap, másik héten 3 nap

Alaptudományok megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanuló elmélyíti tudását az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkedik az egészséges emberi szer- vezet felépítésével és működésével, valamint ezek biokémiai, biofizikai alapjaival. A tanulási terület a mikrobiológia-járványtan és általános kórtan, higiéné tantárgy segítségével bevezeti a tanulót a kóros folyamatokba és a fertőzések, járványok megelőzésével kapcsolatos feladatokba is.

Szakmai kémiai és biokémiai alapok tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sajátítsák el a laboratóriumi munkához, a laboratóriumban használt berendezések működéséhez kapcsolódó fizikai-kémiai elméleti alapokat. A tanulók sajátítsák el az általános kémiai ismereteket. Ismerjék meg a kémia elemek élettani hatásait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Általános orvos / Biokémikus / Kémikus / Kémia szakos tanár / Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus Bsc

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Komplex természettudományos tárgy, biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám		Összesen
		10. évf.	13. évf.	
Alaptudományok	Szakmai kémiai és biokémiai alapok	36	9	45
	Kémiai alapfogalmak, az atomok elektronszerkezete és a periódusos rendszer	12		
	A molekulák szerkezete, kémiai kötések és kémiai reakciók	12		
	Halmazállapotok, oldatok és kolloidok	12		
	A víz és a vizes oldatok (elektrolitok, savak, bázisok), kémiai egyensúlyok		1	
	Alkálifémek, alkáliföldfémek, szerepük a biológiai rendszerekben		2	
	Átmenetifémek, fémkomplexek, földfémek		1	
	Nemfémes elemek		2	
	Halogén elemek biológiai jelentősége		1	
	Kémiai termodinamika és Reakciókinetika		1	
	Az elektrokémia alapjai		1	
Összesen		45		

A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-7. feladat	iskolai helyszín	45	Egyéni/ páros/ csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallá utáni szövegértés, beszédkészség, íráskészség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Általános orvos / Biokémikus / Kémikus / Kémia szakos tanár / Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus Bsc		
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				

	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Ismerteti a termodinamika és reakciókinetika törvényszerűségeit, folyamatait.	Termodinamika és reakciókinetika alapsmeretek.	Teljesen önállóan	Törekszik a szakmai szabályok betartására, szaknyelv pontos és szakszerű használatára, pontos, logikusan gondolkodik.	Felhasználói szintű számítógépezés, Szövegszerkesztő és táblázatkezelő szoftver
2	Ismerteti az elektromos vezetők csoportjait, az elektródfolyamatokat és az elektrolízis folyamatát.	Elektrokémiai alapsmeretek.	Teljesen önállóan	A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterületet tisztán és rendezetten	Laboratóriumi eszközök használja.
3	Ismerteti az atomok és molekulák felépítését.	Ismeri az általános kémia alapjait, a molekulák	Teljesen önállóan	A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterületet tisztán és rendezetten	Az adatokat digitálisan is dokumentálja, prezentálja.
4	Ismerteti a halmazállapotokat és azok változásait.	Ismeri a halmazállapotok jellemzőit.	Teljesen önállóan	csoporthelyi feladat esetén.	
5	Ismerteti az oldatok tulajdonságait, a kolloidoldatok jellemzőit.	Elsajátította az oldatokkal kapcsolatos kémiai	Teljesen önállóan		
6	Ismerteti a vizes oldatok jellemzőit.	Elsajátította a vízzel és a vizes oldatokkal kapcsolatos ismereteket.	Teljesen önállóan		
7	Ismerteti a periódusos rendszer főcsoportjaira jellemző tulajdonságokat, egyes elemek élettani hatását.	Ismeri a periodikus rendszer elemeinek fizikai, kémiai és élettani	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A víz és a vizes oldatok (elektrolitok, savak, bázisok), kémiai egyensúlyok

A víz tulajdonságai

Elektrolitok

Savak és bázisok

Vizes oldatok kémhatásának meghatározása Elektrolitok, elektrolitos disszociáció

Kémiai egyensúlyi állapotok

Alkálifémek, alkáliföldfémek, szerepük a biológiai rendszerekben

Elhelyezkedésük a periódusos rendszerben

Alkálifémek általános jellemzői

Alkálifémek legfontosabb vegyületei és azok mindennapi felhasználása, élettani szerepük

Alkáliföldfémek általános jellemzői

Alkáliföldfémek legfontosabb vegyületei és azok mindennapi felhasználása, élettani szerepük

Átmenetifémek, fémkomplexek, földfémek

Fémes anyagok jellemzői

Átmeneti fémek általános tulajdonságai

Átmeneti fémek felhasználása a hétköznapokban

Komplexbépzés

Fémkomplexek a mindennapokban

A földfémek általános jellemzői

A bór és az alumínium szerepe, felhasználási területei a hétköznapokban

A félfémek általános tulajdonságai

A félfémek gyakorlati hasznosítása

Nemfémes elemek

Nitrogén legfontosabb vegyületei és ezek felhasználása a gyakorlatban

A foszfor fizikai és kémiai tulajdonságai

A foszfor allotróp módosulatai és tulajdonságaik

A foszfor előfordulása a természetben

A foszfor legjelentősebb vegyületei

A foszfor élettani jelentősége

Az oxigén molekulaszervezete, fizikai és kémiai jellemzői

Az oxigén előfordulása, felhasználása Oxigén és ózon élettani szerepe Szabad oxigéngyökök és jelentőségük Kén fizikai és kémiai tulajdonságai Kén előfordulása és felhasználása

Kén legfontosabb vegyületei

A kén élettani hatásai

Halogén elemek biológiai jelentősége

Halogénelemek fizikai és kémiai tulajdonságai

A fluor, a klór, a bróm és a jód felhasználása a hétköznapokban

A fluor, a klór, a bróm és a jód élettani hatása

Kémiai termodinamika és Reakciókinetika

A termodinamika 3 főtétele

A kémiai reakciók iránya, egyensúlyi állapot kialakulása Termodinamikai rendszerek típusai (izolált, zárt, nyitott) Reakcióhő fogalma

Termodinamika és az ember - Hogyan fogyjunk le (termodinamikai magyarázat) A reakciók feltételei

A reakció sebességét befolyásoló tényezők

Megfordítható kémiai reakciók

A reakciósebességet befolyásoló tényezők változásának hatása

Katalizátor hatása

Kémiai reakciók csoportosítása a reakcióban részt vevő anyagok szerint (egyesülés, bomlás, cserebomlás, helyettesítés)

Kémiai reakciók csoportosítása a lejátszódó kémia folyamat szerint – redoxi és sav-bázis reakciók

Kémiai reakciók csoportosítása a reakció termodinamikai jellege szerint

Az elektrokémia alapjai

Az elektrokémia fogalma

Mi az elektromos áram

Első- és másodfajú vezetők Elektródok, elektródfolyamatok Elektrolízis gyakorlati alkalmazása

Sejtbiológia tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a sejtnet, mint az élő szervezet alapegységének felépítését működését, az alapvető biológiai folyamatok alapjait. Ismerkedjen meg a sejtek vizsgálatára szolgáló eljárásokkal.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Általános orvos / Biológia szakos tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, szerves és biokémia

A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen
Alaptudományok	Sejtbiológia	9	9
	A sejt felépítése (prokarióta, eukarióta)	1	
	A növényi és az állati (humán) sejt összehasonlítása	1	
	A sejtmembrán szerkezete, transzportfolyamatok	1	
	A sejtalkotók és szerepük a sejt életében	1	
	A riboszómák szerkezete és működése, a génkifejeződés	1	
	A sejtciklus és a sejtosztódás (mitózis, meiózis)	1	

	A sejtpusztulás		1	
	Mivel és hogyan vizsgálhatóak a sejtek		1	
	Évközi gyakorlat (sejtvizsgáló módszerek) szövettani laboratóriumban		1	
	Összesen		9	
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-4. feladat	iskolai helyszín	9	Egyéni/ páros/ csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Biológus / Általános orvos / Biológia szakos tanár		
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen	
Helyiségek:		-	x	
Eszközök és berendezések:		-	x	
Anyagok és felszerelések:		-	x	
Egyéb speciális feltételek:		-	x	

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
-------------	-----------------------	-----------	---------------------------------	------------------------------------	--

1	Jellemzi a növényi és állati (humán) sejteket.	Ismeri a növényi és állati (humán) sejt felépítése közötti azonosságokat, különbségeket.	Teljesen önállóan	Törekszik a szakmai szabályok betartására, szaknyelv pontos és szakszerű használatára, pontos, logikusan gondolkodik	Adatok digitális rendszerekben történő dokumentálása, prezentációk és zítő programok használata.
2	Felsorolja a sejtalkotókat, azok működését.	Ismeri a sejt organelleket.	Teljesen önállóan	A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterület tisztán és rendezetten tartja.	
3	Ismerteti a sejt alapvető biológiai funkcióit.	Ismeri a sejtosztódás és a sejtpusztulás folyamatát.	Teljesen önállóan	A hulladékokat szakszerűen kezeli.	
4	Ismerteti a sejt különböző vizsgálómódszereit.	Ismeri, hogy milyen főbb módszerekkel lehet sejteket vizsgálni.	Teljesen önállóan	Érti a munkavédelmi szabályok jelentőségét. Felelős és igényes munkát végez	

A tantárgy témakörei

A sejt felépítése (prokarióta, eukarióta) A prokarióta sejt felépítése, jellemzői

Az eukarióta sejt felépítése jellemzői

A növényi és az állati (humán) sejt összehasonlítása

Különbségek és azonosságok a növényi és állati (humán) sejt felépítésében, működésében

A sejtmembrán szerkezete, transzportfolyamatok

A foszfolipid kettősréteg felépítése A membránfehérjék

A sejtmembrán fluiditása Transzportfolyamatok

A sejtalkotók és szerepük a sejt életében

A citoplazmában elhelyezkedő sejtorganelleket és azok funkciója

A sejtvázszerkezete

A riboszómák szerkezete és működése, a génkifejeződés

A génexpresszió fogalma

A génátíródás (transzkripció) folyamata, az mRNS szerepe

A riboszómák szerkezete, a transláció lépései

A sejtciklus és a sejtosztódás (mitózis, meiózis)

A sejtciklus fogalma, fázisai

A meiózis

A mitózis

A sejtpusztulás

A necrosis

Az apoptózis

Mivel és hogyan vizsgálhatóak a sejtek

A sejtalkotók centrifugális ülepítéssel történő elkülönítése
(sejtfractionálás) Fénymikroszkópia

Fáziskontraszt mikroszkópia Elektronmikroszkópia Citokémiai módszerek alapjai

Évközi gyakorlat (sejtvizsgáló módszerek) szövettani laboratóriumban

Szövettani laboratóriumban megismerkednek a tanulók: A centrifugákkal, a centrifugálással

A különböző mikroszkópokkal

Betekintést nyernek a citokémiai módszerekbe

Egészségügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanulók elmélyítik tudásukat az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkednek az egészséges emberi szervezet felépítésével és működésével. A tanulási terület megismerése során alapismereteket adunk át a laboratóriumi és az ápolói munka gyakorlati megvalósításához. Az ápolás történetén keresztül eljutunk a ma alkalmazott ápolási folyamatokhoz. A tanulók elsajátítják a betegmegfigyelés, állapotkövetés alapjait, képesek lesznek a szükségletek felmérésére, azok kielégítésére.

Általános laboratóriumi alapismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az alapvető laboratóriumi munkafolyamatokat, Tevékenységük során az elsajátított elméleti ismereteiket képesek legyenek a laboratóriumi gyakorlatban hasznosítani. Tanulják meg milyen minőségbiztosítási feladatokat és munkavédelmi szabályokat kell a laboratóriumokban alkalmazni. Legyenek tisztában a környezetvédelmi előírásokkal.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus / egészségügyi szakoktató szakirányú végzettség / szövettani szakasszisztens minimálisan 5 év gyakorlattal / klinikai kémiai laboratóriumi szakasszisztens minimálisan 5 év gyakorlattal

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, kórházi aszepszis, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Egészségügyi alapozó ismeretek	Általános laboratóriumi alapismeretek	9	9	
	A laboratóriumi munka eszközei	1		
	Tömeg- és térfogatmérés a laboratóriumban	1		
	Matematikai számítások a laboratóriumban	1		
	Oldatkészítés, oldatkoncentráció	1		
	Laboratóriumi alapműveletek: anyagok tisztítása és szétválasztása	1		
	Laboratóriumi vegyszerek és tárolásuk	1		
	Biztonságtechnika a laboratóriumban	1		
	Évközi orientációs gyakorlat szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumban	1		
	Informatika a laboratóriumban	0,5		
	Minőségbiztosítás a laboratóriumban	0,5		
Összesen	9			
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-4. feladat	iskolai helyszín	9	Egyéni/ páros/ csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallá utáni szövegértés, beszéd-készség, íráskészség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		

A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus / egészségügyi szakoktató szakirányú végzettséggel / szövettani szakasszisztens minimálisan 5 év gyakorlattal / klinikai kémiai laboratóriumi szakasszisztens minimálisan 5 év gyakorlattal	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Tömeget és térfogatot mér a laboratóriumban használt mérőeszközökkel.	Ismeri a laboratóriumi tömeg- és térfogatomérő eszközöket.	Instrukció alapján részben önállóan	Törekszik a szakmai szabályok betartására, pontos, logikusan gondolkodik, szabályokat betartja. Feladatait pontosan, precízen, az utasításoknak megfelelően, fegyelmezetten látja el	Az adatok feldolgozását és megjelenítését digitálisan is elvégzi.
2	Oldatokat készít. Elvégzi az alapvető anyagtisztítási és anyag	Elsajátította a kapcsolódó matematikai és kémiai ismereteket.	Instrukció alapján részben önállóan	A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterületet tisztán és rendezetten tartja.	Digitális laboratóriumi eszközök használata.
3	szétválasztási műveleteket.	Ismeri az anyagok szétválasztására és szűrésére használt eszközöket.	Irányítással	A hulladékokat szakszerűen kezeli. Érti a munkavédelmi szabályok jelentőségét.	Intrnetes információforrások keresése és használata.
4	Munka- és környezetvédelmi előírásokat, szabályokat alkalmaz.	Ismeri a biztonságtechnikai előírásokat.	Instrukció alapján részben önállóan	Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportfeladat esetén.	

A tantárgy témakörei

A laboratóriumi munka eszközei

A laboratóriumokban használt üveg fém és műanyag eszközök

Tömeg- és térfogatmérés a laboratóriumban

Tömegmérés eszközei - a mérlegek típusai, jellemzői

Folyadékok térfogatmérésére használt eszközök típusai, tulajdonságai. Használatuk szabályai

Matematikai számítások a laboratóriumban

Elegyek és oldatok százalékos összetételével kapcsolatos számítások

Oldatok koncentrációjával kapcsolatos számítások

Normál oldat számítása

Oldatkészítés, oldatkoncentráció

Az oldódás folyamata

Az oldatkészítés alapvető szabályai Százalékos összetétel és típusai Oldatkoncentráció és típusai Normál oldat, Hígítás, töményítése

Laboratóriumi alpműveletek: anyagok tisztítása és szétválasztása

Szűrés Bepárlás Ülepítés Extrakció (kioldás) Centrifugálás

Dekantálás (szilárd anyagok oldódási különbségén alapuló szétválasztása) Többfázisú elegyek szétválasztása

Egyszerű és fracionált desztillálás

Laboratóriumi vegyszerek és tárolásuk

Laboratóriumban használt szervetlen vegyszerek Laboratóriumban használt szerves vegyszerek

A vegyszerek szabályszerű tárolása

Biztonságtechnika a laboratóriumban

Az emberre és környezetre veszélyes anyagok kezelése tárolása

Használt veszélyes anyagok kezelése

Munka a biológia anyagokkal

Évközi orientációs gyakorlat szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumban

Látogatás szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumokba.

Tájékozódás a munkakörnyezetről, az egyes területeken zajló munkáról, munkafolyamatokról

Informatika a laboratóriumban

A szövettani és klinikai kémiai laboratóriumban használatos informatikai eszközök alkalmazási területe.

Minőségbiztosítás a laboratóriumban

Minőség fogalma

Minőségbiztosítás fogalma
 Minőségbiztosítás módszerei (minőségellenőrzés, minőségirányítás) Minőségbiztosítási szabványok

Ápolói alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület célja megalapozni a szakápolástani és ápolástani feladatokat, megfelelően rávilágítva milyen széles körű ismeret integrációra van szükség az ápolói hivatáshoz. Lehetővé tenni, hogy a tanuló megfelelő jogi, etikai, biokémiai, biofizikai, sejtbiológiai, mikrobiológiai, közegészségtani, informatikai, pszichológiai, népegészségtani, kommunikációs, egészségnevelési-egészségfejlesztési, egészségpszichológiai ismereteket felhasználva részt vegyen a gyógyító team munkájában.

Biokémia tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik képesek holisztikusan szemlélni az egyént és annak ellátását. Akik képesek megfelelő ismereteik révén körültekintéssel felkészíteni a klienseket a rájuk váró vizsgálatokra, hiszen ismerik azok biokémiai hatásait. Megismertetni a tanulókkal a szervezet belső egyensúlyának alappilléreit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Biokémikus / Kémikus / Kémia szakos tanár.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Kémia (szerves kémia), Biológia (sejtten, emberi test)

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen
Ápolói alapozó ismeretek	Biokémia	9	9
	A biokémia alapjai	3	
	Az anyagcsere folyamatok biokémiája	3	
	Homeosztázis	3	
	Összesen	9	

A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-3. feladat	iskolai helyszín	9	Egyéni/ páros/csoportos

Értékelés		
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	teszt	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, íráskészség értékelése	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt
	Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Általános orvos / Biokémikus / Kémikus / Kémia szakos tanár.	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Saját szavaival megfogalmazza az élő szervezet biokémiai alapjait.	Felismeri az élő szervezetben a biokémiai tényezőket, tudja azok meghatározásának módját, az alapvető tápanyagok, emberi testre kifejtett hatásait	Teljesen önállóan	A vizsgálatok során holisztikusan szemléli az egyént, figyel a sajátos reakciókra melyet a vizsgáló eljárások váltanak ki. Preventív szemléletű, ösztönzi	

Jellemzi az anyagcsere folyamatok alapvető tulajdonságait.	Ismeri az anyagcsere elemeit, a szervezet szempontjából nélkülözhetetlen biokémiai folyamatokat.	Teljesen önállóan	a klienst a szükséges beavatkozásokon való részvételle, pszichésen támogató, szakmája iránt elkötelezett.	
Felméri az emberi szervezet homeosztázistól eltérő állapotait.	Ismeri a homeosztázis elemeit, a legfontosabb vizsgálati eljárásokat, és azok használatát ápolói	Instrukció alapján részben önállóan	Folyamatos tanulásra törekszik.	Homeosztázis monitorozást végez diagrammok segítségével.

A tantárgy témakörei

A biokémia alapjai

Az élőszervezet építőanyagainak és biokémiai alapfolyamatainak jellemzői, élettani szerepe, makromolekulák, enzimek, vitaminok

Az anyagcsere folyamatok biokémiája

Fehérjék jellemzői, csoportjai. A hemoglobin szerkezete, jellemzői. Aminosavak csoportosítása, anyagcsere folyamatainak jellemzői. Az emberi szervezet nitrogén anyagcseréje, karbamid szintézise. A glukóz oxidációja és szintézise. Lipidek jellemzői, csoportosításuk, lipid anyagcsere folyamata, módszerei. Oxigén és széndioxid anyagcsere jellemzői. Enzimek és működésük.

Homeosztázis

A homeosztázis fogalma, alkotói, élettani jellemzői, diagnosztikai módszerei

Biofizika tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik képesek holisztikusan szemlélni az egyént és annak ellátását. Akik képesek megfelelő ismereteik révén körültekintéssel felkészíteni a klienseket a rájuk váró vizsgálatokra, hiszen ismerik azok biofizikai hátterét. Szintézisbe hozni az anatómiai ismereteiket a diagnosztikai eljárásokkal.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Fizikus / Biofizikus / Fizika szakos tanár.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Fizika (elektromosság, mágnesesség, rezgések, hullámok, kinematika, vektorok, erő, munka, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés, fény jellemzői, radioaktivitás), Biológia (sejttan, emberi test)

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Ápolói alapozó ismeretek	Biofizika	9	9	
	Az életfolyamatok biofizikai jelenségei	3		
	Elektromos diagnosztikai módszerek fizikai alapjai	3		
	Képpalkotó módszerek biofizikai alapjai	3		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Iskolai helyszínen	TEA 1-3. feladat	iskolai helyszín	9	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, íráskészség értékelése</i>		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	
		Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>	
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Fizikus / Biofizikus / Fizika szakos tanár		
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen	
Helyiségek:		-	X	
Eszközök és berendezések:		-	X	
Anyagok és felszerelések:		-	X	
Egyéb speciális feltételek:		-	X	

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompetenciák

Jellemzi az életfolyamatok biofizikáját	Ismeri a különböző fizikai alapfogalmakat, megfelelő használatukat.	Teljesen önállóan	A vizsgálatok során holisztikusan szemléli az egyént, figyel a sajátos reakciókra melyet a vizsgáló eljárások váltanak ki. Preventív szemléletű, ösztönzi a klienst a szükséges beavatkozásokon való részvételre, pszichésen támogató, szakmája iránt elkötelezett. Folyamatos tanulásra törekszik.	
Meghatározza az EKG, EEG, EMG, ENG működési elvét	Ismeri a szervezetben keletkező elektromosságot, és ezek rögzítésének módjait.	Teljesen önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
Ismerteti a képalkotó vizsgálatok elméleti alapjait, használatuk indikációit, kontraindikációit és	Ismeri a képalkotó eljárásokat, a működési elvüket, hatásukat az emberi szervezetre, szövődmények kialakulásának	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Az életfolyamatok biofizikai jelenségei

Az emberi szervezet élettani működésének biofizikai jelenségei, Inger, ingerület, ingerelhetőség, a szenzoros működés tulajdonságai. Mozgás, helyváltoztatás, izomműködés. Légzés (mechanika, gázcsere, nyomásviszonyok, felületi feszültség). Keringés (szívműködés, szisztole-disztole, szív munka, vérnyomás, folyadék-véráramlás). Látás (optikai alapok, akkomodáció, fotoreceptorok, fényérzékelés, látómező). Hallás (hallásemélet, audiometria)

Elektromos diagnosztikai módszerek fizikai alapjai

Elektromos diagnosztikai eszközök (EKG, EEG, EMG, ENG) működési elvének jellemzői

Képalkotó módszerek biofizikai alapjai

Radiológiai alapismeretek. A Rtg, CT, MR, PET, SPECT, UH, Angiográfiás és Mammográfiás radiológiai vizsgáló eszközök működési elvének jellemzői. A vizsgáló módszerek főbb indikációi, kontraindikációi. A kontrasztanyagok helye, szerepe a képalkotó diagnosztikában. A kontrasztanyagok főbb jellemzői és típusai
Az endoszkópos vizsgálatok alkalmazásának elméleti alapjai, indikációi, céljai

Sejtbiológia II. tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Az emberi szervezetben a sejtek, szövetek szerveket, funkcionális egységben szervrendszereket, az emberi szervezetet alkotják. A patológiai diagnosztika ennek a legkisebb egységeire, a sejtekre és szövetekre épül. A szövettani asszisztens feladata ezeknek az emberi szöveteknek diagnosztikára való előkészítése. A tanítás célja, hogy a hallgató megismerje a szöveteket alkotó sejtek működését, biokémiai összetevőit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Biológus / Általános orvos / Biológia szakos tanár.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Sejtbiológia, szakmai kémia és biokémiai alapok

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Ápolói alapozó ismeretek	Sejtbiológia II.	9	9	
	Sejtteni alapismeretek	4		
	Általános szövettani alapismeretek	5		
	Összesen	9		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-4. feladat	iskolai helyszín	9	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése</i>		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	
		Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>	
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Biológus / Általános orvos / Biológia szakos tanár.		

A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Elsajátítja a sejtek alkotóelemeit, szerkezetüket, és azok funkcióit	Ismeri a sejtani alapismereteket	Teljesen önállóan	A vizsgálatok során holisztikusan szemléli az egyént, figyel a sajátos reakciókra melyet a vizsgáló eljárások váltanak ki.	Digitális atlaszok segítségével sajátítja el a sejtek alkotórészeit
Megismeri a sejt életjelenségeit, azok folyamatát, összefüggéseit	Ismeri a sejtani alapismereteket	Teljesen önállóan	Preventív szemléletű, ösztönzi a klienst a szükséges beavatkozásokon való részvételre,	
Elsajátítja a sejtciklus és a sejtosztódás formáit, folyamatát, működési zavarait	Ismeri a sejtani alapismereteket	Teljesen önállóan	pszichésen támogató, szakmája iránt elkötelezett. Folyamatos tanulásra törekszik.	
Felidézi a különböző szövettípusokat és azok jellemzőit	Ismeri a szövettani alapismereteket	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Sejtani alapismeretek

A sejt molekuláris összetevői

A sejt strukturális alapjai

A sejtmembrán.

A citolazma

Lizoszómák, mitokondriumok szerkezete, működésük

Anyagtranszport a membránon keresztül

Autofágia, heterofágia

Golgi-apparátus működése

A sejtmag szerkezete, a kromoszómák jellemzése. Fehérjeszintézis és anyagtermelés

A sejtek mozgása

Sejtsztódás típusai, folyamata

Általános szövettani alapismeretek Hámszövet jellemzői, csoportosítása.

Sejtkapcsolódási módok.

Speciális hámok.

Kötő-és támasztó szövetek jellemzői A kötőszövetek osztályozása Sejttípusok, sejt közötti állomány

Vér és vérképző szövetek jellemzése

Simaizomszövet, harántcsikolt izomszövet és a szívizom jellemzői

Idegyszövet jellemzői

Idegrostok, Az idegvégkészülékek jellemzői. A szinapszis

Mikrobiológia tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja A tanulók mélyítsék el a fertőzésről, fertőző betegségekről korábban megszerzett ismereteiket. A tantárgy tanulása járuljon hozzá a klinikai tantárgyak megalapozásához. Ismerjék meg a kór- okozókat, jellemzésüket és vizsgálati módjait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Biológus / Mikrobiológus / Biológia szakos tanár.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Biológia

A képzés legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Ápolói alapozó ismeretek	Mikrobiológia	9	9	
	Bakteriológia, virológia és mikológia	4		
	Parazitológia	5		
	Összesen	9		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-2. feladat	iskolai helyszín	9	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>

Értékelés		
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	teszt	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédkészség, íráskészség értékelése	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt
	Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet
Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Biológus / Mikrobiológus / Biológia szakos tanár	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A mikrobák tulajdonságaival, ellenálló képességével kapcsolatos ismereteit összekapcsolja az infekciókontroll ismereteivel.	Ismeri a baktériumok, vírusok, gombák és paraziták alapvető jellemzőit, tulajdonságait, szerepüket a betegségek kialakulásában, a kórokozók kimutatásának lehetőségét.	Teljesen önállóan	Felelősséget érez a fertőzések és járványok megelőzése iránt, törekszik azoknak a tényezőknek a kiiktatására, amelyek ezek kialakulásában, terjedésében szerepet játszanak. Belátja a megelőzés szerepét a betegségek kialakulásában	Videók, képek keresése az Internetről, prezentáció készítés
Felsorolja és jellemzi a kórokozót, és azok vizsgálatát.	Ismeri a kórokozót és azok jellemzését, vizsgálatát.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Bakteriológia, virológia és mikológia

- A baktériumok osztályozása, elnevezése
- A baktériumok alakja, szerkezete, anyagcsereje, szaporodása, kórokozó képessége, ellenálló képessége
- A szervezet normál baktériumflórája
- A bakteriológiai vizsgálati módszerek típusai
- Antibiotikus kezelés, antibiotikum rezisztencia
- A vírusok jellemzői, szerkezetük, osztályozásuk
- A vírusok ellenálló képessége
- A vírusbetegségek patogenezise, kimutatása, kezelése, megelőzése
- A gombák általános tulajdonságai, a gombasejt felépítése, szaporodásuk
- A gombák osztályozása
- A gombák kórokozó képessége, a gombafertőzések rizikófaktorai
- A mycosisok kimutatása, kezelése, megelőzése
- A gombák ellenálló képessége

Parazitológia

- A parazitológia tárgya, felosztása
- A paraziták rendszerezése, protozoonok, parazita férgek, parazita ízeltlábúak főbb jellemzői
- A paraziták behatolása a szervezetbe, hatásuk a szervezetre
- A paraziták ellenálló képessége
- A paraziták kimutatása, kezelés, megelőzés elvei

Közegészségtan - járványtan tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Ismeri a levegő-, víz-, talajszennyeződés emberre és a környezetre gyakorolt hatásait. Ismeri az élelmiszerekkel kapcsolatos egészségkárosodásokat, azok vizsgálati módszereit, továbbá az ételfertőzésre, ételmérgezésre gyanús megbetegedések tüneteit, valamint a szükséges intézkedéseket.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Mikrobiológia, biológia, komplex természettudományos tárgy,

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Ápolói alapozó ismeretek	Közegészségtan - járványtan	18	18	
	A közegészségtan alapjai	3		
	A fertőzés, fertőző betegségek	3		
	A járványfolyamat mozgatóerői	3		
	Járványügyi feladatok	3		
	Kórházi fertőzések járványtana	3		
	Immunológia	3		
	Idős betegek speciális ápolása	3		
	Összesen	18		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Iskolai helyszínen	TEA 1-5. feladat	iskolai helyszín	18	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>

Értékelés		
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	<i>teszt</i>	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás után szövegértés, beszédkészség, íráskészség értékelése</i>	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli: <i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	
	Gyakorlati feladat: <i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>	
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Iskolai helyszínen:	Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti a közegészségtani alapfogalmakat, elhelyezi a tárgyat az orvostudományban.	Ismeri a közegészségtani alapokat	Teljesen önállóan	Preventív szemléletű, a kórokozók terjedésének megelőzésére törekszik.	
Felismeri a fertőzés terjedési lehetőségeit, a fogékony embereket	Ismeri a fertőzés, fertőző betegség fogalmát, a fertőző betegségek kialakulását, előfordulási módjait, a járványfolyamat mozgató-erőit.	Teljesen önállóan		Naprakészen tájékozódik a digitálisan elérhető járványügyi helyzetekről, amennyiben felmerül, hogy a kliens utazás közben fertőződött meg.
Ismerteti az enterális, kültakarón keresztül terjedő és légúti rendszer járványtanának főbb tényezőit	Ismeri az enterális, kültakarón keresztül terjedő és légúti rendszer járványtani jellemzőit.	Teljesen önállóan		
Munkaterületén részt vesz a fertőző betegségek terjedésének megelőzésében	Ismeri az alapvető járványügyi feladatokat, járványellenes teendőket	Instrukció alapján részben önállóan		Járványügyi szervezet honlapjának keresése az Interneten.
Ismerteti az immunvédekezés lényegét, az immunrendszer szerepét a védekezésben.	Ismeri az immunrendszer működésének alapjait, az immunitás fajtáit, az immunrendszer kóros működésének	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A közegészségtan alapjai

A közegészségtan fogalma, története, részterületei, helye és feladatai az orvostudományban. A magyar népegészségügy felépítése és szervezeti rendszere
Humán ökológia. A légkör felépítése, tulajdonságai és hatása a szervezetre.

A levegőt szennyező legfontosabb anyagok és források, globális következmények.
Ivóvíz nyelés és ivóvíz ellátás helyzete Magyarországon

A talaj környezet-egészségügyi hatásai

A fertőzés, fertőző betegségek

A fertőzés, fertőző betegség fogalma

A fertőző betegség létrejöttének feltételei: kórokozók száma, virulencia, behatolás helye, szervezet ellenállása

A fertőző betegségek csoportosítása járványtani szempontból

A fertőző betegségek előfordulási módjai: sporadikus, endémiás előfordulás, epidémia, pandémia, szezonális, ciklicitás

A fertőzésekről általában, járványtan felosztása. Járványfolyamat elsődleges és másodlagos mozgatóerői. A fertőző betegségek és járványok megelőzése, járványügyi intézkedések

Enterális fertőzések járványtana (Bakteriális fertőzések: Hastífusz, Paratyphus, Dysenteria, Coli enteritisek

Enterális fertőzések járványtana (Bakteriális fertőzések: Yersiniosis, Campylobacteriosis, Helicobacteriosis, Kolera, Toxikoinfekciók; Vírusfertőzések; Főregfertőzések)

Légutakon keresztül terjedő fertőzések járványtana (Torokgyík, Mumpsz, Rubeola, Kanyaró, Szamárköhögés, Bányahimlő, Skarlát, Meningitis epidemica, Haemophilus influenzae

Légutakon keresztül terjedő fertőzések járványtana (Influenza, Mononucleosis infectiosa, Legionellosis, Tuberculosis, Streptococcus fertőzés).

A kültakarón keresztül terjedő fertőző betegségek járványtana

A járványfolyamat mozgatóerői

Elsődleges mozgató erők: A fertőző forrás A fertőzés terjedésének lehetséges módjai

A fogékony emberi szervezet

Másodlagos mozgató erők: természeti, társadalmi, egyéni tényezők

Járványügyi feladatok

A fertőző betegségek megelőzése

Járványügyi teendők fertőző betegségek előfordulásakor - teendők a beteggel és a beteg környezetében. A fertőző beteg bejelentése

Az izoláció, annak szakmai és jogi vonatkozásai. A fertőzőbetegségek megelőzése, immunizálás, oltások és azok formái, jellemzői, oltási naptár.

Kórházi fertőzések járványtana

A nosocomiális infekció fogalma, jelentősége

A nosocomiális fertőzések epidemiológiai sajátosságai

A nosocomiális infekció kialakulását elősegítő tényezők, a fertőzés terjedésének leggyakoribb módjai

Az infekció kontroll fogalma, feladata, tevékenységi elemei

A nosocomiális surveillance. Kockázati tényezők meghatározása, a kockázatok kivédésére vonatkozó szabályozás és a végrehajtás ellenőrzése. Megelőző tevékenység

Izolációs szabályok a betegellátás során, környezeti infekciókontroll, fertőtlenítés, sterilizálás, egészségügyi kártevők elleni védekezés. Antibiotikum politika. Az egészségügyi dolgozók nosocomiális fertőzéseinek megelőzése. Képzés, továbbképzés.

A leggyakoribb nosocomiális infekciók: húgyúti infekciók, pneumoniák, műtéti sebfertőzés, bőr és lágyrész, véráram fertőzés okai, hajlamosító tényezői, jellemzői, az infekciók megelőzésének lehetőségei, ápolói feladatai

Fertőző beteg elkülönítése, izolált beteg ápolásának specialitásai.

Immunológia Az immunrendszer működése Az immunitás formái

A szervezet immunizálása

Az immunrendszer megváltozott működése: allergia, autoimmun betegségek, immunhiányos állapotok

Egészségügyi etikai esettanulmányok tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja A tárgy tanítása elsődlegesen a tanulók attitűdjének formálását, általános tájékozottságuk szélesítését szolgálja. Az etikai ismeretek elmélyítése.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzéssel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzéssel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Történelem (állampolgári ismeretek, Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek, Egészségügyi etika és jog alapjai)

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen	
Ápolói alapozó ismeretek	Egészségügyi etikai esettanulmányok	5	5	
	Rendszerező ismeretek	1		
	Az egészségügyi etika alapjai	1		
	Az egészségügyi dolgozók tevékenységének etikai kérdései	1		
	Szakdolgozói etikett	1		
	Etikai esettanulmányok	1		
	Összesen	5		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Iskolai helyszínen	TEA 1-4. feladat	iskolai helyszín	5	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése</i>		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés		Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	

(szummatív értékelés):	Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Iskolai helyszínen:	Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzett-séggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Jellemzi az egészségügyben az alapvető viselkedési normákat.	Ismeri az egészségügyi etika alapfogalmait.	Teljesen önállóan	Felelős és etikus viselkedés, magabiztos kiállás.	
Megítéli a munkája kapcsán leggyakrabban jelentkező etikai dilemmákat.	Ismeri a leggyakoribb egészségügyi munka során fellépő etikai dilemmákat, és kompetencia szintű kontextusát. A dolgozótól elvárt viselkedésmódot megérti.	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a munkája során rá vonatkozó etikai normákat	Ismeri az egészségügyi dolgozókkal szemben támasztott etikai elvárásokat, és a be nem tartásukból származó következményeket.	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentációt vezet az etikai normák betartásával.

A tantárgy témakörei

Rendszerező ismeretek Alapfogalmak: erkölcs, moralitás, érték, norma, etika A bioetika, ápolásetika fogalma

Az egészségügyi etika alapelvei: autonómia tisztelete, "ne árts" elve, jótekonyság elve, igazságosság elve

Szakmai etikai alapkövetelmények: előítélet mentesség, másság elfogadása, tolerancia, humanitás, empátia, karitativitás, intimitás, esélyegyenlőség biztosítása

Az orvos és szakdolgozó, illetve a szakdolgozó és beteg közötti kapcsolat etikai normái A team munka alapjai, együttműködés az egészségügyi dolgozók között

Személyiségi jogok, titoktartás, adatvédelem

Tájékozott beleegyezés, az egészségügyi szakdolgozó kompetenciája a beteg tájékoztatásban Egészségügyi etikett: az egészségügyi dolgozó megjelenése, az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt magatartás, viselkedés

A beteglátogatás viselkedési szabályai

Etikai kódex Etikai sajátosságok időskorban

Az egészségügyi etika alapjai

Az egészségügyi etika alapelvei. Etikai értékek az egészségügyben. Etikai szabályozás. Etikai kódex.

Az egészségügyi dolgozók tevékenységének etikai kérdései

Az egészségügyi dolgozók tevékenységének etikai elvei és problémái: titoktartás etikai vonatkozásai, tájékoztatás etikai kérdései, haldokló beteg ápolásának etikai kérdései, gyermekek ápolásának etikai vonatkozásai, különleges esetek/akadályozott emberek ápolásának etikai problémái, fizikai/kémiai korlátozó intézkedések alkalmazásának etikai kérdései etikai kérdései.

Az egészségügyi sztrájk. Etikai dilemmák és bioetikai kérdések. Az abortusz etikai kérdései.

Eutanázia formái és etikai vonatkozásai. Társadalmon belüli szubkultúrák etikai vonatkozásai.

Szakdolgozói etikett

Az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt magatartás, viselkedés. Szakmai etikai alapkövetelmények: előítélet mentesség, másság elfogadása, tolerancia, humanitás, empátia, karitativitás, intimitás

Etikai esettanulmányok

Az egészségügyi dolgozók tevékenységével kapcsolatos esettanulmányok ismertetése, kötetlen beszélgetés formájában történő elemzése, a szakdolgozói etikettel kapcsolatos esettanulmányok ismertetése, és kötetlen beszélgetés formájában történő elemzése. Abortusszal kapcsolatos, eutanáziával kapcsolatos esettanulmányok.

Egészségügyi jogi esettanulmányok tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tárgy tanítása elsődlegesen a tanulók attitűdjének formálását, általános tájékozottságuk szélesítését szolgálja. Olyan szakemberek oktatásának szerves részét képezi, akik ismerik és magukra nézve kötelezően alkalmazzák a betegjogokat, tisztában vannak az ellátó személyzet jogával és kötelességével.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Történelem (állampolgári ismeretek, Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek, Egészségügyi etika és jog alapjai)

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen	
Ápolói alapozó ismeretek	Egészségügyi jogi esettanulmányok	4	4	
	A jog és a jogrend	1		
	Egészségügyi jogi ismeretek	1		
	Szociális ellátások jogi alapjai	1		
	Jogi esettanulmányok	1		
	Összesen	4		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-5. feladat	iskolai helyszín	4	Egyéni/ páros/csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		teszt		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	dolgozat, írásbeli teszt	
		Gyakorlati feladat:	szóbeli, gyakorlati felelet	
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.		

A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzéssel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzéssel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megnevezi és leírja a magyar jogrend- szer alapvető fogal- mait, és az alaptör- vényi szabályozáso- kat	Ismeri Magyaror- szág alaptörvényé- nek főbb szabályait, ismeri a jogot, a jogrendet és a jog- forrásokat.	Teljesen önállóan	Felelős és etikus vi- selkedés, magabiz- tos kiállás.	Ismeri a jogszabá- lyok elektronikus elérhetőségeit.
Betartja az egész- ségügyi dolgozókra vonatkozó speciális jogszabályokat.	Ismeri a betegjogo- kat, az egészségügyi dolgozó jogait és kötelességeit, az adatvédelmi szabá- lyokat.	Teljesen önállóan		Ismeri az elektroni- kus adatvédelmi szabályozást.
Ismerteti a szociális ellátások jogi alap- jait.	Ismeri az állam sze- repét a szociális el- látások tekinteté- ben, felsorolja a szociális intézmé- nyeket	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a mun- kája során rá vonatkozó etikai normá- kat	Ismeri az egészség- ügyi dolgozókkal szemben támasztott etikai elvárásokat, és a be nem tartá-	Teljesen önállóan		

	sukból származó következményeket			
Ismerteti a főbb szociális ellátásokat	Ismeri a szociális törvény által szabá- lyozott ellátásokat, a társadalombiztosí- tási nyugellátásokat, egészségbiztosítási támogatásokat, csa- ládi ellátásokat, a gyermekvédelmi törvény és a munka- nélküliek támogatá- sával kapcsolatos szabályozásokat. A közszolgáltatások rendszerét.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A jog és a jogrend

Jogi normák fogalma.

A jog és a jogrend fogalma, a belső jogforrások rendszere.

Magyarország Alaptörvényében meghatározott alapvető jogok és kötelezettségek.

Egészségügyi jogi ismeretek

Az egészségügyre és az egészségügyi szolgáltatásra vonatkozó fontosabb jogi szabályozások. A betegek jogai és a betegjogok érvényesítése.

Egészségügyi sztrájkjog.

Az egészségügyi dokumentáció kezelése. Információbiztonság és adatvédelem.

Egészségügyi dokumentációval kapcsolatos jogok.

Az idősellátás jogi vonatkozásai.

Szociális ellátások jogi alapjai

A szociálpolitika intézményrendszere és az állam szerepe.

A szociális ellátások rendszerei: biztosítási ellátások, költségvetésből finanszírozott ellátások. A szociális szempontból főbb ellátások és jellemzőik:

A szociális tv. által szabályozott ellátások, a társadalombiztosítási nyugellátások, egészségbiztosítási támogatások, családi ellátások, a gyermekvédelmi tv. és a munkanélküliek támogatásával kapcsolatos szabályozások.

A közszolgáltatások rendszere: az egészségügy és a szociális ellátás intézményei és azok alapvető követelményei, jogi alapjai.

Az állami szervek rendszere, jellegük és egymáshoz való viszonyuk.

Az állam felelősége a lakosság egészségi állapotáért.
Esélyegyenlőség biztosítása.

Jogi esettanulmányok

Az egészségügyi szolgáltatásra vonatkozó esettanulmányok és ismertetésük, az egészségügyi sztrájkokkal kapcsolatos esettanulmányok és érdekvédelmi szervezetek szerepe, a szociális ellátásokkal kapcsolatos esettanulmányok.

Egészségügyi informatika tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja A tantárgy tanulásának célja, hogy a tanulók szerezzenek ismereteket és tapasztalatot az egészségügyi dokumentáció kezelésével, az egészségügyi szoftverek alkalmazásával kapcsolatban.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképzésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Informatikus, Informatika tanár.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Társadalomismeret

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen	
Ápolói alapozó ismeretek	Egészségügyi informatika	9	9	
	Egészségügyi informatikai ismeretek	4		
	Az egészségügyi dokumentáció, adatvédelem	5		
	Összesen	9		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Iskolai helyszínen	TEA 1-3. feladat	iskolai helyszín	9	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése</i>		
Minősítő, összegző és lezáró		Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	

teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Iskolai helyszínen:	Informatikus, Informatika tanár	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompetenciák
Elektronikus ápolási dokumentációt vezet, felhasználói szinten használja a táblázatkezelő és szövegszerkesztő programokat	Ismeri a felhasználói szintű táblázatkezelő, szövegszerkesztő programokat és az elektronikus ápolási dokumentáció vezetését.	Teljesen önállóan	Magára nézve kötelezőnek érzi és betartja a munkájával kapcsolatos jogi, etikai, magatartási következményeket.	Medikai rendszerek használata.
Az egészségügyi dokumentációt az adatvédelmi szabályok betartásával kezeli.	Ismeri az egészség-ügyi dokumentáció részeit, a dokumentálás és adatvédelem szabályait.	Irányítással		
Munkája során medikai rendszerek alkalmazásában közreműködik.	Ismeri az egészség-ügyi informatikának a felhasználó szempontjából lényeges alapjait, a szakmai szoftverek típusait.	Irányítással		

A tantárgy témakörei

Egészségügyi informatikai ismeretek

Az egészségügyi informatika tárgya Elektronikus egészségügyi dokumentáció részei
 Adatvédelem, adattovábbítás
 Az elektronikus levél küldésének szabályai
 Egészségügyi kódrendszerek
 Szoftverek az egészségügyben (orvosi, gazdasági, pénzügyi, személyügyi rendszerek)
 Egészségügyi Elektronikus Szolgáltatási Tér (EESZT) fogalma, moduljai
 E-recept
 Medikai rendszerek típusai
 Tetszőlegesen kiválasztott medikai rendszer alkalmazása

Az egészségügyi dokumentáció, adatvédelem

Az egészségügyi dokumentáció fogalma, részei
 A dokumentálás alapvető követelményei
 Adatok az egészségügyben: személyazonosító adat, egészségügyi adat
 GDPR. Az egészségügyi adatkezelés, adattovábbítás céljai, alapszabályai

Egészségpszichológia tantárgy**A tantárgy tanításának fő célja**

A tanulók ismerjék meg az ember pszichikus működésének, pszichikus fejlődésének alapjait, a személyiség jellemzőit. Pszichológiai ismereteik járuljanak hozzá a betegekkel, munkatársakkal való együttműködési képesség fejlődéséhez. Fejlődjön empátiás készségük, a beteg ember lélektanával kapcsolatos ismereteik segítsék őket a megfelelő beteg-szakdolgozó kapcsolat kialakításában, a betegvezetés és a betegek lelki támogatása során.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Pszichológus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret, egészségfejlesztés, betegoktatás, betegápolás alapjai, klinikumok és ápolástan

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen
Ápolói alapozó ismeretek	Egészségpszichológia	27	27
	Bevezetés a pszichológiába	3	
	Általános lélektan	3	

	Személyiséglélektan		6	
	Fejlődéslélektan		3	
	Szociálpszichológia		6	
	Beteg ember lélektana		6	
	Összesen		27	
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-5. feladat	iskolai helyszín	27	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése</i>		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	
		Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>	
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Pszichológus		
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen	
Helyiségek:		-	x	
Eszközök és berendezések:		-	x	
Anyagok és felszerelések:		-	x	
Egyéb speciális feltételek:		-	x	

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák

Általános lélektan- nal kapcsolatos ismereteit felhasználja a betegekkel való kapcsolat kialakítása, a betegoktatás és egészségnevelés során.	Ismeri a megismerő folyamatok működésének alapjait.	Teljesen önállóan	Megértő, empatikus magatartást tanúsít a betegekkel szemben. Korrekt munkahelyi kapcsolatokra törekszik.	Online pszichológiai tesztek keresése, kitöltése.
Felismeri a személyiség típusokat.	Ismeri a legalapvetőbb személyiségjellemzők lényegét.	Teljesen önállóan		
Munkáját az életkori sajátosságok figyelembevételével végzi	Ismeri a pszichikus fejlődés törvényszerűségeit, a pszichikus fejlődés főbb mozzanatait.	Teljesen önállóan		Fejlődéslelektannal kapcsolatos videók keresése és megtekintése a világhálón.
Megfelel a munkahelyi szerepvárá- soknak, hatékonyan együttműködik az egészségügyi team tagjaként.	Ismeretekkel rendelkezik a szerepekről, szereptanulásról. Ismeri a formális kiscsoportok jellemzőit, a csoportok alakulásának folyamatát.	Teljesen önállóan		
Felismeri a betegnek a betegsége adott reakcióját, a megfelelő segítséget, pszichés támogatást nyújtja ezzel kapcsolatban	Ismeri a beteg ember lélektani folyamatait. Ismeri a szorongás pszichikus ártalmait.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Bevezetés a pszichológiába

A pszichológia fogalma, tárgya, tudományterületei, irányzatai

A személyiség fogalma, a személyiség kialakulásában és fejlődésében szerepet játszó tényezők (külső, belső tényezők, érés, tanulás, fejlődés, differenciálódás, integrálódás) Személyiségtipológiák: Hippokratesz-Galenosz - féle, Kretschmer - féle és Jung féle tipológia

Önismeret fogalma, énkép, önértékelés

Az önismeret fejlesztésének lehetőségei

Énvédő technikák: elhárító mechanizmusok, coping stratégiák

Társismeret, más személyek megismerésének sajátosságai: személyészlelés, első benyomás, kategorizálás és gondolkodási sztereotípiák

A motiváció fogalma, alapvető és magasabb rendű motívumok, motívumok hierarchiája

Általános lélektan A megismerő folyamatok rendszere Az érzékelés és észlelés

A figyelem Alvás, álom Emlékezés, tanulás Képzelet
Gondolkodás, intelligencia és kreativitás
Motiváció és érzelmek

Személyiséglélektan

A személyiség fogalmának ismételése. A személyiségelméletek csoportjai.
Típuselméletek ismételése.
Pszichoanalitikus elméletek: Sigmund Freud, Carl Gustav Jung személyiségelmélete
Humanisztikus elméletek: Rogers, Maslow elmélete
A jellem. Az érett személyiség jellemzői.

Fejlődéslélektan

A fejlődéslélektan fogalma.
Pszichikus fejlődéstörvények. Életkori periodicitás.
A szenzomotoros fejlődés. A mozgásfejlődés főbb jellemzői. Az érzékszervi-
mozgásos ér- telmi fejlődés periódusai.
A beszéd és nonverbális kommunikáció fejlődése.
Gyermeki világkép és gondolkodás.
Az énkép és éntudat fejlődése.
Az érzelmek és az akarat fejlődése
A játék, a rajz és a mese szerepe
A korai anya-gyermek kapcsolat jelentősége.
Az apa szerepe.
A szocializáció fogalma, szinterei. Utánzás, azonosulás, identifikáció.

Szociálpszichológia

A szociálpszichológia tárgya. A személyészlelés ismételése.
Szerepek, szereptanulás, szerepkonfliktus.
Az emberi kollektívák. A csoport fogalma, csoporttípusok.
A formális kiscsoport rétegződése.
A csoportnormák, csoportszerepek.
A formális kiscsoport fejlődése

Beteg ember lélektana

A gyógyítók személyisége. ápoló típusok.
A gyógyítók közössége
A beteggel való kommunikáció.
Empátia és tolerancia
A betegség hatása a személyiségre. Betegségélmény és magatartás. A fájdalom,
krónikus fájdalom hatása a beteg ember személyiségére.
A krónikus betegség hatása a személyiségre. A haldoklás, halál és gyász
Az egészségügyi szakdolgozók feladatai a betegvezetés során

Az egészségügyi dolgozó mindennapos feladatai elvégzésével kapcsolatos lélektani vonatkozások
Szorongón pszichikus ártalmak

Népegészségtan tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja: A tantárgy tanulása egészítse ki és mélyítse el a tanulók egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos ismereteit, járuljon hozzá az egészségtudatos magatartás formálásához.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Ápolói alapozó ismeretek	Népegészségtan	18	18	
	Az egészség, egészségkultúráltság	4		
	Az egészségi állapot mérési módszerei	5		
	Prevenció és egészségmegőrzés	5		
	Népegészségügyi programok	4		
	Összesen	18		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-3. feladat	iskolai helyszín	18	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség,</i>		

	<i>írás-készség értékelése</i>	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>
	Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri az egészséget hátrányosan befolyásoló tényezőket.	Ismeri az egészség, és az egészségkultúra fogalmát, elemeit.	Teljesen önállóan	Belátja az egészséges életmód, életvitel jelentőségét. Életvitelében törekszik ennek betartására, és a környezetével való kiegyensúlyozott kapcsolatra.	A lakosság egészségi állapotát val kapcsolatos keresés az interneten.
Értelmezi a lakosság egészségi állapotát leíró mutatókat, statisztikai adatokat, diagramokat.	Ismeri az egészségi állapot mérési módszereinek lényegét, a főbb mutatókat.	Teljesen önállóan		
Felismeri az egyén magatartásában az egészséget veszélyeztető tényezőket, rizikófaktorokat.	Ismeri a prevenció fogalmát, szintjeit, eszközeit, az egészségmegőrzési programokat.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Az egészség, egészségkultúráltság

Az egészségkultúra fogalma, összetevői, helye a kultúrában

Az egészség fogalmának értelmezése

Az egészséget meghatározó tényezők: életmód, környezet (társadalmi, természeti), egészség- segítségi ellátórendszer, egyéni sajátosságok

A népegészségtan fogalma, feladatai

Az egészségi állapot mérési módszerei

A magyar lakosság egészségi állapotának jellemzői

Az egészségi állapot mérésének módszerei: a demográfia, szomatometria fogalma, célja, jellemzői

Statisztikai módszerek: statisztikai adat, adatgyűjtés, csoportosítás, statisztikai sorok

Szociológiai módszerek

Demográfiai módszerek: a demográfia fogalma, demográfiai adatgyűjtés, a strukturális demográfia, népmozgás, a természetes népmozgás mutatói (születési, halálzási mutatók) Epidemiológiai módszerek: morbiditás, morbiditási adatok forrásai

Prevenció és egészségmegőrzés

A prevenció fogalma, szintjei

A primer, secunder és terciar prevenció célja, lényege és eszközei Védőoltások típusai, életkorhoz kötött védőoltások Szűrővizsgálatok célja, fajtái

A szív- és érrendszeri, emésztőszervi, légzőszervi megbetegedések kialakulásának okai és kockázati tényezői

Daganatos betegségek megelőzése

Népegészségügyi programok

Az egészségfejlesztés alapidokumentumai (Alma-Ata, Ottawai Charta, Dzsakartai Nyilatkozat)

Hazai népegészségügyi programok

Egészségügyi kommunikáció – konfliktuskezelés – krízis menedzsment tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja Az egészségügyi szakmák gyakorlásához szükséges kommunikációs képességek fejlesztése.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógia tanár / Pszichológus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szakta- nár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egész- segítségi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Magyar nyelv, Történelem

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani

A témakört csoportbontásban szükséges oktatni

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Ápolói alapozó ismeretek	Egészségügyi kommunikáció – konfliktuskezelés – krízis menedzsment	18	18	
	A kommunikáció alapfogalmai	3		
	Kommunikációs zavarok	4		
	Egészségügyi szakmai kommunikáció	3		
	Speciális kommunikáció	5		
	Konfliktuskezelés	3		
	Összesen	18		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Iskolai helyszínen	TEA 1-3. feladat	iskolai helyszín	18	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése</i>		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	
		Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>	
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Iskolai helyszínen:		Pedagógia tanár / Pszichológus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szaknár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.		
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen	
Helyiségek:		-	x	

Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Hiteles kommunikációt folytat betegekkel, hozzátartozókkal, munkatársakkal.	Ismeri a kommunikáció jellemzőit, a hiteles kommunikáció feltételeit, a kommunikációs zavarokat. Tisztában van a beteggel, családtagokkal, munkatársakkal történő kommunikáció	Teljesen önállóan	Fontosnak érzi a beteg meghallgatását. A betegekkel, hozzátartozókkal történő kommunikáció során nem lépi túl a hatáskörét.	
Speciális kommunikációt folytat, segítő kommunikációs technikákat alkalmaz.	Ismeri a kommunikáció módját látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel. Ismeri a segítő beszélgetés	Teljesen önállóan		Digitális kommunikációs lehetőségek hallás-, látássérültek esetében. A kommunikáció sajátosságait bemu-
Hatékony konfliktuskezelési technikákat alkalmaz.	Ismeri a konfliktustípusait, a konfliktuskezelés módjait.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A kommunikáció alapfogalmai

A kommunikáció fogalma, a kommunikáció általános elméleti modellje

A kommunikációs folyamat dinamikai alapelvei

A kommunikáció csatornái: verbális, nonverbális csatornák A kulturális szignálok jelentősége a kommunikációban Kongruens kommunikáció

Kommunikációs zavarok

Kóros kommunikáció

A nyelvi szocializáció hiányosságai Szégyenlősség, gátlásosság Kommunikációs gátak és közléssorompók

Egészségügyi szakmai kommunikáció

Az egészségügyi dolgozók közötti kommunikáció

Az egészségügyi dolgozó és a beteg közötti kommunikáció

A kapcsolatfelvétel, bemutatkozás jelentősége, általános szabályai

Kapcsolatteremtés és fenntartás egészséges és beteg gyermekkel, a gyermekek sajátos kommunikációs formái

Kommunikáció hozzátartozóval

Kommunikáció idős beteggel, az idős kor kommunikációs jellemzői, kommunikációs nehézségek

Kommunikáció eltérő kultúrából érkező beteg esetén

Kommunikáció zaklatott beteggel, indulatos beteggel vagy hozzátartozóval

A telefonos kommunikáció szabályai az egészségügyben

Speciális kommunikáció

Speciális kommunikáció beszéd-, hallás-, látássérültekkel Kommunikációs korlátok leküzdése autizmus spektrumzavar esetén Infokommunikációs akadálymentesítés

A segítő beszélgetés

Konfliktuskezelés

Konfliktus fogalma

Konfliktusok típusai

Konfliktuskezelési stratégiák: elkerülő, versengő, együttműködő, kompromisszumkereső, alkalmazkodó

A konfliktushelyzetek megelőzése és feloldása hatékony kommunikáció segítségével

Egészségnevelés – egészségfejlesztés tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja A tantárgy tanulása egészítse ki és mélyítse el a tanulók egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos ismereteit, járuljon hozzá az egészségtudatos magatartás formálásához.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (Ápoló Bsc előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen
Ápolói alapozó ismeretek	Egészségnevelés - egészségfejlesztés	18	18
	Életmód - egészségmagatartás	4	
	Egészségfejlesztés	4	

	Mentálhigiéné	4	
	Szexuálhigiéné	2	
	Egészségkárosító tényezők	4	
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák			
	Feladat	Helyszín	Óra-szám
Iskolai helyszínen	TEA 1-3. feladat	iskolai helyszín	18
Duális képzőhelyen	-	-	-
Értékelés			
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, íráskészség értékelése</i>	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>
		Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek			
Iskolai helyszínen:		Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (Ápoló Bsc előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek			
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:		-	x
Eszközök és berendezések:		-	x
Anyagok és felszerelések:		-	x
Egyéb speciális feltételek:		-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
------------------------------	------------------	--	--	---

Egészséges életmóddal, szexuálhigiénnel, káros szenvedélyekkel kapcsolatos ismereteket alkalmazza az egészségfejlesztő tevékenység során.	Tisztában van az egészséges életmód elemivel, a modern nemzedék egészség magatartásával, a szexuálhigiénnel. Ismeri a káros szenvedélyek formáit, jellemzőit.	Teljesen önállóan	Megértő, empátikus magatartást tanúsít a betegekkel szemben. Korrekt munkahelyi kapcsolatokra törekszik.	Internetes kutatómunka, prezentációkészítés egészséges életmód, vagy káros szenvedélyek témában.
Megelőzi a kiégés kialakulását.	Ismeri a stressz és a konfliktusok lelki egészségre gyakorolt hatását, a lelki egyensúly fenntartásának, helyreállításának lehetőségeit.	Teljesen önállóan		
Munkájához kapcsolódó egészségfejlesztési tevékenységet folytat	Ismeri az egészségfejlesztés módszereit, eszközeit, szintjeit	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Életmód - egészségmagatartás

Az életmód fogalma, objektív és szubjektív meghatározói

Az egészségmagatartás.

Preventív magatartás, kockázati magatartás.

Egészségtudatos magatartás fogalma, jellemzői. Az életminőség.

A modern nemzedék egészségmagatartása. A digitális nemzedék jellemzői.

A számítógép használatának egészségügyi vonatkozásai, az egészségügyi problémák megelőzése. Elhúzó serdülőkor. Modern kori evés- és testképzavarok

Egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztés fogalma, célja, feladata, módszerei, eszközei

Az egészségfejlesztés szinterei, szervezeti formái Egészségfejlesztő foglalkozások tervezése Egészségfejlesztés idős korban

Mentálhigiéné

A mentálhigiéné fogalma. Az egészséges lelki egyensúly fenntartása

A stressz. Megküzdési stratégiák, énvédő technikák. Konfliktushelyzetek és kezelésük

A burn-out szindróma. A kiégés megelőzése

Szexuálhigiéné

A szexuális identitás A pubertás élettani változásai

Intim higiéné. Menstruációs higiéné. Az emlő és a here önvizsgálata Partnerkapcsolatok

Családtervezés. A fogamzásgátlás módszerei. Felkészülés a nőgyógyászati vizsgálatra

Szexuális úton terjedő betegségek és megelőzésük

Egészségkárosító tényezők

A környezetszennyezés egészségre gyakorolt hatásainak ismételése Addikció fogalma. A függőségek fajtái. Hajlamosító tényezők. Kémiai függőségek: nikotin, alkohol, pszichoaktív szerek Viselkedéses függőségek

Egészségpszichológia tantárgy**A tantárgy tanításának fő célja**

Olyan szakemberek képzése, akik nyitottak a szociális különbözőségek felismerésére, megfelelő ismerettel rendelkeznek ezen egyenlőtlenségek kezelésére, ismerik a szociológia alapjait, a családot, mint a társadalom legkisebb egységét, védik a társadalmi értékeket és képesek összefoglalni a magyar társadalomra jellemző egészségpszichológiai ismereteiket.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Szociológus / Szociális munkás / Egészségügyi szaktanár/tanár / Egészségügyi szakoktató.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak —

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra-szám	Összesen	
Ápolói alapozó ismeretek	Egészségpszichológia	18	18	
	A szociológia alapjai	6		
	Egészségpszichológia	6		
	Családszociológia	6		
	Összesen	18		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Iskolai helyszínen	TEA 1-5. feladat	iskolai helyszín	16	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség,</i>		

	<i>íraskészség értékelése</i>	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>
	Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>	

A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év geriátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	X
Eszközök és berendezések:	-	X
Anyagok és felszerelések:	-	X
Egyéb speciális feltételek:	-	X

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felsorolja a szociológia alapfogalmait, és jellemzi azokat.	Ismeri a szociológia, a társadalmi rétegződés és szocializáció, deviancia fogalmát és tárgykörüket röviden	Teljesen önállóan	Munkája során figyelembe veszi a kulturális különbségeket, biztosítja az ellátás során az esélyegyenlőséget, segítő magatartást tanúsít a kollégáival és a kliensekkel egyaránt.	
Használja a mortalitást, morbiditást, meghatározza a szociális intézményrendszereket, és azok működésének főbb	Ismeri az alapfogalmakat, a szociális intézményeket és rendszerüket.	Teljesen önállóan		
Munkája során alkalmazza az egészségszociológiai ismereteit.	Ismeri a társadalmi rétegződést, az egészséget, mint értéket, az egészségi állapotot az életmódot és a betegek/fogyatékkal élők tár-	Teljesen önállóan		Digitális forrásokat használ az ismereteinek fejlesztésére.

Jellemzi a családot, mint a társadalom legkisebb egységét és megítéli a családban bekövetkező	Ismeri a család egységét és a szerepkonfliktusokat.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a családmódmodelleket, és a házasság intézményét szociológiai	Ismeri a családmódmodelleket, és a házasság intézményét.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A szociológia alapjai

A szociológia lényege, tárgya, jelentősége. Társadalmi rétegződés és mobilitás. Társadalmi egyenlőtlenségek és a szegénység. A szocializáció fogalma és elméletei; szinterei, intézményei. Devións magatartás fogalma, formái.

Egészségszociológia

Mortalitás, Morbiditás, Társadalmi rétegződés és az egészség kapcsolata, az egészség, mint érték, az életkor és az egészségi állapot, életmód a különböző társadalmi rétegekben, betegek, fogyatékkal élők társadalmi helyzete. Biomedikális szemlélet

Családszociológia

Családszociológia. Család intézménye. Családon belüli szerepek és szerepkonfliktusok, a család funkciói. Házasság intézménye. Családmódmodellek: Klasszikus, egyszülős, mátrix családok szociológiai jelentősége

Ápolói szakmai ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület elsajátítása során a tanuló megismeri és képessé válik az emberi test élettani- kórélettani működésének értelmezésére. A különböző betegségek, kórállapotok kialakulásának, tünettájának ok-okozati összefüggéseinek felismerésével és azok értelmezésével alkalmas lesz a kompetencia szintű betegmegfigyelésre, vizsgálatra, valamint az elrendelt diagnosztikai és terápiás beavatkozások megtervezésére és azok preanalitikai feladatainak szabályos kivitelezésére. Az elsajátított szakmai ismereteken túl mindennapi munkáját a jogi, etikai, beteglélektani, kommunikációs és betegdukációs ismereteinek adaptálásával, valamint a biztonságos beteglátás szabályainak betartásával végzi.

Anatómia-élettan-kórélettan tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja: A tanuló ismerje meg az emberi szervezet felépítését és működését, szerezze meg azokat a nélkülözhetetlen ismereteket, amelyek a

betegmegfigyelés, diagnosztika és a klinikai tantárgyak eredményes tanulásához szükségesek. A tantárgy tanulása járuljon hozzá a klinikai tantárgyak megalapozásához.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen
Ápolói szakmai ismeretek	Anatómia-élettan-kórélettan	72	72
	Az anatómia és élettan tudománya, a szervezet morfológiai felépítése	4	
	Mozgásrendszer	8	
	Keringési rendszer	8	
	Légzőrendszer és emésztőrendszer	10	
	A vizeletkiválasztó rendszer és szaporodás szervrendszere	6	
	Endokrin rendszer és idegrendszer	10	
	Érzékszervek	6	
	Kórtani alapfogalmak, kórokozó tényezők, A betegségek lefolyása	6	
	A szervezet jelző reakciói, Védekező mechanizmusok	6	
	A szövetek kóros elváltozásai	8	
	Összesen	72	

A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-10. feladat	iskolai helyszín	72	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, íráskészség értékelése</i>		
Minősítő, összegző és lezáró		Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	

teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A síkok, irányok ismeretében meg tudja határozni az egyes testrészek, szervek elhelyezkedését, egymáshoz való viszonyát.	Ismeri az emberi szervezetet alkotó sejtek, szövetek felépítésének alapjait, tisztában van a test felépítésének alapelveivel, a főbb sí-	Teljesen önállóan	Belátja a tantárgy jelentőségét, alapo- zó szerepét. Pontosságra törekszik, tanulmányai és munkája során szem előtt tartja az ember anatómiai-életteni sajátosságait. Elkötelezett a szakmai nyelvhasználat mellett.	Anatómiai digitális tananyagok használata
Csoportosítja a törzs, végtagok, koponya csontjait, izmait. Alkalmazza az anatómiai szakkife-	Ismeri a mozgásrendszer felépítését és működését.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Bemutatja a szív felépítésének és működésének összefüggéseit. Értelmezi a vérköröket. Az anatómiai szak kifejezéseket adekvá- vátan alkalmazza.	Ismeri a szív és erek, a vér és nyirokrendszer jellemzőit, feladatát, a keringési rendszer működését, a működéssel kapcsolatos alapvető élettani paramétereket. Tisztában van a magzati vérkeringés jellem-	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata

Megmagyarázza a gázcseré lényegét. Értelmezi a légzés és a szív működését.	Ismeri a légzőrendszer feladatát, felépítését és működését, a légzés szabályozását.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Ismerteti az emésztés folyamatát és az anyagcsere lényegét	Ismeri az emésztőrendszer feladatát, felépítését, működését. Ismeri a tápanyagokat, sejtépítők, enzimek szerepét.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Elmagyarázza a vizeletképzés folyamatát és a vizeletürítés mechanizmusát.	Ismeri a vizeleti szervek feladatát, felépítését és működését, a vizelet jellemzőit. Ismeri a vese szerepét a homeosztázis fenntartásában.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Elmagyarázza a menstruációs ciklus szakaszainak jellemzőit.	Ismeri a férfi és női nemi szervek felépítését, a petefészek és a here hormontermelését, a szabályozást.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Ismerteti az idegrendszer, endokrin rendszerszabályozó szerepét az emberi szervezet működésében. Elmagyarázza az érzékelési folyamatokat.	Ismeri az idegrendszer és a hormonális rendszer felépítését, a szabályozó működések alapjait. Ismeri az érzékszervek felépítését és működését.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Felismeri és jellemzi a kórokozó tényezőket. Felismeri a daganatok korai figyelmeztető jeleit. Megfelelően használja a szövetek kóros elváltozásainak szakkifejezéseit.	Ismeri a betegségek kialakulásának és lefolyásának jellemzőit, a betegségek lefolyását módosító tényezőket. Ismeri a szövetek kóros elváltozásait és azok okait.	Teljesen önállóan		
Helyesen értelmezi a szervezet jelző reakcióit. Megmagyarázza a gyulladás klasszikus tüneteit. Érti a transzudátum és exsudátum kö-	Ismeri a szervezet jelző és védekező mechanizmusait és azok jellemzőit.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Az anatómia és élettan tudománya, a szervezet morfológiai felépítése

Az anatómia és élettan fogalma, felosztása

Az emberi test fő részei, felépítésének általános jellemzői

Az emberi test fő síkjai és irányai

A sejt szerkezete, alkotórészei, sejtjelenségek

A szövetek típusai, főbb jellemzői

Mozgásrendszer

Általános csonttan és ízülettan

A törzs nagyobb csontjai és ízületei

A végtagok nagyobb csontjai és ízületei

A koponya csontjai, összeköttetései

A magzati koponya

Az izmok általános jellemzői

Az izomműködés élettana

A törzs és a végtagok nagyobb izmai

A fej és a nyak nagyobb izmai

Keringési rendszer

A keringési rendszer részei, feladata

A szív felépítése és működése, a szív működés szabályozása

A vérerek fajtái és jellemzése, az erek közötti összeköttetések

Vérkörök

A nagyvérkör főbb artériái és vénái

A perifériás vérkeringés

A vérnyomás

Az érműködés szabályozása

A magzati vérkeringés jellemzői

A vér összetétele, az alakos elemek és a vérplazma jellemzése

A vérképző szervek

A véralvadás

A vércsoportok

A nyirokrendszer felépítése, a nyirokkeringés és szabályozása

Légzőrendszer és emésztőrendszer

A légzőrendszer feladata, részei

A légzőszervek anatómiai felépítése

A légzés mechanizmusa A külső és belső légzés A légzés szabályozása

Az emésztőrendszer részei, feladata

Tápanyagok, sejtépítők, enzimek

A tápcsatorna szakaszai, felépítése

A máj, a hasnyálmirigy felépítése és működése

Az epe termelés és az enterohepatikus körforgás jellemzői

A hashártya szerepe, a hasúri szervek elhelyezkedésének hashártyai viszonya

Az emésztés folyamata

Az anyagcsere folyamatok élettani jellemzői

A vizeletkiválasztó rendszer és szaporodás szervrendszere

- A vizeletkiválasztó rendszer élettani szerepe, részei
- A vese anatómiai felépítése, működése
- A vizeletvezető rendszer felépítése
- A vizelet képződés és ürítés mechanizmusa
- A vizelet összetétele
- A nemi jellegek
- A külső és belső női nemi szervek felépítése
- A petevezető, petefészek jellemzői
- A petefészek hormontermelése, a petefészek működésének szabályozása
- A menstruációs ciklus
- A külső és belső férfi nemi szervek felépítése
- A szaporodás élettana

Endokrin rendszer és idegrendszer

- A neuroendokrin rendszer fogalma, a hormonok általános jellemzői
- A hormonszekréció szabályozása
- A hypophysis felépítése és működése
- A pajzsmirigy felépítése és működése
- A mellékpajzsmirigy felépítése és működése
- A mellékvese felépítése és működése
- A hasnyálmirigy, mint belső elválasztású szerv
- Az ivarmirigyek hormonjai és hatásuk
- A csecsemőmirigy, a tobozmirigy Az idegrendszer feladata, felosztása Az idegrendszer szöveti felépítése Az ingerületvezetés élettana
- A reflex, reflexív
- A gerincvelő anatómiai felépítése, pályarendszerei
- Gerincvelői reflexek
- Az agyvelő felépítése és működése
- Agykamrák
- Liquor és liquorkeringés
- Az agy vérellátása
- Az agy és gerincvelő burkai
- A környéki idegrendszer - agyidegek, gerincvelői idegek
- A vegetatív idegrendszer felosztása, működése

Érzékszervek

- A látószerv felépítése, működése
- A halló és egyensúlyozó szerv felépítése, működése
- Szaglószerv, ízlelőszerv jellemzői, szaglás és ízlelés
- A bőr feladata, felépítése

A bőr, mint érzékszerv
Az emlő

Kórtani alapfogalmak, kórokozó tényezők, A betegségek lefolyása

A kórtan tárgya, területei Egészség, betegség, kóros állapot A kórokok csoportosítása
Elsődleges, másodlagos kórokok Élő és élettelen kórokok
A betegségek csoportosítása lefolyásuk időtartama szerint
Az akut, szubakut, krónikus betegség jellemzői
A kórokok behatolási kapuja, hatásai
A betegségre való hajlam, fogékonyság
A betegség szakaszai, kimenete
A betegségek lefolyását befolyásoló tényezők

A szervezet jelző reakciói, Védekező mechanizmusok

A szervezet reakcióinak csoportjai
A fájdalom szerepe, okai, formái, hatása a szervezetre
A láz fogalma, kialakulása, szerepe, fokozatai
A gyulladás fogalma, okai és klasszikus tünetei
A gyulladást kísérő jelenségek
Az akut gyulladások típusai, jellemzői
Krónikus gyulladások okai, jellemzői, következményei
Az allergiás reakció fogalma, okai, formái, folyamatának jellemzői, tünettana

A szövetek kóros elváltozásai

Hypertrophia, hyperplasia, aplasia, hypoplasia, atrophia, degeneratio, necrosis
A szövetek regenerációs képessége
A daganat fogalma, a daganatok kialakulása, karcinogén tényezők
A daganatok általános jellemzése, terjedése, hatása a szervezetre Rákmegelőző állapotok
A szűrővizsgálatok jelentősége
Hám eredetű benignus és malignus daganatok
Kötő-, támasztószövet eredetű benignus és malignus daganatok

Elsősegélynyújtás-első ellátás tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanuló legyen képes a környezetében bekövetkező balesetek, hirtelen egészségkárosodások korai felismerésére, a környezet, beteg/sérült állapotának szakszerű felmérésére, pontos, tárgyilagos segítségkérésre, mentőhívásra, a szükséges elsősegélynyújtási beavatkozások szabályos elvégzésére, és az ellátásban résztvevő laikusok irányítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Mentőtiszt Bsc 6 kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló (sürgősségi/intenzív specializációval)

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi jogi, etikai ismeretek, az emberi test működésének alapjai

A képzés órakeretének legalább 90%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen	
Ápolói szakmai ismeretek	Elsősegélynyújtás-első ellátás	36	36	
	Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai	2		
	Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái	2		
	ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás	3		
	Újraélesztés	5		
	Sérültek állapotfelmérése, ellátása	8		
	Rosszullétek, mérgezések	7		
	Tömeges balesetek, katasztrófák	4		
	Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLIS)	5		
	Összesen	36		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óraszám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-5. feladat	iskolai helyszín	36	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése</i>		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	
		Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>	
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				

Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Mentőtiszt Bsc 6 kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló (sürgősségi/intenzív specializációval)	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri az elsősegély nyújtás szükségét	Ismeri az életveszélyes állapotokra utaló jeleket, tüneteket	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, gyors döntéshozatal, magabiztosság, jó kommunikáció, irányító k pesség	Mentőhívás
Felismeri és elhárítja a veszélyforrásokat.	Ismeri a veszély- forrásokat és azok elhárításának ele- meit			
Elsődleges állapotfelmérést követően a szükséges beavatkozásokat elvégzi	ABCDE algoritmus és az azonnali beavatkozások ismerete			
Felnőtt és gyermek újraélesztést végez	BLS, PBLIS, AED algoritmus ismerete			Újraélesztést oktató eszközök és szoft- verek használata
Sebellátást végez	Ismeri a sebek típu- sait, jellemzőit			
Vérzést csillapít	Ismeri a vérzések ellátási stratégiáit			
Sérültet ellát	Ismeri a sérültellá- tási algoritmust			
Roszcullétet, mér- gezést felismeri	Ismeri a hirtelen rosszcullétek ellátási stratégiáit, a mérge- zésre utaló tüneteket, jeleket			
Tömeges baleseti ellátásban részt vesz	Ismeri a tömeges el- látás szabályait.	Instrukció alapján		
IHBLIS-ben részt vesz	Ismeri a riasztási kritériumokat és a kompetencia szintű eszközök alkalma- zását.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai

Az elsősegélynyújtás jellemzői a különböző történelmi korokban

A nemzetközi és hazai elsősegélynyújtás és mentés fejlődésének fontosabb állomásai

Mária Terézia Mentési rendelete

Flór Ferenc, Kresz Géza munkássága

A Nemzetközi Vöröskereszt, Magyar Vöröskereszt elsősegélynyújtói tevékenysége

A Mentőszolgálat kialakulás (BŐME, VVOME, OMSZ)

Az elsősegélynyújtás társadalmi jelentősége, szerepe napjainkban

Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, színterei, helye a mentési láncban

Az elsősegélynyújtás jogi, etikai vonatkozásai

Az elsősegélynyújtó személyisége, kompetenciái

Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái

Az elsősegélynyújtás helyszínei, baleseti helyszín és jellemzői

A helyszín biztonsága, veszélyei Veszélyforrások felmérése, elhárítása Kimentés során alkalmazható műfogások

Veszélyzóna, biztonsági zóna fogalma, jellemzői

A mentőhívás szabályai, a mentésirányító támogató tevékenysége Speciális vészhelyzetek, események jelentési specialitásai Kommunikáció a beteggel/sérülttel, hozzátartozóval, ellátókkal

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás

Az ABCDE algoritmus alkalmazásának szabályai

A légutak átjárhatóságának megítélése, átjárhatóság biztosítása eszköz nélkül

A légzés vizsgálata hármás érzékeléssel, légzési nehezítettség jeleinek felismerése, ellátása

A keringés jeleinek vizsgálata, a sokk jeleinek felismerése, ellátása

Az eszmélet és tudat megítélése, eszméletlen ellátása Az egész test vizsgálata, sérülések, kihűlés védelem Leggyakoribb pozicionálások

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Újraélesztés

A hirtelen halál, hirtelen szívhalál fogalma, jellemzői, kórélettani alapjai

Pre-arrest jelek, tünetek

Az újraélesztés fogalma, célja, szintjei

A felnőtt BLS érvényes algoritmus

Az AED alkalmazásának jelentősége, szabályai

A csecsemő és kisgyermek újraélesztés (PBLIS) algoritmus A légúti idegtest eltávolítás felnőtt, gyermek algoritmus Eszméletlen beteg ellátása, pozicionálása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Sérültek állapotfelmérése, ellátása

Baleseti mechanizmusok és lehetséges sérülések

A sebek típusai, jellemzői, ellátásuk Vérzések ellátása

Rándulás, ficam, törés ellátása

Koponya, gerinc, mellkas, has, medence és végtag sérülések ellátása, pozicionálása

Amputált végtag, amputátum ellátása Termikus sérülések ellátása Elektromos balesetek ellátása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Roszcullétek, mérgezésék

Hirtelen fellépő fájdalmak (fejfájás, mellkasi fájdalom, hasi fájdalom, végtag fájdalom) és ellátásuk

Görcsrohammal járó állapotok és ellátásuk

Életveszélyes allergiás reakciók és ellátásuk

A mérgezés fogalma, formái, jellemzői, behatolási kapuk, mérgezésre utaló jelek, tünetek Leggyakoribb mérgezésék (gáz, gyógyszer, drog, alkohol, marószer, vegyi anyag, gomba, étel) és ellátási stratégiájuk

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Tömeges balesetek, katasztrófák

A tömeges balesetek fogalma, jellemzői

A helyszín és a sérültek felmérésének szabályai, a sérült osztályozás szempontjai

A tömeges baleseti ellátás főbb szabályai

A katasztrófa fogalma, formái, főbb jellemzői

Együttműködés a társszervekkel

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLIS) Az egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok jellemzői, ellátási rendszere (MET)

A sürgősségi ellátók riasztásának kritériumai

Az IHBLIS algoritmusai és kompetenciái

Egyszerű, eszközös légútbiztosítás (OPA, NPA) alkalmazása

Maszkos-ballonos lélegeztetés alkalmazása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Egészségügyi terminológia II. tantárgy**A tantárgy tanításának fő célja**

Az egészségügyi szakmák gyakorlásához szükséges kommunikációs képességek fejlesztése, az alapvető orvosi latin nyelvi ismeretek megszerzése, a szakkifejezések helyes használata és az egészségügyi dokumentációk szakszerű és pontos vezetése.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Általános orvos / Ápoló Bsc / Mentőtiszt Bsc

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Anatómia, élettan, általános kórtan

A képzés órakeretének 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen
	Egészségügyi terminológia II.	18	18

Ápolói szakmai ismeretek	Az emberi test részei, síkok, irányok	2		
	Szervek, szervrendszerek	10		
	Kórtani és klinikumi elnevezések	3		
	Gyógyítással, ápolással kapcsolatos kifejezések	3		
	Összesen	18		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-3. feladat	iskolai helyszín	18	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, íráskészség értékelése</i>		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	
		Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>	
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		
Iskolai helyszínen:		Általános orvos / Ápoló Bsc / Mentőtiszt Bsc		
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen	
Helyiségek:		-	x	
Eszközök és berendezések:		-	x	
Anyagok és felszerelések:		-	x	
Egyéb speciális feltételek:		-	x	

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele-lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak-mához kötődő di-gitális kompeten-csiák
Alkalmazza szóban és írásban a latin nyelvű kifejezéseket és fogalmakat.	Ismeri a latin nyelvű kifejezéseket és alapfogalmakat, melyeket a munkája során használ.	Teljesen önállóan	Belátja a tantárgy jelentőségét, alapozó szerepét. Pontosságra törekszik, tanulmányai	

Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a latin szakkifejezése-	Ismeri az orvosi latin szakkifejezéseket, a latin nyelv alapvető nyelvtani szabályait	Teljesen önállóan	és munkája során szem előtt tartja a tárgy fontosságát. Elkötelezett a szakmai nyelvhasználat mellett.	Digitális tananyagok használata.
Az egészségügyi dokumentáció vezetése során pontosan alkalmazza a szakmai helyesírás szabályait	Ismeri a latin nyelvi kifejezések helyesírását.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Az emberi test részei, síkok, irányok Az emberi test főbb részeinek latin megnevezése
Anatómiai gyűjtőnevek Az emberi test fő síkjai és irányjai

Szervek, szervrendszerek

- A mozgásrendszer anatómiai szakkifejezései
- A keringési rendszer anatómiai szakkifejezései
- A légzőrendszer anatómiai szakkifejezései
- Az emésztőrendszer anatómiai szakkifejezései
- A vizeletkiválasztó és elvezető rendszer anatómiai szakkifejezései
- A nemi szervek anatómiai szakkifejezései
- Az endokrin rendszer anatómiai szakkifejezései
- Az idegrendszer anatómiai szakkifejezései
- Az érzékszervek anatómiai szakkifejezései

Kórtani és klinikumi elnevezések

- A betegség, a betegség lefolyásának szakaszai - latin elnevezései
- A mozgásrendszer, keringési rendszer, légzőrendszer, emésztőrendszer, vizeleti rendszer betegségeinek gyakrabban előforduló szakkifejezései

Gyógyítással, ápolással kapcsolatos kifejezések

- Alapvető szakkifejezések: kórelőzmény, fizikális vizsgálat, tünet, tünetegyüttes, jelen állapot, kórisme, diagnózis, gyógykezelés
- Gyógyszeralakok elnevezése Az ápolói beavatkozások elnevezései

Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszer-tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a gyógyszeres terápiák élettani alapjait. Ismerje a különböző gyógyszerformák és bejuttatási módok fontosabb jellemzőit, azok esetleges indikációit, kontraindikációit az egyes életkorok vonatkozásában. Képesé váljon szabályos és felelősségteljes kompetencia szintű gyógyszerelés kivitelezésére, az esetleges interakciók, szövődmények megelőzésére,

felismerésére és a terápia hatékonyságának követésére. Legyen képes a fájdalommal és lázzal járó állapotokhoz kapcsolódó terápiák kivitelezésére. Ismerje a transzfúziós terápia elméleti alapjait és a hozzá társuló ápolási feladatokat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Matematika, biokémia, biofizika, egészségügyi jog, Anatómia, élettan, kórtan ápolástan,

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óraszám	Összesen	
Ápolói szakmai ismeretek	Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszerteran	54	54	
	Terápiás alapfogalmak	5		
	Gyógyszertani alapfogalmak	5		
	Gyógyszerformák	5		
	Gyógyszerbejuttatási módok	6		
	Gyógyszerinterakciók és ellátásuk	5		
	A gyógyszerelés életkori sajátosságai	5		
	A gyógyszerelés szabályai	5		
	Gyógyszerelő rendszerek	2		
	Láz- és fájdalomcsillapítás	8		
	Transzfúziós terápia	8		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra--szám	Módszer és munkaforma
Iskolai helyszínen	TEA 1-5. feladat	iskolai helyszín	54	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése</i>		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	
		Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>	
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		-		

Iskolai helyszínen:	Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	X
Eszközök és berendezések:	-	X
Anyagok és felszerelések:	-	X
Egyéb speciális feltételek:	-	X

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Enterális és parenterális gyógyszerelést végez	Ismeri a gyógyszerelés szabályait	Instrukció alapján részben önállóan	Precizitás, pontosság, felelősségtudat, logikus gondolkodás, megfigyelőképesség, felismerő képesség, szabálykövetés	Medikai gyógyszerelő programokat használ
Oxigén és inhalációs terápiát végez	Ismeri az oxigén és inhalációs terápia gyakorlatát	Instrukció alapján részben önállóan		
Intramuscularis és subcutan injekciót végez	Ismeri a parenterális gyógyszerelés szabályait, az injekciózás előkészítési kimerési és beadási	Instrukció alapján részben önállóan		
Perifériás rövidkanült helyez be és a kanül gondozását végzi	Ismeri a kanülökkel történő munka szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		
Infúziós terápiát végez	Ismeri az infúziók típusait és adagolásuk szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		Infúzió adagoláshoz kapcsolódó szoftvert használja
Láz és fájdalomcsillapítást végez	Ismeri a láz és fájdalomcsillapításhoz tartozó ápolói feladatokat	Instrukció alapján részben önállóan		
Gyógyszer interakciókat felismer és jelent	Ismeri a leggyakoribb gyógyszer interakciók tüneteit, azok ellátásának kompetenciáit	Teljesen önállóan		
Transzfúziós terápiánál közreműködik	Ismeri a transzfúziós szabályzat ápolói vonatkozásait	Irányítással		
Felismeri az invazív beavatkozások szövődményeit	Ismeri az invazív beavatkozások helyi és általános szövődményeit	Teljesen önállóan		

Terápiás beavatko- zásokat dokumentál	Ismeri a terápiás be- avatkozások doku- mentációs követel- ményeit	Teljesen önállóan		Elektronikus me- dika rendszert alkal-
--	---	-------------------	--	---

A tantárgy témakörei

Terápiás alapfogalmak

A terápia fogalma, célja, formái. Tüneti-támogató terápia, supportív terápia, palliatív terápia, komfort terápia, életvégi terápia, aspecifikus-, specifikus terápia fogalma, céljai, helye az egészségügyi ellátás rendszerében,

A konzervatív terápia, műtéti terápia, dietoterápia, fizioterápia, pszichoterápia célja, főbb jellemzői

Döntési algoritmus és allokáció az optimális terápia megválasztásában,

A beteg pszichés előkészítésének és vezetésének praktikumai a kompetencia határok betartásával,

A terápiás módszerek jogi, etikai, minőségirányítási, biztonsági, higiénés szempontjai és szabályai

Gyógyszertani alapfogalmak

A farmakológia, tárgya, célja, tudomány ágai, főbb területei

Farmakodinámia fogalma, jellemzői

Farmakokinetika fogalma, fázisa és az egyes fázisok jellemzői

Felezési idő, biológiai hasznosulás, terápiás dózis, toxicus dózis,

A gyógyszerabúzus fogalma, leggyakoribb formái, jellemzői, megelőzési lehetőségek
Törzskönyvezett gyári készítmény, kémiai-, generikus-, gyári név fogalma

ATC rendszer fogalma, lényege

Magisztrális készítmény, Fo-No készítmény fogalma

A beteg gyógyszereszedési compliance lényege és jelentősége

Gyógyszerformák

Szilárd-, lágy-, folyékony gyógyszerformák

A szilárd gyógyszerformák jellemzői, alkalmazásuk lényege, indikációi-kontraindikációi, farmakokinetikai jellemzői

A lágy gyógyszerformák jellemzői, alkalmazásuk lényege, indikációi-kontraindikációi, farmakokinetikai jellemzői

A folyékony jellemzői, alkalmazásuk lényege, indikációi-kontraindikációi, farmakokinetikai jellemzői

Az infúziós oldatok csoportosítása, főbb jellemzői

Gyógyszerbejuttatási módok

A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallatai

Per os adagolható gyógyszerformák

Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata

A parenterális gyógyszer bejuttatás formái, előnyei, javallatai

Az inhalációs terápia formái, előnyei, javallatai

Az oxigén terápia célja, javallatai, kompetenciái

Oxigénvételi formák (palack, központi oxigén rendszer, oxigén fejlesztő) Az oxigénterápia hatékonyságának követése

Az inhalációs terápia fogalma, célja, az inhalációs terápia főbb gyógyszer csoportjai

Az inhalációs terápiás eszközök (kézi adagolók -MDI, DPI, nebulizátorok, köd porlasztók, UH porlasztók, JET porlasztók) főbb jellemzői, alkalmazásának javallatai, ellenjavallatai

Az inhalációs terápia algoritmusai, gyakorlata, hatékonyságának követése

Az oxigén- és inhalációs terápia biztonsági és higiénés szabályai

Az injekciós terápia fogalma, formái,

Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai

Az injekciós szövődmények és megelőzésük

Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kieszert készítmények beadási technikája, adagok kiszámítása nagy dózisú kieszertelés esetén

Perifériás rövid kanülök jellemzői (nyitott, zárt kanül, aktív-passzív biztonsági rendszerű kanül, biokompatibilitás)

A kanülök alkalmazásának indikációi, kontraindikációi, a behelyezés algoritmusai

Az intravasalis érkatéterek kezelésének, gondozásának és gyógyszer bejuttatásának szabályai, kanülök bemosásának, lezárásának szabályai

Az infúziós terápia fogalma, formái, lehetséges bejuttatási módok, azok jellemzői,

Az infúziós szerelvények jellemzői (mikro- és makro cseppes szerelvény, cseppszám faktor fogalma)

Az infúziós terápia során alkalmazható egyéb eszközök és jellemzőik (intravasalis kanülök, összekötők, tűmentes csatlakozók, csatlakozók, infúzióadagoló készülékek).

Az infúziós oldatok adagolásának számítási képletei

Az infúziós terápia követése, megfigyelési szempontok, vizuális infúziós phlebitis score alkalmazása

Az infúziós terápia szövődményei és azok megelőzésének szempontjai, teendők szövődmények esetén

Gyógyszerinterakciók és ellátásuk

A gyógyszerelés tényezői

A gyógyszer interakció fogalma, lényege, elősegítő tényezői

A szervezet és a gyógyszerek kölcsönhatásai

- receptor-elmélet, dózis hatás, fogalma, lényege
- szinergizmus, antagonizmus fogalma, jellemzői
- antagonisták, kompetitív antagonisták fogalma

A gyógyszer mellékhatás kialakulása, jellemzői, mellékhatásra utaló tünetek

Az allergiás reakciók fogalma, formái, azok jellemzői

Allergiás reakcióra utaló tünetek

Teendők gyógyszer allergia esetén

A gyógyszerelés életkori sajátosságai

A gyógyszerelést befolyásoló fontosabb életkori tényezők

A gyógyszerformák megválasztásának szempontjai különböző életkorokban

A gyógyszer bejuttatási módját befolyásoló tényezők különböző életkorokban

A gyógyszeradagok kiszámításának szempontjai és szabályai különböző életkorokban

Csecsemő és kisgyermek gyógyszerelésének sajátosságai

Idős beteg gyógyszerelésének sajátosságai

Demens beteg gyógyszerelésének specialitásai

Szem-orr-fül cseppek bejuttatásának gyakorlata csecsemő és gyermekek esetén

Rectális kúpok, oldatok bejuttatásának gyakorlata csecsemő és kisgyermek esetén

A gyógyszerelés szabályai

A gyógyszer rendelés jogi, minőségirányítási szabályai, kompetenciái

A gyógyszer elrendelésének formái (azonnali, egyszeri, folyamatos, szükség szerinti)

Gyógyszerelés elrendelésének szabályai speciális esetekben (szóban vagy telefonon történt elrendelés)

A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata az alap és járóbeteg ellátásban

A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata a fekvőbeteg ellátásban

A gyógyszerek tárolásának szabályai, specialitásai

A kábítószerekkel való gyógyszerelés szabályai

A gyógyszerelés 3-as, 5-ös, 9-es szabályai

A gyógyszer helyettesítés szabályai

Lejárt gyógyszerekkel történő feladatok szabályai

A gyógyszerelés dokumentálásának szabályai

A gyógyszer interakciók, gyógyszer tévesztés esetén követendő szabályok

A gyógyszereléshez kapcsolódó betegoktatás szempontjai, szabályai

Gyógyszerelő rendszerek

A gyógyszerrendelés és vényírás gyakorlata

A vényírás nyelvezete, az egyes kifejezések értelmezése

Gyógyszerelőrendelő, vényíró rendszerek az alapellátásban

Az EESZT funkciói a gyógyszer felírásban, kiváltásban és követésben A gyógyszer elrendelés szabályai a fekvőbeteg ellátásban Gyógyszerelőrendelő rendszerek a fekvőbeteg ellátás medikai programjaiban

Kórházi gyógyszerelő rendszerek (Unit dose) alkalmazásának lényege, hatékonysága, gyógyszerelés biztonsági tényezői

Láz- és fájdalomcsillapítás

A láz fogalma, szervezetre gyakorolt hatásai, tünetei,

A lázcsillapítás lényege, lázcsillapítók csoportosítása, jellemzői, lehetséges mellékhatásai,

A fizikális lázcsillapítás fogalma, célja, módszerei, indikációi,

A hűtőfürdő és hűtő borogatás (priznic) alkalmazásának algoritmusa, Lázas beteg ápolásának, megfigyelésének szempontjai,

A lázcsillapítás hatékonyságának követése, dokumentálása, A lázcsillapítás életkori sajátosságai,

A fájdalom fogalma, kórélettani alapjai, formái, jellemzői, A fájdalom hatása a szervezetre,

A fájdalom felmérésének, megfigyelésének, szempontjai,

A fájdalomcsillapítás fogalma, célja, módszerei, kompetenciaköre,

A gyógyszeres fájdalom csillapítás lényege, fájdalom csillapítók csoportosítása, jellemzői, lehetséges mellékhatásai,

A fájdalomcsillapítás nem gyógyszeres formáinak, jellemzői, indikációi-kontraindikációi, alkalmazásának algoritmusai (pozíciós terápia, felszíni kezelés, hideg-meleg terápiás alkalmazások, masszáz, fizioterápia, hydroterápia, TENS, alternatív medicina módszerei),

A fájdalomcsillapítás hatékonyságának követése, dokumentálása, A fájdalomcsillapítás életkori sajátosságai

Transzfúziós terápia

A transzfúziós terápia fogalma, célja, leggyakoribb javallatai és formái

A transzfúziós terápia, jogi-, etikai szabályai, transzfúziós szabályzat

Leggyakrabban alkalmazott vér-, vérkészítmények, azok jellemzői, alkalmazásuk és tárolásuk szabályai,

A transzfúziós tábla teljeségi listája

A transzfúziós terápia orvosi tevékenységei

A transzfúziós terápia ápolói feladatai a terápia előtt-alatt-után, A vér, vérkészítmények bejuttatásának eszközei és jellemzőik A beteg megfigyelésének szempontjai

Transzfúziós szövödmények, szövödményre utaló panaszok, tünetek, teendők szövödmények esetén,

A transzfúziós terápia dokumentálása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges *oktatni*

Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja: A tantárgy tanításának fő célja, hogy a tanuló sajátítsa el a betegmegfigyelés alapjainak elméletét és gyakorlatát. Képes legyen gyors és határozott állapotfelmérést végezni, a beteg állapotában fellépő változásokat felismerni, a változásoknak megfelelően intézkedni, a megfigyeléseit dokumentálni. A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló képes legyen a páciens/beteg panaszainak felmérésére, az elmondott és megfigyelt tünetek értelmezését követően a szükséges fizikális és eszközös vizsgálatok kompetencia szintű elvégzésére. Ismerje az elrendelt labor-, képalkotó, és invazív diagnosztikai vizsgálatokhoz kapcsolódó feladatait és képessé váljon azok szakszerű kivitelezésére. A betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával képes legyen a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Általános orvos / Ápoló BSc.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Elsősegélynyújtás - első ellátás, szakmai kommunikáció, pszichológiai, szociológiai, pedagógiai, jogi ismeretek, anatómiai ismeretek, ápolási folyamat, szükségletek

A képzés órakeretének legalább 66%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület	Tantárgyak és a témakörök	Óraszám	Összesen
------------------	---------------------------	---------	----------

megnevezése	megnevezése	iskolai helyszín	duális képzőhely	
Ápolói szakmai ismeretek	Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika	54	32	86
	A betegmegfigyelés általános szempontjai	6	4	
	Fizikális vizsgálatok, eszközös vizsgálatok	6	4	
	Labordiagnosztikai ismeretek	6	6	
	Radiológiai diagnosztikai ismeretek, Invazív diagnosztikai vizsgálatok	12	6	
	Állapotkövetés, betegmegfigyelés, beteg- monitorozás	12	6	
	Ápolói betegmegfigyelés	12	6	
	Összesen	54	32	
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra-szám	Módszer és munkaforma
Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika	TEA 1-5. feladat	duális képzőhely	54	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
	TEA 1-5. feladat	iskolai helyszín	32	
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédkészség, íráskészség értékelése</i>		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	
		Gyakorlati feladat:	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>	
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen:		Egészségügyi tanár, Általános orvos / Ápoló BSc.		
Iskolai helyszínen:				
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
		Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen	
Helyiségek:		x	x	
Eszközök és berendezések:		x	x	
Anyagok és felszerelések:		x	x	
Egyéb speciális feltételek:		x	x	

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfigyeli és alkalmazza a betegmegfigyelés általános szempontjait, speciális eseteit.	Ismeri a betegmegfigyeléssel kapcsolatos fogalmi meghatározásokat, elvárásokat, szempontokat feladatokat	Teljesen önállóan	Együttérzés, határozottság, gyors döntéshozatal, önálló gondolkodás, jó kommunikációs készség, együttműködés a team tagokkal, felelősség tudat, etikai, jogi normák, szabályok betartása, pontosság, precizitás	
Felismeri a beteg állapotváltozásait	Ismeri az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét	Teljesen önállóan		
Légzést megfigyeli, vizsgálja, kóros eltéréseket felismeri, eszköz nélküli, és egyszerű eszközös légút biztosítást végez, dokumentál	Ismeri az élettani és a kóros légzés típusokat, a normál, tolerábilis, intolerábilis értékeket.	Teljesen önállóan		Medikai informatikai rendszerek alkalmazása
Beteg megfigyelő monitorokat kezel, EKG vizsgálatot végez	Ismeri a non-invazív monitorozás és EKG készítés szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		Betegmegfigyelő monitorok használata
Megfigyeli a beteg viselkedését, magatartását, megfigyeléseit dokumentálja, felismeri a beteg viselkedésében, magatartásában bekövetkezett változásokat	Ismeri a lehetséges viselkedési formákat, a betegség viselkedést módosító hatásait, a hirtelen állapotváltozás jelentőségét	Teljesen önállóan		Medikai informatikai rendszerek alkalmazása
Megfigyeli, felméri a beteg tudatállapotát, összefüggéshoz az egyéb megfigyelései között, felelősségteljes döntést hoz további teendőivel kapcsolatosan	Ismeri a tudatállapotokat, a tudatállapot megfigyelésének lehetőségeit, felismeri annak megváltozását, riasztási kritériumokat	Teljesen önállóan		Medikai informatikai rendszerek alkalmazása

Munkája során megfigyeli a beteg mozgását, járását, felméri annak szükségleteket módosító hatása a betegellátásban. Felméri a Nyomási fekély kialakulás kockázatát, Norton skálát, Braden skálát alkalmaz, az eredmények alapján kockázatot állapít meg.	Ismeri a beteg önellátó képességének, mozgásának megfigyelési szempontjait. Felméri a beteg mozgásképességét, annak szükségleteket módosító hatását. Nyomási fekély kialakulásának felmérésére scsorokat alkalmaz.	Teljesen önállóan		Medikai informatikai rendszerek alkalmazása
Információt gyűjt a beteg alvási, pihenési szokásairól, kiegészítve a saját megfigyeléssel	Ismeri az alvás, pihenés szervezetre gyakorolt élettani hatásait, az alvászavarok leggyakoribb formáit, alvási szokásokat.	Teljesen önállóan		Medikai informatikai rendszerek alkalmazása
Testvázadékok mintavételét végzi laboratóriumi vizsgálatokhoz, Közreműködik csapolásoknál, biopsziáknál	Ismeri a laboratóriumi preanalitikai tevékenységeket. Ismeri a beavatkozások algoritmusát és szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		Laboratóriumi informatikai rendszer használata
Beteget előkészít képi diagnosztikai vizsgálatokhoz, beavatkozásokhoz	Ismeri a képalkotó vizsgálatok és beavatkozások modalitásait és előkészítési specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		Radiológiai informatikai rendszer használata

A tantárgy témakörei

A betegmegfigyelés általános szempontjai

A betegmegfigyelés fogalma, jellemzői, formái

A betegmegfigyeléssel kapcsolatos életkori sajátosságok

A betegmegfigyelés kritériumai

Általános megtekintés

Anamnézis, auto-, hetero anamnézis, az anamnézis főbb elemei

Objektív tünet, szubjektív panasz

Tünet, tünet együttes

Diagnózis, csoport diagnózis, differenciál diagnózis

Döntési algoritmus és allokáció a diagnosztikai módszer megválasztásában

A diagnosztikai beavatkozások biztonsági és higiénés szempontjai és szabályai

A páciens/beteg vizsgálatának jogi, etikai szabályai

Fizikális vizsgálatok, eszközös vizsgálatok

Megtekintés - eszmélet, tudatállapot, viselkedés, a kültakaró, ruházat, testalkat, testarányok, járás, mozgás megtekintése, kóros fekvések megfigyelése, az élettanitól eltérő változások,

a testváladékok makroszkópos megfigyelése (köpet, hányadék, vizelet, széklet), azok jellegzetes kóros eltérései, Higiénia felmérése

Tapintás - a bőrtapintása, testhőmérséklet, hidráltás, turgor, oedemák, deformitások, pulzus vizsgálata, tapintásának helyei, megfigyelésének szempontjai (numericitás, kvalicitás, ritmi- citás, pulzus deficit), a pulzus normál-tolerábilis-intolerábilis értéktartományai, has tapin- tása, végtagok tapintása

Hallgatózás - a légzés vizsgálatának szempontjai, szabályai, a légzés normál-tolerábilis-in- tolerábilis értéktartományai, kóros légzési formák, légzési hangok, a nehézlégzés formái, a fonendoszkóp használata, centrális pulzus hallgatása, bélhangok hallgatása

Kopogtatás - a kopogtatás diagnosztikai jelentősége, tompulat, dobozos hang

Ütögetés - az ütögetés diagnosztikai, differenciál diagnosztikai jelentősége

A fizikális vizsgálatok gyakorlata - A testtömeg, testmagasság, testarányok, testkörfogatok mérése, a BMI kiszámítása,

A vérnyomás non-invazív mérése, a vérnyomásnormál-tolerábilis-intolerábilis értéktartomá- nyai, hiba lehetőségek, Speciális non-invazív vérnyomásmérés (ABPM)

Pulzoxymetriás vizsgálat, a saturáció normál-tolerábilis-intolerábilis értéktartományai, a pulzoximetria mérés életkori sajátosságai, hiba lehetőségek

A testhőmérséklet mérése, köpeny, mag hőmérséklet fogalma, mérési helyei, szabályai, esz- közei, a testhőmérséklet eltérései, láz típusok és jellemzői a testhőmérséklet mérésének élet- kori sajátosságai, hibalehetőségek,

Az EKG vizsgálat elméleti alapja, elvezetések, EKG készítés szabályai, hiba lehetőségek és azok megelőzésének szempontjai, speciális EKG vizsgálatok (terheléses, Holter, TTE, Te- lemetriás), hiba lehetőségek

Spirometriás vizsgálatok lényege, fontosabb mért értékek, a vizsgálatot megelőző feladatok

A mérési eszközök kezelésének, tisztításának szabályai

A mért értékek dokumentálásának szabályai

Az eszközös vizsgálatok gyakorlata

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Labordiagnosztikai ismeretek

Labordiagnosztika fogalma, célja, módszerei, fázisai, TAT idő,

Leggyakrabban alkalmazott laborvizsgálatok csoportosítása, indikációi, jellemzői. A beteg előkészítés szempontjai különböző laborvizsgálatoknál.

Vérvétel gyakorlata zárt vérvételi rendszer alkalmazásával, aktív-, passzív biztonsági rendszerek

Hiba lehetőségek és azok megelőzése vérvételnél

A hemokultúra vizsgálat célja, indikációja, módszere, kivitelezésének szabályai,

Mintavételi technikák vizelet, széklet, köpet, garatváladék, sebváladék mikrobiológiai vizs- gálatához, hiba lehetőségek

A vizsgálati anyagok kezelésének, szállításának, dokumentálásának specialitásai.

Point Of Care Testing (betegágy melletti labordiagnosztika) fogalma, célja, módszerei, jelentősége a betegellátásban.

Betegágy melletti vércukor és vizelet meghatározás kivitelezése Váladékok megfigyelésének, kezelésének biztonsági szabályai Székletürítés, széklet megfigyelése

Testvázlatok mintavételi technikái, szabályai,
Vizeletürítés, vizelet megfigyelése, Hányás, hányadék megfigyelése
Köhögés, köpetürítés, köpet megfigyelése, Hüvelyvázlat megfigyelése
Sebvázlat megfigyelése
Vízháztartás megfigyelése, folyadékkegyenleg vezetése

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Radiológiai diagnosztikai ismeretek, Invazív diagnosztikai vizsgálatok

Radiológiai vizsgálatok célja,

A Rtg, CT, MR, PET, SPECT, Doppler UH, UH vizsgáló modalitások jellemzői, indikációi, kontraindikációi, biztonsági specialitásai,

A beteg előkészítésének és vizsgálat utáni megfigyelésének szempontjai,

A kontrasztanyag alkalmazásával történt radiológiai vizsgálatok előkészítési és megfigyelési specialitásai,

Az invazív radiológia módszerei (DSA, angiografia, coronarografia) azok előkészítési és megfigyelési, ápolási specialitásai

A nukleáris medicina leggyakoribb vizsgáló módszerei és jellemzői, Az invazív diagnosztikai beavatkozások fogalma, általános jellemzői, biztonsági szabályai, lehetséges szövődményei,

A csapolások elméleti alapjai, célja, higiénés szabályai

A has-, mellkas-, lumbál-, ciszterna-, sternumpunkció és crista biopszia lényege, indikációi- kontraindikációi, a beavatkozásokhoz kapcsolódó előkészítési, együttműködési, megfigyelési és dokumentációs feladatok.

A csapolások ápolói tevékenységének gyakorlata

Az endoszkópos vizsgálatok elméleti alapjai, indikációi, céljai,

A beavatkozásokhoz (emésztőrendszeri-, légzőrendszeri-, urológiai endoszkópiák) kapcsolódó előkészítési, együttműködési, megfigyelési és dokumentációs feladatok,

A biopsziák elméleti alapjai, céljai,

A máj, vese, pajzsmirigy, emlő biopszia lényege, indikációi-kontraindikációi, a beavatkozásokhoz kapcsolódó előkészítési, együttműködési, megfigyelési és dokumentációs feladatok **A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni**

Állapotkövetés, betegmegfigyelés, betegmonitorozás

A beteg állapotkövetésének színterei, jelentősége, progresszió, regresszió,

Az állapotkövetés szempontjai, járó- és fekvőbeteg ellátásban, gondozott betegek körében
Krónikus betegek állapotkövetése,

A betegmegfigyelés szempontjai, jelentősége,

A megfigyelés formái (rutin, teljeskörű, kiterjesztett, folyamatos, intermittáló

A betegmegfigyelés, állapotkövetés dokumentálása, lázlap és egyéb megfigyelési lapok vezetése,

A betegmonitorozás célja, formái,

A monitorozás eszközei, az optimális monitor jellemzői (programozhatóság, riasztás, memória)

Monitorrendszerek és főbb jellemzőik (ágymelletti-, központi-, transport-, telemetriás mo-

nitorok),

Non-invazív, invazív monitorozás fogalma, formái, jellemzői,

A non-invazív monitorizálható paraméterek és jelöléseik (pulzus, SpO₂, EtCO₂, Testhő, légzés)

Az EKG monitorozás elméleti alapjai, elvezetések,

Monitorok kezelésének ápolói feladatai, programozás, trendek nyomtatása, perifériák használatát, tisztítása)

A beteg monitorozásának gyakorlata

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Ápolói betegmegfigyelés Mozgásszükséglet felmérésének szempontjai Önellenőrzési képesség felmérése

Hely-helyzetváltoztatás

A betegbiztonság, beteg elesés rizikójának felmérése

Nyomási fekély kockázatának felmérése. Norton, Braden skála alkalmazása

Érzékszervek állapotának szükségletmódosító hatásai

Érzékszervi betegek segédeszközei

Az alvás, pihenés fogalma, jelentősége A nyugodt alvást befolyásoló tényezők Alvászavarok formái, jellemzői

Alvási szokások

A betegviselkedésének, magatartásának megnyilvánulási formái, jellemzői

A betegség magatartás szakaszai Betegségészlelés, betegség tagadás Tudatzavar fogalma, osztályozása, Zavart tudat okai, veszélyei Teendők zavart tudatú betegnél

Fájdalom fogalmi meghatározása, fájdalmat befolyásoló tényezők

Jellemző fájdalmak

Fájdalommérő skálák alkalmazása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Klinikai táplálás tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a szervezet élettani működéséhez szükséges táplálkozási szempontokat, amely alapján képessé válik a táplálkozási állapot felmérésére, követésére és a kóros tápláltsági állapotok felismerésére. A különböző diétás rendszerek, diéták megismerését követően alkalmasnak válik az elrendelt dietoterápiák szakszerű és biztonságos elvégzésére a klinikai táplálás különböző módszereinek alkalmazásával.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Dietetikus Bsc / Ápoló Bsc.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, Biológia, Anatómia, Élettan, Ápolástan, Terápiás ismeretek

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tanulási terület belső azonosítószáma és megnevezése:		Ápolói szakmai ismeretek megnevezésű tanulási terület			
A tanulási területhez tartozó tantárgyak és témakörök óraszámja:					
Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az évfolyam összes óraszámja
Ápolói szakmai ismeretek	Klinikai táplálás	18	0	18	18
	Táplálkozás és táplálkozási szokások	3		3	
	Tápláltsági állapot felmérése	4		4	
	Tápanyagok	3		3	
	Étrend és energiatartalom	3		3	
	Speciális étrendek és táplálási formák	5		5	
A Klinikai táplálás tantárgy témaköreinek megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák					
	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma	
Duális képzőhelyen	-	-	-	Egyéni/páros/csoportos-	
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-7. sz. Elméleti feladat	Tantermi és online oktatás	16	Egyéni/páros/csoportos	
Értékelés					
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat			
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):					
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):					
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként 1 osztályzat			
A Klinikai táplálás megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek					
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:		Dietetikus Bsc / Ápoló Bsc.			
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:					

A Klinikai táplálás megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen
Helyiségek:	X	-
Eszközök és berendezések:	X	-
Anyagok és felszerelések:	X	-
Egyéb speciális feltételek:	X	-

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompetenciák
1	Tápláltsági állapotot felmér	Ismeri a tápláltsági állapot felmérésének algoritmusát	Instrukció alapján részben önállóan	Megfigyelő-képesség, kérdés képessége, empátia, logikus gondolkodás, pontosság, precizitás, higiénés szabályok betartása	
2	Táplálkozási problémákat felismer	Ismeri a kóros táplálkozásra utaló tüneteket, jeleket	Teljesen önállóan		
3	Klinikai táplálásban közreműködik	Ismeri a klinikai táplálás rendszerét	Instrukció alapján részben önállóan		
4	Szondatáplálást végez	Ismeri a szondatáplálás szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		
5	Tápszerek tárolását végzi	Ismeri a tápszerek típusait, azok felhasználásának szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		
6	Beteget táplálkozási tanácsokkal ellát	Ismeri az egészséges táplálkozás szempontjait, jellemzőit	Teljesen önállóan		Digitális oktató programokat használ

A tantárgy témakörei

Táplálkozás és táplálkozási szokások

- A táplálkozás élettani jelentősége,
- A táplálkozást befolyásoló tényezők, Táplálkozási szokások és jellemzői,
- Táplálkozási anomáliák és hóbortok,
- A rendellenes táplálkozás lehetséges következményei,
- Táplálkozási problémára utaló, jelek, tünetek
- Tápláltsági állapot felmérése
- A tápláltsági állapot felmérésének célja,

Ápolói kompetenciák a tápláltsági állapot felmérésében,
A tápláltsági állapot felmérésének módszerei, score-ok (MUST, NRS, MNA, MST),
A táplálkozási anamnézis felvétel szempontjai,
Antropometriai vizsgálatok (bőrredő vastagság, Brocca index, BMI), BMI számítása, értéktartományai,
Bioelektromos Impedancia Analízis, Laboratóriumi vizsgálatok,
Kóros tápláltsági állapotot jelző paraméterek,
Ápoló feladatai a szűrési eredményének kiértékelését követően
Tápanyagok
Fehérjék, zsírok, szénhidrátok szerepe a táplálkozásban, napi szükségletek, A nyomelemek (Zn, F, I, Fe, Cr, Cu) szerepe, napi szükségletek, Tápanyagszükséglet fogalma, jellemzői,
A tápanyagszükségletet befolyásoló tényezők, Alap anyagcsere és kiszámítása,
Teljes anyagcsere,
Az egyéni tápanyagszükséglet,
Az energia szükséglet meghatározása
A malnutrició fogalma, kialakulásának okai, megjelenési formáinak (Marasmus, Kwashiorkór, kevert forma) jellemzői
Panaszok, tünetek malnutríciónban
A malnutrició szervezetre gyakorolt hatása, következménye
Starvatio, cachexia fogalma, jellemzői
A katabolizmus és kialakulásának okai

Étrend és energiatartalom

A diéta fogalma, célja, terápiás jelentősége,
Diétás rendszer működésének jellemzői,
Leggyakoribb diéták és jellemzői, indikációi,
Tápanyagtartalom szerinti étrendek és jellemzőik (energiaszegény étrend, energiában gazdag étrend, fehérjeszegény étrend, fehérjegazdag étrend, szénhidrátgazdag étrend, szénhidrát szegény étrend, zsírszegény étrend, Na-szegény étrend)
Ételkészítés szerinti étrendek és jellemzőik (folyékony, pépes, rostszegény, könnyű-vegyes, normál, rostokban gazdag)

Speciális étrendek és táplálási formák

A klinikai táplálás fogalma, célja, csoportosítása, főbb jellemzői, indikációi
Az enterális táplálás formái, javallatai, ellenjavallatai,
A gyomorba és vékonybélbe történő táplálás módszerei, szabályai,
A táplálás felépítésének szempontjai,
A beadás módszerei (folyamatos, bólus, intermittáló),
Enterális tápszerek és jellemzőik,
Tápszerek hígítása
A tápszerek tárolása
Gyógyszerek adagolása tápláló szondán – eszközön keresztül, Az enterális táplálás szövődményei,

Az enterális táplálás algoritmus, gyakorlata

Pedagógia tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sajátítsák el a betegek és hozzátartozók oktatásához szükséges alapvető pedagógiai ismereteket. Lássák át a területükön gyakorlatot teljesítő tanulókkal kapcsolatos alapvető fel- adatokat, értsék meg a szakmai gyakorlat pályaszocializációban betöltött szerepét, jelentőségét.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Ápoló MSc / Pedagógia tanár /Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettség- gel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gya- korlattal valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Egészséges ember és környezete, Pszichológiai ismeretek

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy tartalmi elemei

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Óra- szám	Összesen	
Ápolói szakmai ismeretek	Pedagógia	18	18	
	Általános pedagógiai ismeretek	5		
	Andragógia	5		
	Betegoktatás	4		
	Egészségügyi szakdolgozók oktatása	5		
A tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra- szám	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	-	-	0	-
Iskolai helyszínen	TEA 1-4. feladat	iskolai helyszín	18	<i>Egyéni/ páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>teszt</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		<i>írásbeli teszt, szövegalkotás, házi feladat, hallás utáni szövegértés, beszédképesség, írásképesség értékelése</i>		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		Írásbeli:	<i>dolgozat, írásbeli teszt</i>	
		Gyakorlati	<i>szóbeli, gyakorlati felelet</i>	

	feladat:	
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként minimum 1 osztályzat, az érdemjegyet az osztályzatok átlagából állapítjuk meg.</i>	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen:	-	
Iskolai helyszínen:	Ápoló MSc / Pedagógia tanár/Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettség- gel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gya- korlattal valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Duális képzőhelyen	Iskolai helyszínen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A nevelés és oktatás alapelveit, módsze- reit alkalmazza a betegek oktatása so- rán.	Ismeri a nevelés fo- galmát, alapelveit, módszereit, a neve- lői attitűdöket. Is- meri az oktatás alapelveit, főbb módszereit, munka- formáit.	Irányítással	A betegekkel és a hozzátartozókkal empatikus, toleráns. Figyelembe veszi egyéni tanulási igé- nyeket és szükség- letüket. Fontos szá- mára a szakmai utánpótlás nevelésé- ben való szerepvál- lalás.	Prezentációkészítés, oktatástechnikai eszköz használata.
A felnőtt beteg ok- tatásánál figye- lembe veszi a fel- nőttekre jellemző sajátos igényeket.	Ismeri az andragó- gia alapfogalmait, a felnőttek tanulása- nak jellegzetessé- geit.	Irányítással		Felnőttképzési, fel- nőttoktatási lehetősé- gek keresése az interneten.
Részt vesz a bete- gek oktatásában, a beteg otthonában önállóan végezhető egyszerűbb művele- tek tekintetében.	Ismeri a betegek ok- tatásának főbb el- veit, módszereit.	Irányítással		

Részt vesz a területre érkező tanulóval való foglalkozásban.	Tisztában van a gyakorlatot teljesítő tanulók gyakorlati foglalkoztatásának alapvető szabályaival	Irányítással		
--	---	--------------	--	--

A tantárgy témakörei

Általános pedagógiai ismeretek

A pedagógia tárgya, tudományterületei. A nevelés fogalma, célja, alapelvei

A nevelés főbb módszerei

A módszerek megválasztásának elvei. A nevelői attitűdök

A didaktika fogalma, alapelvei. A tanulási-tanítási folyamat.

Az oktatás szervezeti formái

Az oktatás leggyakoribb módszerei (előadás, magyarázat, megbeszélés, vita, szemléltetés, munkáltatás), megválasztásuk elvei.

Oktatástechnikai eszközök

Andragógia

Az andragógia fogalma, területei (felnőttoktatás, felnőttképzés)

A lifelonglearning elve.

A távoktatás és e-learning jellemzői.

A digitális oktatás formái, szinterei, annak fontosabb jellemzői

A tanulás típusai: formális, informális, nonformális

A felnőtt tanulók és a felnőttkori tanulás főbb jellemzői

A felnőttoktató szerepe

Betegoktatás

A betegoktatás célja

Beteg és hozzátartozójának oktatása során alkalmazott módszerek, oktatási szintek és formák

Krónikus betegek oktatása (diabétesz, onkológiai, nefrológiai, pulmonológiai)

A betegnapló vezetésének megtanítása

Gyógyászati segédeszközök alkalmazásának megtanítása

Egészségügyi szakdolgozók oktatása

A szakmai gyakorlatok célja, feladatai.

Speciális oktatási formák az egészségügyi szakképzésben (demonstráció, szimuláció)

A szakmai gyakorlatok etikai és jogszabályi előírásai (felelősségbiztosítás, szerződések, a tanuló gyakorlati foglalkoztatásának szabályai).

Az egészségügyi intézményben folytatott gyakorlatok személyi és tárgyi feltételei, adminisztrációs feladatai (foglalkozási napló, jelenléti ív).

A portfólió szerepe, formái, jelentősége az egészségügyi oktatásban

A portfólió összeállításának, vezetésének gyakorlati aspektusai, szabályai
 Az intézményi gyakorlatok sajátos módszerei: előmegbeszélés, gyakorlás, utómegbeszélés, esetbemutatás, ápolási vizit
 A teljesítmény mérése, értékelése, szakmai vizsgák

Általános ápolástan II. tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A korábban megszerzett ápolói ismeretek, képességek, készségek elmélyítése, a tanuló felkészítése a tervezhető és önálló munkavégzésre, munkacsoportban való tevékenységre. Továbbá gyakoroltatja az ápolás specifikus beavatkozásokat.

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tanulási terület belső azonosítószáma és megnevezése:		Ápolói szakmai ismeretek megnevezésű tanulási terület			
A tanulási területhez tartozó tantárgyak és témakörök óraszámja:					
A (szakirányú) oktatás évfolyama: 15					
Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az évfolyam összes óraszámja
Ápolói szakmai ismeretek	Általános Ápolástan II	54	16	70	70
	Non-invazív ápolói beavatkozások	27	8	35	
	Invazív ápolói beavatkozások	27	8	35	
A Általános ápolástan II tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák					
	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma	
Duális képzőhelyen	TEA. 1-6. sz. Gyakorlati feladat	SBO	16	Egyéni/páros/csoportos-	
Iskolai helyszínen	TEA. 1-6. sz. Gyakorlati feladat	demonsterem	54	Egyéni/páros/csoportos	
Értékelés					
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat			
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):					
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):					

Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként 1 osztályzat	
A Általános ápolástan II megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz	<i>Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.</i>	
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz :		
A Általános ápolástan II megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Enterális és parenterális gyógyszerelést végez	Ismeri a gyógyszerelés szabályait	Instrukció alapján részben önállóan	Empátiával fordul a beteghez, segítőkész. Fontosak számára a beteg igényei, tudásának folyamatos fejlesztése a	
2	Oxigén és inhalációs terápiát végez	Ismeri az oxigén és inhalációs terápia gyakorlatát	Instrukció alapján részben önállóan	legújabb technikai eszközök és eljárások vonatkozásában. A munkavégzés során határozott,	
3	Intramuscularis és subcutan injekciózást végez	Ismeri a parenterális gyógyszerelés szabályait, az injekciózás előkészítési kimerési és beadási módjait	Instrukció alapján részben önállóan		
4	Asszisztál invazív beavatkozásoknál	Ismeri az invazív beavatkozások fogalmát, formáit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit. (perifériás és centrális vénakanülök, artéria punkció, artéria kanülálás, EDA kanül, Port-a-cath, 5gyógyszerek	Instrukció alapján részben önállóan	Körültekintő, pontosságra törekszik. Az orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve, vagy utasítás alapján önállóan	

		bejuttatásának eszközei, használatuk (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos szerelék), dialízis, punkciók, biopsziák). Ismeri az egyes beavatkozások eszközeit, ápolói feladatait, a lehetséges szövődményeket.		(perifériás vénakanülök, vizeletkatéter, egyszerű eszközös légútbiztosítás kivitelezése, betegmegfigyelő monitor, gyógyszer bejuttatás eszközeinek használata)	
5	Invazív beavatkozásokat végez (vénakanül behelyezés, véna punkció, hólyag katéter bevezetése, női és férfi páciensnek)	Ismeri a perifériás véna kanül behelyezésének protokollját, a vénapunctió menetét. Ismeri a beavatkozás indikációit, kontraindikációit, és a lehetséges szövődményeket. Ismeri a beavatkozás dokumentálásának menetét, és ápolói vonatkozásait.	Instrukció alapján részben önállóan	együtműködve az ápolóval és/vagy az orvossal vesz részt az invazív beavatkozások kivitelezésében. Felelős a beteg és a bevezetett eszköz megfigyeléséért, gondozásáért. Betartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályokat. A beavatkozásokat felettes utasítására, vagy a szervezeti egység protokollja alapján önállóan végzi. Orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve vesz részt a hatóanyagot tartalmazó infúzió beadásánál. A hatóanyag nélküli infúziót orvosi utasításra önállóan beadja. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz-, és	

				egészségvédelmi szabályokat.	
6	Hatóanyag nélküli infúziót előkészít, bead. Előkészít, és segédkezik a hatóanyagot tartalmazó infúziós oldat beadásánál.	Ismeri a krisztalloid oldatok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásokat. Részletesen ismeri a gyógyszeres és hatóanyag nélküli infúzió előkészítésével, beadásával kapcsolatos ápolói feladatokat, az infúzió beadásának eszközeit, a lehetséges szövődményeket, teendőket szövődmény esetén, a dokumentálás szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Non-invazív ápolói beavatkozások

Kardinális tünetek - Vérnyomásmérés, pulzus vizsgálat,

Üvegampullából történő gyógyszerfelszívás,

Gumidugós ampullából történő gyógyszerfelszívás,

Két ampulla tartalmának összekeverése egy fecskendőben,

Porampulla oldása, mulageon.

Perfuzor használata.

Beöntés.

Tisztítóbeöntés kivitelezése mulageon.

Az oxigén adagolás eszközei (reduktor, párástító tartály, flow-meter, áramlás szabályozó)

Az oxigén bejuttatás eszköze (orrkanül, egyszerű arcmaszk, reservoáros arcmaszk, Venturi maszk, aeroszol maszk, T-szár, Hi-flow rendszerek), az egyes bejuttatási eszközök alkalmazásának javallatai, ellenjavallata.

Az oxigénterápia gyakorlata, algoritmusai.

Az perifériás vénakanülálás és az infúziós terápia kivitelezésének algoritmusai, gyakorlata

Enterális gyógyszerelés.

Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusai, életkori sajátosságai

A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusai, higiénés szabályai,

A nasalis adagolás alkalmazásának javallatai, eszköze (MAD), a bejuttatás algoritmusai, szabályai

A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusai, higiénés szabályai

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Invazív ápolói beavatkozások

Invazív beavatkozások fogalma, formái

Injekciózás előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon

Vérvétel Perifériás kanül felvezetése, mulageon, Szárnyas tű felvezetése

Perifériás és centrális vénakanülok gondozása, artéria punkció ápolói feladatai, artéria kanüláláshoz asszisztálás

EDA kanül, Port-a-cath. Skybalum eltávolítás - Előkészítés és kivitelezés szimulátoron

Nasogastrikus sonda levezetése - Előkészítés és kivitelezés mulageon

Gyomormosás - Előkészítés és kivitelezés mulageon

Ágymelletti vércsoportmeghatározás Serafol teszttel

Előkészítés infúziós terápiahoz és kivitelezés mulageon (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos szerelék). Dialízis, punctiók, biopsziák ápolói feladatai.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Készség szinten elsajátíttatni a tanulókkal az ápolási-szakápolási feladatokat szintézisbe hozni a klinikumi tanulmányaikkal, korábbi tanulmányaikat beépíteni a mindennapi munkatevékenységükbe.

Belgyógyászat és szakápolástana tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanítása során a tanuló megismeri a leggyakoribb belgyógyászati betegségek mortalitási és morbiditási mutatóin túl azok kórélettani és patofiziológiai alapjait, a szükséges diagnosztikai, valamint terápiás specialitásokat. Képesé válik az egyes betegségekhez rendelt vizsgálatok, terápiák és ápolási beavatkozások kompetencia szintű, szabályos elvégzésére, a beteg állapotának követésére.

A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely		Össz.	Az évfolyam összes óraszám
		13. évf.	13. évf.	14. évf.		

Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Belgyógyászat és szakápolástana	72	40	64	186	186
	Szív-és érrendszeri betegek ápolása	12			8	
	Vérképzőrendszeri betegek ápolása	12			8	
	Légzőrendszeri betegek ápolása	12			8	
	Emésztőrendszeri betegek ápolása	12			8	
	Kiválasztórendszeri betegek ápolása	8			7	
	Endokrinrendszeri betegek ápolása	8			8	
	Mozgásrendszeri betegek ápolása	8			7	
	Belgyógyászati ápolási gyakorlat		40	64	104	

A Belgyógyászat és szakápolástana tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák

	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	TEA. 1-8. sz. Gyakorlati feladat	Belgyógyászat	72	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>
Iskolai helyszínen	TEA. 1- 8. sz. Gyakorlati és elméleti feladat	<i>demonstrációs szaktanterem és online oktatás</i>	104	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>

Értékelés

Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>
A Belgyógyászat és szakápolástana megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek	
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	<i>A klinikumra vonatkozóan: Belgyógyász szakorvos orvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év belgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.</i>
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	
A Belgyógyászat és szakápolástana megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek	

	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen
Helyiségek:	x	x
Eszközök és berendezések:	x	x
Anyagok és felszerelések:	x	x
Egyéb speciális feltételek:	x	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Szív-érrendszeri betegeket ápol	Ismeri a keringési rendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empátiás magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség.	Medikai informatikai rendszerek alkalmazása
2	Vérképzőrendszeri betegeket ápol	Ismeri a vérképző rendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
3	Légzőrendszeri betegeket ápol	Ismeri a vérképzőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
4	Emésztőrendszeri betegeket ápol	Ismeri az emésztőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
5	Kiválasztórendszeri betegeket ápol	Ismeri a kiválasztórendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
6	Endokrin rendszeri betegeket ápol	Ismeri az endokrin rendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
7	Mozgásrendszeri betegeket ápol	Ismeri a mozgásrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
8	Ápolási folyamatot tervez, végrehajt	Ismeri az ápolási folyamat tervezési és kivitelezési szabályait	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Szív-és érrendszeri betegek ápolása

A szív-érrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A leggyakoribb szívérrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

Koszorúér-betegségek (Atherosclerosis, ISZB, akut coronária szindróma /angina, infarctus),
Koronarográfia utáni ápolói feladatok

A pericardium betegségei (pericarditis, pericardiális tamponád, pericardiocentesis)

A myocardium betegségei (myocarditis, cardiomyopathia)

Az endocardium betegségei (endocarditis, rheumás láz)

Szívhibák/vitiumok (veleszületett vitiumok, shunt nélkül, jobb-bal, bal-jobb shunttel, szerzett vitiumok stenosis, insuffitientia)

Az ingerképzés, ingerületvezetés zavarai, csoportosítása (bradycardiával, tachycardiával járó ritmuszavarok,

A ritmuszavarok gyógyszeres terápiájának és elektromos kezelésének (cardioverzió, pacemaker terápia) ápolási vonatkozásai

A szívelégtelenség okai, kialakulásának folyamata, tünettana, terápiás lehetőségek, stádium beosztása, a gyógyszeres kezelés ápolási vonatkozásai

A hypertónia betegség (primer, secunder, hypertoniás sürgősségi állapotok)

Az érrendszeri betegségek (az artériás és vénás rendszer betegségei, rizikó tényezői, Virchow triász, thrombo-emboliás állapotok, mélyvénás thrombozsis, thrombophlebitis, varicositas, artériás embolizáció)

Anticoaguláns terápiák (thrombolysis, thrombocita aggregációgátló-, anticoaguláns- és profilaktikus terápiák és jellemzőik)

A szív-érrendszeri betegek educatiójának specialitásai

A szív-érrendszeri betegek rehabilitációjának szinterei, ápolási feladatai

Szív-érrendszeri betegségek időskori vonatkozásai és ápolási specialitásai

Veleszületett szívbetegségek és ápolási vonatkozásai (bal-jobb shunttel járó szívbetegségek, jobb-bal shunttel járó szívbetegségek, szűkülettel járó szívbetegségek, teljes nagyér transzpozíció)

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Vérképzőrendszeri betegek ápolása

A vérképzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A vérképzőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb vérképzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

A vörösvértestek betegségei – anaemiák (vashiányos, megaloblastos, hemolyticus, corpuscularis, renalis, aplasticus)

A fehérvérsejtek betegségei – leukaemiák, malignus lymphomák

Heamorrhagiás diathesisek (coagulopathiák, haemophilia, DIC, thrombocytopeniák, thrombocytopathiák)

A vérképzőrendszeri betegek educatiójának specialitásai

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Légzőrendszeri betegek ápolása

A légzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői, kóros légzéstípusok.

A légzőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb légzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

A felsőlégtak lázzal és láz nélkül járó betegségei

Obstruktív tüdőbetegségek – COPD (asthma bronchiale, krónikus bronchitis, emphysema)

Restriktív tüdőbetegségek (pneumóniák, tbc, fibrosis, tumorok)

A tüdő keringési zavarai (pulmonális hypertonia, cor pulmonale)

A pleura betegségei (pleuritis, tumor, pleurális folyadékgyülem)

A légzőrendszeri betegek légzési fizioterápiájának és rehabilitációjának ápolási feladatai

A légzőrendszeri betegek educatiojának fontosabb elemei (steroid, bronchodilatátor és profilaktikus terápiák, a légzésfunkció önellenőrzése, a köpet kezelése)

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Emésztőrendszeri betegek ápolása

Az emésztőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

Az emésztőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb emésztőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

A nyelőcső betegségei (gyulladás, diverticulum, achalasia, reflux, szűkület, tumor, hiatus hernia)

A gyomor betegségei (gastritisek, ulcus ventriculi, stenosis, tumor)

A belek betegségei (IBD, ulcus duodeni, colitis ulcerosa, M. Chron, diverticulosis, diverticulitis, polyposis, tumor,

Bélférgesség)

Emésztőrendszeri vérzések (occult vérzés, oesophagus varix ruptura, haematemezis, melaena, haematokézia)

A székletürítés zavarai (hasmenés, székrekedés, bélférgesség, fertőző betegségek) és ápolási vonatkozásai

A hasnyálmirigy betegségei (acut és krónikus pancreatitis, tumor)

A májelégtelenséghez vezető kompenzált és dekompenzált állapotok (cirrhosis, portális hypertonia, hepaticus encephalopathia, coma hepaticum)

Az epeutak betegségei (epekövesség, cholecystitis, cholangitis)

Az emésztőrendszeri betegek rehabilitációjának és educációjának specialitásai

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Kiválasztórendszeri betegek ápolása

A kiválasztórendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A kiválasztórendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb kiválasztórendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

A vese gyulladási betegségei (glomerulonephritis, pyelonephritis)

Nephrosis syndroma, Vesekövesség

Vese cysta, polycistás vese, vese daganatok

Acut veseelégtelenség prerenális, renális és postrenális formái

Krónikus veseelégtelenség, uraemia

Vesepótlókezelés (haemodialízis, peritoneális dialízis, CAPD) és ápolási specialitásai

A dializált betegek educatiojának specialitásai

A vizeletkiválasztó rendszeri betegségek időskori vonatkozásai és ápolási specialitásai

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Endokrinrendszeri betegek ápolása

Az endokrinrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

Az endokrinrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb endokrinrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai felnőtt és gyermekkorban:

A diabetes mellitus (formái, diagnosztika, terápia, szövődmény, crisis állapotok)

A diabetes terápiáinak csoportosítása, jellemzői

A diabetes szövődményei, azok megelőzésének feladatai, diabeteses beteg educatioja

A pajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, strumák, Basedow-kór, gyulladások, daganatok, crisis állapotok)

A mellékpajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, tetánia)

A mellékvesekéreg betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, Cushing syndroma, Phaeromocytoma, Addison kór, crisis állapotok)

A hypothalamus és hypophysis endocrin zavarai (nanizmus, gigantizmus, acromegália, diabetes insipidus)

Az endokrinrendszeri betegek educatiojának specialitásai.

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Mozgásrendszeri betegek ápolása

A mozgásrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A mozgásrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb mozgásrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

Generalizált csont betegségek (osteoporosis, osteomalatia, Paget-kór, köszvény)

Generalizált rheumatológiai betegségek (rheumatoid arthritis, M. Bechterev) Regionális

rheumatológiai betegségek (osteoarthrosis, spondylarthrosis)

A mozgásrendszeri betegek educatiojának és rehabilitációjának specialitásai.

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret**Belgyógyászati ápolási gyakorlat**

A belgyógyászati osztály rendje

A belgyógyászati betegek vizsgálati algoritmusai

Diagnosztikus célú mintavételi eljárások

A beteg előkészítése diagnosztikus és terápiás beavatkozásokhoz A gyógyszerelés gyakorlata belgyógyászati osztályon Belgyógyászati kezelések ápolási specialitásai

Az ápolási folyamat jellemzői belgyógyászati osztályon

Sebészet és határterületeinek ápolástana tantárgy**A tantárgy tanításának fő célja**

A tanulók sebészeti osztályon történő elhelyezkedésének, a sebészeti területek átlátásának, kliensek ápolásának felkészítése. Megtanítani a legfőbb kórképek klinikai és ápolási vonatkozásait. Ismertetni a műtét körüli ápolói teendőket. Betekintést nyújtani a műtét alatti folyamatokba és hatásukba az emberi szervezetre, ezáltal képessé tenni a posztoperatív páciens fogadására, ellátására. Szemléltetni a gyermeksebészeti speciális vonatkozásokat. A perioperatív ellátás ápolói specialitásainak ismerete és kompetencia szintű részvétel a folyamatban

A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely		Össz.	Az évfolyam összes óraszám
		13. évf	13. évf.	14. évf.		
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Sebészet és határterületeinek ápolástana	72	40	64	186	186
	Sebészeti beavatkozások alapjai	6			5	
	Perioperatív ellátás alapjai	6			6	
	Sebészeti betegek ápolása	24			8	
	Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása	24			10	
	Kötözéstan és sebkezelési alapismeretek	12			7	
	Sebészeti ápolási gyakorlat		40	64	104	
A Sebészet és határterületeinek ápolástana tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák						
	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma		
	Duális képzőhelyen	TEA. 1-10. sz. Gyakorlati feladat	<i>Sebészet</i>	104	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>	

Iskolai helyszínen	TEA. 1-10. sz. Gyakorlati és élméleti feladat	demonstrációs szaktanterem és online oktatás	36	Egyéni/páros/csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):				
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):				
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>		

A Sebészet és határterületeinek ápolástana megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
<p>Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:</p> <p>Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:</p>	<p><i>A klinikumra vonatkozóan: Sebész szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal.</i> <i>A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év sebészeti területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.</i></p>	
A Sebészet és határterületeinek ápolástana megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen
Helyiségek:	x	x
Eszközök és berendezések:	x	x
Anyagok és felszerelések:	x	x
Egyéb speciális feltételek:	x	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Felméri a perioperatív ápolási szükségletet.	Ismeri az ápolási anamnézis felvételének menetét, meghatározza az ápolási célokat, azonosítja a posztoperatív őrzés lépéseit, és a megfigyelő rendszereket, tudja a műtét utáni szövődmények megfigyelési szempontjait, ismeri a műtét típusokat, az anaesztézia fajtáit	Instrukció alapján részben önállóan	Empatikusan, etikusan, segítőkészen a kliens érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz	Ápolási dokumentációt vezet, felhasználói szintű számítógépes ismeretei vannak

2	Részt vesz a kliens műtéti felkészítésében	Meghatározza a műtét előtti vizsgálatok ápolói teendőit, ismeri a műtéthez szükséges dokumentumokat, ismeri a műtéthez szükséges ápolói beavatkozásokat gyógyszerelés, katéter behelyezés, borotválás stb. azonosítja a kliens pszichés szükségleteit.	Instrukció alapján részben önállóan	részt az ellátásban, munkájára és önmagára igényes, tiszta, ápoltság megjelenésű, tudását folyamatosan bővíti,	Egészségügyi szerveket önállóan használ, ápolási dokumentációt szerkeszt, vezet
3	Részt vesz a műtét utáni sebkötözésben, sebek megfigyelésében	Ismeri az akut sebek jellemzőit, a szövetegetesítő eljárásokat, a sebgyógyulási zavarokat, sebváladék mintavétel menetét, a vérzési rendellenességeket, a sebek típusait, varratszedés típusait.	Instrukció alapján részben önállóan	fogékony az innovatív eljárásokra és alkalmazásukra.	
4	Részt vesz a hasi sebészeti betegek ápolásában	Ismeri a hasi műtét típusokat és eljárásokat, a fektetési módokat, a kliens műtét utáni szükségleteit, a mobilizációs lehetőségeket, megnevezi a dietetikai megkorlátásokat.			
5	Mellkasi-szívsebészeti betegek ápolásában részt vesz	Ismeri a mellkasi-szívsebészeti műtét típusokat, és a műtét utáni ápolói teendőket, ismeri a kliens szükségleteit, mellkas punctió/csapolás asszisztálásának módjait, a mellkasi szívás típusait, alkalmazását. Felsorolja a mellkasi fizioterápiás lehetőségeket.			
6	Közreműködik a traumatológiai és ortopédiai betegek ellátásának ápolói vonatkozásaiban	Megérti a csont és porc sérülések okait, felsorolja a csontegyesítő eljárásokat, bemutatja az ortézisek használatát, ismeri a protézis típusokat, és behelyezésük menetét, azonosítja a külső csontrögzítő eszközök ápolói teendőit.	Instrukció alapján részben önállóan		
7	Szemészeti és FOG kliensek ápolásában részt vesz	Ismeri az anatómiai élettani alapfogalmakat, a szemöblítés formáit, a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, fülcsepp alkalmazásának szabályait, speciális kötözési lehetőségeket, gégekanül tisztításának lépéseit.			
8	Közreműködik Bőr-gyógyászati és Urológiai kliensek ápolásában	Felismeri a bőrgyógyászati műtétet követő kliens ápolási szükségleteit, felsorolja a vizeletvizsgálat lehetőségeit, ismerteti a vizelet mintavétel szabályait, ismeri a			

		noninvazív vizeletfelfogó eszközöket és alkalmazásukat, urostómák ápolói teendőit.		
9	Közreműködik gyermeksebészeti páciensek ellátásában.	Ismeri a gyermeksebészeti műtéteket, műtétet követően a kliens ápolási és pszichés szükségleteit, a gyermekbeteg ápolásának speciális vonatkozásait		
10	Speciális ápolói feladatokat lát el	Ismeri a fizikai fájdalomcsillapítás lehetőségeit, a NG szonda levezetésének menetét, ismeri az input enterosztómák típusait, alkalmazását, ismerteti az output enterosztómák ellátását, tudja a katéter bevezetés menetét lehetséges szövődményeit, ismeri a drain gondozás menetét, az invazív beavatkozásokat, rugalmas pólya felhelyezését, gyógyszerelés ápolói vonatkozásait.		

A tantárgy témakörei

Sebészeti beavatkozások alapjai

Anamnézis felvétel specialitásai

Műtét típusok, műtéti behatolási helyek

Sebgyógyulás stádiumai, sebgyógyulási zavarok, sebváladékok megfigyelése, mintavétel

Fertőző beteg műtéti ellátása, posztoperatív ápolás

Egynapos sebészeti eljárások és feltételeik

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Perioperatív ellátás alapjai

Műtét előtti kivizsgálás, ápolási anamnézis felvétel

Anaesztézia módjai, típusai

Postoperatív betegfogadás, megfigyelés, monitorozás, testhelyzetek ápolói beavatkozások, fájdalomcsillapítás ápolási specialitásai

Posztoperatív szövődmények felismerése, ápolása

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Sebészeti betegek ápolása

Hasi sebészet: a has sebészeti ellátást igénylő kórképek klinikuma és ápolása

Heveny hasi katasztrófák

Nasogastricus szonda

Input és output enterosztómák

Drain gondozás

Gyomormosás/tehermentesítés

Leggyakoribb gyermekkori hasi sebészeti kórképek ápolása

Mellkas sebészet: tüdő műtétet igénylő betegségei

PTX, HTX ellátásának klinikai és ápolói vonatkozásai, mellkas szívás, csapolás; biopsiák asszisztálási feladatai; mellkasi fizioterápiás eljárások

Szívsebészeti klinikumi és ápolói teendők, műtét típusok

Szívtranszplantált beteg ápolása, intervenciók eljárások klinikumi és ápolói vonatkozásai

Pacemaker/ICD beültetésen átesett beteg ápolása

Műtétet igénylő szívfejlődési rendellenességek műtét utáni ápolása, helyreállító sebészeti eljárások

Emlő műtét klinikumi és ápolói vonatkozásai, beavatkozási tilalmak

Daganatos betegek sebészeti kezelése, sugársebészet

Őssejt transzplantáció

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása

Csonttörés típusok, rögzítési lehetőségük, konzervatív módszerek (gipszrögzítés, húzatásos módszer) külső csonttörő eszközök ápolása

Leggyakoribb törési típusok csecsemő- és gyermekkorban Lágyrész sérülések, ízületi sérülések és ellátásuk. Arcsérülések

Koponyasérülések, az agy traumás sérülései, a gerincvelő traumás sérülései

Ortopédiai műtétet igénylő kórképek, ízületek betegségei és ápolásuk

Protézisek fajtái, ortézisek és használatuk Súlyos sérült beteg ellátásának specifikumai

Végtag amputált beteg ápolása

Sebészeti ellátást igénylő mozgásrendszeri fejlődési rendellenességek műtét utáni ápolása

Gerinc és mellkas deformitásai

Gyermekek orthopédiai műtét utáni ápolása

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Kötözéstani és sebkezelési alapismeretek

Seb típusok, akut sebek ellátása, kötözéstan, kötőcsere ápolási vonatkozásai

Szövetegyesítő eljárások Vérzés, vérzéscsillapítás Varratszedés ápolói feladatai

Kompressziós pólya, harisnya alkalmazása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Sebészeti ápolási gyakorlat Az osztály munkarendjének megismerése Beteg műtéti előkészítése

Pre és postoperatív betegmegfigyelés

A beteg állapotváltozásainak felismerése Kötöző kocsi felszerelésének használata
Segédkezelés kötözésnél

Kötések, sebváladék megfigyelése Közreműködés sztóma ellátásában Gastrostoma gondozása

Drain gondozás ápolás

Beteg és hozzátartozó oktatása

Ápolás-lélektani ismeretek alkalmazása

Ápolási tervek készítése

Ápolási dokumentáció vezetése

Ápolás folyamata a sebészeti gyakorlatban

Pszichiátriai betegek ápolása tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanuló megismerje a pszichiátriai betegek ellátásának hazai színtereit, azok diagnosztikus, terápiás és ápolási specialitásait. Legyen képes a felismerni a pszichiátriai tüneteket és kórképeket a különböző életkorok tükrében, képes legyen a mentális zavarokkal küzdő betegek megfigyelésre és ellátására, felismerje a pszichiátriai sürgősségi ellátást igénylő állapotokat, valamint e betegek ápolásának tervezésére és kivitelezésére. Ismerje meg a komplex rehabilitációs eljárásokat, mely a beteg/kliens intézeti felvételétől hazabocsátásáig tart.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az évfolyam összes óraszám
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Pszichiátriai betegek ápolása tantárgy témakörei	36	40	76	76
	Pszichiátriai ápolás története, előítéletek, stigmák	2		2	
	Szorongásos zavarok	4	3	7	
	Hangulatzavarok	4	3	7	
	Pszichoaktív szerek használatával kapcsolt és egyéb addiktív zavarok	4	3	7	
	Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok, agresszió és konfliktuskezelés	6	3	6	
	Személyiségzavarok	6	2	8	
	Táplálkozási magatartás zavarai	4	2	6	
	Organikus pszicho szindrómák	6	2	8	
	A pszichiátriai betegségek		22	22	

Alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	TEA. 1-10. sz. Gyakorlati feladat	<i>Pszichiátria</i>	40	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>
Iskolai helyszínen	TEA. 1-10. sz. Gyakorlati és elméleti feladat	<i>demonstrációs szaktanterem és online oktatás</i>	36	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):				
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):				
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>		
A Pszichiátriai betegek ápolása megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:		<i>A klinikumra vonatkozóan: Pszichiáter 6 Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettség- gel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év pszichiátriai területen eltöltött gya- korlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése</i>		
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:				
A Pszichiátriai betegek ápolása megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen		
Helyiségek:	x	x		
Eszközök és berendezések:	x	x		
Anyagok és felszerelések:	x	x		
Egyéb speciális feltételek:	x	x		

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák

1	Felismeri a krízis és veszélyeztető magatartást	Önkárosító magatartásformák, presuicidális szindróma, NSSI	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttüködési készség, higiénés szabályok betartása
2	Felismeri a pszichiátriai gyógyszerek hatásait, mellékhatásait, azt dokumentálja	A pszichiátriai ellátásban alkalmazott gyógyszerek hatásai, mellékhatásai		
3	Felismeri a pszichotikus tüneteket	Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok		
4	Ismerteti a korlátozó intézkedések alkalmazásának indikációit, ápolói feladatait	Ismerteti a korlátozó intézkedések alkalmazásának indikációit, ápolói feladatait		
5	Alkalmazza a pszichiátriai gyógyszerelés specialitásait	Ismerteti a pszichiátriai gyógyszerelés specialitásait		

A tantárgy témakörei

Pszichiátriai ápolás története, előítéletek, stigmák

A magyar pszichiátriai ápolás történeti áttekintése

A pszichiátriai gondozás főbb szinterei

Előítéletek a pszichiátriával kapcsolatban, stigmák

A pszichiátria és a jog, cselekvőképesség, a pszichiátriai betegek jogai, korlátozó intézkedések

Sürgősségi és kötelező intézeti gyógykezelés

Szorongásos zavarok

A szorongás jellemzői, etiológiája, neurobiológiája, epidemiológiája

Gyermekeknél jelentkező szorongásos zavarok: szeparációs szorongás, szelektív mutizmus

Generalizált szorongásos zavar

Pánikzavar

Fóbiák: szociális szorongásos zavar (szociális fóbia), Agorafóbia, Specifikus fóbiák, kevert szorongásos és depressziós zavar

Kényszeres és kapcsolódó zavarok: OCD-obszesszív-kompulzív zavar etiológia, epidemiológia, diagnosztika/tünettan, komorbiditás, differenciáldiagnosztika, terápia, az ápoló szerepe és feladata OCD-s betegek ápolása során

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Hangulatzavarok

Epidemiológia, etiológia (genetikai tényezők, pszichoszociális tényezők), patogenezis, komorbiditás, diagnosztika, differenciáldiagnosztika

Depresszió, Bipoláris zavar: Depressziós epizódok, Mániás epizódok, Kevert epizódok

Diszruptív hangulatszabályozási zavar (DMDD), Disztímia, ciklotímia

A kórképek terápiája: biológiai terápiák, pszichoterápiák

Öngyilkosság (suicidum): öngyilkos magatartás, epidemiológia, az öngyilkosság rizikó-és védőfaktorai, presuicidális szindróma felismerése, Ringel triász, ápolói feladatok öngyilkos magatartás esetén, öngyilkosság prevenció

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Pszichoaktív szerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok

Addikció fogalma, neurobiológiája, a kémiai hozzászokás ismérvei

Alkohol, koffein, kannabisz, fenciklidin (és rokon vegyületei), hallucinogének, inhalánsok, opiátok, nyugtató-, altató- és szorongásoldószeres, stimulánsok és nikotin használatával összefüggő zavarok. A zavarok etiológiája, epidemiológiája, diagnosztikája és tünettana, differenciáldiagnosztikája és terápiája

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Skizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok, agresszió és konfliktuskezelés

A pszichotikus állapotok meghatározása, epidemiológia, etiológia, tünetek, diagnosztika, a pszichotikus zavarok osztályozása a DSM-V alapján:

Téveszmés zavar,

Rövid pszichotikus zavar,

Szkizofreniform zavar,

Szkizofrénia, Szkizoaffektív zavar,

Differenciáldiagnózis,

A skizofrénia lefolyása, kezelés: gyógyszeres kezelés, pszicho és szocioterápiák, ECT, agresszió

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Személyiségzavarok

Történeti vonatkozások

Klasszifikáció

Kóreredet (genetikai, biológiai, pszichológiai faktorok)

Terápiás lehetőségek

A személyiségzavarok típusai:

A csoport: Paranoid, szkizoid, szkizotípiás személyiségzavar

B csoport: antiszociális, borderline, hisztrionikus, nárcisztikus személyiségzavar

C csoport: elkerülő, dependens, kényszeres személyiségzavar

Nem meghatározott, egyéb meghatározott személyiségzavar NSSI: nem szuicidális önsértések

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Táplálkozási magatartás zavarai

A gyermekkori evészavarok diagnosztikájának nehézségei, gyermekkori és serdülőkori kezdetű Anorexia nervosa,

Bulimia nervosa,

Pica,

Ételelutasítással járó érzelemzavar,

Szelektív evés,

Fóbiás típusú evészavar,

Falászavar, Izomdiszmorfia,

Orthorexia nervosa.

A tanulók megismerik a kórképek epidemiológiáját, etiológiáját, klinikai tüneteiket, a kórlefolyást, a prognózist az alkalmazott terápiákat és az ápoló szerepét, feladatait az evészavarokkal küzdő betegek ellátása során

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Organikus pszicho-szindrómák

A betegvizsgálat sajátosságai

Demenciák, a demenciák osztályozása, felosztása (tünetek, kóreredet, életkor és gyógykezelhetőség alapján)

A demenciák differenciáldiagnózisa

A demenciákhoz társuló pszichológiai és magatartási zavarok

Alzheimer demencia, vaszkuláris demenciák, frontális demenciák, Lewy-testes demencia

A delírium-szindróma, delíriumok okai, terápia, ápolói feladatok

Egyéb organikus mentális zavarok (organikus hallucinózis, organikus (deluzív) paranoid zavar)

Intellektuális képesség zavarok, okai, súlyosság

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

A pszichiátriai betegségek

Az egészségi állapotot meghatározó tényezők, A pszichiátriai betegségek okai, a betegség, mint élmény magatartás, a betegség szerepe, a betegség, mint krízishelyzet

A pszichiátria vizsgálómódszerei

Pszichopatológia: Érzékelés, észlelés, Az érzékelés és az észrevezés zavarai, az emlékezés zavarai, a gondolkodás zavarai, a képzelet zavarai, az értelem zavarai, tudatzavarok

Speciális ápolói megfigyelések

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Neurológia és szakápolástana tantárgy**A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy oktatása képessé teszi a hallgatókat, hogy alapvetően megértsék, és elsajátítsák a neuroanatómiai, neurofiziológiai és neurodiagnosztikai eljárások mibenlétét, a betegek felkészítését a beavatkozásokra. Képessé válnak a neurológiai problémák azonosítására, a betegek idegrendszeri funkcióinak és egészségügyi állapotának folyamatos értékelésére. Az ellátó team többi tagjával együttműködve, kompetencia szintjének megfelelő alapvető ellátást nyújtson.

A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az évfolyam összes óraszámja
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Neurológia és szakápolástana	36	40	76	76
	Általános és speciális vizsgálatok neurológiai betegségben szenvedő betegek esetén	4	5	9	
	A tudatállapot változások felismerése, mérésének lehetőségei, ápolói vonatkozásai	6	5	11	
	A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások klinikai megjelenése, mérésük, ápolása	4	5	9	
	Idegsebészeti beavatkozások, lokalizáció szerinti típusai, pre -postoperatív ápolás	4	5	9	
	Epilepsziák, epilepszia betegségben szenvedő beteg ápolása. Fejfájás típusai, ápolási specialitások, fejfájásban szenvedő betegek esetén	4	4	8	
	Agyi érbetegségek típusai. A kivizsgálás és ellátásuk sajátosságai, ápolási menedzsmentje	4	4	8	
	Neuroinfektológiai betegségek csoportosítása, és ápolásuk jellegzetességei	2	3	5	
	Autoimmun betegségek a neurológiai ellátás területén	4	4	8	
	Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek csoportosítása. Kivizsgálásuk és ápolásuk specialitásai. Agyidegek és	4	5	9	

perifériás idegbetegségekben szenvedők ápolása				
--	--	--	--	--

A Neurológia és szakápolástana tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-10. sz. Gyakorlati feladat	neurológia	40	Egyéni/páros/csoportos-
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-10. sz. Gyakorlati és elméleti feladat	demonstrációs szaktanterem és online oktatás	36	Egyéni/páros/csoportos
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):				
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):				
Az érdemjegy megállapításának módja:		Témakörönként 1 osztályzat		
A Neurológia és szakápolástana megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:		A klinikumra vonatkozóan: Neurológus / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettség- gel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év neurológiai területen eltöltött gya- korlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.		
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:				
A Neurológia és szakápolástana megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen		
Helyiségek:	X	X		
Eszközök és berendezések:	X	X		
Anyagok és felszerelések:	X	X		
Egyéb speciális feltételek:	X	X		

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Az alapvető kóros neurológiai tüneteket azonosítani tudja	Ismeri a neurológiai betegségeket.	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet,	Megfigyelést szolgáló eszközök használatának ismerete, Szövegszerkesztő program ismerete
2	Ismerteti az egyes neurológiai diagnosztikai beavatkozásokat	Ismeri a neurológiai vizsgáló eljárásokat	Instrukció alapján részben önállóan	etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása	
3	Jártas a közvetlen neurológiai életveszélyes állapot felismerésében,	Ismeri a neurológiai veszélyhelyzeteket	Teljesen önállóan		Képes értelmezni a betegmegfigyelés eszközeinek értékeit
4	Speciális neurológiai gyógyszereket alkalmaz	Ismeri a speciális neurológiai gyógyszereket és alkalmazásuk ápolói vonatkozásait.	Instrukció alapján részben önállóan		Ismeri a speciális gyógyszeradagoló pumpák kezelését
5	Alternatív táplálási technikákat alkalmaz	Ismeri a betegek általános és megváltozott kalória igényét	Instrukció alapján részben önállóan		Volumetrikus és táplálópumpák kezelése, Képes Excel táblázatot használni
6	Állapotértékelő skálákat használ a neurológia területén	A tudatéberség változásainak felmérése. Neurológiai állapot felmérő skálákat ismer	Teljesen önállóan		Medikai modul használ
7	Fertőzőbeteget ápol	Ismeri a fertőző betegek ápolásának szabályait, ápolási vonatkozásait és a fertőző betegek elülönítésének szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		

8	Elő és felkészíti a beteget a neurológiai sebészeti ellátásra és posztoperatív megfigyelést végez.	Ismeri a neurológiai perioperatív ápolói teendőket.	Instrukció alapján részben önállóan		
9	Megteremti a betegek komfortos elhelyezésének technikáját	Ismeri a betegek szükségleteit, azok felmérését, és kielégítésükre vonatkozó ápolói teendőket.	Irányítással		
10	Invazív neurológiai beavatkozásoknál asszisztál	Ismeri a neurológiai beavatkozásokat, és a beteg, illetve eszközelőkészítés men- tét, valamint az asszisztálás lépéseit.	Irányítással		

A tantárgy témakörei

Általános és speciális vizsgálatok neurológia betegségben szenvedő betegek esetén

Az egészségi állapot felmérés, a fizikális vizsgálatok neurológiai sajátosságai

Neurológiai diagnosztikai vizsgáló módszerek, berendezések

Betegek előkészítésének specialitásai diagnosztikus vizsgálatokra

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

A tudatállapot változások felismerése, mérésének lehetőségei, ápolói vonatkozásai

A beteg tudat éberségének megfigyelése

Neurológia állapot felmérő skálák használatának megismerése, a kapott eredmények értékelése

A beszédzavarok típusainak felismerése

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

A koponyaűri nyomásváltozással járó állapotváltozások klinikai megjelenése, mérésük, ápolása

Koponyaűri nyomásváltozással járó kórképek Diagnosztikus lehetőségek

Koponyaűri nyomásemelkedésben szenvedő beteg megfigyelése, ápolása

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Idegsebészeti beavatkozások, lokalizáció szerinti típusai, pre-postoperatív ápolás

Idegsebészeti beavatkozást igénylő kórképek Idegsebészeti beavatkozások típusai

Koponyanyitás tájanatómiája

Preoperatív - Postoperatív ellátás specialitásai

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Epilepsziák, epilepszia betegségben szenvedő beteg ápolása.

Fejfájás típusai, ápolási specialitások, fejfájásban szenvedő betegek esetén

Különböző roham típusok, Epilepszia betegség Status epilepticus

Fejfájás típusai

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Agyi érbetegségek típusai. A kivizsgálás és ellátásuk sajátosságai, ápolási menedzsmentje

Az agyi vérellátás zavarai, Ischaemiás stroke típusai, vizsgálatok, ellátás lehetőségei

Koponyaüri vérzés típusai

Agyiérbetegségben szenvedő betegek speciális ápolási tevékenysége, rehabilitációja

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Neuroinfektológiai betegségek csoportosítása, és ápolásuk jellegzetességei

Vírusfertőzések Bakteriális fertőzések Gombás fertőzések

Egyéb kórokozók által indukált agyi fertőzések

Izolált neurológiai beteg ápolásának jellegzetessége

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Autoimmun betegségek a neurológiaiellátás területén

Sclerosis multiplex, Myasthaenia gravis

Gullien-Barré szindróma

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek csoportosítása. Kivizsgálásuk és ápolásuk specialitásai.

Agyidegek és perifériás idegbetegségekben szenvedők ápolása

Primer agydaganatok típusai

Más helyen keletkezett tumorok agyi áttéti

Gerincvelői tumorok Parkinson betegség Amyotropic lateral sclerosis Alzheimer betegség

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg a leggyakoribb infektológiai kórképeket, valamint az ezekhez kapcsolódó szakápolási feladatokat. A tanulók mélyítsék el korábbi ismereteiket a fertőtlenítés, sterilizálás és infekciókontroll kapcsán. Megszerzett ismereteiket eredményesen tudják alkalmazni mindennapi munkájuk során a nosocomialis infekciók megelőzése érdekében.

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az évfolyam összes óraszám
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Infektológia és szakápolástana, infékciónkntroll	18	40	58	58
	Fertőző betegek ápolása, infektológia	6	16	22	
	Infektológia és szakápolástana	6	16	22	
	Infékciónkntroll	6	8	14	
Az Infektológia és szakápolástana, infékciónkntroll tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák					
	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma	
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-5. sz. Gyakorlati feladat	<i>Infektológia</i>	40	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>	
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-5. sz. Gyakorlati és elméleti feladat	<i>demonstrációs szaktanterem és online oktatás</i>	18	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>	

Értékelés	
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>
Az Infektológia és szakápolástana, infékciónkntroll megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek	
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	<i>Infektológus / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettség): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év infektológia területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat</i>
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú	

szakmai gyakorlata:	<i>teljesítése.</i>	
Az Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen
Helyiségek:	x	x
Eszközök és berendezések:	x	x
Anyagok és felszerelések:	x	x
Egyéb speciális feltételek:	x	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Fertőző beteg elkülönítésében és ápolásában részt vesz.	Ismeri a fertőző betegségeket és ápolási vonatkozásukat.	Instrukció alapján részben önállóan	Megfelelő empátiával rendelkezik a betegek irányában.	Képi anyagokat, videókat keres Interneten.
2	Fertőző betegeket ápol	Ismeri a fertőző betegségek klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan	Együttműködik a team tagjaival. Etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik.	
3	A fertőtlenítő eljárásokat megfelelően alkalmazza.	Ismeri a fertőtlenítés fogalmát, formáit, szabályait, a fertőtlenítés hatásosságát befolyásoló tényezőket.	Teljesen önállóan	Fontosnak tartja a munka- és környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.	
4	Az eszközöket előkészíti sterilizációra, a steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja.	Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az eszközök előkészítését sterilizálásra, valamint a steril anyagok kezelését, tárolását.	Teljesen önállóan	Felelősséget érez a beteg és a saját biztonsága iránt.	
5	Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a nosocomialis infekciókat	Ismeri a nosocomialis infekció fogalmát, jelentőségét, a leggyakrabban előforduló nosocomialis infekciókat. Tisztában van az infekciókontroll	Teljesen önállóan	Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés szabályok betartását.	

	megelőzésének szabályait.	fogalmával, alapelemeivel, a fertőzések megelőzésének ápolói feladataival.			
--	---------------------------	--	--	--	--

A tantárgy témakörei

Fertőző betegek ápolása, infektológia

- A fertőző betegségek epidemiológiai vonatkozásai
- A fertőző betegségek kialakulásának tényezői, lefolyásának jellemzői,
- A fertőző betegségeket megelőző közegészségügyi – járványügyi tevékenységek
- A védőoltások elméleti alapjai (aktív, passzív immunizálás, életkorhoz kötött és felnőttkori védőoltások)
- Fertőzésre utaló tünetek, jelek az ápolás gyakorlatában
- Kiütéssel járó fertőző betegségek és ápolási specialitásai
- Hasmenéssel, hányással járó fertőzések és azok ápolási vonatkozásai
- Élősködők, kullancsok által terjesztett megbetegedések klinikai és ápolási specialitásai
- Bakteriális meningitis klinikai és ápolási specialitásai
- Influenza klinikai és ápolási specialitásai
- A fertőző betegek ellátásának jogi és etikai aspektusai
- Fertőzőbeteg, fertőző forrás elkülönítése, az izoláció ápolói feladatai
- A kórházi infekciók, járványok megelőzésére irányuló intézkedések
- A fertőző beteg ápolásának specialitásai és dokumentációs kötelezettségei
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

Infektológia és szakápolástana

- Az infektológia fogalma, feladatai
- Az immunrendszer működésének, az immunizálás formáinak áttekintése
- A járványtani alapfogalmak ismétlése
- A fertőző betegségek lefolyása, kimenete
- A fertőző betegségek felosztása
- A fertőző betegségek jelentési kötelezettsége
- Infekciókontroll, surveillance
- A fertőző betegségek diagnosztikája
- Az antimikrobás, antivirális, antifungicid terápia, a kezelés alapelvei, egyéni védőeszközök és alkalmazásuk szabályai.
- A fertőző betegek szállítása, kórházi felvételének, elhelyezésének és ápolásának szabályai
- A fertőző betegek izolálásának módjai, szabályai
- A fertőző betegségre gyanús személyek elkülönítése
- A beteglátogatásra vonatkozó szabályok fertőző osztályon
- Gyakoribb fertőzések és fertőző betegségek
- Nyirokcsomó megnagyobbodással járó fertőzések: Epstein-Barr vírusfertőzés

Hasmenéssel járó fertőző betegségek:

A hasmenéssel járó betegségekről általában, a leggyakoribb kórokozók, csoportosításuk, lefolyás, diagnosztika, kezelés.

Salmonellosisok, Campylobacter-enterocolitis, Shigellosis, patogén E.coli, Clostridiumdifficile, Rotavírus, Calicivírus fertőzés, Amoebiasis, Giardiasis

Vírushepatitisek

Magyarországon előforduló helminthiasisok

Légúti fertőzések: influenza, pneumonia

Zoonosisok: Leptospirosis, Toxoplasmosis.

Kullancs által okozott betegségek.

Bakteriális meningitis

Sepsis

Nemi úton terjedő betegségek: Lues, Gonorrhoea

Csökkent immunitású betegek infekciói

HIV és AIDS

Gyakoribb nosocomialis fertőzések: invazív katéterekkel, kanülökkel, húgyúti katéterekkel kapcsolatos fertőzések

A fertőző betegségek lefolyásának jellemzői, kezelése, ápolási vonatkozásai

Infekciókontroll

A nosocomiális infekció fogalma, jelentősége, a nosocomiális fertőzések epidemiológiai sajátosságai

A nosocomiális infekció kialakulását elősegítő tényezők, a fertőzés terjedésének leggyakoribb módjai

Az infekció kontroll fogalma, feladata, tevékenységi elemei

A nosocomiális surveillance.

Kockázati tényezők meghatározása, a kockázatok kivédésére vonatkozó szabályozás és a végrehajtás ellenőrzése.

Megelőző tevékenység

Izolációs szabályok a betegellátás során, környezeti infekciókontroll, fertőtlenítés, sterilizálás, egészség-ügyi kártevők elleni védekezés.

Antibiotikum politika.

Az egészségügyi dolgozók nosocomiális fertőzéseinek megelőzése. Képzés, továbbképzés.

A leggyakoribb nosocomiális infekciók: húgyúti infekciók, pneumoniák, műtéti sebfertőzés, bőr és lágyrész, véráram fertőzés okai, hajlamosító tényezői, jellemzői, az infekciók megelőzésének lehetőségei, ápolói feladatai

Fertőző beteg elkülönítése, izolált beteg ápolásának specialitásai

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Gyermekebelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban tantárgy**A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy oktatása során a tanuló megismeri a gyermekgyógyászat alapjait, a gyermekellátás során alkalmazott alapvető/mindennapi diagnosztikai és terápiás beavatkozásokat, ápolói feladatokat. A leggyakrabban előforduló kórképek és állapotok megismerését követően képessé válik a gyermekellátás területén ápolói kompetencia szintű szolgáltatást nyújtani. A tanuló a képzés során megismeri, és irányítással képessé válik arra, hogy az ellátást a kora-, újszülött, csecsemő vagy a gyermek és családja, illetve a közösség testi, lelki, szocio-kulturális jellemző-inek figyelembevételével végezze.

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az évfolyam összes óraszám
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Gyermekebelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban	18	48	66	66
	Szív- és érrendszer	3		3	
	Légzőrendszer	3		3	
	Emésztőrendszer	3		3	
	Idegrendszer	3		3	
	Endokrin rendszer	3		3	
	A leggyakrabban előforduló pszichiátriai betegségek gyermekkorban	3		3	
	Gyermekgyógyászat gyakorlat (gyermekosztály)		48	48	

A Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák

	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-7. sz. Gyakorlati feladat	<i>gyermekosztály</i>	66	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>

Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-7. sz. Gyakorlati és elméleti feladat	<i>demonstrációs szaktanterem és online oktatás</i>	18	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):				
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):				
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>		

A Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	<i>Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos. BSc ápoló / Egészségügyi szakoktató / Egészség- ügyi szaktanár/tanár (szakirányú végzettséggel): igazolt 5 gyermekgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.</i>	
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:		
A Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen
Helyiségek:	x	x
Eszközök és berendezések:	x	x
Anyagok és felszerelések:	x	x
Egyéb speciális feltételek:	x	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez.	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait.	Teljesen önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés,	Elektronikus betegmegfigyelő rendszerek

				jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	ismerete és alkalmazása
2	Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét.	Teljesen önállóan		Kórházi medikai rendszerek használata
3	Szív-érrendszeri gyermekbetegeket ápol	Ismeri a keringési rendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
4	Légzőrendszeri gyermekbetegeket ápol	Ismeri a légzőrendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
5	Emésztőrendszeri gyermekbetegeket ápol	Ismeri az emésztőrendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
6	Endokrin rendszeri gyermekbetegeket ápol	Ismeri az endokrinrendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
7	Pszichiátriai gyermekbeteget ápol	Ismeri a pszichiátria klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Szív- és érrendszer

Szív- és érrendszer anatómiai és élettani sajátosságok, jellemzők

Veleszületett szívbetegségek és ápolási vonatkozásai (bal-jobb shunttel járó szívbetegségek, jobb-bal shunttel járó szívbetegségek, szűkülettel járó szívbetegségek, teljes nagyér transz- pozíció)

Speciális ápolói tevékenységek

Légzőrendszer

Légzőrendszer anatómiai és élettani jellemzői, sajátosságok

A leggyakoribb felső és alsó légúti betegségek csecsemő-és gyermekkorban

Allergiás kórképek

Kóros légzéstípusok
Légzési elégtelenség csecsemő és gyermekkorban
Idegentest aspiráció
Sajátos ápolói tevékenységek

Emésztőrendszer

Emésztőrendszer anatómiai és élettani jellegzetességek Emésztőcsatorna betegségei
csecsemő és-gyermekkorban Motilitás zavarai (hasmenés, székrekedés)
A táplálkozás és az anyagcsere zavarai
Speciális ápolói tevékenységek
Energia és tápanyagszükséglet meghatározása csecsemő és gyermekkorban
Táplálás az emésztőrendszer betegségeiben, ápolói vonatkozások

Idegrendszer

Idegrendszer anatómiai és élettani sajátosságok
Strukturális idegrendszeri betegségek (hydrocephalus, velőcsőzáródási rendellenessé-
gek)
Térszűkítő folyamatok
Gyermekkori epilepszia, egyéb görcsös állapotok
Tudatzavarok, eszméletlen gyermek
Speciális ápolói tevékenységek
Központi idegrendszeri infekciók (meningitis, encephalitis)

Endokrin rendszer

Endokrin rendszer anatómiai és élettani sajátosságok jellemzői
Csecsemő –és gyermekkori Diabets mellitus
Obesitas, és Anyagcsere betegségei
Speciális ápolói tevékenységek

A leggyakrabban előforduló pszichiátriai betegségek gyermekkorban

Idegrendszer fejlődési zavarai (értelmi fejlődés zavara, tanulási zavarok,
kommunikációs zavarok, autizmus spektrum zavara, ADHD, Tic zavarok, Tourette-
szindróma) és ápolói vo- natkozásai
Táplálkozási magatartászavarok (táplálási zavarok, evésmagatartás zavarai
(Rumináció, Pica, szelektív evés, fóbiás, Bulimia nervosa, Anorexia nervosa, falászavar,)
Ürítési zavarok (nem organikus enuresis, encopresis)
Gyermekek bántalmazása, elhanyagolása
(Abúzus (fizikai, érzelmi, szexuális, Münchhausen-
szindróma), elhanyagolás)
Speciális Nevelési Igényű gyermekek
Speciális ápolói tevékenységek

Csecsemő és gyermekápolási ismeretek tantárgy**A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy oktatása során a tanuló ismerje meg a kora-újszülött ellátásban előforduló kórképek és állapotok klinikai alapjait, az ellátás specialitásait, a megfigyelés fő szempontjait és tudja azokat a szakma szabályai szerint alkalmazni a betegellátás során. Legyen képes a koraújszülött állapotának megfelelő ápolói ellátást biztosítani.

Váljon képessé a mindehhez kapcsolódó ápolási feladatok szabályos és felelősségteljes kompetenciaszintű kivitelezésére, esetleges szövődmények megelőzésére, felismerésére és az ellátás során a megfelelő, szakmai együttműködésre. Legyen képes a betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére. A tanuló megismerje és a szakma szabályai szerint alkalmazni tudja a különböző invazív beavatkozásokat. Ismerje és tudja a különböző vérvételi és vénabiztosítási eszközöket, azok kompetenciahatárokra belüli alkalmazását, kivitelezését, specifikumait csecsemő- és gyermek- korban, valamint ezeknek az eszközöknek szakszerű további megfigyelését és ápolását. Legyen képes elvégezni a megfelelő ismeretek birtokában az intravénás gyógyszerek és folyadékok elkészítését, tárolását, ismerni az ápolói vonatkozásait a gyermekgyógyászatban.

Ismerje a fájdalomterápia gyermekkori sajátosságait, felmérő módszereit és a fájdalomtünetek életkor szerinti megjelenését, azok megfigyelésének általános szempontjait, valamint képes legyen a fájdalomcsillapító terápiát szakma szabályai szerint alkalmazni, az esetleges állapot- változásokat korán felismerni és monitorozni, szükség esetén adekvátan, a kompetenciahatárokat betartóan beavatkozni. Ismerje a gyermekgyógyászatban követendő szakmai irányelveket a palliatív és a haldokló gyermek ellátása során, képes legyen ezek legfontosabb ápolási szempontjait betartva részt venni az ellátásban.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Az évfolyam összes óraszám
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Csecsemő és gyermekápolási ismeretek	18	64	82
	A gyermekkori betegségek sajátosságai	2		2
	Kiterjesztett anatómiai és élettani ismeretek	3		3
	Átfogó neonatológia ismeretek	3		3
	Leggyakrabban előforduló betegségek koraszülöttség esetén	3		3
	A koraszülött ellátás egyéb aspektusai	2		2
	Invazív beavatkozások	2		2
	Fájdalomterápia csecsemő- és	2		2
				82

	gyermekkorban				
	Haldokló gyermek ápolása	1		1	
	Gyermekgyógyászat gyakorlat (koraszülött és csecsemőosztály)		64	64	82

A Csecsemő és gyermekápolási ismeretek tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák					
	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma	
	Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-7. sz. gyakorlati feladat	<i>gyermekosztály</i>	64	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>
	Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-7. sz. Elméleti feladat	<i>demonstrációs tantermi és online oktatás</i>	18	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>
Értékelés					
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>			
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):					
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):					
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>			
A Csecsemő és gyermekápolási ismeretek megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek					
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:		<i>Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos / Neonatológus szakorvos. BSc ápoló végzettség (3 éves koraszülött ellátásban szerzett szakmai és oktatói gyakorlattal) / Egészségügyi szakoktató/ Egészségügyi szaktanár/tanár (szakirányú végzettséggel és igazolt 3 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal), az adott klinikum teljesítése, valamint évi leg- alább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése..</i>			
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:					
A Csecsemő és gyermekápolási ismeretek megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek					
		Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen		

Helyiségek:	x	x
Eszközök és berendezések:	x	x
Anyagok és felszerelések:	x	x
Egyéb speciális feltételek:	x	x

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez	Ismeri az újszülöttek, koraszülöttek sajátosságait	Teljesen önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empátikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése Kórházi medikai rendszerek használata
2	Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt	Ismeri a kora-újszülött betegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét	Teljesen önállóan		
3	Koraszülöttet ápol	Ismeri a koraszülöttek anatómia élettani jellemzőit. és a leggyakrabban előforduló betegségeket, ápolási specialitásokat	Instrukció alapján részben önállóan		
4	Újszülöttet ápol	Ismeri az újszülöttek anatómia élettani jellemzőit. a leggyakrabban előforduló betegségeket és az ápolási specialitásokat	Instrukció alapján részben önállóan		
5	Kivitelezi az invazív beavatkozásokat a szakma szabályai szerint	Ismeri az invazív beavatkozások fajtáit és azok szakma szabályai szerinti kivitelezését.	Instrukció alapján részben önállóan		
6	Fájdalom korszpecifikus felmérése, csillapítása a kompetenciák	Ismeri a fájdalomskálákat, megítélésének gyermekkori	Instrukció alapján részben önállóan		

	megfelelő betartásával	sajátosságait, a fájdalomcsillapítás ápolói kompetenciáit.		
7	Haldokló gyermek ápol	Ismeri a haldokló gyermekkel kapcsolatos sajátosságokat	Instrukció alapján részben önállóan	
8	Ápolási és megfigyelési dokumentációt vezet	Ismeri az ápolási dokumentáció vezetésének szabályait, jogi jelentőségét	Teljesen önállóan	

A tantárgy témakörei

A gyermekkori betegségek sajátosságai

Gyermekkori betegségek morbiditási és mortalitási mutatói

Betegfogadás, betegfelvétel a gyermekosztályon

Gyermek beteg felvétel, ápolói feladatok, kompetenciák

Kisgyermek ellátásának jogi és etikai aspektusai

Betegbiztonság a gyermek betegek ellátásában

Az ápolási folyamat specialitásai gyermekosztályok

Kiterjesztett anatómiai és élettani ismeretek

Az újszülöttek anatómiai és élettani sajátosságai

A koraszülöttek anatómiai és élettani sajátosságai

Átfogó neonatológia ismeretek

Újszülöttkori adaptációs zavarok

Újszülöttkori icterusok

Speciális ápolói tevékenységek

Leggyakrabban előforduló betegségek koraszülöttség esetén

Idiopathiás Respiratoricus Distress Syndroma (IRDS),

Necrotisalo entocolitis (NEC), Nyitott ductus arteriosus (PDA),

Agykamrai vérzés (IVH) kialakulásának okai, felismerése, ápolói feladatok

Retinopathia prematurorum ROP

Speciális ápolói tevékenységek

A koraszülött ellátás egyéb aspektusai

A koraszülöttek speciális ellátási igényei

A koraszülöttek táplálása

A Perinatális Intenzív Centrumok szerepe a koraszülött ellátásban

A koraszülöttszállítás alapelvei, ápolói teendők

Invazív beavatkozások

Vénás vérvétel, eszközei, kivitelezése és azok speciális szempontjai csecsemő- és gyermek- korban

Perifériás vénabiztosítás, eszközei, kivitelezése és azok speciális szempontjai csecsemő- és

gyermekkorban

Vércsere, köldökkanülálás Artériapunkció és -kanülálás Intraossealis technika alkalmazása

Eszközös légútbiztosítás korszpecifikus sajátosságai, eszközei és jellemzői

Transzfúzió kora –újszülött és gyermekkorban, egyedi ápolási vonatkozások ***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

Fájdalomterápia csecsemő- és gyermekkorban

Gyermekkorai sajátosságok

Fájdalom megítélése gyermekeknél (alapelvek, kikérdezés, fizikális paraméterek felmérése, fájdalomskálák használata)

A fájdalomcsillapítás gyermekgyógyászati vonatkozásai Fájdalom pszichológiája csecsemő- és gyermekkorban Fájdalomtünetek életkor szerinti megjelenése

Fájdalom megítélése korszpecifikusan (fájdalomskálák)

Fájdalomcsillapítás szempontjai kora –újszülött –csecsemő és gyermekkorban

Nem gyógyszeres, gyógyszeres fájdalomcsillapítás

Haldokló gyermek ápolása

Gyermek halálképének fejlődése, jellemzői (halál megélése különböző életkorokban, gyermek viszonya saját halálához)

Palliatív ellátás a gyermekgyógyászatban (definíciója, szerepe, fontos elemei, betegcsoportok, hazai és nemzetközi gyermekhospice)

Gyermek elvesztésének hatása az ápolóra

Haldokló gyermek ápolása (ellátási lehetőségek Magyarországon (intézeti, otthon, hospice-

ház), ellátási formák (életvégi, mentesítő, tranzit, nappali ellátás)

Haldokló gyermek tünetei szervrendszerek szerint, ápolási szempontok, legfontosabb ápolási problémák

Gerontológia és szakápolástana tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanuló tisztában legyen az öregedési folyamatokkal a témával kapcsolatos fogalmak definícióival. Ismerje fel az idős kor veszélyeztető tényezőit. Legyen képes részt venni az egészséges idősök egészséggondozásában, illetve sajátítsa el az idős betegek megfigyelésének, speciális ápolásának, gondozásának alapjait. A XXI. század egyik kihívása a demográfiai változás, az időskorú lakosság részarányának növekedése és az idősök ellátásához kapcsolódó problémák halmozódása. A gerontológiai ismeretek szükségesek ahhoz, hogy a hallgató választott szakterületét az idősök körében is megfelelően művelni tudja. Az elméleti oktatás célja rendszerezni és kiegészíteni a geriátria elmélet és szakápolástani ismereteket.

Tanulási terület	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az
------------------	---------------------------------------	------------------	------------------	-------	----

megnevezése					évfolyam összes óraszám
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Gerontológia és szakápolástana	36	80	116	116
	Általános gerontológiai alapok	18		15	
	Geriátriai szakápolástan	18	32	63	
	Geriátriai gyakorlat		48	48	

A Gerontológia és szakápolástana tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	TEA. 1-6. sz. Gyakorlati feladat	<i>geriátriai osztály</i>	80	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>
Iskolai helyszínen	TEA. 1-6. sz. Gyakorlati és elméleti feladat	<i>demonstrációs szaktanterem és online oktatás</i>	36	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):				
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):				
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>		
A Gerontológia és szakápolástana megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:		<i>A klinikumra vonatkozóan: Gerontológus szakorvos / Geriáter szakorvos / Általános orvos</i>		
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:		<i>1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év gerontológiai/geriátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése..</i>		
A Gerontológia és szakápolástana megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen		
Helyiségek:	x	x		
Eszközök és berendezések:	x	x		
Anyagok és felszerelések:	x	x		
Egyéb speciális feltételek:	x	x		

A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Meghatározza a gerontológia alapfogalmait és rendszerezi a gerontológia ágait, részterületeit, alapkérdéseit, célkitűzéseit	Ismeri a gerontológiai alapfogalmakat, a gerontológia ágait, részterületeit alapkérdéseit és célkitűzéseit	Teljesen önállóan	Jó megfigyelő készség, képesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, kritikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, képesség, együttműködési készség, képesség, határozottság, türelem, empátia, feltétel nélküli elfogadás képessége,	Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése
2	Azonosítja az időskorban élettaninak minősíthető változásokat	Ismeri az időskorban élettaninak minősíthető változásokat, ismeri az időskorra bekövetkező élettani-funkcionális, szociológiai és pszichológiai változásokat	Teljesen önállóan		
3	Meghatározza az időskor biológiai, szomatikus és pszichés jellegzetességeit	Ismeri az életmód hatását az öregedési folyamatra	Teljesen önállóan		
4	Bemutatja a geriátriai ellátás holisztikus szemléletét	Ismeri a geriátriai ellátás holisztikus szemléletét	Teljesen önállóan		
5	Azonosítja az egészségi állapotot, a potenciális rizikó faktorokat	Ismeri a prevenció szintereket és a különböző szűrővizsgálatokat			
6	Meghatározza a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeit, az életvégi gondozás különböző szintereit	Ismeri a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeit, az életvégi gondozás különböző szintereit	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Általános gerontológiai alapok

Demográfiai, epidemiológiai, társadalmi és gazdasági összefüggések, A geriátriai ellátás rendszere, szervezeti struktúrája, Ápolási szinterek a geriátria területén, Ápolási folyamat az idősellátásban, Értékelési és dokumentációs formák a geriátriai ellátásban

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Geriátriai szakápolástan

Geriátriai beteg állapotfelmérésének elvei és módszerei, Idős és krónikus betegek szükségleteinek kielégítése, Viselkedésminták, kulturális sémák, interperszonális kapcsolatok idős korban, Az idős beteg menedzselése az ellátási szintekben, Idős betegek gyógyszerelése, Mindennapos és invazív beavatkozások a geriátriában, A kiválasztó és a reprodukciós rendszer szakápolástana, inkontinenciaellátás idős korban, Idős és krónikus betegek hagyományos és mesterséges táplálása, folyadékegyensúly fenntartása, A demens és Alzheimer kórban szenvedő betegek ellátása, szakápolása, Krónikus, légzőszervi megbetegedések ellátása, szakápolása, A gyógyfoglalkoztatás jelentősége az idősellátásban
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Egybefüggő szakmai gyakorlat 11. - 12. és 13. évfolyamban

Gyakorlati terület	Óra-szám			A gyakorlatok tartalma
	11. évf.	12. évf.	13. évf.	
Belgyógyászat gyakorlat	70			A tanuló betekintést nyer az alábbi osztályok működésébe: kardiológia, pulmonológia, nefrológia , és elsajátítja az oxigénterápia, infúziós terápia, húgyhólyag irrigálás, EKG készítés, széklet, vizelet és hányadék mintavételeket, és laborba juttatásukat. Elmélyíti a perifériás rövidkanül behelyezés, gondozás és eltávolítás menetét, az injekciózások kivitelezését (s.c., i.c., i.m.), a gyógyszerelés kivitelezését, az aeroszol terápiát.
Sebészet gyakorlat	70			A tanuló betekintést nyer a sebészeti, ortopédiai és traumatológiai osztályok mindennapjaiba, elsajátítja az akut és műtéti sebkezelést, decubitus felmérést, sztomagondozást, beöntés adását, gyomorszondán keresztüli táplálást, sebváladék mintavételt és a beteg műtéti előkészítését. Elmélyíti a perifériás rövidkanül behelyezés, gondozás és eltávolítás menetét, az injekciózások kivitelezését (s.c., i.c., i.m.), a gyógyszerelés kivitelezését, az aeroszol terápiát.
Kisklinikum gyakorlat		80		A tanuló betekintést nyer a szemészeti, urológiai, orr-fül-gégészeti, bőrgyógyászati ellátás menetébe, gyakorolja a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, orrkenőcs, fülcsepp beadását, a bőrtesztek kivitelezését, valamint köpetet, torok-szem-orr-fül váladékot vesz, és laborba juttat.
Egyéb klinikai gyakorlat		80		A tanuló betekintést nyer az geriátria, szülészet-nőgyógyászat osztály működésébe., megismeri az alkalmazott alapvető/mindennapi diagnosztikai és terápiás beavatkozásokat, ápolói feladatokat.
Neurológia gyakorlat			40	A tanuló betekintést nyer a neurológia osztály működésébe., megismeri az alkalmazott alapvető/mindennapi diagnosztikai és terápiás beavatkozásokat, ápolói feladatokat.
Pszichiátria gyakorlat			40	A tanuló betekintést nyer a pszichiátria osztály működésébe., megismeri az alkalmazott alapvető/mindennapi diagnosztikai és terápiás beavatkozásokat, ápolói feladatokat.
Infektológia gyakorlat			40	A tanuló betekintést nyer a infektológia osztály működésébe., megismeri az alkalmazott alapvető/mindennapi diagnosztikai és terápiás beavatkozásokat, ápolói feladatokat.
Gyermekgyógyászat gyakorlat			40	A tanuló betekintést nyer a gyermekosztály működésébe., megismeri az alkalmazott alapvető/mindennapi diagnosztikai és terápiás beavatkozásokat, ápolói feladatokat.

Az egybefüggő gyakorlatról a hiányzás mértéke nem haladhatja meg a 20%-ot.

11. évfolyamban a évközi Klinikai gyakorlat és az Egybefüggő szakmai gyakorlat a tanév végén májustól valósul meg.

12. évfolyamban az évközi Klinikai gyakorlat a 2. félév elejétől kezdődően kerül megvalósításra.

12. évfolyamban az Egybefüggő szakmai gyakorlat rövidciklusú szerződéssel valósul meg

13. évfolyam 2. félévétől a gyakorlatokat folyamatos szakképzési munkaszerződéssel tervezzük a képzés végéig.

Az egybefüggő szakmai gyakorlatok során fejlesztendő kompetenciák:

Évfolyam	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
11. -12. évf.	Készség szintű belgyógyászati ápolási beavatkozásokat végez (EKG készítés, részvétel az infúziós terápiában: palack csere, cseppszám szabályozás, húgyhólyag irrigálás, széklet vizelet hányadék mintavétel, felfogása, oxigén terápia alacsony nyomású rendszerekkel).	Ismeri a beavatkozások elméleti és gyakorlati kivitelezésének menetét, az esetleges szövődményeket megfigyeli.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkájára és önmagára precíz, szem előtt tartja az etikai normákat és jogi követelményeket, empátikusan előítéletektől mentesen viszonyul a kliensekhez és a team tagjaihoz.	Betegmegfigyelő monitorral EKG-t készít, kinyomtatja a szükséges anyagokat.
	Készség szintű ápolási beavatkozásokat végez, nasogasztrikus szondán keresztül táplál, sztómazsákot cserél, gondoz, beöntést ad, műtéti előkészítést végez.	Ismeri az ápolási beavatkozások kivitelezésének protokolljait, eszköz igényét.			E-ápolási dokumentációt vezet
	Készség szinten bőrtesztet végez.	Ismeri a bőrtesztelés kivitelezésének eszközeit és módjait.			
	Készség szinten testváladékot felfog, mintát vesz (köpet, torok, szem, orr, fül váladék).	Ismeri a testváladékok felfogásának módját és a minta- vételek kivitelezésének protokollját.			
	Részt vesz az osztályok, szakrendelők mindennapjaiban, a klienssel történő interakciókban	Ismeri az egészségügyi ellátórendszer működésének alapját, a helyét és szerepét az ellátásban.			
13. évf.	Az alapvető kóros tüneteket azonosítani tudja.	Betegmegfigyelés, állapotkövetés.	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség, logikus gondolkodás,	E-ápolási dokumentációt
	Asszisztál a diagnosztikai vizsgálatoknál.	Ismeri diagnosztikai beavatkozások			

		előkészítésére, kivitelezésére vonatkozó feladatokat.		kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása	vezet
	Felismeri az életveszélyes állapotokat, és közreműködik annak elhárításában kompetenciájának megfelelően.	Ismeri az életveszélyes állapot tüneteit.			
	Felismeri és felettesének jelenti a krízis és veszélyeztető magatartást.	Önkárosító magatartásformák, presuicidális szindróma, NSS.			
	Felismeri a pszichotikus tüneteket és kompetenciájának megfelelően kezeli azokat.	Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok.			
	Fertőző beteg elkülönítésében és ápolásában részt vesz.	Ismeri a fertőző be- tegségeket és ápolási vonatkozásukat.	Instrukció alapján részben önállóan	Megfelelő empátiával rendelkezik a betegek irányában.	
	Fertőző betegeket ápol	Ismeri a fertőző betegségek klinikumi és ápolási speciali- táseit	Instrukció alapján részben önállóan	Együttműködik a team tagjaival. Etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik.	Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése Kórházi medikai rendszerek használata
	A fertőtlenítő eljárásokat megfelelően alkalmazza.	Ismeri a fertőtlení- tés fogalmát, formáit, szabályait, a fertőtlenítés hatásosságát befolyásoló tényezőket.		Fontosnak tartja a munka- és környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását. Felelősséget érez a beteg és a saját biztonsága iránt. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés szabályok betartását	
	Az eszközöket előkészíti sterilizésre, a steril anyagokat a szabályoknak meg- felelően kezeli, tárolja.	Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az eszközök előkészítését sterilizálásra, valamint a steril anyagok keze- lését, tárolását.	Teljesen önállóan		
	Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a nosocomiális infekciók megelőzésének szabályait.	Ismeri a nosocomia- lis infekció fogal- mát, jelentőségét, a leggyakrabban előforduló nosocomia- lis infekciókat. Tisztában van az infekciókontroll fogalmával, alapele- meivel, a fertőzések megelőzésének ápolói feladataival.			
	Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez	Ismeri az újszülöttek, koraszülöttek , csecsemők, gyermekek sajátosságait		Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás,	
13. évf.	Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt	Ismeri a kora-újszülött, csecsemő. és gyermekbetegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási	Teljesen önállóan		

		rendszerét		megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	
	Koraszülöttet, újszülöttet, csecsemőt és gyermeket ápol	Ismeri a koraszülöttek, újszülöttek, csecsemők és gyermekek anatómia élettani jellemzőit. és a leggyakrabban előforduló betegségeket, ápolási specialitásokat	Instrukció alapján részben önállóan		
	Kivitelezi az invazív beavatkozásokat a szakma szabályai szerint	Ismeri az invazív beavatkozások fajtáit és azok szakma szabályai szerinti kivitelezését.			
	Fájdalom korspecifikus felmérése, csillapítása a kom- petenciák megfelelő betartásával	Ismeri a fájdalomskálákat, megítélésének gyermekkori sajátosságait, a fájdalomcsillapítás ápolói kompetenciáit.			
	Ápolási és megfigyelési dokumentációt vezet	Ismeri az ápolási dokumentáció vezetésének szabályait, jogi jelentőségét	Teljesen önállóan		

14. évfolyam

Általános ápoló 14. évfolyam		Iskola (osztálykeret)	Iskolai gyakorlati helyszín (demon)	Duális képzőhely
Ápolói szakmai ismeretek	Sztóma ellátás és sebkezelés	0	46	40
	Krónikus sebek és ellátásuk		10	8
	Szakápolási specialitások a sebkezelésben		10	8
	Sztómaterápia		11	16
	Katéterezés		15	8
Klinikumi és szakápolástani ismeretek	Belgyógyászat és szakápolástana	0	0	64
	Szív-és érrendszeri betegek ápolása			
	Vérképzőrendszeri betegek ápolása			
	Légzőrendszeri betegek ápolása			
	Emésztőrendszeri betegek ápolása			
	Kiválasztórendszeri betegek ápolása			
	Endokrinrendszeri betegek ápolása			
	Mozgásrendszeri betegek ápolása			
	Belgyógyászati ápolási gyakorlat			64
	Sebészet és határterületeinek ápolástana	0	0	64
	Sebészeti beavatkozások alapjai			
	Perioperatív ellátás alapjai			
	Sebészeti betegek ápolása			
	Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása			
	Kötözéstan és sebkezelési alapismeretek			
	Sebészeti ápolási gyakorlat			64
	Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana	31	0	96
	Szemészet és szakápolástana	8		24
	Fül-orr-gégészeti és szakápolástana	8		24
	Bőrgyógyászat és szakápolástana	7		24
	Urológia és szakápolástana	8		24
	Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástana	16	0	48
	Sürgősségi állapotfelmérés, kritikus állapotú gyermek ellátása	5		
	Sürgősségi állapotok gyermekkorban	6		
	Mérgezőcsecsemő- és gyermekkorban	5		
	Sürgősségi gyermekápolástana gyakorlat			48
	Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása	31	0	40
	Nőgyógyászati vizsgáló eljárások	6		
	Várandós gondozás	6		
	Szövődményes/patológias terhesség	6		
	Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenességek	4		
	Gyerekbárát újszülött ellátás, szoptatástá- mogatás, gyermekágy	3		
Nőgyógyászati betegek ápolása	6		40	
Közösségi ellátás és színtereinek szak- ápolástana	31	0	40	

Az Alapellátás-közösségi ellátás kialaklása és fejlődése	5		
Az alapellátás-közösségi ellátás személyi, tárgyi és infrastrukturális feltételrendszere	5		
Az otthoni szakápolás, hospice ellátás és a háziorvosi praxis kapcsolata	5		
A szociális ellátás és az egészségügyi alapellátás kapcsolata	5		
Közegészségügyi, járványügyi feladatok a háziorvosi praxisban	5		
Háziorvosi praxisokban történő orvos szakértői, hatósági vizsgálatok	6		
Alapellátási gyakorlat (intézménylátogatások)			8
Háziorvosi, ügyeleti, otthoni szakápolási gyakorlat			8
A prevenció szintjei, szinterei és célcsoportjai			8
Ápolási folyamatok tervezése, megvalósítása az alapellátásban			8
Az ápolói tevékenységet támogató eszközök			8
Onkológia és szakápolástana	46	0	64
Daganatos betegségek etiológiája, epide- miológiája	4		
A daganatok szűrése és korai felismerés	4		
A daganatos betegségek diagnosztikája, ápolói feladatok a diagnosztikus eljárások során	4		
Daganatok csoportosításának egységes rendszere	4		
Daganatos betegek kezelésének lehetőségei	4		
Daganatos betegek szupportív (támogató) kezelése	4		
Onkológiai gyógyszerterti ismeretek	4		
Részletes klinikai onkológia és szakápo- lástanának alapjai	4		40
Speciális onkológiai szakápolástan (demons)	4		24
Onko-hematológia- immunrendszer sajátosságai csecsemő- és gyermekkorban (demons)	5		
Bevezetés az onkopszichológiába	5		
Hospice ellátás és szakápolástana, ott- honápolás	16	0	24
A hospice-palliatív ellátás szellemisége, alapelvei a hospice mozgalom története	1		
A Mo.-i hospice-palliatív ellátórendszer felépítése, törvényi és finanszírozási háttere, ellátási formák sajátosságai	1		
Multidiszciplináris team tagjai, feladatai, jelentősége	2		
Speciális klinikai és ápolási ismeretek	2		
A palliatív és szupportív terápia orvosi és ápolói vonatkozásai	2		
A fájdalomcsillapítás speciális vonatkozásai	2		
Utolsó órák ellátása, halottellátás	2		
Gyász, gyásztámogatás	2		
Életvégi ellátással kapcsolatos jogi, etikai vonatkozások	2		
Szakmai gyakorlat			24
Gerontológia és szakápolástana	0	0	80
Általános gerontológiai alapok			
Geriátriai szakápolástan			32
Geriátriai gyakorlat			48
Kritikus állapotú beteg ellátása	0	62	72
Prehospitális sürgősségi ellátás		12	
Intrahospitalis sürgősségi ellátás (demons)		20	
Intenzív betegellátás (demons)		20	
Aneszteziológia beavatkozások		10	
Kritikus állapotú betegek ápolási gyakorlata			72
Klinikai gyakorlat II tantárgy	0	0	80
Irányított gyakorlat			64
Orientációs gyakorlat			16
Vizsgafelkészítő		31	32
Évközi szakmai oktaás	171	139	744

kórházi gyakorlat egész évben, egyik héten 2 nap, másik héten 3 nap

Ápolói szakmai ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület elsajátítása során a tanuló megismeri és képessé válik az emberi test élettani- kóreltani működésének értelmezésére. A különböző betegségek, kórállapotok kialakulásának, tünettanának ok-okozati összefüggéseinek felismerésével és azok értelmezésével alkalmas lesz a kompetencia szintű betegmegfigyelésre, vizsgálatra, valamint az elrendelt diagnosztikai és terápiás beavatkozások megtervezésére és azok preanalitikai feladatainak szabályos kivitelezésére. Az elsajátított szakmai ismereteken túl mindennapi munkáját a jogi, etikai, beteglélektani, kommunikációs és betegdukációs ismereteinek adaptálásával, valamint a biztonságos beteg- látás szabályainak betartásával végzi.

Sztóma ellátás és sebkezelés tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan ismeretek átadása, mely képessé teszi az ápolót a speciális beavatkozások elvégzéséhez, elméleti és gyakorlati tudást közvetít a munkavégzéshez. Megismerteti a tanulót a krónikus sebellátás és sztómaterápia szabályos kivitelezésének gyakorlását, a beavatkozás közben és után fellépő szövődmények megismertetését és kivédésének lehetőségeit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Ápoló BSc 3 év sztóma terápia és sebkezelés területén eltöltött gyakorlat, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Higiéné, anatómia-élettan, betegmegfigyelés, állapotkövetés, gyógyszerterápia és terápiás alapismeretek, belgyógyászat és határterületeinek ápolása, sebészet és határterületeinek ápolása, kritikus állapotú betegek ellátása, munkavédelem, betegoktatás, egészségügyi jogi ismeretek, egészségügyi etika alapjai.

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani

A tanulási terület belső azonosítószáma és megnevezése:	Ápolói szakmai ismeretek megnevezésű tanulási terület
---	---

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az évfolyam összes óraszama
Ápolói szakmai ismeretek	Sztóma ellátás és sebkezelés tantárgy témakörei	46	40	86	86
	Krónikus sebek és ellátásuk	10	8	18	
	Szakápolási specialitások a sebkezelésben	10	8	18	
	Sztómaterápia	11	16	27	
	Katéterezés	15	8	23	

A Sztóma ellátás és sebkezelés tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák

	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozások óraszama és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-5. sz Gyakorlati feladat	Duális képzőhely	40	Egyéni/páros/csoportos-
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozások óraszama és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-5. sz Gyakorlati feladat	Demonstrációs szaktanterem	46	Egyéni/páros/csoportos

Értékelés

Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / gyakorlati feladat</i>
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>

Sztóma ellátás és sebkezelés megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek

Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	<i>MSc ápoló, BSc ápoló, Egészségügyi tanár 3 év sztóma terápia és sebkezelés területén eltöltött gyakorlat, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.</i>
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata	

A Sztóma ellátás és sebkezelés megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen
Helyiségek:	X	X
Eszközök és berendezések:	X	X
Anyagok és felszerelések:	X	X
Egyéb speciális feltételek:	X	X

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan ismeretek átadása, mely képessé teszi az ápolót a speciális beavatkozások elvégzéséhez, elméleti és gyakorlati tudást közvetít a munkavégzéshez. Megismerteti a tanulót a krónikus sebellátás és sztómaterápia szabályos kivitelezésének gyakorlását, a beavatkozás közben és után fellépő szövődmények megismertetését és kivédésének lehetőségeit.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Krónikus sebeket ápol	Ismeri a krónikus sebek fogalmát, típusait, kezelésük menetét, eszközrendszerét, dokumentáció módját, megelőzésének lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan	Megfelelő empátiával és toleranciával rendelkezik a betegek irányában, tiszteletben tartja szeméremérzetüket, a megfigyelés során pontosságra törekszik, elkötelezett az ápolás tekintetében. Fontosnak tartja a munka- és környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.	Krónikus sebek elektronikus dokumentálása.
2	Nyomási fekély ellátást végez	Ismeri a nyomási fekély felmérésének lépéseit, skálák alkalmazását, ismeri a stádiumonkénti ellátásának eszközeit, kezelési lehetőségeket. Ismeri a megelőzés eszközrendszerét, a kényelmi eszközöket, aktív és passzív rendszereket. Ismeri a dokumentáció szabályait és fontosságát.	Instrukció alapján részben önállóan		
3	Sztómaápolást, gondozást kivitelez	Ismeri a sztóma ápolás alapjait	Instrukció alapján részben önállóan		
4	Betegeket és hozzátartozókat oktat sztómaápolásra	Ismeri sztómaápolás elméleti és gyakorlati alapjait	Teljesen önállóan		

	, protézisek használata			
5	Segíti a felnőtt vagy gyermek beteget a szükségleteinek kielégítésében, biztosítja a beteg komfortját, segédkezik sztóma ellátásnál, közreműködik a decubitus prevencióban	Ismeri a beteg ember szükségleteit, a szükségletek kielégítésének lehetőségeit. Ismeri az inkontinens és sztómás beteg mindennapi ápolási feladatait, a decubitus megelőzés lehetőségeit.	Irányítással	Oktatófilm letöltése/szakirodalom keresése az inkontinencia, sztómagondozás, decubitus prevenció témájában.

A tantárgy témakörei

Krónikus sebek és ellátásuk

Kockázatfelmérés szakápolói feladatai, eszközei, módszerei.

Sebek felosztása.

Sebek, sebtípusok.

A sebgyógyulás folyamata, élettana,

Elsődleges és másodlagos sebgyógyulás.

A kültakaró (bőr) ellenálló képességének a csökkenése, sebgyógyulási zavarok,

A sebgyógyulás szövődményei (vérzés, fertőzés, sebszétválás, elöesés, sipoly.)

A sebváladék mintavétele.

Mikrobiológiai vigyázat.

Szövetegyesítő eljárások, varrat, kapocs eltávolítása.

Debridement eljárások.

Lábszárfekély.

Diabetese láb.

Tumoros sebek, fekélyek szakápolástana.

Nyomási fekély prevenciós stratégiák.

Táplálás, folyadékbevitel, bőrvédelem, nyomáscsökkentés, időfaktor, információáramlás jelentősége a decubitus prevencióban, ellátásban.

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Szakápolási specialitások a sebkezelésben

A beavatkozások higiénés, munka-, baleset-, és környezetvédelmi szabályai.

A beavatkozások előtti pszichés, szomatikus és eszközös előkészítés ápolói feladatai.

A sebek felmérésének, megfigyelésének szempontjai.

Krónikus sebek fogalma, kialakulásuk főbb okai, típusai és kezelésük.

Sebek mikrobiológiai egyensúlyának jellemzői.

Kontaminált, kolonizált, kritikusan kolonizált, fertőzött seb jellemzői.

Váladéktípusok, váladék kontroll, mikrobiológiai mintavételi eljárások ápolói vonatkozásai
Intelligens kötszerek típusai alkalmazási körük a gyakorlatban.

Nyomási fekély fogalma, kialakulása és hatótényezői, megkülönböztetése az IAD (Inkontinencia asszociált dermatitis)-től.

Nyomási fekély stádiumai, felmérése,

Norton és Braden skálák, stádiumonkénti ellátásuk a gyakorlatban.

Innovatív eszközök a decubitus megelőzésben, aktív és passzív rendszerek, betegmobilizálás, kényelmi eszközök alkalmazása.

A különböző etiológiájú fekélyek (lábszárfekély, vénás fekély, artériás fekély) kialakulásának patomechanizmusa, kezelési irányelvei, ápolói feladatai, megelőzési stratégiái.

Neuropátia, diabeteses láb kezelési és ápolási irányelvei.

Nekrotikus, fertőzött, granulálódó, hámosodó, drenált, tumoros sebek jellemzői, ellátási és ápolási specialitásai.

Sebkezelési módszerek és szempontok (sebtisztítás, mechanikus tisztítás, öblítés, debriment, nedves sebkezelés).

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Sztómaterápia

Sztómák típusai, a sztómaellátás felnőtt és gyermekkorban szakápolástana

Szómatípusok (input-output, enterális-urosztóma) funkcióik, kialakításuk indikációi, tipológiájuk az idő függvényében. Enterális sztómák kialakításának jellemző helyei, típusai.

Entero és urostóma eszközei, azok használata, betegmenedzsment, betegoktatás, ápolói gyakorlat (frissen képzett, kialakult sztóma)

Sztómán át történő táplálás Irrigálás, beöntés sztómán át

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Katéterezés

Húgyúti katéterezéssel kapcsolatos ápolói teendők (előkészítés, szükséges eszközök, kivitelezés (nemek szerint, felnőtt és gyermekkorban), kompetenciák, megfigyelések, lehetséges szövődmények)

Katétergondozás ápolási teendői

Hólyagtréning, kondicionálás

Katétereltávolítás mechanizmusa, ápolói teendők s felnőtt/csecsemő- és gyermekgyógyászatban

Széket inkontinencia ellátásának gyakorlata

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Készség szinten elsajátíttatni a tanulókkal az ápolási-szakápolási feladatokat szintézisbe hozni a klinikumi tanulmányaikkal, korábbi tanulmányaikat beépíteni a mindennapi munkatevékenységükbe.

Belgyógyászat és szakápolástana tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanítása során a tanuló megismeri a leggyakoribb belgyógyászati betegségek mortalitási és morbiditási mutatóin túl azok kórélettani és patofiziológiai alapjait, a szükséges diagnosztikai, valamint terápiás specialitásait. Képesé válik az egyes betegségekhez rendelt vizsgálatok, terápiák és ápolási beavatkozások kompetencia szintű, szabályos elvégzésére, a beteg állapotának követésére.

A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely		Össz.	Az évfolyam összes óraszám
		13. évf.	13. évf.	14. évf.		
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Belgyógyászat és szakápolástana	72	40	64	186	186
	Szív-és érrendszeri betegek ápolása	12			8	
	Vérképzőrendszeri betegek ápolása	12			8	
	Légzőrendszeri betegek ápolása	12			8	
	Emésztőrendszeri betegek ápolása	12			8	
	Kiválasztórendszeri betegek ápolása	8			7	
	Endokrinrendszeri betegek ápolása	8			8	
	Mozgásrendszeri betegek ápolása	8			7	
	Belgyógyászati ápolási gyakorlat		40	64	104	

A Belgyógyászat és szakápolástana tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák

	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	TEA. 1-8. sz. Gyakorlati feladat	Belgyógyászat	72	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>
Iskolai helyszínen	TEA. 1- 8. sz. Gyakorlati és elméleti feladat	<i>demonstrációs szaktanterem és online oktatás</i>	104	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>

Értékelés		
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		
Az érdemjegyet megállapításának módja:	<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>	
A Belgyógyászat és szakápolástana megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	<i>A klinikumra vonatkozóan: Belgyógyász szakorvos orvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év belgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.</i>	
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:		
A Belgyógyászat és szakápolástana megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen
Helyiségek:	x	x
Eszközök és berendezések:	x	x
Anyagok és felszerelések:	x	x
Egyéb speciális feltételek:	x	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Szív-érrendszeri betegeket ápol	Ismeri a keringési rendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empátikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet,	Medikai informatikai rendszerek alkalmazása
2	Vérképzőrendszeri betegeket ápol	Ismeri a vérképző rendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
3	Légzőrendszeri betegeket ápol	Ismeri a vérképzőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			

4	Emésztőrendszeri betegeket ápol	Ismeri az emésztőrendszer klinikumi és 5ápolási specialitásait	kommunikációs készség.	
5	Kiválasztórendszeri betegeket ápol	Ismeri a kiválasztórendszer klinikumi és ápolási specialitásait		
6	Endokrin rendszeri betegeket ápol	Ismeri az endokrin rendszer klinikumi és ápolási specialitásait		
7	Mozgásrendszeri betegek ápol	Ismeri a mozgásrendszer klinikumi és ápolási specialitásait		
8	Ápolási folyamatot tervez, végrehajt	Ismeri az ápolási folyamat tervezési és kivitelezési szabályait		

A tantárgy témakörei

Belgyógyászati ápolási gyakorlat

A belgyógyászati osztály rendje

A belgyógyászati betegek vizsgálati algoritmusai

Diagnosztikus célú mintavételi eljárások

A beteg előkészítése diagnosztikus és terápiás beavatkozásokhoz A gyógyszerelés gyakorlata belgyógyászati osztályon Belgyógyászati kezelések ápolási specialitásai

Az ápolási folyamat jellemzői belgyógyászati osztályon

Sebészet és határterületeinek ápolástana tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sebészeti osztályon történő elhelyezkedésének, a sebészeti területek átlátásának, kliensek ápolásának felkészítése. Megtanítani a legfőbb kórképek klinikai és ápolási vonatkozásait. Ismertetni a műtét körüli ápolói teendőket. Betekintést nyújtani a műtét alatti folyamatokba és hatásukba az emberi szervezetre, ezáltal képessé tenni a posztoperatív páciens fogadására, ellátására. Szemléltetni a gyermeksebészeti speciális vonatkozásokat. A perioperatív ellátás ápolói specialitásainak ismerete és kompetencia szintű részvétel a folyamatban

A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely		Össz.	Az évfolyam összes óraszám
		13. évf	13. évf.	14. évf.		
Klinikumi és	Sebészet és határterületeinek ápolástana	72	40	64	186	186

szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Sebészeti beavatkozások alapjai	6			5
	Perioperatív ellátás alapjai	6			6
	Sebészeti betegek ápolása	24			8
	Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása	24			10
	Kötözéstan és sebkezelési alapismeretek	12			7
	Sebészeti ápolási gyakorlat		40	64	104

A Sebészet és határterületeinek ápolástana tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák

	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	TEA. 1-10. sz. Gyakorlati feladat	<i>Sebészet</i>	104	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>
Iskolai helyszínen	TEA. 1-10. sz. Gyakorlati és elméleti feladat	<i>demonstrációs szaktanterem és online oktatás</i>	36	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>

Értékelés

Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>

A Sebészet és határterületeinek ápolástana megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek

Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	<i>A klinikumra vonatkozóan: Sebész szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év sebészeti területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.</i>
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	

A Sebészet és határterületeinek ápolástana megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek

	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen
Helyiségek:	X	X
Eszközök és berendezések:	X	X
Anyagok és felszerelések:	X	X
Egyéb speciális feltételek:	X	X

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Felméri a perioperatív ápolási szükségletet.	Ismeri az ápolási anamnézis felvételének menetét, meghatározza az ápolási célokat, azonosítja a posztoperatív őrzés lépéseit, és a megfigyelő rendszereket, tudja a műtét utáni szövődmények megfigyelési szempontjait, ismeri a műtét típusokat, az anaesztézia fajtáit	Instrukció alapján részben önállóan	Empatikusan, etikusan, segítőkészen a kliens érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz	Ápolási dokumentációt vezet, felhasználói szintű számítógépes ismeretei vannak
2	Részt vesz a kliens műtéti felkészítésében	Meghatározza a műtét előtti vizsgálatok ápolói teendőit, ismeri a műtéthez szükséges dokumentumokat, ismeri a műtéthez szükséges ápolói beavatkozásokat gyógyszerelés, katéter behelyezés, borotválás stb. azonosítja a kliens pszichés szükségleteit.	Instrukció alapján részben önállóan	részt az ellátásban, munkájára és önmagára igényes, tiszta, ápoltságát megjelenésű, tudását folyamatosan bővíti,	Egészségügyi szerveket önállóan használ, ápolási dokumentációt szerkeszt, vezet
3	Részt vesz a műtét utáni sebkötözésben, sebek megfigyelésében	Ismeri az akut sebek jellemzőit, a szövetegetesítő eljárásokat, a sebgyógyulási zavarokat, sebváladék mintavétel menetét, a vérzési rendellenességeket, a sebek típusait, varratszedés típusait.	Instrukció alapján részben önállóan	fogékony az innovatív eljárásokra és alkalmazásokra.	
4	Részt vesz a hasi sebészeti betegek ápolásában	Ismeri a hasi műtét típusokat és eljárásokat, a fektetési módokat, a kliens műtét utáni szükségleteit, a mobilizációs lehetőségeket, megnevezi a dietetikai megkorlátásokat.			
5	Mellkasi-szívsebészeti betegek ápolásában részt vesz	Ismeri a mellkasi-szívsebészeti műtét típusokat, és a műtét utáni ápolói teendőket, ismeri a kliens szükségleteit, mellkas punctió/csapolás asszisztálásának módjait, a mellkasi szívás típusait, alkalmazását. Felsorolja a mellkasi fizioterápiás lehetőségeket.	Instrukció alapján részben önállóan		
6	Közreműködik a traumatológiai és ortopédiai betegek ellátásának ápolói vonatkozásaiban	Megérti a csont és porc sérülések okait, felsorolja a csontegyesítő eljárásokat, bemutatja az ortézisek használatát, ismeri a protézis típusokat, és behelyezésük menetét, azonosítja a külső			

		csontörögző eszközök ápolói teendőit.		
7	Szemészeti és FOG kliensek ápolásában részt vesz	Ismeri az anatómiai élettani alapfogalmakat, a szemöblítés formáit, a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, fülcsepp alkalmazásának szabályait, speciális kötözési lehetőségeket, gégekanül tisztításának lépéseit.		
8	Közreműködik Bőr- gyógyászati és Urológiai kliensek ápolásában	Felismeri a bőrgyógyászati műtétet követő kliens ápolási szükségleteit, felsorolja a vizeletvizsgálat lehetőségeit, ismerteti a vizelet mintavétel szabályait, ismeri a noninvazív vizeletfelfogó eszközöket és alkalmazásukat, urosztómák ápolói teendőit.		
9	Közreműködik gyermeksebészeti páciensek ellátásában.	Ismeri a gyermeksebészeti műtétet követően a kliens ápolási és pszichés szükségleteit, a gyermekbeteg ápolásának speciális vonatkozásait		
10	Speciális ápolói feladatokat lát el	Ismeri a fizikai fájdalomcsillapítás lehetőségeit, a NG szonda levezetésének menetét, ismeri az input enterosztómák típusait, alkalmazását, ismerteti az output enterosztómák ellátását, tudja a katéter bevezetés menetét lehetséges szövődményeit, ismeri a drain gondozás menetét, az invazív beavatkozásokat, rugalmas pólya felhelyezését, gyógyszerelés ápolói vonatkozásait.		

A tantárgy témakörei

Sebészeti ápolási gyakorlat Az osztály munkarendjének megismerése Beteg műtéti előkészítése

Pre és postoperatív betegmegfigyelés

A beteg állapotváltozásainak felismerése Kötöző kocsi felszerelésének használata Segédkezés kötözésnél

Kötések, sebváladék megfigyelése Közreműködés sztóma ellátásában Gastrostoma gondozása

Drain gondozás ápolás

Beteg és hozzátartozó oktatása

Ápolás-lélektani ismeretek alkalmazása
 Ápolási tervek készítése
 Ápolási dokumentáció vezetése
 Ápolás folyamata a sebészeti gyakorlatban

Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló széleskörű ismereteket szerezzen a kisklinikumi tárgyak tekintetében és azok ápolásában.

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az évfolyam összes óraszám
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan	31	96	127	127
	Szemészet és szakápolástana	8	24	32	
	Fül-orr-gégészet és szakápolástana	8	24	32	
	Bőrgyógyászat és szakápolástana	7	24	31	
	Urológia és szakápolástana	8	24	32	
A Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák					
	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma	
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-5. sz. Gyakorlati feladat	Kisklinikumi osztályok	96	Egyéni/páros/csoportos-	
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-5. sz. Gyakorlati feladat	demonstrációs szaktanterem	31	Egyéni/páros/csoportos	
Értékelés					
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):			Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):					

Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>

A Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	<i>A klinikumra vonatkozóan: Szemész / Fül-orr-gégész / Urológus / Bőrgyógyász / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészség-ügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év Szemészeti/Fül-orr-gégészeti/bőrgyógyászati/urológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.</i>	
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:		
A Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen
Helyiségek:	x	x
Eszközök és berendezések:	x	x
Anyagok és felszerelések:	x	x
Egyéb speciális feltételek:	x	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Szemészeti betegeket ápol.	Ismeri a szemészeti megbetegedéseket és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan	Megfelelő empátiával rendelkezik a betegek irányában.	Medikai rendszerek megtekintése, alkalmazása.
2	Fül-orr-gégészeti betegeket ápol.	Ismeri a fül-orr-gégészeti megbetegedéseket és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan	Együttműködik a team tagjaival. Eti- kus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik.	
3	Bőrgyógyászati betegeket ápol.	Ismeri a bőrgyógyászati megbetegedéseket, és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan	Fontosnak tartja a munka- és	

4	Urológiai betegeket ápol.	Ismeri az urológiai megbetegedéseket és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan	környezetvédelmi, beteg- biztonsági szabályok betartását.	
5	Munkája során alkalmazza az ápolási folyamat lépéseit.	Ismeri az ápolási folyamatot, az ápolás tervezésének és az ápolási terv megvalósításának szempontjait.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Szemészet és szakápolástana

Szemészeti vizsgálatok (látás, színlátás, látótér, szemfenék, szemnyomás) ápolói vonatkozásai

A szem fénytörési hibái és azok korrekciós lehetőségei

A szemhéj, szemhéjszélek betegségei és azok ápolási specialitásai

A könnyszervek betegségei és azok ápolási specialitásai

A kötőhártya betegségei és azok ápolási vonatkozásai A szaruhártya betegségei és azok ápolási vonatkozásai A glaucoma (primer, secunder) ápolási vonatkozásai

A retina betegségei és azok ápolási vonatkozásai

Az akut látásvesztés okai, tünettana és ápolási specialitásai

A szemsérüléseinek korszerű ellátási stratégiái

Szemészeti kezelésmódok (öblítés, cseppentés, kenőcs, kötözési módok) ápolói feladatai

Szemészeti műtétek perioperatív ápolási vonatkozása

Műtétet igénylő szemészeti kórképek klinikumi és ápolói vonatkozása Szemöblítés, szemcsepp, szemkenőcs, kötözések alkalmazása

Szemészeti műtétek perioperatív ápolása

Gyermekkori műtétet igénylő betegek ellátásai

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Fül-orr-gégészet és szakápolástana

A fül-orr-gégészeti osztály jellemzői

A fül-orr-gégészeti vizsgálatokhoz használt eszközök, műszerek.

A betegek vizsgálata, a vizsgálatokkal, kezelésekkkel kapcsolatos ápolói feladatok.

A külsőfül betegségeinek (fejlődési rendellenességek, gyulladós folyamatok, idegentest, sérülések) ápolási specialitásai

A középfül betegségeinek (gyulladós folyamatok, daganatok, sérülések) ápolási specialitásai

A belsőfül betegségeinek (gyulladós folyamatok, daganatok, Menière-betegség) ápolási specialitásai

Az akut halláskárosodás okai, tünettana és ápolási specialitásai

Az orr betegségeinek (fejlődési rendellenességek, degeneratív elváltozások, gyulladással járó folyamatok, daganatok, idegentest, sérülések) ápolási specialitásai

Az orrvérző beteg ellátásának ápolási specialitásai

A felsőlégtutak (garat, gége, hangszalagok, trachea) betegségeinek gégészeti ellátást igénylő betegségei és állapotai (gyulladások, daganatok, tonsillectomia, gége exstirpatio, tracheotomia) ápolási specialitásai

Fül-orr-gégészeti műtétek és perioperatív ápolási vonatkozásaik A műtétet igénylő kórképek klinikumi és ápolási vonatkozása Fülmosás, gége kanül tisztítása, orrszívás, kötözés típusok Gyermekkori műtétet igénylő betegek ellátása

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Bőrgyógyászat és szakápolástana

A bőrbetegek vizsgálata, speciális vizsgáló eljárások és a kapcsolódó ápolói feladatok

A bőrgyógyászati kezelések és ápolói vonatkozásaik.

Elsődleges, másodlagos elemi bőrjelenségek

Állati élősködők általi betegségek (scabies, pediculosis) ápolási specialitásai, a decontaminálás szabályai, ápolói feladatai

Mikroorganizmusok (baktériumok, vírusok, gombák) okozta betegségek és ápolási vonatkozásaik

Allergiás megbetegedések (azonnali és késői típusú) ellátási stratégiái és ápolási specialitásai

A bőr genetikai eredetű betegségeinek ápolási vonatkozásaik

A bőr daganatos betegségei és ápolási vonatkozásaik

A nemi úton terjedő betegségek (STD) bőrgyógyászati vonatkozása

Műtétet igénylő bőrelváltozások klinikumi és ápolói vonatkozásaik,

Gyermekkori műtétet igénylő betegek ellátása

Bőrelváltozások ápolása P

lasztikai sebészet specifikumai

Bőrtranszplantáció,

Termikus sérülések és ellátásuk,

Égésplasztikai

A témakör 5%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Urológia és szakápolástana

Az urológiai vizsgáló eljárások és kapcsolódó ápolói feladatok

Urogenitálisrendszer fejlődési rendellenességei és ápolási vonatkozásaik

A húgyutak gyulladással járó megbetegedései és azok szakápolási feladatai

A húgyutak köves megbetegedései és azok szakápolási feladatai

Vizeletkiválasztó és elvezető rendszer daganatos megbetegedései és ápolási specialitásai

Férfi reprodukív rendszer betegségei és ápolási vonatkozásaik

Prosztata megbetegedései, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásaik

A vizeletretenció ellátásának ápolási vonatkozásai
 A vizeletkiválasztó rendszer sérüléseinek ápolási vonatkozásai
 Noninvazív eszközök
 Vizeletmintavétel/gyűjtés
 Vizeletvizsgálatok kivitelezése
 Katéter felhelyezés női-férfi páciensnek
 Vesebiopsia asszisztálási feladatai
 ESWL terápia ápolási vonatkozásai
 Urológiai műtétek típusai, perioperatív ápolási vonatkozásai
 Urostomával rendelkező beteg ápolása
 Műtetet igénylő urológiai betegségek klinikumi és ápolási vonatkozásai
 Műtetet igénylő gyermekkori húgy-ivarszervi betegségek ápolása
A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik képesek a szülészeti és nőgyógyászati intézmények munkájába részt venni, el tudják különíteni az élettani várandósságot/szülést a patológiástól, ismerik a nőgyógyászat eszközrendszerét. Részt tudnak venni az új, családbarát alapelvekre épülő egészségügyi szakmai irányelvek alapján a várandósgondozásban, az újszülött ellátásában, és ismerik a korszerű szoptatási, szülészeti irányelveket. A tanulót megismertetni a reprodukciós szervrendszer kóros működésével, a betegek ápolási diagnózisaival és felkészíteni a szakápolási tevékenységek elvégzésére

A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az évfolyam összes óraszám
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása	31	40	71	71
	Nőgyógyászati vizsgáló eljárások	6		6	
	Várandós gondozás	6		6	
	Szövődményes/patológiás terhesség	6		6	
	Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenességek	4		4	
	Gyerekbarát újszülött ellátás, szoptatástámogatás, gyermekágy	3		3	
	Nőgyógyászati betegek ápolása	6	40	46	

A Szüléset-nőgyógyászati betegek ápolása tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-9. sz. Gyakorlati feladat	<i>Szüléset- Nőgyógyászati osztály / szakambulancia</i>	40	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-6. sz. Gyakorlati és elméleti feladat	<i>demonstrációs szaktanterem és online oktatás</i>	31	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):				
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):				
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>		
A Szüléset-nőgyógyászati betegek ápolása megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:		<i>A klinikumra vonatkozóan: Szüléset-nőgyógyász szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal / Szülésetnő Bsc 3 év gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év szüléset-nőgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.</i>		
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:				
A Szüléset-nőgyógyászati betegek ápolása megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen		
Helyiségek:	x	x		
Eszközök és berendezések:	x	x		
Anyagok és felszerelések:	x	x		
Egyéb speciális feltételek:	x	x		

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Nőgyógyászati vizsgálatoknál asszisztál	Ismeri a női reprodukciós szerveket és működésüket, eszköz-parkot, kliens pozicionálásának lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan	Empatikusan, etikusan, segítőkészen a kliens érdekeit és szükségleteit szemelőtt tartva vesz részt az ellátásban	Felhasználói szintű számítógép kezelés - egészségügyi szoftver kezelése
2	Várandósság alatti szűrővizsgálatokban részt vesz	Meghatározza a fogamzás feltételeit, a fiziológiás várandósságot, diagnosztikáját, szűrővizsgálatok menetét, magzat fejlődését, anyai szervezet változásait	Instrukció alapján részben önállóan		Haladó szinten keresi az aktuális várandós gondozási irányelveket
3	Patológiás várandóst ápol	Ismeri a felnőtt ember ápolásának menetét, az ápolási folyamatot, a várandósság alatti leggyakoribb szövődményeket és a hozzájuk tartozó ápolói tevékenységet. Azonosítja a mesterséges megtermékenyítés okait.	Teljesen önállóan		Egészségügyi szoftvereket használva komplettálja ismereteit, elektronikus ápolási dokumentációt vezet
4	Jellemzi a háborítatlan szülés folyamatát, és az aranyóra alap pilléreit	Meghatározza a szülés szakaszait, az aranyóra jelentőségét hormonális és pszichés szempontból	Teljesen önállóan		Haladó módon keresi az aktuális szülészeti ajánlásokat
5	Rendellenes szülésen / vetélésen átesett nőt ápol	Felsorolja a szülés alatti lehetséges szövődményeket, ellátásuk menetét, a vetélést követő hormonális és pszichikai változásokat, betegjogokat. Azonosítja az ápolói teendőket	Teljesen önállóan		

6	Közreműködik a szoptatás és gyermekbarát újszülött ellátásban.	Felsorolja az érett újszülött jellemzőit, ismeri az újszülött ellátás menetét. Ismeri a női mell anatómiáját és élettanát, a szoptatás jelentőségét, a tejtermelés folyamatát, tejtermelést segítő tényezőket, mennyiségét, az újszülött fiziológiás változásait. Ismeri az újszülött kori szűrővizsgálatok kivitelezésének módját.	Instrukció alapján részben önállóan		
7	Gyermekágyas anyát ápol	Felsorolja a méh involúció lépéseit, ismeri a szült nő fiziológiás szükségleteit. Ismeri a pszichés támogatás jelentőségét	Teljesen önállóan		
8	Nőgyógyászati beteget ápol	Ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati betegségeket (fertőzés, PCOS, endometriózis), ápolói teendőket, életkori fiziológiás változásokat, nőgyógyászati szempontból, felsorolja a vérzési rendellenességeket, ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségek ápolói sajátosságait, petesejt tárolás lehetőségeit. Integrálja a nőgyógyászati	Teljesen önállóan		
9	Nőgyógyászati beteget felkészít beavatkozásokhoz, és segédkezik benne	Ismeri a fizikális gyógymódokat a nőgyógyászati ellátás kapcsán, meghatározza a nőgyógyászati citosztatikus kezelések ápolói beavatkozásait, tudja a nőgyógyászati vizsgálatok során alkalmazott testhelyzeteket, a beavatkozások menetét, eszközeit	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Nőgyógyászati vizsgáló eljárások

Nőgyógyászati anamnézis felvétel lépései, elemei

Külső, belső női nemi szerv megtekintésének lépései, fiziológiás kinézete, vizsgáló eszközök felsorolása

Hüvely kenet mintavétel menete

Tapintásos vizsgálat menete, diagnosztikai jelentősége, colposcopia, emlők vizsgálata, ön- vizsgálat oktatása

Hasi, hüvelyi UH vizsgálatra történő kliens előkészítés, vizsgálat menete

Nőgyógyászati vizsgáló eszközök

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Várandós gondozás

Élettani fogamzás

Várandósság jelei, otthoni és klinikai diagnosztikája

Fiziológiás anyai változások a várandósság egyes szakaszaiban

Várandósság alatti kötelező szűrővizsgálatok és ápolói vonatkozásaik

Magzat fejlődésének mérföldkövei a várandósság során

Szövődményes/patológiás terhesség

Patológiás terhesség fogalma, diagnosztikája Veszélyeztetett terhesség meghatározása

Várandósság alatt fellépő leggyakoribb szövődmények és ápolói vonatkozásaik

Vetélés típusai, kliens felvételének és ápolásának specialitásai, pszichés és fizikai előkészítése

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenességek

Háborítatlan szülés fogalma, menete

Szülés szakaszai, kísérése

Vertikális szülési módok, szülőszoba felszereltsége

Szülés alatti vizsgáló eljárások, lehetséges szövődmények, beavatkozások és ápolói vonatkozásaik

Anyai-magzati sérülések a szülés alatt és ápolói

Gyerekbárát újszülött ellátás, szoptatástámogatás, gyermekágy

Érett újszülött jellemzői és az Apgár

Aranyóra és hormonális-pszichés jelentősége

Újszülött ellátása, szűrővizsgálatai, fiziológiás sárgaság, súlyvesztés

Női mell anatómiája és élettana, tejtermelés folyamata, ingerei

Szoptatás elősegítése (bőrkontaktus, rooming-in, pszichés támogatás)

Gyermekágyas anya fiziológiás változásai és ápolói vonatkozások

Nőgyógyászati betegek ápolása

Reprodukciós és hormonrendszer életkori fiziológiás változásai

Vérzési rendellenességek

A leggyakoribb nőgyógyászati fertőzések, gyulladásos kórképek, PCOS, endometriózis, HPV klinikumi és ápolási vonatkozásai

Leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségek klinikai és ápolási vonatkozásai

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja: A közösségi orvoslás-ápolás területén szerzett, ill. más előzetes tanulmányokra alapozva megismertetni a tanulót a körzeti-közösségi ápoló szerepével, lehetséges feladataival, kapcsolatrendszerével. A családorvos praxishoz tartozó felnőtt lakosság (18 éves kortól) számára a primer, secunder és terciar prevenció lehetőségeinek megismerése és az ezekhez kapcsolódó körzeti-közösségi tevékenységekben való aktív közreműködés. A közösségben dolgozó egészségügyi team munkájának és szakmai kapcsolatrendszerének a megismerése. A családorvos praxis csapat jelentősége a gyógyítási-ápolási folyamatban A tanulási terület oktatásának célja, hogy a tanuló ismerje meg a nemzetközi és hazai alapellátási-közösségi ápolási rendszereket, azok fontosabb jellemzőit, a lakóhely közeli ellátórendszeren belüli és azon kívüli betegutak szervezési szempontjait.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az évfolyam összes óraszama
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana	31	40	71	71
	Az Alapellátás-közösségi ellátás kialaklása és fejlődése	5		5	
	Az alapellátás-közösségi ellátás személyi, tárgyi és infrastrukturális feltételrendszere	5		5	
	Az otthoni szakápolás, hospice ellátás és a háziiorvosi praxis kapcsolata	5		5	
	A szociális ellátás és az egészségügyi alapellátás kapcsolata	5		5	
	Közegészségügyi, járványügyi feladatok a háziiorvosi praxisban	5		5	
	Háziiorvosi praxisokban történő orvos szakértői, hatósági vizsgálatok	6		6	
	Alapellátási gyakorlat (intézménylátogatások)		8	8	
	Háziiorvosi, ügyeleti, otthoni szakápolási gyakorlat		8	8	
	A prevenció szintjei, szinterei és célcsoportjai		8	8	

Ápolási folyamatok tervezése, megvalósítása az alapellátásban		8	8	
Az ápolói tevékenységet támogató eszközök		8	88	

A Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák

	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	<i>TEA. 1-10. sz. Gyakorlati feladat</i>	<i>alapellátás</i>	40	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-10. sz. Gyakorlati és elméleti feladat	<i>demonstrációs szaktanterem és online oktatás</i>	31	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>

Értékelés

Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>	
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):		
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):		
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>	
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	<i>A klinikumra vonatkozóan: Háziorvostani szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal.</i>	
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	<i>A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év alapellátási-közösségi területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése</i>	
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen
Helyiségek:	X	X
Eszközök és berendezések:	X	X
Anyagok és felszerelések:	X	X
Egyéb speciális feltételek:	X	X

A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Eligazodik az egészségügyi alapellátás rendszerében	Ismeri a hazai egészségügyi alapellátás felépítését, működését meghatározó tényezőket.	Teljesen önállóan	Kiváló probléma felismerő és problémamegoldó képességgel rendelkezik. Kapcsolatteremtő képessége kiváló.	Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a jogszabály-változásokról.
2	Figyelemmel kíséri a szakterületét érintő jogszabályi környezet változásait	Ismeri az alapellátás területére vonatkozó jogszabályi előírásokat.	Teljesen önállóan	A kapcsolódó szakterületek munkatársaival hatékonyan együttműködik a problémák közös megoldásában. Korrekt és empatikus módon kommunikál	
3	Standardokat, protokollokat dolgoz ki	Ismeri a szakdolgozói kompetenciákat és hatásköröket, valamint a standardok, protokollok kidolgozásának eljárásrendjét	Irányítással	Határozott ság, Felelősségtudat, jogszerű és etikus magatartás, szabályok ismerete és betartása, szervezés és irányítás képessége, logikus gondolkodás, visszacsatolás.	Word dokumentum sablon létrehozása
4	Alkalmazza a környezetvédelmi és hulladékkezelési szabályokat	Ismeri a környezetvédelmi és hulladékkezelési előírásokat	Teljesen önállóan		Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a témát érintő változásokról.
5	Részt vesz a betegutak menedzselésében	Ismeri a különböző egészség-ügyi és szociális ellátási formákra vonatkozó jogosultsági szabályokat.	Instrukció alapján részben önállóan		
6	Közreműködik a praxis hatáskörébe tartozó orvosszakértői feladatok elvégzésében, dokumentálja azokat és vezeti a nyilvántartást.	Ismeri a praxis hatáskörébe tartozó orvosszakértői feladatokra vonatkozó szabályozásokat.	Irányítással		
7	Közreműködik a közegészségügyi és járványügyi	Ismeri a közegészségügyi és járványügyi jog-szabályok	Irányítással		

	jogszabályok által előírt feladatok végrehajtásában	alapellátásra vonatkozó előírásait.			
8	A kötelező és az ajánlott védőoltások beszerzésében, beadásában és nyilvántartásában részt vesz.	Ismeri a kötelező és az ajánlott védőoltásokkal kapcsolatos nyilvántartási, adatszolgáltatási kötelezettségeket, valamint az oltóanyagok beszerzésével, tárolásával összefüggő szabályokat, továbbá a védőoltás beadásával kapcsolatos szabályokat.	Instrukció alapján részben önállóan		Háziorvosi betegnyilvántartó szoftverek alkalmazása Keresőprogramok segítségével képes az etikai kódexet, jogszabályokat, mi- nőségügyi dokumentumokat, protokollokat megkeresni.
9	Kapcsolatot tart az egészségügyi és szociális alapellátást nyújtó szolgáltatókkal	Ismeri az egészségügyi és szociális ellátást nyújtó szolgáltatókkal való kapcsolattartás módját.	Teljesen önállóan		
10	Betartja az etikai és jogi szabályokat, standardokat, proto- kollokat az ápolás- ban és a háziorvosi rendszerben	Ismeri az etikai és jogi szabályokat, standardokat, proto- kollokat.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Az alapellátás-közösségi ellátás kialakulása és fejlődése

Az alapellátás-közösségi ellátás helye az egészségügyi ellátórendszerben
Az alapellátás-közösségi ellátás és ápolás fogalma

Az alapellátás kialakulásának és fejlődésének hazai és nemzetközi története

Az alapellátás-közösségi ellátás jelenlegi szereplői és kapcsolatrendszerük, feladatai

Háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás feladata, sajátosságai

Fogorvosi alapellátás feladata, sajátosságai

Háziorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás feladata, sajátosságai

Védőnői ellátás feladata, sajátosságai

Iskola-egészségügyi ellátás feladata, sajátosságai

Az alapellátáshoz kapcsolódó otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás feladata, sajátosságai

A foglalkozás-egészségügyi alapellátás feladata, sajátosságai

Lakóhely közeli szolgáltatások, praxisközösségek, csoportpraxisok, egészségfejlesztési irodák feladatai

Az alapellátás jogszabályi környezete

Az alapellátás és közösségi ápolás fejlődésének trendjei hazánkban és Európában

Az alapellátás-közösségi ellátás személyi, tárgyi és infrastrukturális feltételrendszere

A személyi, tárgyi és infrastrukturális feltételrendszer jogi szabályozása és ellenőrzése

Szakdolgozói kompetenciák és hatáskörök az alapellátásban

Hatósági és szakmai szakfelügyelet és irányítás

Standardok, protokollok a háziorvosi rendszerben

Minőségbiztosítás az alapellátás területén (praxis minőségirányítási rendszerének fajtái, fel-

építése, a megfelelés tanúsítás kritériumai) A praxisműködtetés finanszírozása

Lehetséges gazdasági és foglalkoztatási formák

A szakdolgozók szerepe a praxismenedzsmentben Ápolói felelősség és etikai kérdések az alapellátásban Környezetvédelem, hulladékkezelés

Az otthoni szakápolás, hospice ellátás és a háziorvosi praxis kapcsolata

Az otthoni szakápolás, hospice ellátás jogi szabályozása

Az otthoni szakápolás, hospice ellátás célja, módszere

Az otthoni szakápolás, hospice igénybevételének feltételei, az elrendelés dokumentációja

Az otthoni szakápolás keretében ellátható feladatok

Az otthoni hospice ellátás keretében ellátható feladatok

A szociális ellátás és az egészségügyi alapellátás kapcsolata

A szociális ellátórendszer felépítése

Együttműködés a szociális ellátórendszer szereplőivel

Szociális juttatások és igények felmérése Szociális ellátások felosztásának rendszere

Szociális juttatások kérelmezésének formái, módja

Közegészségügyi, járványügyi feladatok a háziorvosi praxisban

Fertőző betegségekkel és fertőző betegségekre gyanús személyekkel kapcsolatos tevékenység

Fertőző betegek be és kijelentése, nyilvántartása Kórokozó-hordozókkal kapcsolatos tennivalók Életkorhoz kötötten kötelező védőoltások Megbetegedési veszély esetén kötelező védőoltások

Megbetegedési veszély elhárítása céljából önkéntesen igénybe vehető térítésmentes védőoltások

Külföldre történő kiutazás esetén fennálló védőoltási kötelezettség és egyéb ajánlott védőoltások

Munkakörökhöz kapcsolódó védőoltási kötelezettség Védőoltások és azzal kapcsolatos nyilvántartások, igazolások A védőoltással kapcsolatos jelentések

Járványügyi érdekből végzett laboratóriumi vizsgálatok

Járványügyi érdekből végzett szűrővizsgálatok

Járványveszély vagy járvány esetére vonatkozó rendelkezések

Ételmérgezések esetén szükséges teendők

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Háziorvosi praxisokban történő orvos szakértői, hatósági vizsgálatok

Háziorvosi praxisokban történő orvos szakértői, hatósági vizsgálatok típusai, jellemzői

A praxisokban végzett orvos szakértői, hatósági vizsgálatok jogszabályi háttere, feltételei

Keresőképtelenség típusai, keresőképesség elbírálása Egészségkárosodás mértékének elbírálásához kapcsolódó feladatok Látlelet felvétele

A halál megállapítása

Gépjármű-vezetői, belvízi hajózási szolgálati és belvízi kedvtelési célú vízijármű-vezetői alkalmassági vizsgálat

Kézilőfegyverek, lőszeres, gáz- és riasztófegyverek megszerzésének és tartásának egészségi alkalmassági vizsgálata

Alapellátási gyakorlat (intézménylátogatások)

Fogorvosi praxis

Védőnői szolgálat

Foglalkozás-egészségügyi alapszolgálat

Praxisközösség

Szociális ellátást nyújtó intézmény

Oltóközpont

Kormányhivatala Rehabilitációs Szakigazgatási Szerve

Háziorvosi, ügyeleti, otthoni szakápolási gyakorlat

Felnőtt és gyermek háziiorvosi praxis

Otthoni szakápolási, otthoni hospice ellátást nyújtó szolgáltató

Ügyeleti ellátás Egészségfejlesztési Iroda Csoportpraxis

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

A prevenció szintjei, színterei és célcsoportjai

A prevenció szintjei, színterei és célcsoportjai

Szűrővizsgálatok célja, módszerei, szűréssel szemben támasztott követelmények

Egészségnevelés, egészségfejlesztés, mint a megelőzés lehetőségei

A szűrővizsgálatok jogszabályi háttere

Etikai felelősség a szűrővizsgálatok kapcsán

Szakdolgozók szerepe a toborzásban

A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető szűrések

Életkorhoz kötött ellenőrző és szűrővizsgálatok

Ajánlott szűrővizsgálatok

Ápolási folyamatok tervezése, megvalósítása az alapellátásban

Ápolási folyamat az alapellátásban

Ápolási diagnózis alkotás

Ápolási terv készítése az alapellátásban

Az otthonába hazatérő páciens ápolási tervének specialitásai

Ápolási dokumentáció

Az ápolói tevékenységet támogató eszközök

A minimumfeltételekben előírt és az ajánlott tárgyi eszközök

A nővértáska felszerelése, a páciens otthonában alkalmazott "táskatechnika" ("visiting nurse

bag technique")

Ápolási eszközök, segédeszközök

Rehabilitációs-, kényelmi- és mobilizációs eszközök Önellátást-, életvitelt segítő és fejlesztő eszközök Protézisek, ortézisek

Egészségmegőrzést támogató mobilapplikációk Egészségfejlesztés szemléltető eszközei

Betegirányítást támogató eszközök

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Gerontológia és szakápolástana tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanuló tisztában legyen az öregedési folyamatokkal a témával kapcsolatlan fogalmak definícióival. Ismerje fel az idős kor veszélyeztető tényezőit. Legyen képes részt venni az egészséges idősök egészség gondozásában, illetve sajátítsa el az idős betegek megfigyelésének, speciális ápolásának, gondozásának alapjait. A XXI. század egyik kihívása a demográfiai változás, az időskorú lakosság részarányának növekedése és az idősök ellátásához kapcsolódó problémák halmozódása. A gerontológiai ismeretek szükségesek ahhoz, hogy a hallgató választott szakterületét az idősök körében is megfelelően művelni tudja. Az elméleti oktatás célja megszerezni és kiegészíteni a geriátria elmélet és szakápolástani ismereteket.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az évfolyam összes óraszám
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Gerontológia és szakápolástana	36	80	116	116
	Általános gerontológiai alapok	18		15	
	Geriátriai szakápolástan	18	32	63	
	Geriátriai gyakorlat		48	48	

A Gerontológia és szakápolástana tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott

módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	TEA. 1-6. sz. Gyakorlati feladat	<i>geriátriai osztály</i>	80	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>
Iskolai helyszínen	TEA. 1-6. sz. Gyakorlati és elméleti feladat	<i>demonstrációs szaktanterem és online oktatás</i>	36	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):				
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):				
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>		
A Gerontológia és szakápolástana megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:		<i>A klinikumra vonatkozóan: Gerontológus szakorvos / Geriáter szakorvos / Általános orvos</i>		
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:		<i>1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év gerontológiai/geriátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése..</i>		
A Gerontológia és szakápolástana megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen		
Helyiségek:	x	x		
Eszközök és berendezések:	x	x		
Anyagok és felszerelések:	x	x		
Egyéb speciális feltételek:	x	x		

A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Meghatározza a gerontológia alapfogalmainak és rendszereit a gerontológia ágait, részterületeit, alapkérdéseit, célkitűzéseit	Ismeri a gerontológiai alapfogalmakat, a gerontológia ágait, részterületeit alapkérdéseit és célkitűzéseit	Teljesen önállóan	Jó megfigyelő készség, képesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, kritikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, képesség, együttműködési készség, képesség, határozottság, türelem, empátia, feltétel nélküli elfogadás képessége,	Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése
2	Azonosítja az időskorban élettaninak minősíthető változásokat	Ismeri az időskorban élettaninak minősíthető változásokat, ismeri az időskorra bekövetkező élettani-funkcionális, szociológiai és pszichológiai változásokat	Teljesen önállóan		
3	Meghatározza az időskor biológiai, szomatikus és pszichés jellegzetességeit	Ismeri az életmód hatását az öregedési folyamatra	Teljesen önállóan		
4	Bemutatja a geriátriai ellátás holisztikus szemléletét	Ismeri a geriátriai ellátás holisztikus szemléletét	Teljesen önállóan		
5	Azonosítja az egészségi állapotot, a potenciális rizikó faktorokat				
6	Meghatározza a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeit, az életvégi gondozás különböző szintereit	Ismeri a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeit, az életvégi gondozás különböző szintereit	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Geriátriai szakápolástan

Geriátriai beteg állapotfelmérésének elvei és módszerei, Idős és krónikus betegek szükségleteinek kielégítése, Viselkedésminták, kulturális sémák, interperszonális kapcsolatok idős korban, Az idős beteg menedzselése az ellátási szintekben, Idős betegek gyógyszerelése, Mindennapos és invazív beavatkozások a geriátriában, A kiválasztó és a reprodukciós rendszer szakápolástan, inkontinenciaellátás idős korban, Idős és krónikus betegek hagyományos és mesterséges táplálása, folyadékgyensúly fenntartása, A demens és

Alzheimer kór- ban szenvedő betegek ellátása, szakápolása, Krónikus, légzőszervi megbetegedések ellátása, szakápolása, A gyógyfoglalkoztatás jelentősége az idősellátásban
A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Geriátriai gyakorlat

A gyakorlatot célzottan kell lefolytatni Geriátriai-, Ápolási-, Krónikus Belgyógyászati Osztályokon, valamint Pszichiátriai Osztály Demens, vagy Alzheimer részlegén, illetve otthoni szakápolást nyújtó szolgálaton belül

Onkológia és szakápolástana tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Rendelkeznek azokkal az élettudományi, egészségtudományi, ápolástudományi, táplálkozástudományi, fizioterápia, orvostudományi, különös tekintettel a klinikai, diagnosztikai, terápiás és szakápolástani ismeretekre, melyek birtokában képesek az onkológiai betegellátásban önálló munkavégzésre, specializációjának megfelelően a kritikus gondolkodásra, a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazására. Elméleti és gyakorlati ismereteik képessé teszik az onkológiai betegellátás színterén a betegvizsgálattal, diagnózisalkotással, terápiás, valamint betegvezetési és betegegyesítési feladatok ellátására is. Képességeiket azon intézményben alkalmazhatják a gyakorlatban is, ahol az alkalmazandó jog- szabályok, irányelvek, protokollok ezt lehetővé teszik

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az évfolyam összes óraszám
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Onkológia és szakápolástana	46	64	110	110
	Daganatos betegségek etiológiája, epidemiológiája	4		4	
	A daganatok szűrése és korai felismerés	4		4	
	A daganatos betegségek diagnosztikája, ápolói feladatok a diagnosztikus eljárások során	4		4	
	Daganatok csoportosításának egységes rendszere	4		4	
	Daganatos betegek kezelésének lehetőségei	4		4	
	Daganatos betegek szupportív (támogató) kezelése	4		4	
	Onkológiai gyógyszerterapeutikai ismeretek	4		4	
	Részletes klinikai onkológia és szakápolástanának alapjai	4	40	44	
	Speciális onkológiai szakápolástan	4	24	28	

	Onko-hematológia- immunrendszer sajátosságai csecsemő- és gyermekkorban	5		5	
	Bevezetés az onkopszichológiába	5		5	

A Onkológia és szakápolástana tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák

	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-8. sz. Gyakorlati feladat	<i>Onkológiai osztály</i>	46	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-8. sz. Gyakorlati és elméleti feladat	<i>demonstrációs szaktanterem és online oktatás</i>	64	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>

Értékelés

Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):	<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):	
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):	
Az érdemjegy megállapításának módja:	<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>

A Onkológia és szakápolástanamegnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek

Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	<i>A klinikumra vonatkozóan: Onkológus szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gya- korlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év Onkológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.</i>
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	

A Onkológia és szakápolástanamegnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek

	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen
Helyiségek:	x	x
Eszközök és berendezések:	x	x
Anyagok és felszerelések:	x	x

Egyéb speciális feltételek:	x	x
-----------------------------	---	---

A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés - módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Ismerteti a daganatos betegségek morbiditási, mortalitási mutatóit. A daganatos betegségek kialakulásának rizikótényezőit.	Ismeri a daganatos betegségek etiológiai tényezőit, megelőzésük lehetőségeit	Teljesen önállóan	A tantárgy elsajátításában motivált. Megfigyelőképesség, gondolkodás, pontosság, precizitás	Elektronikusan rögzíti E-mailban tájékoztatja az érintetteket az eseményről, megfelelő hozzájárulás birtokában, digitális platformokon hirdeti az eseményeket.
2	Biztonságos betegkörnyezet biztosít a diagnosztikus beavatkozások, tevékenységek során	Ismeri a biztonságos betegkörnyezetet	Teljesen önállóan		
3	A beteget előkészíti a diagnosztikus beavatkozásokhoz	Ismeri a beteg előkészítés módjait	Instrukció alapján részben önállóan		
4	Betegmegfigyelést és a vizsgálati anyagokkal kapcsolatos teendők ellátja	Ismeri beteg megfigyelés általános szempontjait, speciális eseteit	Teljesen önállóan		
5	Részt vesz, a szűrővizsgálatok szervezésében, végrehajtásában	Ismeri az egyes kórképekhez kötődő szűrővizsgálati lehetőségeket.	Instrukció alapján részben önállóan		
6	Fájdalomcsillapítást végez	Ismeri a daganatos betegek fájdalomcsillapítási protokolljait	Instrukció alapján részben önállóan		
7	Tápláltsági állapotot felmér.	Ismeri a tápláltsági állapot felmérésének algoritmusát	Instrukció alapján részben önállóan		
8	Klinikai táplálásban közreműködik	Ismeri a klinikai táplálás rendszerét			

A tantárgy témakörei

Daganatos betegségek etiológiája, epidemiológiája

A daganatképződés molekuláris alapjai (onkogének, tumorsuppresszor gének, DNS javító rendszerek, epigenetikai szerepe a daganatképződésben)

Vírusok szerepe a daganatok kialakulásában

Fizikai-kémia daganatkeltő faktorok,

A sugárzás daganatkeltő hatása

Daganatok növekedése és terjedése

Daganat előtti állapotok

Alapfogalmak: Incidencia, morbiditás, mortalitás

A daganatok gyakorisága, daganat keletkezés kockázati tényezői az életmód szerepe

Daganatos megbetegedések gyakoriságát befolyásoló tényezők

A daganatos megbetegedések incidenciája és az általuk okozott halálozás alakulása

Magyar- országon.

A daganatos betegségek várható alakulása

A daganatok szűrése és korai felismerés

A szűrési programok alapjai

A primer (életmód, környezetszennyezés, vakcináció) és szekunder (szervezett szűrések) prevenció lehetőségei Nemzetközi ajánlások Hazai szűrési programok

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

A daganatos betegségek diagnosztikája, ápolói feladatok a diagnosztikus eljárások során

Daganatos betegségek tünettana (általános tünetek, szervspecifikus tünetek, áttétek tünetei, paraneoplasziás jelenségek)

A daganatos betegségek kórelőzménye, fizikális vizsgálat

Daganatos megbetegedések laboratóriumi diagnosztikája, tumor markerek

Képalkotó diagnosztika szerepe, módszerei

Izotóppal végzett diagnosztika lehetőségei,

A daganatok szövettani és molekuláris, géndiagnosztikája

Intervenciós módszerek

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Daganatok csoportosításának egységes rendszere

Daganatok nevezéktana

Daganatok szövettani típusai

Daganatok TNM beosztása

Daganatok stádium besorolása

Daganatos betegek kezelésének lehetőségei

Daganatos betegségek kezelésének módszerei (sebészeti kezelés, sugárterápia, kemoterápia, hormonkezelés, daganatok célzott kezelése - biológiai kezelés, immunterápia, génterápia, gyógy-szeres kezeléssel kapcsolatos ápolói feladatok)

A daganatos betegek kezelhetőségét befolyásoló tényezők, és a kezeléssel összefüggő fogalmak

A daganatok sebészi kezelése-sebészi onkológia, daganat eltávolítás elvei, sebészi technikája, műtétek fajtái

A daganatos betegségek gyógyszeres szisztémás kezelése: kemoterápia, hormonterápia, célzott daganatellenes kezelés, immunterápia

Daganatok sugárkezelése - modalitásai, fizikai, kémiai és biológiai alapjai

Terápiás mellékhatások és kezelésük (hányinger, hányás, hasmenés, nyálkahártya elváltozások, bőrtünetek)

Fájdalomcsillapítás

Táplálás terápia az onkológiai betegségben szenvedőknél

Rehabilitáció az onkológiában (definíció, onkológiai rehabilitációs program elemei, testi és lelki rehabilitáció, nonverbális pszichoterápia, ápolói feladatok rehabilitáció területén

Daganatos betegek lelki gondozása (daganatos betegségek pszichoszociális jellemzői, haldokló betegek pszichoszociális ellátása)

Daganatos betegek szupportív (támogató) kezelése

Vérképző rendszerre kifejtett mellékhatások kezelése

Nyálkahártya, bőr, oto-neurotoxicitás kezelése

Gyomor-bélműködés zavarainak elhárítása (hányinger, hányás, hasmenés kezelése)

Daganatos betegek fájdalomcsillapítása

Táplálásterápia onkológiai beteg kezelése során

Onkológiai gyógyszerterapeutika ismeretek

Citosztatikus kezelések alapelvei

Kemoterápiás kezelések módjai

Daganatok hormonális befolyásolásának lehetőségei

Citokinek szerepe

Célzott daganatkezelés jelentősége

Immunterápia alapjai

Farmakodinámiai interakciók: antagonizmus, szinergizmus

Farmakokinetikai interakciók (béltraktusban előforduló, fehérjekötődés során létrejövő, metabolizmus során bekövetkező interakció).

Daganatellenes szerek és az étel közötti interakció

Részletes klinikai onkológia és szakápolástanának alapjai

Fej-nyak régió daganatok, kezelése és szakápolása Tápcsatorna daganatok, kezelése és szakápolása Máj és epeúti daganatok, kezelése és szakápolása

A hasnyálmirigy, az emésztőrendszeri stromadaganatok (GIST), hashártya daganatok, kezelése és szakápolása

Emlődaganatok, kezelése és szakápolása Mellkasi szervek daganata és szakápolástan

Ivarszervek daganatai és szakápolástan Kisklinikumi daganatok és szakápolástan

Központi idegrendszeri- és mozgásszervi daganatok, valamint ezek szakápolástan

Gyermekekori daganatok- és haematológiai daganatok, valamint ezek szakápolástan

Daganatos beteg ápolási specialitásai, ápolási tervek

Daganatos betegek gondozása

Onkológiai szakbizottságok (onkoteam) szerepe, feladatai

Speciális onkológiai szakápolástan

Citosztatikus keverékinfúzió készítésének tárgyi feltételei (helyiség, berendezések, eszköz- zök, felszerelések,)

Citosztatikus keverékinfúzió készítésének személyi feltételei (citosztatikus keverékinfúzió készítő aszeptikus egység személyzete, létszáma, alkalmassági orvosi vizsgálat) Citosztatikus keverékinfúzió szállítása,

Citosztatikus keverékinfúzió tárolása,

Citosztatikus keverékinfúzió beadása, dokumentálása. Dekontamináció, módjai,

Dekontaminálás eszközei, lépései, dokumentációja Paravazáció/extravazáció típusai

Paravazáció/extravazáció leggyakoribb okai

Port a Cath kanül, gyógyszer bejuttatása

Port a Cath kanül ápolása, gondozása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Onko-hematológia- immunrendszer sajátosságai csecsemő- és gyermekkorban

Onko-hematológiai- immunrendszer anatómiai és élettani sajátosságok, jellemzők

A leggyakoribb onko-hematológiai betegségek

Vérzéssel járó rendellenességek

Véralvadási rendellenességek

Veszélyes immunhiányos állapotok

Szisztémás autoimmun betegségek

Őssejt-transzplantáció

Hospice ellátás csecsemő és gyermekkorban

Sajátos etikai, jogi szempontok az ellátás, gondozás során

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Bevezetés az onkopszichológiába

Bevezetés az onkopszichológiába

Onkopszichológia fogalma, története.

Pszichoszomatikus betegségek,

Biopszichoszociális modell,

Betegközpontú és holisztikus betegellátás, gyógyítás elméletei

Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Elsajátítják a gyógyíthatatlan gyermek és felnőtt beteg, valamint családja szükségleteinek holisztikus megközelítésben történő felmérését, ennek alapján a multidiszciplináris team

tagjaként az egyénre szabott ápolási gondozási tervet végrehajtani ill. végrehajtását koordinálni, amennyiben szükséges más ellátási területről szakembereket bevonni az ellátásba az elérhető legmagasabb életminőséget biztosítva ezzel a betegnek és családjának. Megismerik a hospice-palliatív ellátási igényű betegek kínzó tüneteinek enyhítési/megszüntetési módjait, megtanulják a nem gyógyszeres terápiás eljárásokat. Megismerik az élet végéhez kapcsolódó jogi szabályokat, melynek alapján támaszt tudnak nyújtani a családnak az életvégi jogi kérdések körében, valamint a gyász időszakában is. Képesé válnak arra, hogy nyíltan kommunikáljanak a beteggel és családtagjaival; ápolási, pszichológiai, tanatólogiai ismereteiket alkalmazva bevonják a családtagokat a beteg ellátásába, támogassák a beteget és családját a haldoklás különböző szakaszaiban, felkészítsék a családtagokat, hogy mindvégig a beteg mellett tudjanak lenni. Felkészülnek az önálló, felelős munkavégzésre és annak szakszerű és pontos dokumentálására.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az évfolyam összes óraszám
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás	16	24	40	40
	A hospice-palliatív ellátás szellemisége, alapelvei a hospice mozgalom története	1		3	
	A Mo.-i hospice-palliatív ellátórendszer felépítése, törvényi és finanszírozási háttere, ellátási formák sajátosságai	1		3	
	Multidiszciplináris team tagjai, feladatai, jelentősége	2		3	
	Speciális klinikai és ápolási ismeretek	2		3	
	A palliatív és szupportív terápia orvosi és ápolói vonatkozásai	2		3	
	A fájdalomcsillapítás speciális vonatkozásai	2		4	
	Utolsó órák ellátása, halottellátás	2		4	
	Gyász, gyásztámogatás	2		4	
	Életvégi ellátással kapcsolatos jogi, etikai vonatkozások	2		4	
	Szakmai gyakorlat			24	
A tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák					
	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma	

Duális képzőhelyen	TEA. 1-9. sz. Gyakorlati feladat	<i>Onkológia-Hospice osztály/részleg</i>	24	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>
Iskolai helyszínen	TEA. 1-9. sz. Gyakorlati és elméleti feladat	<i>demonstrációs szaktanterem és online oktatás</i>	16	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):				
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):				
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>		
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek				
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:		<i>A klinikumra vonatkozóan: Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egé- szére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha meg- felel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év hospice területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.</i>		
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:				
A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek				
		Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen	
Helyiségek:		x	x	
Eszközök és berendezések:		x	x	
Anyagok és felszerelések:		x	x	
Egyéb speciális feltételek:		x	x	

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
------	-----------------------	-----------	---------------------------------	------------------------------------	--

1	Felméri a beteg performansz státuszát, a beteg és családja szükségleteit, felismeri a prioritásokat, ápolási tervet készít, értékeli az eredményeket, elvégzi a szükséges módosításokat	Ismeri a vitális és önellátási képességi paraméterek élettani és kóros értékeit. Ismeri az ápolási folyamatot. Ismeri a fájdalom felmérésének módszereit. Ismeri a decubitus rizikófelmérésére szolgáló skálákat	Teljesen önállóan	Feladatait a beteg és családja szükségleteinek holisztikus megközelítésben történő felmérése alapján a hospice/palliatív ellátás különböző területein a team tagjaival együttműködve etiusan, empatikusan, határozott pontos- sággal végzi. A beteg állapotát megfigyeli, értékeli, precízen, kellő	Informatikai eszközöket felhasználói szinten kezel, elektronikus ápolási dokumentációt vezet Informatikai és telekommunikációs eszközöket felhasználói szinten kezel. Alkalmazza a hazai ellátói adatbázisokat
2	Multidiszciplináris team tagjaként a beteg ellátásába a team többi tagját ill. más ellátási területről szakembereket bevon	Ismeri a hospice- palliatív team tevékenységét, hatáskörét, az ellátás különböző formáit és igénybevételének lehetőségeit.	Teljesen önállóan	rész- letességgel dokumentál a szakmai kifejezések használá- tával. Törekszik a pontos és precíz munka- végzésre. Segítőképz, munká- jára és önmagára igényes	PCA és subcutan pumpát kezel, terápiás eszközöket felhasználói szinten ismer és alkalmaz, az aktuális hazai és nemzetközi irányelveket keresi és alkalmazza. Elektronikus ápolási dokumentációt vezet
3	Megtanítja a családtagokat a beteg aktuális állapotának megfelelő alap és szakápolási műveletekre	Ismeri az ápolási elveket, ajánlásokat, szakmai kommunikációt és pedagógiai ismereteit alkalmazza	Teljesen önállóan		
4	Enyhíti/megszünteti a gyógyíthatatlan beteg fájdalmát, kínzó testi és egyéb tüneteit	Átfogóan ismeri a fájdalom mechanizmusának kialakulását. Ismeri a daganatos beteg fájdalmának csillapítására irányuló gyógyszeres, nem gyógyszeres és alternatív lehetőségeket. Ismeri a fájdalomcsillapítás szintjeit és a fájdalomcsillapítók formáit, hatásait. Ismeri a palliatív és supportív terápia orvosi és ápolói lehetőségeit	Instrukció alapján részben önállóan		
5	Megelőzi/enyhíti a gyógyszer-mellékhatás következtében kialakuló, életminőséget rontó tüneteket. Felkészíti a családtagokat a várható mellékhatásokra	Ismeri a fájdalomcsillapítók mellékhatásait	Instrukció alapján részben önállóan		Elektronikus ápolási dokumentációt vezet. Az aktuális hazai és nemzetközi irányelveket, evidenciákat keresi és alkalmazza
6	Megelőzi a nyomási fekély kialakulását,	Ismeri a decubitus kialakulására hajlamosító	Instrukció alapján		Elektronikus ápolási

	a családtagoknak megtanítja a megelőzés lehetőségeit, a kialakult decubitust kezeli. Műtéti és tumoros sebeket, krónikus sebeket sipolyokat ellát és megtanítja a családtagokat a sebellátásra.	tényezőket, a nyomási fekély stádiumait és a különböző stádiumban lévő sebek ellátásának módszereit. Ismeri a sebellátás korszerű elveit, a modern kötszereket, a felírhatóság lehetőségeit.	részben önállóan		dokumentációt vezet. Az aktuális hazai és nemzetközi irányelveket, evidenciákat keresi és alkalmazza
7	Felismeri a közelgő halál jeleit, biztosítja a haldokló beteg szükségleteinek megfelelő ápolást	Tisztában van a közelgő halál jeleivel, ismeri a haldokló beteg chartáját	Teljesen önállóan		
8	Kegyeeleteli halottteltatást végez	Ismeri a szakmai ajánlásokat, kulturális vonatkozásokat	Teljesen önállóan		
9	Felismeri a gyász támogatás módszereit, felismeri a patológias gyászreakciókat	Ismeri és alkalmazza a szakmai kommunikáció alapelveit, a jogi, etikai, szociológiai és pszichológiai ismereteket	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

A hospice-palliatív ellátás szellemisége, alapelvei a hospice mozgalom története

Hazai és nemzetközi epidemiológiai adatok

Palliatív ellátás, hospice ellátás fogalma

Előrehaladott állapot, terminális állapot, életminőség

A hospice/palliatív ellátás alapelvei

– St Christopher's Hospice

– WHO 2002

Fehér könyv az európai hospice és palliatív ellátás standardjairól és normáiról

A nemzetközi hospice mozgalom története

A magyarországi hospice mozgalom kialakulása és fejlődése

A Mo.-i hospice-palliatív ellátórendszer felépítése, törvényi és finanszírozási háttere, ellátási formák sajátosságai

A magyarországi hospice - palliatív ellátás felépítése, működése

A palliatív ellátás elvi alapjai az egészségügyi ellátásban

A Magyarországon jelenleg hatályos jogszabályok:

– 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 99.§

– Betegjogok

A palliatív ellátás jogi hátterére vonatkozó jogszabályok:

- Hatályos rendelet a szakmai minimumfeltételekről
- Emberi Erőforrások Minisztériuma szakmai irányelve a daganatos betegek ellátásáról
- Hatályos finanszírozási rendelet
- Betegjogok
- Dokumentációs rendszerek

A hospice-palliatív ellátás szervezeti és ellátási formái

A palliatív ellátás szintjei a progresszív betegellátás elvei szerint: gyermek /felnőtt hospice ház, intézeti hospice-palliatív osztály, hospice-palliatív járóbeteg ellátás, otthoni gyermek és felnőtt hospice-palliatív gondozás, egyéb ellátási formák - mobil team, nappali szanatórium

Multidiszciplináris team tagjai, feladatai, jelentősége

A palliatív ellátás személyi feltételei és eszközigénye

Multidiszciplinaritás fogalma, együttműködés a team tagjai között, csoportnormák

A team tagjainak feladatai, céljai, kompetenciái

- palliatív jártasságú szakorvos
- ápoló, koordinátor
- gyógytornász, fizioterapeuta
- pszichológus, pszichiáter, mentálhigiénés szakember
- dietetikus
- szociális munkás
- képzett önkéntes segítő
- foglalkoztató terapeuta
- lelkész, pap

Speciális klinikai és ápolási ismeretek

A daganatos megbetegedések előfordulása Magyarországon - morbiditás, mortalitás, Nemzeti Rákregiszter/ EU

Az onkológiai hálózat

Diagnosztikai eljárások, vizsgálatok:

- képalkotó diagnosztika
- laboratóriumi diagnosztika
- endoscopia
- nukleáris medicina

Az onkológiai sebészet fő célkitűzései, a rekonstrukciós műtétek fontossága, a több ülésben végzett műtétek jelentősége

Onkológiai sebészeti beavatkozáson átesett beteg ápolása

- a beteg előkészítése műtétre
- a műtéten átesett beteg ápolása

- sebellátás, kötözés, szövődmények, drének, speciális gyomor-bélszonda levezetése, mellkas megnyitáson átesett betegekkel kapcsolatos teendők inhalációs terápia sztómaterápia (ileo-colosztóma, tracheosztóma)
- tartósan behelyezett szondák, katéterek használatával kapcsolatos ápolási feladatok
- mesterséges enterális és parenterális táplálás

Kemo-, hormon-, immunterápia mellékhatásai, a terápián átesett betegek ápolása - dermatológiai tünetek, gastrointestinális tünetek, idegrendszeri tünetek stb. a testkép megváltozása

A sugárterápia és mellékhatásai, a sugárterápián átesett beteg ápolása - bőr-, nyálkahártya-kezelés, megfelelő diéta

A daganatos beteg rehabilitációjának eszközei, gyógyászati segédeszközök

A rehabilitációs terv/program összeállításának elve

- mobilitás
- oxigenizáció segítése
- diétetika

Orvosi, szociális és lelki rehabilitáció a diagnózis közlésétől a beteg gyógyulásáig, illetve haláláig

Gyermekkorból adódó specialitások

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

A palliatív és szupportív terápia orvosi és ápolói vonatkozásai

Az anamnézis és státusfelvétel folyamata, specializációi, fizikális vizsgálat, állapotfelmérő skálák

Speciális műszeres és laborvizsgálatok

A tünetek gyógyszeres kezelése, palliatív terápia

A fájdalomcsillapítás alapelvei, terápiás módszerei

Dermatológiai tünetek - bőrt infiltráló tumorok, nyomás okozta tünetek - decubitus, sztómák és fisztulák, perifériás ödémák, lymphoedema, viszketés

Emésztőrendszeri elváltozások - halitosis, száraz száj szindróma, stomatitis, orális candidiasis, ízérzés zavarok, étvágytalanság, neheztett nyelés, csuklás, hányás, hányinger, székrekedés, hasmenés, bélelzáródás, ascites

Vizeletürítési zavarok - vizelet inkontinencia és vizeletretenció, haematuria

Idegrendszeri tünetek - agyi metastasisok, epilepsziás és epileptiform rohamok terminális állapotban, gerincvelői kompresszió, zavartság

Folyadék-, elektrolit zavarok

Láz, infekciók

Légzőrendszeri elváltozások, nehézlégzés

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

A fájdalomcsillapítás speciális vonatkozásai

A fájdalom kialakulásának okai, típusa - nociceptív, neuropátiás, pszichogén; áttörésszerű fájdalom

A fájdalom felmérése - fájdalomfelmérő skálák, a fájdalom jellege, életminőséget befolyá-

soló jellemzői

A fájdalomcsillapítás módszerei

Gyógyszeres fájdalomcsillapítás lehetőségei

A fájdalomcsillapítás alapelvei, lépcsői - WHO ajánlás Gyógyszerek helyi alkalmazása-idegblokádok, epidural kanül A major opiátokkal kapcsolatos rendelkezések

- gyógyszerfelírás/rendelés
- tárolás
- dokumentálás
- felhasználásra nem kerülő gyógyszer

A fájdalomcsillapítók mellékhatásai és a megelőzés lehetőségei - gastrointestinális tünetek, idegrendszeri tünetek

A fájdalomcsillapítás adjuváns gyógyszerei

Nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás - akupunktúra, relaxáció, masszázs, radioterápia

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Utolsó órák ellátása, halottellátás

A közelő halál tünetei, figyelmeztető jelei - élettani és lelki változások

Progresszív krónikus betegségek lefolyási szakaszai

Az élet utolsó óráiban elhagyható gyógyszerek

A haldokló beteg charta-ja

A haldokló beteg szükségletei, ápolói feladatok- haldokló beteg konfúziójának, delíriumának kezelése

Halott körüli teendők orvosi és ápolói vonatkozásai. A halottellátás gyakorlatának különbségei aktív osztályon és hospice/palliatív osztályon

Család pszichés támogatása

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Gyász, gyásztámogatás

A halál, halállal kapcsolatos érzések, halálfélelem

A diagnózis közlésének pszichológiai problémái

A pszichés stádiumok jellemzői

- elutasítás
- düh
- alku
- depresszió
- belenyugvás

Haldokló beteg charta-ja Film: Iván Iljics halála,

A haldokló beteg és családtagjai pszichés támogatása. A halálhoz kötődő rítusok

A gyász szakaszai és a gyászfázisok jellemzői, a gyászév

- anticipációs gyász
- sokk
- kontrolláltság
- tudatosulás
- elfogadás

– adaptáció

A normál és a szövődményes gyász- krónikus gyász, bagatellizáció, hipertrófikus gyász, tor- zult gyász

A gyermekek halálképe

A haldokló és a gyászoló gyermek

A veszteség-feldolgozás segítése

A gyászolók gondozása - család, barát, lelkész, önszolgáltató csoportok, egyéni pszichoterápiás módszerek

Pasztorálpszichológia

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

Életvégi ellátással kapcsolatos jogi, etikai vonatkozások

A betegek tájékoztatása és a tájékoztatáson alapuló beleegyezés elvei. A gyógyíthatatlan beteg felvilágosításának dilemmái.

A gyógyíthatatlan betegek ellátásának etikai kérdései. Az élet végével kapcsolatos etikai döntések. Eutanázia. (Halál saját kérésre c. film bemutatása)

A kezelés visszautasításának joga.

Élő végrendelet.

Az eutanázia és a hospice ellátás különbségei. Esetelemzések

A szervátültetés etikai és jogi elvei. Az agyhalál fogalma.

Az Egészségügyi Törvény a haldoklók gondozásáról és a hospiceról, hospice vonatkozású miniszteri rendeletek, hospice szakmai irányelvek

Cselekvőképesség, korlátozott cselekvőképesség, cselekvőképtelenség esetei, a hozzájuk fű- ződő jogkövetkezmények.

Öröklési jog alapelemei, törvényes és végintézkedésen alapuló öröklés, végrendeletek a be- tegeket az egészségügyi ellátások igénybevétele kapcsán megillető jogosultságok rendszere

Szakmai gyakorlat

A szakmai gyakorlat a tantárgy témaköreihez kapcsolódó gyakorlati tevékenységeket tartalmazza

Kritikus állapotú beteg ellátása tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a kritikus állapotú betegek ellátásának hazai színtereit, azok diagnosztikus, terápiás és ápolási specialitásait. Legyen képes a kritikus állapotok korai felismerésre, kompetencia szintű elsődleges állapotfelmérésre és a szükséges beavatkozások haladéktalan elvégzésére. Legyen képes irányítással részt venni és segédkezni, az emelt szintű ellátásban. Kompetenciájának megfelelően végezze a kritikus állapotú / intenzív ellátást igénylő betegek ápolási folyamatának feladatait. Ismerje meg a különböző anesztezo- lógiai beavatkozásokat és a hozzájuk tartozó perioperatív ápolói feladatokat. A kialakított sür- gösségi szemlélettel képes legyen az ellátás valamennyi területén túl, az intézeten kívüli szitu- ációkban is a hirtelen kialakult kritikus állapotok menedzselésére, első ellátására.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az évfolyam összes óraszám
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Kritikus állapotú beteg ellátása	62	72	134	134
	Prehospitalis sürgősségi ellátás	12		12	
	Intrahospitalis sürgősségi ellátás (demons)	20		20	
	Intenzív betegellátás (demons)	20		20	
	Aneszteziológia beavatkozások	10		10	
	Kritikus állapotú betegek ápolási gyakorlata			72	
A Kritikus állapotú beteg ellátása tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák					
	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma	
Duális képzőhelyen	TEA. 1-10. sz. Gyakorlati feladat	<i>Sürgősségi /intenzív osztály</i>	72	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>	
Iskolai helyszínen	TEA. 1-10. sz. Gyakorlati és elméleti feladat	<i>demonstrációs szaktanterem és online oktatás</i>	62	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>	
Értékelés					
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>			
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):					
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):					
Az érdemjegy megállapításának módja:		<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>			
A tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek					
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:		<i>A klinikumra vonatkozóan: Oxiológus / Intenzív terápiás szakorvos / Aneszteziológus szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év sürgősségi/intenzív területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.</i>			
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:					

A tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen
Helyiségek:	x	x
Eszközök és berendezések:	x	x
Anyagok és felszerelések:	x	x
Egyéb speciális feltételek:	x	x

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TEA .	Készségek, képeségek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Kritikus állapotokat felismer, riaszt	Sürgősségi ellátást igénylő kórállapotok tünettana	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása	Riasztási eszközök alkalmazása
2	Elsődleges állapotfelmérés algoritmusának alkalmazza	ABCDE algoritmus azonnali beavatkozást igénylő állapotai	Teljesen önállóan		
3	Légútbiztosítást végez SGAD eszközökkel	Sürgősségi beavatkozások	Teljesen önállóan		
4	Emeltszintű ellátásban vesz részt	Emelt szintű sürgősségi ellátások protokolljai	Irányítással		
5	Kritikus állapotú beteget ápol	Intenzív betegápolás	Instrukció alapján részben önállóan		
6	Kiterjesztett monitorozást végez	A monitorozás elmélete és gyakorlata	Instrukció alapján részben önállóan		Monitorrendszer alkalmazása

7	Perioperatív ellátásban vesz részt	Aneszteziológiai ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan	
8	Fájdalomcsillapítást végez	Aneszteziológiai ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan	PCA pumpák alkalmazása
9	Speciális gyógyszerbejuttatást végez	Alkalmazott gyógyszerteran	Instrukció alapján részben önállóan	
10	Parenterális táplálást végez	Táplálásterápiái ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan	

A tantárgy témakörei

Prehospitális sürgősségi ellátás

- A prehospitális sürgősségi ellátás rendszerének jellemzői, szinterei, feladatkörei
- A mentőszolgálat működése, a mentésirányítás feladatrendszere
- Szakmai kommunikáció elemei az ellátókkal
- A sürgősségi ellátás jogi, etikai specialitásai
- Diagnosztikus és terápiás algoritmusok a prehospitális gyakorlatban
- A sérült, súlyos sérült ellátási algoritmus
- A mentésben alkalmazott mentéstechnikai eszközök és alkalmazási algoritmusai
- Szekunder transzportok szervezési, betegátadási szempontjai

Intrahospitalis sürgősségi ellátás

- Az intrahospitalis sürgősségi ellátás szinterei, jellemzői
- A betegfogadás, osztályozás rendszere, szabályai
- Az ABCDE algoritmus és azonnali beavatkozások intrahospitalis specialitásai
- Légútbiztosítás ápolói kompetenciái (SGAD- OPA, NPA, LMA)
- Emeltszintű légútbiztosítás ápolói feladatai (ET intubáció, sebészi légút)
- Az oxigén és inhalációs terápia sürgősségi specialitásai
- Emelt szintű újraélesztés algoritmusai, reverzibilis okok és ellátásuk
- A légzési elégtelenség és ellátási stratégiái
- Hemodinamikai instabilitást okozó ritmuszavarok és ellátásuk, elektromos terápia
- Shock folyamatok csoportosítása, jellemzői, ellátási stratégiák
- A mellkasi fájdalom sürgősségi vonatkozásai
- Az akut hasi fájdalom sürgősségi vonatkozásai
- A masszív vérző beteg ellátási stratégiái

Sürgősségi ellátást igénylő neurológiai állapotok

Alsó végtagi fájdalom sürgősségi vonatkozása

Sürgősségi ellátást igénylő sérülések, súlyos sérült ellátási algoritmusok

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Intenzív betegellátás Az intenzív ellátás szintjei, jellemzői,

Intenzív ellátást igénylő állapotok, az intenzív ellátás pszichés vonatkozásai

A homeosztázis zavarai, azok követésének módszerei

A kiterjesztett betegmegfigyelés specialitásai, invazív monitorozás

Postresuscitációs ellátás és ápolás specialitásai

Tartós gépilélegeztetett beteg monitorozása, ápolása, a leszoktatás ápolói feladata

A sedáció vezetése, altatott, sedált beteg megfigyelési és ápolási specialitásai

Septicus beteg ellátásának, ápolásának specialitásai

Speciális gyógyszer bejuttatások az intenzív ellátásban

Klinikai táplálás specialitásai- parenterális táplálás

A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

Aneszteziológia beavatkozások Az aneszteziológia fogalma, célja, feladatköre,

Az aneszteziológiai kivizsgálás és rizikó becslés

Az aneszteziológiai beavatkozások formái, jellemzői

Az aneszteziológiai fázisai

Az egyes aneszteziológiai beavatkozások perioperatív ápolási vonatkozásai

Postoperatív megfigyelés, ellátás és ápolás,

Fájdalom menedzsment, postoperatív fájdalomcsillapítás

Kritikus állapotú betegek ápolási gyakorlata

A klinikai területi gyakorlat során a tanuló ismerje meg:

A sürgősségi osztály működésének jellemzőit, a betegfogadás és osztályozás rendszerét, annak fontosabb lépéseit

Figyelje meg az elsődleges állapotfelmérés algoritmus gyakorlatban történő alkalmazását

Figyelje meg az egyes sürgősségi állapotok differenciáldiagnosztikai vizsgálatát

Irányítással vegyen részt a betegek/sérültek vizsgálatában és ellátásában

Ismerje meg a sürgősségi laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok ápolói kompetenciájú tevékenységeit

Az intenzív osztályos gyakorló területen figyelje meg az intenzív osztály működésének jellemzőit, a beteg felvétel rendjét.

Ismerje meg a kiterjesztett monitorozás, invazív monitorozás rendszerét, irányítással vegyen részt a betegek monitorozásában

Ismerje meg és irányítással vegyen részt a lélegeztetett betegek ellátásában, ápolásában

Vegyen részt az intenzív ápolást igénylő betegek ápolási folyamatában

Ismerje meg a kritikus állapotú betegek intézeten belüli transzportjának szervezési és kivitelezési ápolói feladatait

Klinikai gyakorlat II tantárgy-**A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló az elméleti ismeretei mellett megfelelő területi gyakorlatot szerezzon, illetve részletesebben megismerhesse az érdeklődésének megfelelő ápolási területet.

Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Össz.	Az évfolyam összes óraszám
Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület	Klinikai gyakorlat II tantárgy		80	80	80
	Irányított gyakorlat		64	64	
	Orientációs gyakorlat		16	16	
A Klinikai gyakorlat II tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák					
	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma	
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	TEA. 1-12. sz. Gyakorlati feladat	<i>A tanuló érdeklődésének megfelelő ápolási terület</i>	80	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>	
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozások óraszámja és ajánlott szervezési módja	-	-	-	<i>Egyéni/páros/csoportos</i>	
Értékelés					
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):			<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):					
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):					
Az érdemjegy megállapításának módja:			<i>Témakörönként 1 osztályzat</i>		
A Klinikai gyakorlat II megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek					
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:			<i>Az adott területen jelenleg munkaviszonyban tevékenykedő BSc ápoló egészségügyi gya- korlatvezető végzettséggel és legalább 3 éves gyakorlattal</i>		
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:					

A Klinikai gyakorlat II megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen
Helyiségek:	-	x
Eszközök és berendezések:	-	x
Anyagok és felszerelések:	-	x
Egyéb speciális feltételek:	-	x

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

TE A.	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
1	Elhelyezi a beteget az osztályon, a gyógykezelést követően részt vesz az elbocsátás feladataiban	Ismeri a betegfelvétel, betegelhelyezés, betegátadás, elbocsátás feladatait, dokumentációját	Teljesen önállóan	Segítőképz, türelmes és empátiás a beteg irányában. Fontosnak tartja a beteg megfelelő tájékoztatását. Etikus viselkedés jellemzi. Tájékoztatást ad a betegnek és a hozzátartozóknak az ápoló és/vagy orvos utasítása alapján.	
2	Laboratóriumi mintát vesz a betegtől. Egyszerű, betegágy mellett végezhető labor diagnosztikai módszereket alkalmaz.	Ismeri a vénás vérvétel, a testvadászok mintavételének módját, szabályait, eszközeit, a minták tárolásának, szállításának szabályait. Ismeri az ágy melletti vércukormérés, vizeletvizsgálat módját, eszközeit, dokumentálását.	Teljesen önállóan	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi.	
3	Egyszerű eszközös és eszköz nélküli vizsgálatokat végez.	Ismeri a fizikális vizsgálat ápolói vonatkozásait. Tudja a testmagasság, testtömeg, testarányok, testkörfogát, BMI és a vitális paraméterek mérésének	Teljesen önállóan	Tevékenységét az orvos utasításának megfelelően, önállóan végzi.	

		módját, eszközeit. Ismeri az EKG vizsgálat kivitelezését, eszközeit.		Az eredményeket pontosan dokumentálja. A tanulókkal türelmes, segítőkész, etikus magatartást tanúsít. Felelősséget érez az utánpótlás nevelésében és betartatja a biztonságos munkavégzés szabályait.	
4	Részt vesz az osztályon tartózkodó tanuló ápolók gyakorlati oktatásában.	Ismeri a szakmai gyakorlatokra vonatkozó fontosabb szabályokat, az oktatási módszerek fajtáit.	Teljesen önállóan	Felelősséget érez az utánpótlás nevelésében és betartatja a biztonságos munkavégzés szabályait.	
5	Részt vesz az infékciónkontroll feladataiban. Izolált beteget ápol.	Ismeri a kórokozó mikroorganizmusokat, a fertőzés létrejöttét. Ismeri a nosocomialis infékción fogalmát, kialakulását, a leggyakoribb nosocomialis infékciónkat, Ismeri az infékciónkontroll feladatát, tevékenységeit, a fertözöz beteg elkülönítését és ápolását.	Teljesen önállóan	Felelősséget érez a fertözözések kialakulásának és terjedésének megelőzésében. Betartja és betartatja a higiénés, betegbiztonsági és munkavédelmi szabályokat. Az orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve, vagy utasítás alapján önállóan (perifériás vénakanülök, vizeletkatéter, egyszerű eszközös légútbiztosítás kivitelezése, betegmegfigyelő monitor, gyógyszerbejuttatás eszközeinek használata) együttműködve az ápolóval és/vagy az orvossal vesz részt az invazív beavatkozások kivitelezésében.	
6	Asszisztál invazív beavatkozásoknál.	Ismeri az invazív beavatkozások fogalmát, formáit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit. (perifériás és centrális vénakanülök, artéria punkción, artéria kanülálás, EDA kanül, Port-a-cath, gyógyszerek bejuttatásának eszközei, használatuk (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos szerelék), vizeletkatéterek és behelyezésük, hólyag-kondicionálás, betegmegfigyelő monitor invazív	Teljesen önállóan	Az orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve, vagy utasítás alapján önállóan (perifériás vénakanülök, vizeletkatéter, egyszerű eszközös légútbiztosítás kivitelezése, betegmegfigyelő monitor, gyógyszerbejuttatás eszközeinek használata) együttműködve az ápolóval és/vagy az orvossal vesz részt az invazív beavatkozások kivitelezésében.	

		mérési lehetőségei, eszközös légútbiztosítás, dialízis, punkciók, biopsziák).			
7		Tisztában van az invazív beavatkozások jogi és etikai szabályaival. Ismeri az egyes beavatkozások eszközeit, ápolói feladatait, a lehetséges szövődményeket.	Teljesen önállóan	Felelős a beteg és a bevezetett eszköz megfigyeléséért, gondozásáért. Betartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályokat. Orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve vesz részt a hatóanyagot tartalmazó infúzió beadásánál. A hatóanyag nélküli infúziót orvosi utasításra önállóan beadja. Megfelelő indikáció esetén önállóan végez fájdalomcsillapítást non-szteroid gyulladáscsökkentő, vagy minor analgetikum adásával. Megfelelő indikáció esetén önállóan végez	
8	Invazív beavatkozásokat végez (véna kanül behelyezés, véna punkció, hólyag katéter bevezetése, női és férfi páciensnek).	Ismeri a perifériás véna kanül behelyezésének protokollját, a vénapunctió menetét, a transzurethrális katéter bevezetésének protokollját. Ismeri a beavatkozás indikációit, kontraindikációit, és a lehetséges szövődményeket. Ismeri a beavatkozás dokumentálásának menetét, és ápolói vonatkozásait.	Instrukció alapján részben önállóan	lázcsillapítást. Gyógyszerelőtevékenységét pontosan dokumentálja. Betartja a higiénés és betegbiztonsági	
9	Hatóanyag nélküli infúziót előkészít, bead. Előkészít, és segédkezik a hatóanyagot tartalmazó infúziós oldat beadásánál.	Ismeri a kristalloid oldatok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásokat.	Instrukció alapján részben önállóan		

10		Részletesen ismeri a gyógyszeres és hatóanyag nélküli infúzió előkészítésével, beadásával kapcsolatos ápolói feladatokat, az infúzió beadásának eszközeit, a lehetséges szövődményeket,			
11	Láz- és fájdalomcsillapítást végez per os, rectalis, vagy intramusculáris injekció formájában, tevékenységét dokumentálja. Felméri a beteg fájdalmát, közreműködik speciális fájdalomcsillapító eljárásokban (EDA, PCA).	Ismeri a non-szteroidok, minor analgetikumok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, lehetséges mellékhatásokat. Ismeri a speciális fájdalomcsillapító eljárásokat (EDA, PCA) Ismeri a lázcsillapítók jellemzőit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit, adagolásukat	Instrukció alapján részben önállóan		
12	Az ápolási folyamat alkalmazásával megtervezi és a terv alapján megvalósítja az életkorok szerinti beteg ápolását. Tevékenységeit és a betegmegfigyelés eredményeit dokumentálja.	Ismeri a főbb ápolási modelleket. Ismeri az ápolási folyamat szakaszait, az ápolási terv elkészítésének szempontjait. Ápolástani, kórtani, klinikumi ismereteinek segítségével felismeri a felmérés során kapott adatok összefüggéseit az ápolási diagnózisok pontos megfogalmazása érdekében. Ismeri az elektronikus és papír alapú egészségügyi és ápolási dokumentáció részeit. EFSZT, t. a	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Irányított gyakorlat

A gyakorlatot úgy szükséges megszervezni, hogy a tanulónak legyen lehetősége az alábbi feladatokat elvégezni:

Vitális paraméterek megfigyelése Betegmegfigyelő monitorok alkalmazása
Üvegampullából történő gyógyszerfelszívás

Gumidugós ampullából történő gyógyszerfelszívás

Két ampulla tartalmának összekeverése egy fecskendőben

Porampulla oldása, mulageon

Perfuzor használata

Beöntés

Tisztítóbeöntés kivitelezése mulageon

Az oxigén adagolás eszközei (reduktor, párasító tartály, flow-meter, áramlás szabályozó)

Az oxigén bejuttatás eszköze (orrkanül, egyszerű arcmaszk, reservoáros arcmaszk

Venturi maszk, aeroszol maszk, T-szár, Hi-flow rendszerek), az egyes bejuttatási eszközök alkalmazásának javallatai, ellenjavallata

Az oxigénterápia gyakorlata, algoritmusa

Az perifériás vénakanülálás és az infúziós terápia kivitelezésének algoritmusa, gyakorlata

Enterális gyógyszerelés

Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, életkori sajátosságai

A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai

A nasalis adagolás alkalmazásának javallatai, eszköze (MAD), a bejuttatás algoritmusa, szabályai

A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai

Injekciózás előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon

Vérvétel

Perifériás kanül felvezetése, mulageon

Szárnyas tű felvezetése

Perifériás és centrális vénakanülok gondozása, artéria punkció ápolói feladatai, artéria kan- üláláshoz asszisztálás, EDA kanül, Port-a-cath

Skybalum eltávolítás - Előkészítés és kivitelezés szimulátoron

Nasogastrikus szonda levezetése Előkészítés és kivitelezés mulageon

Gyomormosás - Előkészítés és kivitelezés mulageon

Ágymelletti vércsoportmeghatározás Serafol teszttel - Előkészítés infúziós terápiához és ki- vitelezés mulageon (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos sze- relék).

Dialízis, punctiók, biopsiák ápolói feladatai

Ápolási diagnózisok felállítása

Katéterezés Sebkezelés Sztómagondozás

Életkoroknak megfelelő ápolási beavatkozások kivitelezése klinikai környezetben
Vizitekre történő kórtermi előkészítés, hulladékkezelés

Orientációs gyakorlat

A tanuló érdeklődésének és az infrastruktúrális lehetőségeknek megfelelő gyakorlat.

Vizsgafelkészítő tantárgy

A tantárgy oktatásának célja: A tanulók felkészítése a sikeres vizsga érdekében a szakma oktatás képzési és kimeneti követelményének megfelelően.

A képzés órakeretének legalább 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tanulási terület belső azonosítószáma és megnevezése:				
A tanulási területhez tartozó tantárgyak és témakörök óraszám:				
A (szakirányú) oktatás évfolyama: 15				
Tanulási terület megnevezése	Tantárgyak és a témakörök megnevezése	Iskolai helyszín	Duális képzőhely	Az évfolyam összes óraszám
	Vizsgafelkészítő tantárgy	31	32	63

A Vizsgafelkészítő tantárgy témakörei megnevezésű tantárgy oktatása során alkalmazott módszerek és munkaformák				
	Feladat	Helyszín	Óra	Módszer és munkaforma
Duális képzőhelyen	TEA. 1-70. sz. Gyakorlati feladat	<i>demonstrációs szaktanterem</i>	32	<i>Egyéni/páros/csoportos-</i>
Iskolai helyszínen			31	
Értékelés				
Az előzetes tudás, tapasztalat és tanulási alkalmasság megállapítása (diagnosztikus értékelés):		<i>Az oktató által meghatározott írásbeli/ szóbeli / elméleti feladat</i>		
A tantárgy oktatása során alkalmazott teljesítményértékelés (formatív értékelés):				
Minősítő, összegző és lezáró teljesítményértékelés (szummatív értékelés):				

Az érdemjegy megállapításának módja:	Témakörönként 1 osztályzat
--------------------------------------	----------------------------

A Vizsgafelkészítő megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges személyi feltételek		
Duális képzőhelyen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:	<i>BSc ápoló egészségügyi gyakorlatvezető végzettséggel és legalább 3 éves gyakorlattal</i>	
Iskolai helyszínen lebonyolított foglalkozásokhoz szükséges szakemberek száma, végzettsége, szakképzettsége (szakképesítése) és szakirányú szakmai gyakorlata:		
A Vizsgafelkészítő megnevezésű tantárgy oktatásához szükséges tárgyi feltételek		
	Iskolai helyszínen	Duális képzőhelyen
Helyiségek:	x	x
Eszközök és berendezések:	x	x
Anyagok és felszerelések:	x	x
Egyéb speciális feltételek:	x	x

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Betegfelvételt követően elhelyezi a beteget az osztályon, a gyógykezelést követően részt vesz az elbocsátás feladataiban.	Ismeri a betegfelvétel, betegelhelyezés, betegátadás, elbocsátás feladatait, dokumentációját.	Segítőképz, türelmes és empátikus a beteg irányában. Fontosnak tartja a beteg megfelelő tájékoztatását. Etikus viselkedés jellemzi.	Önállóan ad tájékoztatást a betegnek és a hozzátartozóknak saját hatáskörén és kompetencia határában belül.
2.	Felméri a beteg szükségleteit, ápolási igényeit, a szükségleteknek megfelelő ápolást végez. Értelmezi a beteg megváltozott szükségleteit.	Ismeri az alapvető szükségletek jellemzőit (higiéné, táplálkozás és folyadékbevitel, mozgás, megfelelő testhelyzet, ürítés, normális légzés, alvás, pihenés, testhőmérséklet, biztonság), kielégítésük lehetőségeit, eszközeit és azok használatát. Ismeri az egészséges ember testi-lelki-szociális sajátosságait különböző életkorokban, és az akadályozottságokat. Ismeri az akadályozottsággal élők önellátási és együttműködési zavarainak	Az ápolás tervezésekor figyelembe veszi a beteg individuális szükségleteit, a beteg szociokulturális jellemzőit, fennálló akadályozottságát. Munkavégzése során betartja a munka-, tűz-, környezet- és egészségvédelmi, higiénés és betegbiztonsági szabályokat. A beteg szeméremérzetét figyelembe veszi.	A szükségletek kielégítésének segítségét önállóan, az ellátó teammel együttműködve végzi. Az invazív ápolási eljárásokat igénylő esetekben orvos utasítása szerint önállóan cselekszik.

		okát, jellemzőit és következményeit.		
3.	Teljeskörű betegmegfigyelést végez, a megfigyelés eredményeit értelmezi. Felismeri és jelzi a felnőtt beteg/beteg gyermek állapotában bekövetkező változásokat.	Ismeri az életkoroknak megfelelő betegmegfigyelés szempontjait, az általános megtekintés, a testalkat, tápláltság, mozgás, járás, bőr és bőrfüggelékek, érzékszervek, alvás, magatartás, tudat, fájdalom, vitális paraméterek, testvadások jellemzőit, normálistól való eltéréseit. Ismeri a megfigyelés módszereit, eszközeit. Tudja a dokumentálás módját, szabályait.	Határozott, megfigyeléseiben és a dokumentálási feladatokban pontosságra törekszik.	Felelős a beteg állapotváltozásának felismeréséért. A beteg állapotában bekövetkező változásokat jelzi az orvos felé. Szükség esetén, a segítség érkezéséig megkezdi az elsősegélynyújtást.
4.	Laboratóriumi mintát vesz a betegtől, a vizsgálati anyagot laboratóriumba juttatja, a vizsgálat eredményeit dokumentálja. Felismeri és jelzi a betegnél észlelt állapot- és/vagy paraméterváltozást.	Ismeri a vénás vérvétel, a testvadások mintavételének módját, szabályait, eszközeit, a minták tárolásának, szállításának szabályait.	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi.	A mintavétel előtt azonosítja a beteget. A mintavételt a kezelőorvos utasítása szerint, önállóan végzi, tevékenységét dokumentálja.
5.	Egyszerű eszközös és eszköz nélküli vizsgálatokat végez.	Ismeri a fizikális vizsgálat ápolói vonatkozásait. Tudja a testmagasság, testtömeg, testarányok, testkörfogat, BMI és a vitális paraméterek mérésének módját, eszközeit. Ismeri az EKG-vizsgálat kivitelezését, eszközeit.	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi.	Tevékenységét a kezelőorvos utasításának megfelelően, önállóan végzi. Az eredményeket pontosan dokumentálja.
6.	Betegmegfigyelő monitorokat alkalmaz.	Ismeri a monitorozás eszközeit, formáit, jellemzőit. Ismeri az EKG monitorozás ápolói feladatait.	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi.	A beteg monitorozását az orvos utasítása szerint végzi.
7.	Előkészíti a gyermek vagy felnőtt beteget diagnosztikai eljárásokra, elvégzi a vizsgálatok alatti és utáni ápolói feladatokat.	Ismeri az életkorok szerinti csapolások, biopsziák, képi diagnosztikai módszerek, spirometria lényegét, menét, a vizsgálatokkal, beavatkozásokkal kapcsolatos ápolói feladatokat.	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi. A beteget pszichésen támogatja.	A betegek előkészítését orvos utasítása alapján, önállóan végzi. A beavatkozások során a kezelőorvossal együttműködik, asszisztál.

8.	A beteg és hozzátartozói számára pszichés támogatást nyújt.	Ismeri munkájának ápoláslélektani vonatkozásait, a segítő kapcsolat jellemzőit, a meghallgatás, segítő beszélgetés szabályait. Tisztában van a munkáját érintő jogi és etikai követelményekkel.	Empátiával és türelemmel fordul a beteghez, figyelmes, fontosnak érzi a beteg meghallgatását. Hiteles kommunikációt folytat. Önmagára nézve kötelezőnek érzi a betegjogok tiszteletben tartását. Etikus viselkedés jellemzi.	Megelőzi a szororigén pszichikus ártalmak kialakulását.
9.	A beteg életkorának és szükségleteinek megfelelő betegoktatást és egészségfejlesztő tevékenységet végez.	Ismeri az életkorok szerinti betegoktatáshoz szükséges pszichológiai és pedagógiai alapokat, az oktatás, az egészségnevelés, egészségfejlesztés színtereit, módszereit, eszközeit, ezek megválasztásának és alkalmazásának szempontjait.	A beteghez elfogadóan viszonyul, együttműködő, türelmes. Figyelembe veszi a beteg személyiségét, előzetes ismereteit, igényeit.	Kezelőorvos utasításának megfelelően, önállóan végzi a betegoktatást, meggyőződik arról, hogy a beteg a szükséges tudást megszerezte.
10.	Részt vesz az osztályon tartózkodó tanuló ápolók gyakorlati oktatásában.	Ismeri a szakmai gyarlatokra vonatkozó fontosabb szabályokat, az oktatási módszerek fajtáit.	A tanulókkal türelmes, segítőkész, etikus magatartást tanúsít. Felelősséget érez az utánpótlás neveléséért.	A tanulókkal való foglalkozás során következetesen betartatja a biztonságos munkavégzés szabályait.
11.	Szükség esetén tanácsot ad a betegnek szociális segítségnyújtás igénybevételéhez.	Ismeri a szociológia, egészségpszichológia és a szociálpolitika alapjait, a szociális ellátások formáit, jogi alapjait.	A beteggel szemben empatikus, etikus és segítőkész magatartást tanúsít.	A tanácsadást önállóan a kezelőorvos utasítása alapján végzi.
12.	Részt vesz a korlátozó intézkedések végrehajtásában.	Ismeri a jogszerű kémiai és fizikai korlátozás kivitelezésének szabályait, a kapcsolódó ápolói feladatokat.	Betartja a jogi és etikai normákat.	A fizikai korlátozásra vonatkozó intézkedéseket önállóan és/vagy a beteg ápolásáért felelős ápolóval együttműködve végrehajtja.
13.	Terminális állapotú gyermek vagy felnőtt beteg ápolását végzi. Ellátja a halott körüli teendőket.	Ismeri a haldoklás szakaszait, a haldokló beteg ápolásának, a halott ellátásának és a család táogatásának szempontjait életkoronként.	Etikus magatartást tanúsít. Tiszteletben tartja az emberi méltóságot, részvétellel fordul az elhunyt ember hozzátartozói felé.	Betartja az orvosi utasításokat. Enyhíti a beteg szenvedését.
14.	Gyógyszer nélküli fájdalomcsillapító eljárásokat alkalmaz.	Ismeri a fájdalom kórélettani alapjait, jellemzőit, a fájdalom	Fontosnak tartja a beteg szenvedésének enyhítését.	Felelős a beteg fájdalmának megfigyeléséért,

		felmérését és a felméréshez kapcsolódó dokumentációs rendszert. Tisztában van a fájdalomcsillapítás lehetőségeivel. Ismeri a nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás módjait.		állapotának követéséért. Tevékenységét önállóan dokumentálja.
15.	Enteralis gyógyszerelési feladatokat végez, inhalációs és oxigénterápiát alkalmaz.	Alapvető gyógyszeres ismeretekkel rendelkezik. Ismeri a gyógyszerformákat, a bejuttatás módjait, eszközeit az életkor függvényében. Ismeri a gyógyszerelés, gyógyszereltárolás szabályait. Tisztában van a gyógyszerelés dokumentálási szabályaival.	A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés, betegbiztonsági szempontok, a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályok betartását.	Orvos utasítása alapján, önállóan végzi a gyógyszerelési tevékenységet.
16.	Közreműködik transzfúziós terápiánál. Felismeri az esetleges szövődményeket.	Ismeri a transzfúzió javallatait, a vércsoport-meghatározás és a transzfúziós terápia előkészítésének, kivitelezésének eszközeit, ápolói feladatait. Ismeri a vérkészítményeket, tárolásuk és felhasználásuk szabályait, a transzfúziós terápia lehetséges szövődményeit, ápolói teendőit.	A munkavégzés során együttműködő, határozott, körültekintő. Fontosnak tartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.	Orvos utasítása alapján előkészít transzfúziós terápiához. Elvégzi a transzfúzió alatti és utáni ápolói feladatokat.
17.	A beteg állapotának megfelelő diétát és táplálási módot alkalmaz.	Alapvető táplálkozási ismeretekkel rendelkezik. Ismeri a diéták formáit, a táplálás módjait.	Érti a diéta fontosságát, szerepét a beteg gyógykezelésében.	A diéta és a táplálási mód megválasztásánál az orvos utasítása szerint jár el.
18.	Megvalósítja az infekciókontroll célkitűzéseit. Izolált beteg szakápolását végzi.	Ismeri a nosocomialis fertőzések és ártalmak megelőzését célzó gyakorlat alapelveit, előírásait, eszközeit és eljárásait.	Felelősséget érez a fertőzések kialakulásának és terjedésének megelőzésében. Elhivatott az betegellátás minőségének fejlesztésében.	Betartja/betartatja a higiénés rend vonatkozó előírásait. Együttműködik az ellátás résztvevőivel az ellátási standardoknak való megfelelés érdekében.
19.	Biztosítja az egészségügyi ellátás során keletkező hulladékok előírásoknak megfelelő gyűjtését, tárolását.	Ismeri a települési hulladéknak megfelelő hulladékok szelektív gyűjtésére vonatkozó előírásokat. Ismeri a veszélyes hulladékok, illetve a különleges kezelést igénylő (fertőző) hulladékok	Gondoskodik arról, hogy az egészségügyi ellátással összefüggésben keletkező hulladékok gyűjtése, tárolása elkülönítve, a környezet szennyezését vagy	A munkája során keletkezett hulladékokat önállóan kezeli, felelős a szabályos hulladékkezelésért.

		csoportjait, gyűjtésük/tárolásuk/átadásuk és szállításuk rendjét.	károsítását kizáró módon történjen. A munka- és egészségvédelmi, valamint a környezetvédelmi szabályokat maradéktalanul betartja, betartatja.	
20.	Alap- és szakápolási feladatokat végez. Segédkezik a betegek vizsgálatánál, diagnosztikai eljárásokkal kapcsolatos ápolói feladatokat lát el. Részt vesz a betegek gyógykezelésében.	Ismeri a kórképekhez kapcsolódó főbb alapápolási és szakápolási feladatokat.	Megfelelő emátiával fordul a beteghez. Együttműködés, etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Fontosnak tartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.	Az orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve, vagy önállóan részt vesz a diagnosztikai és terápiás eljárásokban. Felelős az orvosi utasítások, ápolási tevékenységek szakszerű végrehajtásáért, a szabályszerű dokumentálásért.
21.	Közösségi ápolást, otthoni szakápolást, otthoni hospice szakellátást végez.	Ismeri az alapellátás, a közösségi ápolás, az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás filozófiáját, jogi kereteit, működésének személyi és tárgyi feltételeit, alapvető jellemzőit, a közösségi ápolás és a beteg otthonában nyújtható szakápolói feladatok körét.	Megfelelő empátiával fordul a beteghez. Együttműködés, etikus viselkedés jellemzi. Az ellátást igénybe vevő személy testi, lelki ápolását, gondozását, életminőségének javítását, szenvedéseinek enyhítését és emberi méltóságának haláláig való megőrzését tartja mindvégig szem előtt.	Az orvos utasítása alapján, részt vesz a beteg gyógykezelésében. Önállóan megtervezi és végrehajtja a beteg szakápolását.
22.	Invazív beavatkozásoknál asszisztál.	Ismeri az invazív beavatkozások fogalmát, formáit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit. Átfogóan ismeri a perifériás és centrális vénakanülök, artéria punkció, artéria kanülálás és EDA-kanül/ Port-a-cath beültetéshez kapcsolódó ápolói feladatokat. Tisztában van a betegmegfigyelő moitor invazív mérési lehetőségeivel. Részletesen ismeri a	Szem előtt tartja a beteg igényeit. A jogi és etikai normák betartásával, empátiával fordul a beteghez, segítőkész. Fontos számára tudásának folyamatos fejlesztése, a legújabb technikai eszközök, eljárások, és protokollok vonatkozásában. A munkavégzés során aszeptikus technikát alkalmaz, határozott, körültekintő,	Az orvos utasítása alapján (az orvossal és/vagy az ellátó team tagjaival együttműködve, vagy önállóan vesz részt az invazív beavatkozások kivitelezésében. Felelős a beteg és a bevezetett eszköz megfigyeléséért, gondozásáért.

		<p>punkciók/biopsziák kivitelezésének módozatait és asszisztálási feladatait; az eszközös légútbiztosítás, a hemodialízis/a peritonealis dialízis kezelés módozatait, eszközeit, ápolói feladatait, lehetséges szövődményeit. Tisztában van az invazív beavatkozások jogi /etikai szabályaival.</p>	<p>pontosságra törekszik. Betartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályokat.</p>	
23.	<p>Invazív beavatkozásokat végez (véna-kanült behelyez, vénapunkciót végez, női és férfi beteget hólyagkatéterez).</p>	<p>Részletesen ismeri a perifériás véna-kanült behelyezésének, a vénapunkció kivitelezésének és a transurethralis katéter bevezetésének protokollját. Ismeri a beavatkozások indikációit, kontraindikációit, és a lehetséges szövődményeket. Ismeri a beavatkozások ápolási vonatkozásait és dokumentálási követelményeit.</p>		<p>A beavatkozásokat felettes utasítására, vagy a szervezeti egység protokollja alapján önállóan végzi, önálló felelősséggel.</p>
24.	<p>A gyógyszer bejuttatás eszközeit (infuzor, perfuzor) kezeli.</p>	<p>Ismeri a gyógyszer bejuttatás eszközeit, használatát (infuzor, perfuzor, volumetrikus-, illetve PCA-pumpa, és túlnyomásos szerelék).</p>		
25.	<p>Hatóanyag nélküli infúziót előkészít, bead. Előkészít, és segédkezik a hatóanyagot tartalmazó infúziós oldat beadásánál.</p>	<p>Ismeri a kristalloid oldatok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásokat. Részletesen ismeri a gyógyszeres és hatóanyag nélküli infúzió előkészítésével, beadásával kapcsolatos ápolói feladatokat, az infúzió beadásának eszközeit, a lehetséges szövődményeket, teendőket szövődmény esetén, a doku mentálás szabályait.</p>	<p>A beteggel empatikus, segítőkész. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik.</p>	<p>Orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve vesz részt a hatóanyagot tartalmazó infúzió beadásánál. A hatóanyag nélküli infúziót orvosi utasításra önállóan beadja. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.</p>

26.	Láz- és fájdalomcsillapítást végez per os, rectalis úton, vagy intrauscularis injekció formájában, tevékenységét dokumentálja. Felméri a beteg fájdalmát, közreműködik speciális fájdalomcsillapító eljárásokban (EDA-kanül, PCA-pumpa).	Ismeri a non- szteroidok, minor analgetikumok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, lehetséges mellékhatásokat. Ismeri a speciális fájdalomcsillapító eljárásokat (EDA, PCA) Ismeri a lázcsillapítók jellemzőit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásaikat.	A beteggel empatikus, segítőkész. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik.	Megfelelő indikáció esetén önállóan végez fájdalomcsillapítást non-szteroid gyulladáscsökkentő, vagy minor analgetikum adásával. Megfelelő indikáció esetén önállóan végez lázcsillapítást. Gyógyszerelő tevékenységét pontosan dokumentálja. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz, és egészségvédelmi szabályokat.
27.	Allergiaellenes gyógyszereket utasítás szerint alkalmaz a betegnél. Részt vesz a gyógyszeralkalmazásban reanimáció során.	Ismeri az allergiák típusait, kezelési lehetőségeit. Tisztában van a reanimáció során alkalmazott gyógyszerekkel. Ismeri az alkalmazott gyógyszerek jellemzőit, indikációit, hatásukat, mellékhatásaikat. Ismeri a gyógyszerek dokumentálásának szabályait.	A munkavégzés során együttműködő, határozott, körültekintő, pontos.	Orvos utasítása szerint vesz részt a gyógyszerelésben. Betartja a higiénés és betegbiztonsági előírásokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.
28.	Krónikus sebbel rendelkező betegek ápolását végzi. Sebfelmérést készít, tevékenységét dokumentálja.	Ismeri a krónikus sebek típusait, a kialakulásuk- ban szerepet játszó tényezőket, jellemzőiket. Ismeri a krónikus sebek felmérésének, kezelésének szempontjait, a felmérés dokumentációs rendszerét a megelőzéshez/ kezeléshez használt eszközöket, anyagokat.	A beteggel empatikus. Tudásának folyamatos fejlesztésére törekszik.	Orvos utasítása alapján végzi a krónikus sebek ápolását. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.
29.	Inkontinens beteg ápolását végzi.	Ismeri az inkontinencia formáit, kezelési lehetőségeit, az inkontinencia ellátás invazív és non- invazív eszközeit	A beteggel empatikus, segítőkész, a beteg igényeit szem előtt tartja. A munkavégzés során határozott, körültekintő.	Az inkontinens beteg ápolását orvos utasításának megfelelően, önállóan végzi. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, valamint a munkavédelmi szabályokat.

30.	Megtervezi és a terv alapján megvalósítja a felnőtt, vagy gyermek beteg ápolását. Tevékenységeit és a betegmegfigyelés eredményeit dokumentálja.	Ismeri a főbb ápolási modelleket. Ismeri az ápolási folyamat elkészítésének szempontjait. Ápolástani, kórtani, klinikumi ismereteinek segítségével felismeri a felmérés során kapott adatok összefüggéseit az ápolási diagnózisok megfogalmazása érdekében. Ismeri az elektronikus és papír alapú egészségügyi és ápolási dokumentáció részeit, EESZT-t, a dokumentálás szabályait.	Az ápolási anamézis felvételénél körültekintő. A beteggel érthetően, kommunikál, türelmesen meghallgatja. A dokumentálási feladatoknál pontosságra törekszik.	A tervezést önállóan végzi. Felelős az általa elvégzett tevékenységek szabályos dokumentálásáért.
31.	Gyomorszondán keresztüli táplálást végez.	Ismeri a malnutritio tüneteit, a mesterséges táplálás indikációs körét. Ismeri a gyomorszondán keresztüli táplálás standardjait, menetét, és eszközrendszerét	Etikusan végzi a munkáját.	Utasítás alapján elvégzi a beavatkozást.
32.	Beöntést ad, sztómazsák ürítését, cseréjét végzi.	Ismeri a beöntés és a sztómazsáksere indikációit, kontraindikációit, kivitelezésének módját, lehetséges szövödményeket.	A beteg jogait szem előtt tartva végzi a beavatkozást.	Utasítás alapján felügyelettel elvégzi a beavatkozást.
33.	Húgyhólyagot irrigál.	Ismeri az emberi test felépítését, a vizeletkatéter típusát és behelyezést követő gondozását.	A beteg jogait szem előtt tartva végzi a beavatkozást.	Utasítás alapján elvégzi a beavatkozást.
34.	Gyógyszert juttat parenteralisan a szervezetbe (fiziológias infúziós oldatot, heparinos fiziológias oldatot s 14 éves kor felett glukózt bead).	Ismeri a gyógyszeres kezelési alapokat, a gyógyszerelést, a főbb gyógyszercsoportokat, és lehetséges mellékhatásukat.	Munkáját precízen, körültekintően és az érvényes szakmai protokolloknak megfelelően végzi.	Utasítás alapján elvégzi a beavatkozást
35.	Műteti előkészítést végez, a műteti sebek kötés-cseréjénél asszisztál, tevékenységeit dokumentálja.	Ismeri az általános műteti előkészítés jelentőségét, feladatait, a betegdokumentáció vezetésének szabályait, és a kötések cseréjének módját.	Munkáját precízen és körültekintően végzi, a szakmai protokollok betartásával.	Utasítás alapján elvégzi a beavatkozást.
36.	Felismeri a nyomási fekély kialakulásának jeleit. súlyosságát	Ismeri a nyomási fekély kialakulásának etiológiáját és a stádiumait.	Munkáját a tőle elvárható módon végzi.	Önállóan megfigyeli a beteget.

	felméri, stádiumát megállapítja.			
37.	Alkalmazza a szakmai idegen nyelvet szóban és írásban.	Ismeri az egészségügyi ellátás alapvető szókincsét orvosi latin nyelven. Ismeri a kommunikáció formáit. Pszichológiai, etikai ismeretekkel rendelkezik.	Értékként tekint a helyes szaknyelvi kommunikációra. Jól használja a munkájához szükséges orvosi latin nyelvet.	Felelősséggel használja a szakmai nyelvet.
38.	Ellátja a praxis/praxisközösség ügyviteli teendőit (betegek ki- és bejelentkezése, heti, havi, éves praxisjelentések, betegregiszterek vezetése, ápolási dokumentáció, egészségügyi dokumentáció). Betegirányítást támogató eszközt használ.	Ismeri a praxis működtetéséhez szükséges dokumentáció vezetés szabályait, az ügyviteli feladatokat. Felhasználói szinten ismeri az akkreditált háziorvosi szoftvereket, betegirányító rendszereket.	Törekszik a munkavégzés elemi szabályainak betartására. Szem előtt tartja a jogszabályi előírásokat. A határidőket precízen betartja.	Útmutatás alapján önállóan végzi el az ügyviteli feladatait. Betartja az adatvédelemre és a dokumentációra vonatkozó előírásokat.
39.	Figyeli a praxis közegészségügyi, járványügyi viszonyait, felméri a hiányosságokat.	Ismeri a praxis közegészségügyi-járványügyi feladatait. Felsorolja a fertőző betegekkel kapcsolatos tevékenységeket, a járványügyi érdekből végzett szűrővizsgálatokat és laboratóriumi vizsgálatokat. Ismeri a járványvezély, vagy járvány esetére vonatkozó rendelkezéseket. Ismeri a fertőző betegek be- és kijelentését az OSZIR rendszerbe.	Szem előtt tartja a jogszabályi előírásokat. Betartja a dokumentáció vezetésének szabályait.	Adminisztrációs és szakápolási tevékenységét orvosi utasításra önállóan végzi. Felelősséget vállal az általa vezetett dokumentáció tartalmáért.
40.	Részt vesz a gondozási tevékenységekben. Ellenőrzi a gondozási naplót, egyes betegcsoportok gondozását protokoll alapján végzi.	Ismeri a leggyakrabban előforduló krónikus betegségek (szív- és érrendszeri, diabéteszes, gasztroenterológiai, légzőszervi, nefrológiai, urológiai, neurológiai, pszichiátriai és onkológiai) kóroktanát, ellátásuknak, gondozásuknak a szabályait, protokolljaikat, népegészségügyi	Törekszik a dokumentáció pontos, szabályszerű vezetésére, elkötelezett a szabályok, protokollok betartására.	Önállóan végzi egyes, alacsony kockázatú betegek gondozását. Az orvossal együttműködve végzi a magas kockázatú betegek gondozását. A dokumentációt önállóan vezeti.

		<p>vonatkozásait és prevenciók lehetőségeiket.</p>		
41.	<p>Közreműködik a praxis hatáskörébe tartozó orvosszakértői és keresőképtelenséggel összefüggő feladatok elvégzésében, dokumentálja azokat és vezeti a nyilvántartást.</p>	<p>Ismeri a háziorvosi ellátáshoz tartozó orvosszakértői feladatokat, úgymint a halál megállapítása, látélet felvétele, gépjárművezetői, belvízi hajózási szolgálati és belvízi kedvtelési célú vízi járművezetői alkalmassági vizsgálat, kézi lőfegyverek, lőszer, gáz-, és riasztófegyverek megszerzésének és tartásának egészségi alkalmassági vizsgálata. Ismeri az orvosszakértői feladatok dokumentációjának szabályát. Ismeri a keresőképtelenség formáit, és az ezzel összefüggő ügyviteli feladatokat.</p>	<p>Elkötelezett a szakmája, szakterülete iránt.</p>	<p>Az orvossal együttműködve végzi a gondozási, az orvosszakértői és keresőképtelenséggel összefüggő adminisztrációs feladatokat. A dokumentációt önállóan vezeti. Betartja az adatkezelésre, adatvédelemre vonatkozó előírásokat.</p>
42.	<p>Részt vesz a prevenció különböző szintjein zajló munkában, betegklubok, színtér programok szervezésében, valamint az önszerveződő csoportok szakmai segítségével. Kommunikációs stratégiákat alkalmaz.</p>	<p>Ismeri a prevenció különböző szintjeit, színtereit és célcsoportjait. Ismeri a szűrővizsgálatok célját, módszerét, etikai és jogszabályi háttérét. Ismeri a kötelező, az életkorhoz kötött és ajánlott szűrővizsgálatokat. Ismeri az egészségfejlesztési programok szervezésének módját. Ismeri a prevenciók többlétszolgáltatások igénybevételének.</p>	<p>Elkötelezett a lakosság egészségének javításában.</p>	<p>Folyamatosan, belső indíttatásból szervezi az egészségfejlesztési programokat, életvitelével példát mutat. Betartja a szűrővizsgálatokra vonatkozó etikai és jogszabályi előírásokat.</p>
43.	<p>Elvégzi a védőoltások beszerzésével, tárolásával, nyilvántartásával és felhasználásával kapcsolatos feladatokat.</p>	<p>Ismeri a védőoltások beszerzésével, tárolásával, nyilvántartásával és felhasználásával kapcsolatos jogszabályi, hatósági és belső szervezeti előírásokat. Felsorolja az életkorhoz kötötten kötelező, a megbetegedési veszély elhárítása esetén kötelező, az önkéntesen igénybe vehető, a munkakörökhöz kapcsolódó védőoltásokat. Ismeri a térítésmentes</p>	<p>Törekszik a szakmai szabályok szerint végzett tevékenységre.</p>	<p>Betartja a védőoltások beszerzésével, tárolásával, nyilvántartásával és felhasználásával kapcsolatos jogszabályi, hatósági és belső szervezeti előírásokat.</p>

		influenza elleni oltásban részesülők körét.		
44.	Eligazodik az idős- és a krónikus ellátás rendszerében. Feltárja a beteg szempontjából kulcsfontosságú potenciális kockázatokat, azonosítja a szükséges beavatkozási területeket.	Ismeri a gerontológia és a geriátria definícióit, típusait, történetét, fejlődését, alapfogalmait. Felidézi a hazai és külföldi demográfiai, epidemiológiai, társadalmi, gazdasági mutatókat, elemzéseket, tanulmányokat. Átlátja a demográfiai, epidemiológiai, társadalmi - gazdasági összefüggéseket, a geriátriai ellátás rendszerét, annak szervezeti struktúráját, kapcsolódási pontjait.	Elfogadja és tisztelti az idős embereket, érdeklődő és segítőkész személyiség, aki elhivatott a szakterületen belül az idős és a krónikus betegellátás ismereteinek elsajátítása iránt, nyitott a speciális szakmai tudás befogadására.	Tevékenységét önállóan végzi.
45.	Felvilágosítást ad az öregedés folyamatáról. Elemzi és értékeli az öregedés folyamatát befolyásoló tényezőket, az egyén szintjén.	Ismeri az öregedés folyamatának biológiai és élettani vonatkozásait, kockázatait. Felidézi az öregedés elméleteket, érti azok csoportosítását, lényegét. Ismeri az öregedést befolyásoló tényezőket és az idősellátás jogi-, etikai vonatkozásait	Empatikus, ráhangolódik a gondjaira bízott páciensek helyzetébe, érzéseibe és ennek alapján motivált az egyéni segítségnyújtásra.	Felelős az idős, illetve krónikus betegek holisztikus ellátásáért, gondozásáért, ápolásáért. Betartja a kompetenciahatárait a beteg, illetve hozzátartozók tájékoztatásakor, felvilágosításakor. Tevékenységét önállóan, illetve másokkal együttműködve, továbbá vezetői irányítással, utasítás alapján végzi.
46.	Elemzi az idős és krónikus betegek társaskapcsolatainak jellemzőit és feltárja a pszichológiai, illetve szociális zavarokat. Részt vesz a demens és Alzheimer-kórban szenvedő betegek ellátásában, illetve ezen betegek szakápolását végzi.	Ismeri az életkori sajátosságokat, a szakterületre jellemző klinikumi vonatkozásokat, az idős ember pszichológiáját, társas kapcsolatait, azok jellemzőit. Felismeri és azonosítja a pszichológiai és a szociális zavarokat. Ismeri a demencia és az Alzheimer kór kongitív és nem kongitív tüneteit, jellemzőit, a betegségek lefolyását, szakaszait, kockázati tényezőit, kezelési lehetőségeit, ezen betegek ellátásával kapcsolatos szakmai és társadalmi problémákat, az ellátással kapcsolatos szakápolói teendőket.	Türelmes az idős, krónikus beteg páciensekkel, gyakorolja a feltétel nélküli elfogadás módszerét, kerüli a stigmatizációt. Szakápolói tevékenységét a páciens állapotának, az életkori sajátosságainak, a pszichológiai jellemzőinek figyelembevételével, az elsajátított geriátriai klinikumi ismereteit alkalmazva végzi.	Tevékenységét önállóan, illetve másokkal együttműködve, továbbá vezetői irányítással, utasítás alapján végzi.
47.	Menedzseli az idős emberek és a krónikus	Ismeri az idős- és krónikus ellátás rendszerét, szervezeti	Betegmenedzselési és koordinációs	Önállóan, illetve másokkal

	<p>betegek ellátását. Érthető, szakszerű tájékoztatást nyújt az igénybe vehető szociális ellátási formákról. Közreműködik az egészségügyi és a szociális ellátások megszervezésében. Adatokat és dokumentumokat karbantart, továbbít, ment és archivál.</p>	<p>struktúráját, kapcsolódási pontjait, ismeri a szakápolói tevékenységet szabályzó szakmai és jogszabályi környezetet. Ismeri az egészségügyi és a szociális ellátás helyét és szerepét a geriátriai és a krónikus beteg ellátásban. Tudja a betegmenedzselés elemeit, lépéseit, az ellátáson belül, illetve az egészségügyi és szociális ellátás közti határterületeket, koordinációs lehetőségeket, a kapcsolattartás formáit. Ismeri a kommunikációs és konfliktuskezelési módszereket. Beazonosítja a különböző ellátási igényt jelző, kezdeményező dokumentációs feladatokat.</p>	<p>feladatainak ellátása közben ügyel a kommunikációjára, a kompetencia-határainak betartására, tisztelettudóan, de határozottan fellép a beteg érdekében. Empatikus, segítőkész és törekszik arra, hogy valamennyi intézkedése a beteg érdekeit szolgálja. Ügyel arra, hogy az ellátás folyamatos és szakszerű maradjon.</p>	<p>együttműködve közreműködik a betegutak menedzselésében, a rehabilitációban, a közösségi-, és az otthoni szakápolásban, illetve a hospice szakellátásban. Önállóan végzi az adatok betáplálását, feldolgozását, átvitelét, fogadását és elemzését. Önállóan végzi az információforrások és információk felkutatását és beszerzését digitális hálózatokból, illetve az információk kiértékelését.</p>
48.	<p>Részt vesz és segédkezik a beteg egyéni foglalkozásain, illetve részt vesz a munkaterápiás, foglalkoztató terápiás és gyógyfoglalkoztató csoportok munkájában.</p>	<p>Ismeri a viselkedés mintákat, kulturális sémákat a geriátriában. Tisztában van a csoportszerep és csoportdinamika jelentésével. Felismeri a szerepek, szerepfeszültségek típusait, azok pszichoés szociohigiénés következményeit. Ismeri az idősek önértékelési és érzelmi kondicionálási módszereit, az idősellátásban alkalmazható szocioterápiás módszereket.</p>	<p>Viselkedését, kommunikációját kontrollálja. Hatékony módszerekkel meggyőzi mind az egyént, mind a csoporttagokat az új perspektívák megismerésére, új dolgok, új módszerek elsajátítására, megtanulására.</p>	<p>Önállóan, illetve a megfelelő szakmai tudással rendelkező szakember irányítása mellett vesz részt a terápiás ellátásban, illetve a csoportfoglalkozások munkájában.</p>
49.	<p>Tájékoztatja a beteget és a hozzátartozót a rákszűrés lehetőségeiről, a szűrőprogramokat propagálja. Közreműködik a rákbetegségek felderítésében.</p>	<p>Tisztában van a daganatos betegségek etiológiával, epidemiológiával diagnosztikus lehetőségeivel. Tudja a daganatok csoportosításának egységes rendszerét. Azonosítja a daganatkeltő ágenseket, a veszélyeztetett rizikócsoportokat. Ismeri az egyes kórképekhez kötődő szűrővizsgálati lehetőségeket, szűrési programokat. Érti a betegség korai felismerésének jelentőségét. Tisztában van a</p>	<p>Belátja a szekunder prevenció jelentőségét a daganatok korai szűrésében. Elhivatott a rákbetegségek felderítésében. Törekszik a gyógyult betegekben a metasztázisok kialakulásának megelőzésére. Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét. Következtesen</p>	<p>Önállóan, illetve másokkal együttműködve végzi az egészség megőrzésére és fejlesztésére irányuló felvilágosító, tájékoztató tevékenységeket.</p>

		gyógyult betegek relapszus kialakulásának veszélyeivel.	alkalmazza a szűrési elveket, technikákat.	
50.	Kompetenciájának megfelelően tájékoztatja a beegyet és felkészíti (pszichésen, szomatikusán) kemobiológiai-, sugár-, hormon-, immun- és génterápia kezelésekre. A daganatos betegek komplex kezelésében közreműködik.	Eligazodik az onkológiai ellátás intézményrendszerében. Érti az onkológiai beavatkozások (kemo-, biológiai-, sugár-, hormon-, immunés génterápia) célját, menetét, esetleges szövődeményeket, a mellékhatások kivédésének lehetőségeit.	Empatikusan, etikusan, segítőkészen, a beteg érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz részt az ellátásban, munkájára és önmagára igényes.	Orvosi utasításra, részben önállóan végzi munkáját.
51.	Citosztatikus keverékinfúziót, gyógyszereket, vérkészítményt juttat be a beteg számára Port-a-Cath kanülön vagy érkatéteren (centrális, perifériás) infuzoron/ perfuzoron át. A katétert, kanült ápolja, gondozza.	Magabiztosan ismeri a Port-a-Cath kanül és ératéterek (centrális, perifériás) perfuzor, infuzor fajtáit, működé sük, alkalmazásuk különbözőségeit és az egyes kanülok ápolási vonatkozásait.	Törekszik a citosztatikum érpályán kívülre kerülésének kivédésére, ezzel a súlyos szöveti károsodás megelőzésére. Magáranézve kötelezőnek érzi a kézhigiénés és aszepszis szabályok betartását.	Instrukció alapján részben önállóan végzi a beavatkozást. Betartja és betartatja az extravazáció megelőzésére, a steril anyagok kezelésére, tárolására vonatkozó eljárásrendek-, protokollok előírásait, szabályait.
52.	Figyelemmel kíséri az onkológiai ellátásban alkalmazott kezelések betegekre gyakorolt hatását. A citosztatikus-, sugár-, illetve hormonkezelés akut és szubakut mellékhatásait felismeri, ellátja.	Felismeri a különböző szervi lokalizációjú szövődeményeket. Felismeri a kemo-, sugár-, hormonterápia akut és szubakut mellékhatásait. Felsorolja a szupportív kezelés elveit, a daganatos betegség, vagy a kezelés által okozott tünetek, panaszok csökkentését, megszüntetését célzó módszereit.	Felelősséggel, empatikusan, etikusan, segítőkészen, a beteg érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva végzi feladatait a szupportív kezelésben.	Orvosi utasításra részben önállóan végzi munkáját. Ápolói tevékenységet kezdeményez az onkológiai terápia mellékhatásainak kezelésére.
53.	Terminális állapotú daganatos gyermek és felnőtt beteg szakápolását, gondozását végzi. Támogatja a daganatos beteget és családját a haldoklás különböző szakaszaiban. Ellátja a halott körüli teendőket.	Megnevezi a haldokló beteg chartáját, az életvégi döntésekhez kapcsolódó jogi szabályokat, etikai kódex vonatkozó részeit. Felismeri a haldoklás pszichológiai stádiumait, a haldoklás szakaszainak jellemzőit, a haldokló és terminális állapotban lévő beteg ápolását, a hospice filozófiáját és palliatív medicina jellemzőit.	Tiszteletben tartja a súlyosan beteg ember jogait élete végéig, a titoktartás követelményeit. Mélységes humánus, empátiával fordul a haldokló beteg és családja felé. Kész az együttműködésre a beteggel, családtagjaival és a team tagokkal. Etikus,	A haldokló ápolását, részben önállóan, a szakmai szabályok maradéktalan betartásával végzi.

			jogkövető magatartást tanúsít. Tiszteletben tartja és elfogadja a beteg döntéseit.	
54.	Daganatos fekélyeket, burjánzó tumorokat, műtéti sebeket szakszerűen kezel, sebellátással kapcsolatos edukációt végez.	látás korszerű elveit. Ismeri a modern kötszereket, ismeri a kötszerek és más gyógyászati segédeszközök rendelésére vonatkozó szabályokat.	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét.	Önállóan végzi a sebellátást és a sebellátáshoz kapcsolódó edukálást.
55.	Tájékoztatást nyújt az igénybe vehető gyász támogató egyéni és csoportos lehetőségekről. Kapcsolatot tart az elhunyt családjával. Támogatja az elhunyt családját a gyász időszakában.	Ismeri a halálhoz kötődő rítusokat. Ismeri a gyász fázisait és azok jellemzőit. Felismeri a szövődményes gyászt. Ismeri az önségítő csoportok tevékenységét, elérhetőségét.	Kész együttműködni az elhunyt családjával. Tiszteletben tartja a család gyászreakcióit.	Kompetenciájának megfelelően kommunikál. Javaslatot tesz mentálhigiénés szakember bevonására.
56.	Megfigyeli az újszülött és koraszülött életjelenségeit. Apgar-értéket számol.	Ismeri a koraszülött és az egészséges újszülött anatómiai és élettani jellemzőit, a vitális paraméterek korspecifikus normál értékeit. Részletesen ismeri a kora- és az újszülött állapotfelmérésének módjait, az újszülöttkor fiziológiás elváltozásait, valamint az esetleges adaptációs zavarokat. Komplexitásában ismeri az Apgar- rendszert.	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét. Kellő empátiával fordul a kora és újszülöttekhez és szüleikhez/törvényes képviselőihez.	Önállóan végzi az újszülött és koraszülött megfigyelését, esetleges állapotváltozás esetén a kezelőorvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.
57.	Kora- és újszülöttet ápol, ellátásában részt vesz.	Részletesen ismeri a kora- és az újszülött állapotfelmérésének módjait, az újszülöttkor fiziológiás elváltozásait, valamint az esetleges adaptációs zavarokat. Ismeri a koraszülött szülés utáni, valamint további speciális ellátási igényeit (PIC) ellátását. Ismeri a leggyakrabban előforduló veleszületett fejlődési rendellenességeket és szülési sérüléseket, valamint az	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét. Kellő empátiával fordul a kora és újszülöttekhez és szüleikhez/törvényes képviselőikhez.	A kora- és újszülött ápolást önállóan végzi, a gyógykezelésben az kezelőorvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.

		egyéb újszülöttkori betegségeket.		
58.	Koraszülöttet, újszülöttet táplál.	Ismeri a kora- és újszülött táplálásának fogalmát, módjait, eszközeit.	Szem előtt tartja a táplálás és a diéta fontosságát, szerepét a beteg gyógykezelésében.	A táplálási mód megválasztásánál a kezelőorvos utasítása szerint jár el.
59.	A beteg csecsemő vagy gyermek állapotának megfelelő diéta és táplálási mód alkalmazásában részt vesz.	Rendelkezik az alapvető táplálkozási ismeretekkel. Ismeri a diéták formáit, a táplálás módjait.		
60.	Sajátos nevelési igényű gyermeket ápol, ellátását segíti.	Ismeri a sajátos nevelési igényű gyermek fogalmát, diagnosztikáját, ellátásának ápolói feladatait.	Körültekintő pontossággal figyeli meg a gyermeket és környezetét, amely ott körül veszi. Empatikus, precíz.	Orvosi utasítás szerint önállóan végzi az ápolást. Az ellátásban együttműködik.
61.	Felismeri és jelzi a gyermekbántalmazást, a gyermekelhanyagolást.	Ismeri a gyermekbántalmazás és gyermekelhanyagolás fogalmát, csoportosítását, fajtáit. Tudja azok alarmírózó jeleit. Ismeri az erre vonatkozó jogszabályokat.		Önállóan végzi a megfigyelést, az esetleges alarmírózó jeleket az orvosnak rögtön jelzi. Pontosan dokumentál.
62.	Gyermekkori fertőző betegségeken szenvedő gyermeket ápol, segítkezik az ellátásban.	Ismeri a gyermekkori fertőzőbetegségek okait, tüneteit, sajátosságait. Részletesen ismeri a fertőzőbetegek ápolásának specialitásait.	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét.	Az ápolást önállóan végzi, a gyógykezelésben az orvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.
63.	Gyermeksebészeti perioperatív ápolási feladatokat lát el.	Ismeri a főbb gyermeksebészeti betegségeket, az azokhoz kapcsolódó ápolási feladatokat, diagnosztikai és terápiás eljárásokat és azok ápolói vonatkozásait. Ismeri a műtét körüli teendőket, szervcsoportok szerint a műtétek fajtáinak alapjait.	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét	Az ápolást önállóan végzi, a perioperatív gyógykezelésben az orvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.
64.	Traumatológiai gyermekbetegeket ápol, sérüléseket szakma szabályai szerint lát el.	Ismeri a főbb gyermektraumatológiai betegségeket és azok ápolói feladatait, diagnosztikai és terápiás eljárásokat és azok ápolói vonatkozásait. Ismeri a sérülések fajtáit, lehetséges korai szövődményeit, elsődleges ellátását és azok ápolói teendőit. Tudja az artériás nyomópontokat.	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét	Az ápolást önállóan végzi, a sebek ellátásában, valamint a gyógykezelésben az orvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.

65.	Palliatív és haldokló gyermeket ápol, a szülőt/törvényes képviselőt segíti a gyászfolyamatokban.	Ismeri a palliatív és haldokló gyermek ellátásának szabályait. Ismeri a haldoklás szakaszait, a gyászfolyamatokat, valamint a halott gyermek ellátásának ápolói feladatait.	Etikus, empatikus magatartást tanúsít. Emberi méltósággal végzi az ápolást. Tiszteletben tartja a haldokló beteg char-tájában és a szakmai etikai kódexben foglaltakat.	Orvosi utasítás szerint, önállóan és részben önállóan végzi.
66.	A fájdalom tüneteit felismeri korspecifikusan, a beteg gyermek fájdalmát monitorozza. Nem gyógyszeres fájdalomcsillapítást végez.	Ismeri a fájdalom kórtanának alapjait, vitális paraméterekben jelentkező változásait. A fájdalom objektivizálásának skáláit. Tudja a fájdalomcsillapítás lehetőségeit, esetleges korai szövődményeit, valamint a saját kompetenciáját a fájdalomcsillapításban.	Empatikus, odafigyelő módon végzi a fájdalom felmérését, nagy figyelmet fordít a beteg gyermek fájdalmának enyhítésére.	Önállóan végzi a fájdalom felmérését. A nem gyógyszeres fájdalomcsillapítást orvosi utasítás szerint önállóan végzi el.
67.	Életkorának megfelelően kommunikál a beteg gyermekkel, szüleivel/ törvényes képviselőjével, valamint az ellátó team tagjaival.	Ismeri a gyermek-gyógyászat specifikumait a szakmai kommunikáció terén.	Empatikus, türelmes. Figyelmes és fontosnak érzi a betegre való odafigyelést és a kongruens kommunikációt. Etikus, a betegjogokat tiszteletben tartja.	Kompetenciájához mérten önállóan végzi. Betartja a betegjogokat, az etikai követelményeket.
68.	A beteg gyermek és szülei/törvényes képviselői számára pszichés támogatást nyújt. Közreműködik a szorongás pszichikus ártalmak kialakulásának megelőzésében.	Ismeri a segítő kapcsolatok pszichológiájának alapszabályait és munkájának ápoláslélektani vonatkozásait. Tisztában van a munkáját érintő jogi és etikai követelményekkel.		
69.	Egészségnevelést, betegedukációt végez a beteg gyermek és szülei/törvényes képviselői részére.	Ismeri az egészségnevelés, egészségfejlesztés, betegoktatás színtereit, eszközeit és módszereit.	Szem előtt tartja a beteg gyermek szükségleteit, a szülő, vagy törvényes képviselő igényeit. Elkötelezett az egészségtudatos magatartás iránt.	Orvos utasítása alapján, önállóan végzi tevékenységét, önálló javaslatokat fogalmaz meg.
70.	Látásélesség vizsgálatot/ színlátás vizsgálatot/ szűrő audiometriás vizsgálatot/ Doppler-vizsgálatot/ légzésfunkciós vizsgálatot végez.	Ismeri a főbb diagnosztikai módszerek indikációit, kontraindikációit, kivitelezésének módját.	Elkötelezett a magas szintű ellátás megvalósításában. Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően. Érdeklődik a munkakörnyezetében	Önállóan alkalmazza szakterületén a szakmai irányelvekben rögzített tevékenységeket, módszereket hatás- és feladatkörében folyamatos önellenőrzés mellett. A vizsgálatokat önállóan végzi. Frissíti a

			elérhető diagnosztikus módszerek iránt.	diagnosztikával kapcsolatos szakmai ismereteit, követi a változásokat.
--	--	--	---	--

A tantárgy témakörei:

- Ápolási folyamat. Ápolási tervek készítése
- Betegmegfigyelő monitorok és azok alkalmazása, EKG készítése
- Váladékok és mintavétel
- Katéterezés (női, férfi beteg) és ápolói vonatkozásai
- Légúti váladék eltávolításának ápolói feladatai, tracheostoma és gondozása
- Csapolások, biopsziák és ápoló feladatai
- Enterális és parenterális gyógyszerbejuttatás ápolói feladatai
- Enterális és parenterális táplálás és ápolói vonatkozásai
- Inhalációs terápia és ápolói vonatkozásai
- Alacsony és magas nyomású oxigénterápia alkalmazása és ápolói feladatai
- Transzfúzió és ápolói vonatkozásai
- Vénás vérvétel, Haemocultura, Vérvétel CVK- ból, CVK gondozása és annak ápolói feladatai
- Midline, perifériás rövid kanül behelyezése, gondozása és hozzá kapcsolódó ápolói feladatok
- Perifériás és centrális vénakanülök, artéria punkció, Astrup, artéria kanülálás és EDA-kanül/Port-a-cath beültetéshez kapcsolódó ápolói feladatokat
- Láz- és fájdalomcsillapítás- Non steroid és minor analgetikumok alkalmazása, PCA pumpa alkalmazása
- Beteg reanimáció, elektromos kardioverzió és a hozzá kapcsolódó ápolói feladatok
- Eszközös légútbiztosítás
- Infúziós terápia biztosítása
- Infuzor, perfuzor, volumetrikus-, illetve PCA-pumpa, és túlnyomásos szerelék alkalmazása és ápolói vonatkozásai
- Krónikus sebek és azok ellátása, decubitus
- Műtéti előkészítés, postoperatív betegmegfigyelés
- Sztómaellátás és betegegyedukáció
- Betegegyedukáció, gondozási feladatok, prevenció feladatok
- Daganatos betegek ápolása- citosztatikumok, sugár- és kemoterápia alkalmazása és ápolói vonatkozásai
- Újszülött és koraszülött életjelenségeinek megfigyelése. Apgar-érték számolása. Részvétel az újszülött és koraszülött ápolásban , ellátásban
- Traumatológiai gyermekbetegeket ápol, sérülések szakma szabályai szerinti ellátása
- Látásélesség vizsgálat/ színlátás vizsgálat/ szűrő audiometriás vizsgálat/ Dopplervizsgálat/ légzésfunkciós vizsgálat és ápolói vonatkozásai

A gyakorlatok dokumentálása

A gyakorlatok dokumentálása	A dokumentum(ok) megnevezése	A dokumentált tevékenységeket igazoló személy(ek)	A dokumentum vezetésének követelményei, szabályai
A szakképző intézmény által előírt dokumentumok, melyet a tanuló a gyakorlatok során vezet	Munkanapló	A munkanaplót aláírja és pecséttel ellátja a gyakorlatot vezető oktató, vagy főnövér	A munkanaplót a tanuló vezeti Leadás határideje: félévi és évvégi értékelést megelőzően.
A tanuló munkájának minősítő, összegző és lezáró teljesítmény-értékelése tantárgyanként (szummatív értékelés):	Értékelőlap	Az értékelőlapot a megadott szempontok alapján a gyakorlatot vezető oktató/főnövér kitölti, aláírja és pecséttel ellátja.	Leadás határideje: félévi és évvégi értékelést megelőzően.
A duális képzőhely által előírt dokumentumok, melyet a tanuló a gyakorlatok során vezet	Jelenléti ív	Vezető szakoktató, szakoktató	A jelenléti ívet a képzőhelyre érkezéskor és a munkaidő végén, távozáskor vezeti a tanuló.

Mellékletek

1. számú melléklet – Értékelőlap minta

Általános ápoló Értékelőlap

Tanuló neve: ..... Gyakorlatvezető neve: .....

A gyakorlat helye: ..... Időpontja: .....

A tantárgy neve: _____ letöltött óraszám: _____

Kérjük, az alábbi táblázatban jelölje x-el a tanuló teljesítményét!

Értékelési szempontok	Kiemelkedő /nagyon jó (3 pont)	Megfelelő (2 pont)	Fejlesztendő (1 pont)
<i>Az ápolási – gondozási tevékenységeket a szakma szabályainak megfelelően végzi</i>			
<i>Megfigyelési feladatait precízen a szakma szabályainak megfelelően végzi</i>			
<i>Dokumentálási feladatokat precízen végzi</i>			
<i>Eszközismeret és eszközhasználat</i>			
<i>Higiénés követelményeknek megfelelő munkavégzés</i>			
<i>Betegbiztonság megteremtése</i>			
<i>Szem előtt tartja az etikai és jogi követelményeket</i>			
<i>Szakmai kommunikációja megfelelő</i>			
<i>Empatikusan előítéletektől mentesen viszonyul a kliensekhez és a team tagjaihoz.</i>			
<i>Pontos és kulturált megjelenés</i>			

Maximális pontszám: 30

Ponthatárok: 30-27: 5

26-23: 4

Összes pontszám: .....

22-19: 3

18-15: 2

Érdemjegy: .....

14-0: 1

A gyakorlatvezető véleménye, javaslata:

Dátum:

ph.

.....

Aláírás

2. számú melléklet – Munkanapló minta

Székesfehérvári SZC Bugát Pál Technikum

Gyakorlati munkanapló

_____ / _____. tanév

Szakmai gyakorlat

Egészségügy

Gyakorlat helye:

A tanuló neve: ..... **Osztály jele:** .....

A képző intézmény adatai: Székesfehérvári Szakképzési Centrum

Bugát Pál Technikum

8000 Székesfehérvár, Gyümölcs u. 15.

e-mail: bugattitkarsag@gmail.com , web: www.bugat.hu

Tel.: 22/ 312-073; 0670/198-63-00

Név:

Osztály:

Dátum, munkakezdés és befejezés időpontja	Helyszín (intézmény/ osztály megnevezése)	A gyakorlat során végzett tevékenységek	Gyakorlat- vezető igazolása (aláírás, pecsét)
Letöltött órák száma:			
Letöltött órák száma:			
Letöltött órák száma:			
Letöltött órák száma:			
Letöltött órák száma:			

Az iskola részéről ellenőrizte (dátum, aláírás):.....

3. számú melléklet: Óraháló**Általános ápoló heti óraháló az alábbi képzési kezdetre vonatkozóan:**

- 2021.szeptember 01.
- 2022.szeptember 01.
- 2023.szeptember 01.
- 2024.szeptember 01.

Tantárgy	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	14. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	2+2*	5	3+1	3+1	-	-
Idegen nyelvek	4*	4*	3*	3*+3*	-	-
Matematika	4*+1*	4+1	3+1	3+1	-	-
Történelem	3	3	2+1	2+1+1	-	-
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1	-	-
Digitális kultúra	1*+1*	-	-	-	-	-
Testnevelés	3+1	3+1	3	3	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	-
Kötelező komplex természettudományos tárgy	3	-	-	-	-	-
Biológia (Ágazathoz kapcsolódó tantárgy)	1	2	2	-	-	-
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek	-	1	-	-	-	-
Éves közismereti heti óraszám összesen:	27	25	20	23	1	0
Alapápolás-gondozás	1*	0,5+1,5*	-	-	-	-
Alapvető higiénés rendszabályok	0,5	-	-	-	-	-
Az emberi test felépítése	0,5	-	-	-	-	-
Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek	0,5	-	-	-	-	-
Egészségügyi informatika	0,25*	-	-	-	0,25*	-
Egészségügyi terminológia	0,5	-	-	-	-	-
Elsősegélynyújtási alapismeretek	1*	-	-	-	-	-
Kommunikáció alapjai	0,25	-	-	-	-	-
Munka-balesetvédelem, megbiztonság	1	-	-	-	-	-
Szakmai fizikai és biofizikai alapok	1	-	-	-	-	-
Kommunikáció	0,5	-	-	-	-	-
Munkavállalói ismeretek	-	0,5	-	-	-	-
Szakmai kémiai és biokémiai alapok	-	1	-	-	0,25	-
Emberi test és működése	-	1,75	-	-	-	-
Komplex klinikai szimulációs gyakorlat	-	1,75*	-	-	-	-

Vitális paraméterek és injekciózás rendelőintézeti gyakorlat	-	1	-	-	-	-
Irányított gyógyszerelés	-	0,5+0,5*	-	-	-	-
Általános ápolástan és gondozástan	-	-	0,5+2,5*	-	-	-
Belgyógyászat és ápolástan	-	-	2*	-	-	-
Egészségügyi jog és etika alapjai	-	-	0,5	-	-	-
Gyógyszertani alapismeretek	-	-	0,5	-	-	-
Klinikai gyakorlat (külső)	-	-	3,5	2,5	-	-
Népegészségtan, egészségfejlesztés	-	-	1	-	-	-
Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek	-	-	0,5	-	-	-
Pszichológia alapjai	-	-	1	-	-	-
Sebészet és ápolástan	-	-	1,5*	-	-	-
Szociológia alapjai	-	-	0,5	-	-	-
Munkavállalói idegennyelv	-	-	-	2*	-	-
Geriatría klinikuma	-	-	-	0,5*	-	-
Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk	-	-	-	2*	-	-
Neurológia klinikuma	-	-	-	1	-	-
Pszichiátria klinikuma	-	-	-	1*	-	-
Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia	-	-	-	1,5	-	-
Szülészet-nőgyógyászat klinikuma	-	-	-	0,5*	-	-
Sejtbiológia	-	-	-	-	0,25	-
Általános laboratóriumi alapismeretek	-	-	-	-	0,25	-
Biokémia	-	-	-	-	0,25	-
Biofizika	-	-	-	-	0,25	-
Sejtbiológia II.	-	-	-	-	0,25	-
Mikrobiológia	-	-	-	-	0,25	-
Közegészségtan - járványtan	-	-	-	-	0,5	-
Egészségügyi etikai esettanulmányok	-	-	-	-	0,14	-
Egészségügyi jogi esettanulmányok	-	-	-	-	0,11	-
Egészségpszichológia	-	-	-	-	0,75	-
Népegészségtan	-	-	-	-	0,5	-
Egészségügyi kommunikáció - konfliktuskezelés - krízis menedzsment	-	-	-	-	0,5	-
Egészségnevelés - egészségfejlesztés	-	-	-	-	0,5	-
Egészségszociológia	-	-	-	-	0,5	-
Anatómia-élettan-kórélettan	-	-	-	-	2	-

Elsősegélynyújtás-első ellátás	-	-	-	-	1	-
Egészségügyi terminológia II.	-	-	-	-	0,5	-
Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszerntan	-	-	-	-	1,5	-
Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika	-	-	-	-	1,5*	-
Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika (külső)	-	-	-	-	0,9	-
Sztóma ellátás és sebkezelés	-	-	-	-	-	1,5
Sztóma ellátás és sebkezelés (külső)	-	-	-	-	-	1,29
Klinikai táplálás	-	-	-	-	0,5	
Pedagógia	-	-	-	-	0,5	
Általános Ápolástan II	-	-	-	-	1,5*	
Általános Ápolástan II (külső)	-	-	-	-	0,44	
Belgyógyászat és szakápolástan	-	-	-	-	2*	
Belgyógyászat és szakápolástan (külső)	-	-	-	-	1,11	2,06
Sebészet és határterületeinek ápolástan	-	-	-	-	2*	
Sebészet és határterületeinek ápolástan (külső)	-	-	-	-	1,11	2,06
Pszichiátriai betegek ápolása	-	-	-	-	1	
Pszichiátriai betegek ápolása (külső)	-	-	-	-	1,11	
Neurológia és szakápolástan	-	-	-	-	1	
Neurológia és szakápolástan (külső)	-	-	-	-	1,11	
Infektológia és szakápolástan, infekciókontroll	-	-	-	-	0,5	
Infektológia és szakápolástan, infekciókontroll (külső)	-	-	-	-	1,11	
Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan	-	-	-	-	-	1
Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan (külső)	-	-	-	-	-	3,1
Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban	-	-	-	-	0,5	
Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban (külső)	-	-	-	-	1,33	

Csecsemő és gyermekápolási ismeretek	-	-	-	-	0,5	
Csecsemő és gyermekápolási ismeretek (külső)	-	-	-	-	1,78	
Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástana	-	-	-	-	-	0,5
Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástana (külső)	-	-	-	-	-	1,55
Szülészeti-nőgyógyászati betegek ápolása	-	-	-	-	-	1
Szülészeti-nőgyógyászati betegek ápolása (külső)	-	-	-	-	-	1,29
Közösségi ellátás és színtereinek szak- ápolástana	-	-	-	-	-	1
Közösségi ellátás és színtereinek szak- ápolástana (külső)	-	-	-	-	-	1,29
Gerontológia és szakápolástana	-	-	-	-	1	
Gerontológia és szakápolástana (külső)	-	-	-	-	-	2,59
Onkológia és szakápolástana	-	-	-	-	-	1,5
Onkológia és szakápolástana (külső)	-	-	-	-	-	2,06
Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás	-	-	-	-	-	0,5
Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás (külső)	-	-	-	-	-	0,77
Kritikus állapotú beteg ellátása	-	-	-	-	-	2*
Kritikus állapotú beteg ellátása (külső)	-	-	-	-	-	2,32
Klinikai gyakorlat II tantárgy (külső)	-	-	-	-	-	2,59
Vizsgafelkészítő	-	-	-	-	-	1*
Vizsgafelkészítő (külső)	-	-	-	-	-	1,03
Éves szakmai heti óraszám összesen:	7	9	14	11	33	34
Heti óraszám összesen:	34	34	34	34	34	34

Általános ápoló heti óraháló az alábbi képzési kezdetre vonatkozóan:

— 2025.szeptember 01.

Tantárgy	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	5/13. évfolyam	6/14. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	2+2*	5	3+1	3+1	-	-
Idegen nyelvek	4*	4*	3*	3*+3*	-	-
Matematika	4*+1*	4+1	3+1	3+1	-	-
Történelem	3	3	2+1	2+1+1	-	-
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1	-	-
Digitális kultúra	1*+1*	-	-	-	-	-
Testnevelés	3+1	3+1	3	3	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	-
Kötelező komplex természettudományos tárgy	3	-	-	-	-	-
Biológia (Ágazathoz kapcsolódó tantárgy)	-	2	2	-	-	-
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek	-	1	-	-	-	-
Fenntarthatóság	1	-	-	-	-	-
Éves közismereti heti óraszám összesen:	27	25	20	23	1	0
Alapápolás-gondozás	1*	0,5+1,5*	-	-	-	-
Alapvető higiénés rendszabályok	0,5	-	-	-	-	-
Az emberi test felépítése	0,5	-	-	-	-	-
Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek	0,5	-	-	-	-	-
Egészségügyi informatika	0,25*	-	-	-	0,25*	-
Egészségügyi terminológia	0,5	-	-	-	-	-
Elsősegélynyújtási alapismeretek	1*	-	-	-	-	-
Kommunikáció alapjai	0,25	-	-	-	-	-
Munka-balesetvédelem, betegbiztonság	1	-	-	-	-	-
Szakmai fizikai és biofizikai alapok	1	-	-	-	-	-
Kommunikáció	0,5	-	-	-	-	-
Munkavállalói ismeretek	-	0,5	-	-	-	-
Szakmai kémiai és biokémiai alapok	-	1	-	-	0,25	-
Emberi test és működése	-	1,75	-	-	-	-
Komplex klinikai szimulációs gyakorlat	-	1,75*	-	-	-	-
Vitális paraméterek és injekciózás rendelőintézeti gyakorlat	-	1	-	-	-	-
Irányított gyógyszerelés	-	0,5+0,5*	-	-	-	-
Általános ápolástan és gondozástan	-	-	0,5+2,5*	-	-	-

Belgyógyászat és ápolástana	-	-	2*	-	-	-
Egészségügyi jog és etika alapjai	-	-	0,5	-	-	-
Gyógyszertani alapismeretek	-	-	0,5*	-	-	-
Klinikai gyakorlat (külső)	-	-	3,5	2,5	-	-
Népegészségtan, egészségfejlesztés	-	-	1	-	-	-
Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek	-	-	0,5	-	-	-
Pszichológia alapjai	-	-	1	-	-	-
Sebészet és ápolástana	-	-	1,5*	-	-	-
Szociológia alapjai	-	-	0,5	-	-	-
Munkavállalói idegennyelv	-	-	-	2*	-	-
Geriátria klinikuma	-	-	-	0,5*	-	-
Kisklinikumi ismeretek és ápolásának	-	-	-	2*	-	-
Neurológia klinikuma	-	-	-	1	-	-
Pszichiátria klinikuma	-	-	-	1*	-	-
Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia	-	-	-	1,5	-	-
Szülészet-nőgyógyászat klinikuma	-	-	-	0,5*	-	-
Sejtbiológia	-	-	-	-	0,25	-
Általános laboratóriumi alapismeretek	-	-	-	-	0,25	-
Biokémia	-	-	-	-	0,25	-
Biofizika	-	-	-	-	0,25	-
Sejtbiológia II.	-	-	-	-	0,25	-
Mikrobiológia	-	-	-	-	0,25	-
Közegészségtan - járványtan	-	-	-	-	0,5	-
Egészségügyi etikai esettanulmányok	-	-	-	-	0,14	-
Egészségügyi jogi esettanulmányok	-	-	-	-	0,11	-
Egészségpszichológia	-	-	-	-	0,75	-
Népegészségtan	-	-	-	-	0,5	-
Egészségügyi kommunikáció - konfliktuskezelés - krízis menedzsment	-	-	-	-	0,5	-
Egészségnevelés - egészségfejlesztés	-	-	-	-	0,5	-
Egészségszociológia	-	-	-	-	0,5	-
Anatómia-élettan-kórélettan	-	-	-	-	2	-
Elsősegélynyújtás-első ellátás	-	-	-	-	1	-
Egészségügyi terminológia II.	-	-	-	-	0,5	-
Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszertan	-	-	-	-	1,5	-
Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika	-	-	-	-	1,5*	-

Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika (külső)	-	-	-	-	0,9	-
Sztóma ellátás és sebkezelés	-	-	-	-	-	1,5
Sztóma ellátás és sebkezelés (külső)	-	-	-	-	-	1,29
Klinikai táplálás	-	-	-	-	0,5	-
Pedagógia	-	-	-	-	0,5	-
Általános Ápolástan II	-	-	-	-	1,5*	-
Általános Ápolástan II (külső)	-	-	-	-	0,44	-
Belgyógyászat és szakápolástan	-	-	-	-	2*	-
Belgyógyászat és szakápolástan (külső)	-	-	-	-	1,11	2,06
Sebészet és határterületeinek ápolástan	-	-	-	-	2*	-
Sebészet és határterületeinek ápolástan (külső)	-	-	-	-	1,11	2,06
Pszichiátriai betegek ápolása	-	-	-	-	1	-
Pszichiátriai betegek ápolása (külső)	-	-	-	-	1,11	-
Neurológia és szakápolástan	-	-	-	-	1	-
Neurológia és szakápolástan (külső)	-	-	-	-	1,11	-
Infektológia és szakápolástan, infékciónkontroll	-	-	-	-	0,5	-
Infektológia és szakápolástan, infékciónkontroll (külső)	-	-	-	-	1,11	-
Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan	-	-	-	-	-	1
Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan (külső)	-	-	-	-	-	3,1
Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban	-	-	-	-	0,5	-
Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban (külső)	-	-	-	-	1,33	-
Csecsemő és gyermekápolási ismeretek	-	-	-	-	0,5	-
Csecsemő és gyermekápolási ismeretek (külső)	-	-	-	-	1,78	-
Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástan	-	-	-	-	-	0,5
Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástan (külső)	-	-	-	-	-	1,55
Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása	-	-	-	-	-	1
Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása (külső)	-	-	-	-	-	1,29

Közösségi ellátás és színtereinek szak- ápolástana	-	-	-	-	-	1
Közösségi ellátás és színtereinek szak- ápolástana (külső)	-	-	-	-	-	1,29
Gerontológia és szakápolástana	-	-	-	-	1	
Gerontológia és szakápolástana (külső)	-	-	-	-	-	2,59
Onkológia és szakápolástana	-	-	-	-	-	1,5
Onkológia és szakápolástana (külső)	-	-	-	-	-	2,06
Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás	-	-	-	-	-	0,5
Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás (külső)	-	-	-	-	-	0,77
Kritikus állapotú beteg ellátása	-	-	-	-	-	2*
Kritikus állapotú beteg ellátása (külső)	-	-	-	-	-	2,32
Klinikai gyakorlat II tantárgy (külső)	-	-	-	-	-	2,59
Vizsgafelkészítő	-	-	-	-	-	1*
Vizsgafelkészítő (külső)	-	-	-	-	-	1,03
Éves szakmai heti óraszám összesen:	7	9	14	11	33	34
Heti óraszám összesen:	34	34	34	34	34	34

	Komplex klinikai szimulációs gyakorlat		0	0	0	63	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	63	
	Betegbiztonság szimulációs gyakorlat					6											6	
	Betegfektetési és más pozicionálási technikák szimulációs gyakorlat					6											6	
	Betegmozgatás szimulációs gyakorlat					6											6	
	Non-invazív mérések és dokumentáció szimulációs gyakorlat					8											8	
	Beteggondozás alapjai szimulációs gyakorlat	100 (skill)				8											8	
	Betegápolási eljárások szimulációs gyakorlat					9											9	
	Asszisztensi feladatok szimulációs gyakorlat					9											9	
	Gyógyszerbejuttatási módok szimulációs gyakorlat					6											6	
	Gyógyászati segédeszközök szimulációs gyakorlat					5											5	
	Vitális paraméterek és injekciózás rendelőintézeti gyakorlat		100	0	0	0	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35
	Non-invazív mérések és dokumentáció klinikai gyakorlat						23											22
	Gyógyszerbejuttatási módok klinikai gyakorlat						13											13
	Tanulási terület összórászáma			81	72	36	170	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	359
Alaptudományok	Szakmai kémiai és biokémiai alapok		0	0	0	36	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	45
	Kémiai alapfogalmak, az atomok elektronszerkezete és a periódusos rendszer					12											12	
	A molekulák szerkezete, kémiai kötések és kémiai reakciók					12											12	
	Halmazállapotok, oldatok és kolloidok					12											12	
	A víz és a vizes oldatok (elektrolitok, savak, bázisok), kémiai egyensúlyok											1					1	
	Alkáli-fémek, alkáliföldfémek, szerepük a biológiai rendszerekben											2					2	
	Átmenetifémek, fémkomplexek, földfémek											1					1	
	Nemfémes elemek											2					2	
	Halogén elemek biológiai jelentősége											1					1	

Kémiai termodinamika és Reakciókinetika											1						1
Az elektrokémia alapjai											1						1
Szakmai fizikai és biofizikai alapok	0	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36
Sugárfizika alapjai		10															10
Röntgen képalkotó berendezések		10															10
Ultrahang fizikai alapjai		10															10
Fénytan alapjai, fényvisszaverődés, -visszaverődés, -elnyelés		6															6
Egészségügyi informatika	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
Egészségügyi informatikai alapok		3															3
Adatvédelem		3															3
Informatika az egészségügyben		3															3
Egészségügyi terminológia	0	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18
Az orvosi latin nyelv alapjai		3															3
Az emberi test részei, síkok, irányok		2															2
Szervek, szervrendszerek		8															8
Kórtani és klinikumi elnevezések		3															3
Gyógyítással kapcsolatos kifejezések		2															2
Egészségügyi jog és etika alapjai	0	0	0	0	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18
Alapfogalmak					2												2
Az egészségügyi etika alapelvei					2												2
Szakmai etikai alapkövetelmények					3												3
Egészségügyi etikett					2												2
Az egészségügyről szóló törvény					2												2
A betegek jogai és kötelezettségei					4												4
Az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei					3												3
Sejtbiológia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	9
A sejt felépítése (prokarióta, eukarióta)											1						1
A növényi és az állati (humán) sejt összehasonlítása											1						1
A sejtmembrán szerkezete, transzportfolyamatok											1						1
A sejtalkotók és szerepük a sejt életében											1						1
A riboszómák szerkezete és működése, a génekifejeződés											1						1

	Organikus pszichoszindrómák									4							4
	Geriátria klinikuma	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	0	0	0	0	18
	Bevezetés a geriátriába									2							2
	Az idős kor jellegzetességei									2							2
	Az öregedés biológiai folyamatát befolyásoló tényezők, az időskorra vonatkozó általános jellegzetességek	0								3							3
	Veszélyeztető tényezők idős korban									2							2
	Szervek, szervrendszerek és a homeosztázis változásai idős korban, leggyakrabban előforduló betegségek									2							2
	Egészség gondozás idős korban									2							2
	Idős betegek speciális ápolása									5							5
	Klinikai gyakorlat	100	0	0	0	0	0	126	0	0	90	0	0	0	0	0	216
	Belgyógyászat gyakorlat	(50% lehet szimulációs)						63									63
	Sebészet gyakorlat							63									63
	Kisklinikum gyakorlat									63							63
	Egyéb klinikai gyakorlat									27							27
	Tanulási terület összórászáma		0	0	0	0	126	126	36	144	90	0	0	0	0	0	522
Ápolói alapozó ismeretek	Biokémia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	9
	A biokémia alapjai	0										3					3
	Az anyagcsere folyamatok biokémiája											3					3
	Homeosztázis											3					3
	Biofizika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	9
	Az életfolyamatok biofizikai jelenségei											3					3
	Elektromos diagnosztikai módszerek fizikai alapjai	0										3					3
	Képpalkotó módszerek biofizikai alapjai											3					3
	Sejtbiológia II.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	9
	Sejtteni alapismeretek											4					4
	Általános szövettani alapismeretek											5					5
	Mikrobiológia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	9
	Bakteriológia, virológia és mikológia											4					4
Parazitológia											5					5	
Közegészségtan - járványtan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	0	0	18

	A kommunikáció alapfogalmai											3						3	
	Kommunikációs zavarok											4						4	
	Egészségügyi szakmai kommunikáció											3						3	
	Speciális kommunikáció											5						5	
	Konfliktuskezelés											3						3	
	Egészségnevelés - egészségfejlesztés	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	0	0	0	18	
	Életmód - egészségmagatartás											4						4	
	Egészségfejlesztés											4						4	
	Mentálhigiéné											4						4	
	Szexuálhigiéné											2						2	
	Egészségkárosító tényezők											4						4	
	Egészségpszichológia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	0	0	0	18	
	A szociológia alapjai											6						6	
	Egészségpszichológia											6						6	
	Családszociológia											6						6	
	Tanulási terület összórása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	171	0	0	0	0	0	171	
Ápolói szakmai ismeretek	Anatómia-élettan-kórélettan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	72	0	0	0	0	0	72	
	Az anatómia és élettan tudománya, a szervezet morfológiai felépítése											4						4	
	Mozgásrendszer											8						8	
	Keringési rendszer											8						8	
	Légzőrendszer és emésztőrendszer											10						10	
	A vizeletkiválasztó rendszer és szaporodás szervrendszere											6						6	
	Endokrin rendszer és idegrendszer											10						10	
	Érzékszervek											6						6	
	Kórtani alapfogalmak, kórokozó tényezők, a betegségek lefolyása											6						6	
	A szervezet jelző reakciói, Védekező mechanizmusok											6						6	
	A szövetek kóros elváltozásai											8						8	
	Elsősegélynyújtás-első ellátás	90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36	0	0	0	0	0	36
	Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai												2						2
	Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái												2						2
	ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás												3						3
	Újraesztés												5						5
Sérültek állapotfelmérése, ellátása												8						8	

Rosszullétek, mérgezések											7						7
Tömeges balesetek, katasztrófák											4						4
Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBL5)											5						5
Egészségügyi terminológia II.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	0	0	0	18
Az emberi test részei, síkok, irányok											2						2
Szervek, szervrendszerek											10						10
Kórtani és klinikumi elnevezések											3						3
Gyógyítással, ápolással kapcsolatos kifejezések											3						3
Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszer-tan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	54	0	0	0	0	0	54
Terápiás alapfogalmak											5						5
Gyógyszertani alapfogalmak											5						5
Gyógyszerformák											5						5
Gyógyszerbejuttatási módok											6						6
Gyógyszerinterakciók és ellátásuk											5						5
A gyógyszerelés életkori sajátosságai											5						5
A gyógyszerelés szabályai											5						5
Gyógyszerelő rendszerek											2						2
Láz- és fájdalomcsillapítás											8						8
Transzfúziós terápia											8						8
Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	54	32	0	0	0	86
A betegmegfigyelés általános szempontjai												6	4				10
Fizikális vizsgálatok, eszközös vizsgálatok												6	4				10
Labordiagnosztikai ismeretek												6	6				12
Radiológiai diagnosztikai ismeretek, Invazív diagnosztikai vizsgálatok												12	6				18
Allapotkövetés, betegmegfigyelés, beteg-monitorozás												12	6				18
Ápolói betegmegfigyelés												12	6				18
Sztóma ellátás és sebkezelés	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46	40	86
Krónikus sebek és ellátásuk															10	8	18
Szakápolási specialitások a sebkezelésben															10	8	18
Sztómaterápia															11	16	27
Katéterezés															15	8	23
Klinikai táplálás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	0	0	0	18
Táplálkozás és táplálkozási szokások											3						3

	Tápláltsági állapot felmérése											4					4	
	Tápanyagok											3					3	
	Étrend és energiatartalom											3					3	
	Speciális étrendek és táplálási formák											5					5	
	Pedagógia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	0	0	18	
	Általános pedagógiai ismeretek											5					5	
	Andragógia											5					5	
	Betegoktatás											4					4	
	Egészségügyi szakdolgozók oktatása											4					4	
	Általános Ápolástan II	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	54	16	0	0	0	70
	Non-invazív ápolói beavatkozások	(demons)											27	8				35
	Invazív ápolói beavatkozások												27	8				35
	Tanulási terület összórászama		0	0	0	0	0	0	0	0	0	216	108	48	0	46	40	458
Klinikumi és szakápolástani ismeretek	Belgyógyászat és szakápolástana	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	72	40	0	0	64	176
	Szív-és érrendszeri betegek ápolása												12					12
	Vérképzőrendszeri betegek ápolása												12					12
	Légzőrendszeri betegek ápolása												12					12
	Emésztőrendszeri betegek ápolása												12					12
	Kiválasztórendszeri betegek ápolása												8					8
	Endokrinrendszeri betegek ápolása												8					8
	Mozgásrendszeri betegek ápolása												8					8
	Belgyógyászati ápolási gyakorlat													40			64	104
	Sebészet és határterületeinek ápolástana	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	72	40	0	0	64	176
	Sebészeti beavatkozások alapjai												6					6
	Perioperatív ellátás alapjai												6					6
	Sebészeti betegek ápolása												24					24
	Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása												24					24
	Kötözéstan és sebkezelési alapismeretek												12					12
	Sebészeti ápolási gyakorlat													40			64	104
	Pszichiátriai betegek ápolása	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36	0	40	0	0	0	76
	Pszichiátriai ápolás története, előítéletek, stigmák												2					2
	Szorongásos zavarok												4	3				7
	Hangulatzavarok												4	3				7
Pszichoaktív szerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok												4	3				7	
Szkizofrénia spektrum és egyéb												6	3				9	

pszichotikus zavarok, agresszió és konfliktuskezelés																	
Személyiségzavarok											6		2				8
Táplálkozási magatartás zavarai											4		2				6
Organikus pszicho szindrómák											6		2				8
A pszichiátriai betegségek													22				22
Neurológia és szakápolástana		0	0	0	0	0	0	0	0	0	36	0	40	0	0	0	76
Általános és speciális vizsgálatok neurológiai betegségben szenvedő betegek esetén											4		5				9
A tudatállapot változások felismerése, mérésének lehetőségei, ápolói vonatkozásai											6		5				11
A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások klinikai megjelenése, mérésük, ápolása											4		5				9
Idegsebészeti beavatkozások, lokalizáció szerinti típusai, pre -postoperatív ápolás											4		5				9
Epilepsziák, epilepszia betegségben szenvedő beteg ápolása. Fejfájás típusai, ápolási specialitások, fejfájásban szenvedő betegek esetén	50										4		4				8
Agyi érbetegségek típusai. A kivizsgálás és ellátásuk sajátosságai, ápolási menedzsmentje											4		4				8
Neuroinfektológiai betegségek csoportosítása, és ápolásuk jellegzetességei											2		3				5
Autoimmun betegségek a neurológiaiellátás területén											4		4				8
Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek csoportosítása. Kivizsgálásuk és ápolásuk specialitásai. Agyidegek és perifériás idegbetegségekben szenvedők ápolása											4		5				9
Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll		0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	40	0	0	0	58
Fertőző betegek ápolása, infektológia	60										6		16				22
Infektológia és szakápolástana											6		16				22

Infekciókontroll												6		8				14
Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31	0	96	127
Szemészet és szakápolástan	60														8		24	32
Fül-orr-gégészet és szakápolástan															8		24	32
Bőrgyógyászat és szakápolástan															7		24	31
Urológia és szakápolástan															8		24	32
Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	48	0	0	0
Szív- és érrendszer	60											3						3
Légzőrendszer												3						3
Emésztőrendszer												3						3
Idegrendszer												3						3
Endokrin rendszer												3						3
A leggyakrabban előforduló pszichiátriai betegségek gyermekkorban												3						3
Gyermekgyógyászat gyakorlat (gyermekosztály)														48				48
Csecsemő és gyermekápolási ismeretek		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	64	0	0	0	82
A gyermekkori betegségek sajátosságai	60											2						2
Kiterjesztett anatómiai és élettani ismeretek												3						3
Átfogó neonatológia ismeretek												3						3
Leggyakrabban előforduló betegségek koraszülöttség esetén												3						3
A koraszülött ellátás egyéb aspektusai												2						2
Invazív beavatkozások												2						2
Fájdalomterápia csecsemő- és gyermekkorban												2						2
Haldokló gyermek ápolása												1						1
Gyermekgyógyászat gyakorlat (csecsemő és kora.)														64				64
Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástan	60	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0	48	64

Az ápolói tevékenységet támogató eszközök																8	8
Gerontológia és szakápolástana	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36	0	0	0	0	80	116
Általános gerontológiai alapok											18						18
Geriátriai szakápolástan											18					32	50
Geriátriai gyakorlat																48	48
Onkológia és szakápolástana	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46	0	64	110
Daganatos betegségek etiológiája, epidemiológiája														4			4
A daganatok szűrése és korai felismerés														4			4
A daganatos betegségek diagnosztikája, ápolói feladatok a diagnosztikus eljárások során														4			4
Daganatok csoportosításának egységes rendszere														4			4
Daganatos betegek kezelésének lehetőségei														4			4
Daganatos betegek szupportív kezelése														4			4
Onkológiai gyógyszerterani ismeretek														4			4
Részletes klinikai onkológia és szakápolástan alapjai														4		40	44
Speciális onkológiai szakápolástan (demons)														4		24	28
Onko-hematológia- immunrendszer sajátosságai csecsemő- és gyermekkorban (demons)													5			5	
Bevezetés az onkopszichológiába													5			5	
Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás	60	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0	24	40
A hospice-palliatív ellátás szellemisége, alapelvei a hospice mozgalom története														1			1
Mo.-i hospice-palliatív ellátórendszer felépítése, ellátási formák sajátosságai														1			1
Multidiszciplináris team tagjai, feladata, jelentősége														2			2
Speciális klinikai és ápolási ismeretek														2			2
A palliatív és szupportív terápia vonatkozásai														2			2

A fájdalomcsillapítás speciális vonatkozásai														2			2	
Utolsó órák ellátása, halottellátás														2			2	
Gyász, gyásztámogatás														2			2	
Életvégi ellátás jogi, etikai vonatkozások														2			2	
Szakmai gyakorlat																24	24	
Kritikus állapotú beteg ellátása	60	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	62	72	134
Prehospitalis sürgősségi ellátás																12		12
Intrahospitalis sürgősségi ellátás (demons)																20		20
Intenzív betegellátás (demons)																20		20
Aneszteziológia beavatkozások																10		10
Kritikus állapotú betegek ápolási gyakorlata																	72	72
Klinikai gyakorlat II tantárgy	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	80	80
Irányított gyakorlat																	64	64
Orientációs gyakorlat																	16	16
Tanulási terület összóraszám		0	0	0	0	0	0	0	0	0	172	144	312	171	62	672	1533	
Vizsgafelkészítő																31	32	63
Évközi szakmai oktaás		180	72	154	170	144	234	126	162	144	90	586	252	360	171	139	744	3502
óraszámok összesen		252		324		504			396			972			1054			3502
Egybefüggő szakmai gyakorlat:			0	140				140			160			160			0	600
Heti évközi szakmai óraszám		5,00	2,00	4,28	4,72	4,00	6,50	3,50	4,50	4,00	2,50	16,27	7	10,00	5,52	4,48	24,00	
Heti évközi szakmai óraszám		7,00		9,00		14,00			11,00			33,27			34,00			
Heti közismereti óraszám		27		25		20			23			7			0			
Rendelkezésre álló heti órakeret		34		34		34			34			34			34			
Tanítási hetek száma		36		36		36			36/31			36			31			